

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

JOHANNIS GEORGII GRÆVII
LECTIONES
HESIODÆ.

Ut & notæ
JOSEPHI SCALIGERI,
ET
FRANCISCI GUIETI.

AMSTELODAMI,
Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

clbIsclxvii.

Sumptibus Societatis.

VIRIS ILLUSTRIBVS

ET EXIMIIS

JOANNI CAPELLANO,

REGI CHRISTIANISSIMO

A CONSILIIS,

ET

NICOLAO HEINSIO,

FOEDERATÆ BELGICÆ

ORDINVM ORATORI

APVD REGEM SVECIAE,

NOSTRÆ MEMORIÆ

POETARVM PRINCIPIBVS,

HAS

H A S
L E C T I O N E S
H E S I O D E A S

L. M. Q. D. D.

JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS.

Jo-

JOHANNIS GEORGII GRÆVII L E C T I O N E S H E S I O D E Æ.

C A P U T I.

Primi duo versati versus in ἔργοις illustrati. ἐνέπτε ὑμνεύου. Δότω δὴ. Antiqua Hesiodi lectio bis vindicata. Αἰξεν. Augere. Κάρρον. Δίκη. Jupiter Justitiz Præses. Callimachus illustratus. Hesiodus emendatus. Διάνοιχα θυμὸν ἔχειν. ἔρε ἀγαθὴ est φιλία. Moschopulus correctus. Ἀγροῖς ἱππικὸς. Πον. Vetus Hesiodi lectio defensiva. Elegans præsentium usus apud Græcos. Interpretes Latini sæpe notati.

IN ἔργοις καὶ ἡμέραις.
V. 1. Μῦσται Πιερίην αἰοιδῆσι κλείουσι
Δότω δὴ ἐνέπτε σφίτερον] Non veteres
solum interpretes, Proclus, Moschopulus, Tzetzes.
sed & Hesychius κλείουσι exponunt ὑμνεύου, δ-
εῖξου. Scholia inedita libri Vossiani: αἰοιδῆσι κλείουσι, ᾧ δαῖς
καὶ τετραγυδαῖς δεῖξου. & sequenti versu: δότω ἔλθῃ. Eu-
stathius quoque ad Odyss. 1. Hesiodum Musas ex Pieria arces-
sere scribit. Κλείων pro κλειὸς nemo veterum dixit. Inde li-
quet hos versus sic recte exponi: *Musa ex Pieria carminibus
gloriam conciliare solita Adeste, quaeso, dicite patri vestro hymnum.*
Cum Moschopulo ad κλείουσι intelligendum existimamus ἐς
αὐτὸν ἐβλήτε. Nam ut ille ait. *Ἐκ τοῦ Μουσίων κλέος ἔρχεται. Ἀ
Μυθῖς venit gloria.* ἐνέπτε ὑμνεύου, est ὑμνεῖται. ut inferius
v. 33: Ἀλλὰ τι πολλὰ ἑρπύζων ἰφώρεις pro ἑρπύζεις, & v. 43,
κρύβαντες ἔχουσιν βίον, pro ἑκρύβαν. Apud Hom. βῆ δ' ἰόν pro
ἔβη, ᾧχθε φάωμι pro ἰφωγε, & sexcenta talia. Solere vero poë-
tas Numina, quorum opem implorant ex locis, quæ iis erant
sacrata, vocare; Musas ex Parnasso, Pieria, Helicone, Pindo;
Apollinem ex Delo, Lycia, Xantho, quis tam hospes est in illo-
rum lectione qui ignoret? Et sic hunc locum intellectum olim
fuisse

fuisse locuples testis est Aristides hymno in Jovem: Εἶεν δὲ Μῦσαι Διὸς παῖδες, ἃ ᾧ ἔγωγε ὁρῶ πότι αὖ τις ὑμῶν ἄρειον καλέσειν ἢ νῦν. εἴθ' ὑμεῖς γε ἐπ' Οὐλύμπῳ σὺν Ἀπόλλωνι Μουσὴ γένηται Διὸς ὠδὴν ἄδειτε ὑμῶν τε ἡμέτερόν τε καὶ τ' ὅλον πατὴρα, εἴτε Πιερίᾳ φίλον ὑμῖν ἐνδιαστήμῳ, εἴτε ἐν Ἐλικῶνι τῷ Βοιωτῆι χαρῶνιτε. *Agite ergo Musa, Jovis filia, (nec enim vos iniquam aliam quam nunc invocare praestiterit) siue in Olympo cum duce Apolline divinum canitis canticum, vestrum simul & universonum patrem celebrantes, siue Pierium vos delectat domicilium, siue in Bæotio Helicone choreas ducitis.* In versu secundo δὲ legitur in utroque MS, & omnes agnoscunt interpretes, ut mirer H. Stephanum solius Eustathii auctoritate compulsam reposuisse δ', quod deinceps plerasque editiones occupavit. Habet ista particula obsecrandi vim in hisce formulis, *θεοὶ δὲ, φίλοι δὲ, ἱεῖ δὲ, ἀγε, σὺς, quæso.* Hom. *ἄζον δὲ ἔλχ' Διομήδεϊ.* Socrates in Phædro apud Platonem: *ἄγετε δὲ ᾧ Μῦσαι,* quo expressit hoc nostri Poëta: *θεοὶ δὲ ᾧ Μῦσαι.*

v. 3. Οὔτι *αἰεὶ βροτῶν*] Hos duos versus aliter distinximus, & exposuimus quam vulgo fit, uti apparet ex nostra editione. vide inferius rationes in notis ad v. 430 *Θεογονίας.*

v. 5. *Ρῆα μὲν ᾧ βροτῶν, ῥέα δὲ βροτῶν καλίστη.*] Uterque Codex MS. utroque loco legit *ῥέα*. quam veram lectionem esse Tzetzes ostendit: *Τὸ ῥέα συνίζησις ἐστὶ τῷ ῥεῖ μακρῶς συλλαβῆς, καὶ τῷ ἄλφα εἰς μέγα μακρὸν.* Nec aliter apud Homerum in omnibus legitur codicibus Iliad. ρ.

Ρῆα μὲν ᾧ φάσκειν ἔσθ' ἐν Τρώων ὀρυμανδῦ.
Quæ loca male Guiliclmus Canterus, decus nostræ Trajecti, sollicitavit. Hesiodus:

Εἵαρε πελεῖν, ἥερε ἢ *μεμῶρη* ἢ *σ' ἀπατήσθ.*
Ubi rursus male mutat in *ἔαρε*. Hom. Il. π.

Αἴκε ζωὴν πέμψης Σαρπηδὶνα ὄνδ' δὲ μόν' δει.
Idem Iliad. υ.

Ἴσσι τέλειεν πολέμῳ τίλ' ἢ με μάλ' αἰα.

v. 6. *Ἀδελον αἰετῶν*] *Obscurum auge.* hoc est, evehit, ornat. Callim. hymno in Jovem v. 95: *Οὐκ ἀρετῆς ἀτρε ὄλβ' ἐπίσταται ἀνδρας αἰετῶν.* Sine virtute divitia non possunt homines ornare.

nare. Homero est *πρῆ ὀφίλλειν*. In qua notione quum & Latinis augere ponatur, retinui hoc verbum in versione. Sueton. Claud. *In semet augendo parvus atque civilis nomine Imperatoris abstinuit, nimios honores recusavit.* C. Nepos. Phocione: *Namque auctus ornatusque a Demosthene cum quem tenebat gradum adscenderat.*

v. 7. *Α' γήνορα καί φει]* Versiones vulgatæ: *superbum contrahit.* Alii: *desiccet.* Ineptæ. Recte Proclus ostenderat καί φειν hic esse *ἀπιλείπειν* καὶ πεποιδόν. Vertimus cum Horatio, *attenuat*, qui hunc locum expressit, ut pridem Muretus observat:

Valet ima summis

Mutare, & insignem attenuat Deus. inferius v. 575:

Ἄρῃ ἐν ἀμηνῇ ὅτι τ' ἥλιος ἁρῶν καί φει.

Tempore messis quando sol corpus attenuat, hoc est, corporis vires exhaurit, atterit.

v. 9. *Δίκη δ' ἰθὺς θέμισας]* *juste rege judicia.* Sic bene prisca omnes Interpretes hunc locum declarant, qui hæc retulerunt ad Jovem. *Δίκη* est ἐν δίκη, sive σὺν δίκη ut Moschopus. *δίκη* ἰθύνει θέμισας est præesse judiciis, & ea sic gubernare ut leges exerceantur, & justæ ferantur sententiæ. *ἰθύνει* est regere, gubernare. Hesych: ἰθύει, ἀπορροῖ, ἐξισοῖ, διοικεῖ, ἀθύει, κυβερνᾷ. Jupiter enim Justitiæ Præses & vindex habebatur. Plutarchus *αὐτὸς ἰγέρμενος ἀπαίδουτος*. Ο' μὲν Ζεὺς σὺν ἑκά τῶν Δίκην παρέρπονι αἰὲν αὐτὸς Δίκη καὶ Θέμις ἐσὶ, καὶ νόμων ὁ περισσώτερος καὶ τελειότερος. *Jovi Justitia non adsides; sed ipse est Justitia & Themis*, & lex antiquissima & perfectissima. Callimachus hymno in Jovem: v. 81.

Δῶκας ἃ πῶλίσθεα φυλασσέμεν. ἵζας δ' αὐτὸς

Ἀκρῆς ἐν πῶλίσσιν ἐπὶ ὅψιν οἵτε δίκησι

Λαὸν ὑπὸ σκολιῆς οἵ τ' ἔμπαλιν ἰθύνουσιν.

Constituisti qui urbes custodiant: tuque ipse præsides in arcibus, Inspector tam eorum qui legibus populum sub iniquis, quam eorum qui aliter gubernant. Sic hic locus vertendus. Jovi enim arces sacre sunt, teste Aristide hymno in Jovem, qui & ibi docet Jovem esse præsidem Justitiæ. vide & Euripidis Troad. In Theogonia eodem sensu dixit *Δίκη κρίνει θέμισας δίκαις* vers. 83, de rege:

Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι Διὰ κλέιντο, ἡμίσεις
 Ἰθάκης διχασιν.

Omnes ipsum respiciunt reddentem jus rectis judiciis V. 886. ingeniose quidem vir summus pro Πίρση legit Πίση. sed quomodo ἰδὼν αὐτὸν τε commodè possit tribui Persæ non video: quin tota oratio videtur huic emendationi & sententiæ Ἐπῆνυ adversari: Hæc enim poetæ mens est. Audi intuens & auscultans, uti jus valeat regente te, utique ego Persæ vera præcipiam. Aliquid petit in publicum, aliquid sibi.

V. 11. Τὼ μὲν κεν ἱκανίως ἐνοήσαντες] Uterque MS. Vossianus & editio Basilicensis Isingrini: ἱκανήσαντες. quod quis non probet præ duro illo diplasiasmo?

V. 13. Διὰ δ' αἰδοῖα θυμὸν ἔχοντες] Mirum quid interpretibus Latinis in mentem venerit, quum hæc ita vertunt: *in diversa autem animum distrabunt.* quo nihil a poetæ sensu & Græcis verbis potest fingi alienius. Διὰ δὲ θυμὸν ἔχειν Homero est διὰ θυμὸν ἔχειν, dissentire, discrepare. Il. v, v. 31:

Βὰν δ' ἱδμεν πόλε μὲν δὲ θεοὶ διὰ θυμὸν ἔχοντες.

Ibant in prælium dii discrepantem animum habentes.

hoc est, a se invicem dissentientes, aliis stantibus pro Troja, aliis in Trojam. Ubi vulgo versiones inepte: *divisum animum habentes*, pro quo alii dicunt αἰδοῖα θυμὸν ἔχειν. Quid vero miri poetam ἐρεῖν tribuere animum, quum inter deas referantur & hic & in Theogonia?

V. 15. Ἀλλ' ἴω' ἀνάγκης

Ἀθανάτων βελήσιν ἔσαν πᾶσι βαρεῖαν] Hæc cum Tzeze non sic accipienda sunt quasi Deus sit malorum auctor. Sed hæc est Hesiodi mens, omnia quæ geruntur Dei numine geri: illum hominibus aut propter vitia, quibus sunt obnoxii, aliasque causas nobis sæpe parum exploratas, corrumpere consilia, sanam eripere mentem, & contendendi ac litigandi libidinem immittere. Penelope apud Homer. Ο'δυσσ. ψ.

Μαῖα φίλη, μαρτυρῶσι θεοὶ ἴσταν, οἳ τι δύνω;

Ἀφροίτη ποιῶσα, καὶ ἐπίφροιά περ μὲν ἔοικα,

καὶ περ χαλιφροσύνην σπεφροσύνης ἐπέθεσαν.

*Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt, qui possunt insipientem reddere, qui vel prudensissimus fueris, & delirum prudentia com-
potem reddiderunt. Nam ut bene alius poeta:*

Ὅταν ᾗ δ' ὀργὴ δαίμωνι βλάπτῃ πᾶν,
Τῆτε τὸ πρῶτον ἐξαφαιροῦται φρενῶν,
Τὸν γὰρ τ' ἰδὼν εἰς τὴν χεῖρα τέτλη
Γνώμῳ, ἢ εἰδῇ μὲν ὦν ἀμφεζῶν.

*Quando ira deorum aliquem ledit, huic primo eripit pruden-
tiam, & sanam mentem, & in deterius mutat consilia, ut non vi-
deat qua peccat. P. Syrus Mimus: Fortuna quem vult perdere
stultum facit.*

v. 19. Γαίης ἐν ῥίζῃσιν] Hæc verba non referenda esse ad
Jovem cum antiquis Hesiodi interpretibus præclare monuit
Daniel Heinſius ἰ πᾶν, cui Hesiodus & omne litterarum genus
plurimum debet. Nihil certius hæc ad Εἶεν pertinere bonam,
quam philosophi φιλίαν dicunt, quæ dicitur in terra habitare
inter homines. Inde Empedocles Agrigentinus Physicus anti-
quissimus, qui principia omnium rerum præter quatuor ele-
menta constituit Νεῖκ & Φιλίαν.

Τίτταρε ᾗ πάντων ῥιζώματ' ἀπὸ πρῶτον ἄκρη
Ζῶς δ' ὀργῆς, ἥ ῥη τι φερίσβ' ἢ δ' Ἀΐδου δῶς.
Νῆϊς δ' ἡ δακρυῖς τέτλη κρύναμα βρότειον.
Νεῖκ τ' ἐλάρμοι δῖα τ' ἀπάλαυτος ἀπάντη.
Καὶ φιλή μ' τ' τοῖσιν, ἴσον μὲν ἔς τι πᾶντος τε.

*Quatuor omnium rerum principia primus audi, Jupiter can-
didus, Juno alma, & Pluto, Ac Nestis qua lacrimis tingit hu-
manas scatebras, Et contentio pernicioſa qua absque iis pars est
ubique. Et amicitia cum his qua aque longa ac lata est. De
quibus Sextus Empiricus adversus Mathematicos: Εἰς ὧν
δίδωσι τὰς τ' ὄντων δ' ὀργῆς τίτταρε μὲν τὰς ὑλικὰς, γῆν, ὕδωρ,
ἀέρα, πῦρ. δύο δ' τὴν δακρυῖς φιλίαν καὶ νεῖκ. Sex tradit
rerum principia. Quatuor quidem materialia, terram, aquam,
aërem, ignem. duo autem operantia, amicitiam & discordiam.
Vide & Diogen. Laërt. in vita Empedoclis. Latini interpretes
Hesiodi πολλὰν ἀμείνω cum ἀνδραῖσι conjungunt, quasi Hesiodus
dixerit contentionem bonam longe meliorem esse hominibus:*

quos redarguit copula & συνίπεια, quæ ita constituenda. Θῆκε δὲ μὴ πολλὸν αἰμῶνα scilicet ἔχει Κρονίδης ἐν γαίης ῥίζῃσιν καὶ αἰδέσθαι. Posuit illam longe meliorem in terræ radicibus, hoc est in terra & inter homines. Ἐν δὲ πόντῳ repetendum.

v. 20. Eis ἔπρον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἑργιστοχαιπίζων Πλάστον, δὲ παρ' αὐτῷ δρόμῳ καὶ ἡδὲ φυλάειν] Hic rursus Interpretes male gesserunt suas partes, qui secundum versum sic transtulerunt, ut si δὲ hic esset relativum, quum tamen hic ponatur pro ἔτῳ, quod discere poterant ex Moschopulo & Proclo. Glossæ MS Vossianæ: δὲ, ἔτῳ, πτωχὸς. Iners, inquit, videns alium labore divitias invenisse, & ipse eadem ratione opes quærere studet. Eodem sensu inferius:

Εἰ δὲ κεν ἐργάζῃ, πύχα σε ζηλώσῃ αἰετοῦ
Πλάστῳ.

Quod si laborares mox te amulabitur otiosus ditescens.

Tzezes videtur legisse ὥς. Porro in MS legitur δρόμῳ. quam lectionem ruetur Tzezes, qui propter liquidam μ τὸ εὐ produci contendit. Proclus vero hoc à Græcorum poetarum consuetudine alienum esse in talibus infinitivis affirmat, ideoque τὸ μ geminandum.

v. 23. Eis ἄφρονι παρ' αὐτῷ] MS I Voss: εἰς ἄφρονι παρ' αὐτῷ. Sic etiam Moschopulus: Ἀφρονι ἰδὼν τὸ ἄφρονι ἔστιν αὐτῷ αἰετοῦ δρόμῳ πλεῖτον, τὸ αὐτὸ καὶ βίον, ἀφ' οὗ βίον τις δολοί. λέγεται ὅτι ἄφρονι ἄφρονι καὶ, καὶ τὸ ἄφρονι ἔστιν αὐτῷ. Sic legendus hic locus. Vulgo male & sine sensu δὲ τὸ ἔστιν αὐτῷ. Eadem ratione peccarunt in αὐτῷ apud eundem Moschopulum v. 32, ubi vide Proclum.

v. 29. Ἀγορῆς ἐπακκοὶ ἰόντες] Græci scholiastæ omnes recte ἀγορῆς explicant ῥημάτων καὶ φημῶν ἔγχε φιλονεικῶν κινημάτων ἐν ἀγορῇ. Latinos vero quis ferat, qui *fori auscultatorem* transtulerunt? quis Latine sciens intelligat quid sibi velit *fori auscultator*? Verte: *concionum auditor*. Ἀγορῆς ἐπακκοὶ sunt homines subrostranei, ἀγοραῖοι, Aristophani ἀγορῆς ἀειλέμματα, circumforanei; concionales, qui, ut Livius ait, *concionibus hærent adfixi & in foro vivunt*: sive ut Cic. 1 de Orat. c. ult. *qui in subselliis habitant*, quamvis ibi loquatur de causidicis. Latinis proprie tales homines canalicolæ. Gell. IV, 20; *Qui jurabat cavil-*

canvillator quidam & canalicola, & nimis ridicularius fuit. Vid. Festum. Ἀγορῆς ἱπακὺς ἐῖναι Plauto est *foro operam dare.* Tentent. *lites sequi.* Posses tamen etiam exponere ἀγορῆς ἱπακὺς, *fori auditor*, ut apud auctorem dialogi de causis corruptæ eloquentiæ, quem ego quidem Quintiliani esse nullus dubito. Rationes alias dabo. Is cap. 34, adolescentes, qui in subselliis quotidie nobiles causarum patronos audiebant orantes, vocat *fori auditores*: *Atque hercule, sub ejusmodi praeceptionibus juvenis ille de quo loquimur, oratorum discipulus, fori auditor, sectator judiciorum, eruditus & assuescens alienis experimentis, &c.* Sed hic in bonam partem accipitur.

v. 30. Ὅρη γὰρ τ' ὀλίγη πίστεται] Non est ut recedamus à lectione librorum & interpretum veterum expositione, qui aiunt ὁρῶν ψιλῶς θά, & interpretantur φροντίδα, sicut & MS I Vossianus cum Glossis: Ὅρη νεκίων τ' ἀγορίων τε, ἡ φροντίς δικαστηρίων, δημηγορίων. Verba vero hæc Ὅρη ὀλίγη πίστεται νεκίων τ' ἀγορίων τε sunt ὀλιγορεὶ νείκη καὶ ἀγορῆς. vel ὀλιγορεὶ καὶ νείκη τ' ἀγορῆς τε, non curare debet forenses curas. Πίστεται pro πίστεται δέ. Sic sæpe præfens accipitur. Eurip. Hec. 163:

Ποίαν ἢ ταύτην, ἢ κείνην εἶχα; *Quam nam, hanc ne an illam eo?* pro εἶχεν δέ. Quomodo non infrequenter occurrit apud scriptores sacros. Matth. 111: Πᾶν ἔν δένδρον μὴ ποιεῖν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. *Omnis arbor non ferens fructum bonum excinditur & in ignem conjicitur.* Hoc est, excindi & in ignem conjici debet. Exempla passim obvia.

CAPUT II.

Hesiodi obscurus locus expositus contra Græcos & Latinos interpretes. Ἠραὶ βίῃ. ὠραῖοι καρποί. ὠραῖον ὕδωρ. ὥρα ἔπος. Lectio antiqua poetæ bis asserta. Ἐργάζεσθαι. ἔργον. παιδαλίον. Scutum in Pandæce illustratum repudiata Commentatorum sententia. Gubernacula in navibus veterum duo. Hesiodus emaculatus. Γυρόκορος μυλοδότης. Interpretum varii lapsus.

v. 31. Ὡς πνευμὴν βίῃ ἔνδον ἐπηλάνος καὶ ἔκκεται
Ἠραὶ βίῃ] βίῃ ὠραὶ] Latini interpretantur, *victus tempestivus.* Græci vero magistri, *ex singulis anni partibus*

collectus. Quod quidem ferri posset. Nam ἀραῖαι καὶ ποῖ sunt omnes fructus è terra provenientes qui in mensis secundis ap-
ponuntur pro anni & temporis ratione, ut verni fibres, æstiva
mala, pira, pepones, autumnales uvæ, & quæ hyeme possunt
haberi. Antigonus Carystius in vita Menedemi. Τεργήματα
ῥέμε, ἢ κύματα σωισχῶς· ποῖ τὸ καὶ τὸ ἀραίων εἰσεφέρεται π, &
μὴ ῥέμε ἀποτὸ ἢ ποῖα. & δὲ ἕαρος ὄρεσι, καὶ τὸ πλὴν χειμεριλῶ
ὄρεσι ἰσχυρῶς. Pro bellariis dabatur lupinum & sapius faba: Non-
nunquam ex fructibus, quos illa pars anni ediderat, quidpiam ap-
ponebatur, æstate malum Punicum, vere ervilia, hyeme carica.
Male interpres dipnosophistæ reddit: ex fructibus horariis. vid.
Galen. de aliment. facult. I I, 2, qui docet proprie Græcis ἀραῖαι
καὶ ποῖ dici de talibus τεργήμασι, non de frumento, de quo hic
tamen agi omnes vident. Persuasissimum itaque habeo ἀραίων
βίον esse fructus æstivos, qui ἐν ὥρᾳ, ἢ γὰρ ἐν ὥρᾳ ἔγχεσσι, æstate, die-
bus canicularibus tempore messis colliguntur. ὥρεν enim & ὥρε
ἔγχεσσι κατ' ἐξοχλῶν significat æstatem, & quidem adultam, dies
caniculares, ut Galenus in variis locis tradit. Hinc ἀραῖον est
æstivus. ἀραίων ὕδωρ apud Hippocratem Galenus ostendit esse
pluviam aquam quæ media æstate cadit, καὶ τὸ καιρὸν ἐκείνον ἐν
ὁνομαζέουσιν ὥρεν ἔγχεσσι. tempore illo quod vocant ὥρεν ἔγχεσσι, hoc
est, dies caniculares. Plinius sane ἀραίων μέλι vertit mel æsti-
vum, ut pulcre notavit vir Magnus ad Athenæum I I I Ani-
madvers. cap. 6. Nec aliter capiendum inferius v. 305:

Ὡς καὶ τοὶ ἀραίων βίοντι πληθύνει καλλιὰ.

Ut victu æstate collecto impleantur horrea.

In sequente versu nescio cur contra manu exaratorum librorum
& priscarum editionum fidem recentiores scribant Τῷ καὶ πορε-
στέμνῳ, sed video hoc ab H. Stephano profectum qui καὶ pu-
rat sejungendum & pro αἰ poni. Sed rectius MSS & omnes
scholiorum auctores scribunt καπορεστέμνῳ· cujus libertatis
poëticæ exempla quis desideret nisi puer? Nemo enim ignorat
apud Homerum κεκῦθωσι pro κύθωσι, λελάεωσι pro λάεωσι.
Levia hæc sunt, fateor, nec monerem, nisi Stephani auctoritas
multos in errorem induxisset.

v. 39. δίκλιν δηγέσται] MS uterque & editio Ulpii apud Isin-
grinum, δηγέσται. Stephan, δηγέσται.

V. 43. Πῆλιδος γάρ κεν ἐπ' ἡμεῖς ἐργάζεσθαι.] Verte: *Facile enim uno die tantum quasi visses.* Vulgo: *tantum operatus esses.* Sed ἐργάζεσθαι hic est labore parare, acquirere. Subintelligendum autem ex præcedente versu βίον. quod loquendi genus postea imitatus est Andocides: ἐργάζεσθαι τὸ βίον οὐκ ἔστι δικαίον καὶ ταῦν χρεῖν. *victum quærere jure suis manibus.* Εἰργάζεσθαι βίον est victum parare, quærere unde utamur, *vitam quærere*, ut Ennius loquitur. *Nautisque mari quærentibus vitam.* Vita Latini æque ut Græcis βίον est victus, alimenta, quæ ad vitam tuendam pertinent. Et sic hoc loco capiendum, non pro incertis vitæ casibus ex sequentibus liquido apparet. Εἰργάζεσθαι eandem vim quoque apud Platonem tenet: Καὶ τὰ ἐπιτήδεια πάντων ἐργασασθῆναι καὶ τὸν οἰκίαν ὑπέσταναι. *Et alimenta ipsam quæsituram, & familiam sustentaturam.* Hinc & ἐργάζεσθαι simpliciter est quæstum facere, acquirere, ut apud Demosthenem in orat. contra Apaturium: ναυικῶς ἐργάζεσθαι est quæstum facere pecunia in fœnore nautico collocata. Sic optime illum locum emendavit maximus virorum Salmasius, cui nihil viget par & secundum. Inde ἔργον est lucrum, quæstus. Sophocles:

Αἴμα' ἔδιν' ἔργον πάντα θρηνηῖας μέγιστον.

Sed nullum lucrum est ista deplorare. Ubi Scholiastes: ἔδιν' ἔργον, ἔδιν' ὄφελον. Quia vero nullus quæstus est uberior, quam qui ex usuris & fœnore capitur, ἔργον, & ἐργασία κατ' ἐξοχὴν dicitur de fœnore: ἐργάζεσθαι χρηµατίζει est exercere pecuniam, fœnori locare, ut recte a viris doctis ostensum est jam pridem.

V. 45. Ἀΐψα καὶ καὶ πηδάλιον.] Miror omnes versiones Latinas, quas mihi videre licuit, πηδάλιον hinc interpretari temonem, stivam, quum mihi sit exploratissimum intelligi clavum navis, seu gubernaculum. Glossæ MS Vossii: πηδάλιον αὐχένιον. sed, etsi aliæ deessent rationes, non sinit nos dubitare de hac interpretatione v. 627:

Πηδάλιον δ' ἀεργὸς ὑπὲρ καπνῶ κρεµάσσεται.

Clavum artificiose factum super fumum suspendito.

Ibi præcepta expedit quid hyeme, confecta navigatione, sit faciendum: solebant autem tum clavos in fumo suspendere,

quo credebantur indurari ac a putredine servari, æque ut nunc caro salita fumo induratur. Virg. 1 Georg.

Et suspensa focis exploret robora fumus.

Aristophanes in Ὀρνισι:

Πρώτοι μὲν ὥρως φαίνομεν ἡμεῖς ἦρ', χερσῶν, ὀπίρας.

Σπείρειν μὲν, ὅταν γένοιτο κρεῖζοντες τῷ Λιδύῳ μετὰ χειρῶν,

Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φρεσὶ κρεμνίσαντα καθόδου.

Primum quidē tempora ostendimus nos veris, hyemis, autumni,

Seminare quidem quando grus crocitans in Libyam decedit,

Et tunc jubet nautam suspendentem clavum dormire.

hoc est, quum tempus est naves subducendi, clavum suspendendi, & nautæ possunt secure in utramque aurem dormire. Male & ibi interpretes πηδάλιον temonem vertunt. Aristophanem hæc loca Hesiodi, de quibus agimus cum maxime, respicere facile intelligunt omnes, & clare Scholiastes ostendit: Καὶ τὸ πρῶτον τὸ Ἡσιόδειον, αὐτίκα πηδάλιον μὲν ὑπὲρ κεφαλῆς καθεύδειν. καὶ πηδάλιον δὲ ἀπὸ γὰρ ὑπὲρ κεφαλῆς κρεμνίσαντα. Dūas vitam tuendi rationes veteres præcipue coluisse in hoc opere docet Hesiodus, navigationem nimirum & agriculturam. Aut mare exercebant negotiando, aut terram consèrendo & colendo. Utroque hoc victum parandi modo, ærumnoso & laborioso essemus levati, inquit poëta, neque in mari jactari cum tanto periculo, neque opere rustico nos defatigari necesse esset, si Deus non occultasset facilem illam victum & amictum curandi viam. Suspenderes clavum fumo, quod solebant hyeme facere, quum clausa essent maria, & naves subductæ, & navigandi studium deponeres, nunquam mare tentares & infidis procellis tuum caput quæstus causa committeres. Nec aliter Proclus. Vidit quoque D. Heinsius sensum hujus loci in Introductione, sed nec ipse in tot suis editionibus scèdum hoc mendum expunxit, nec ab aliis editoribus fuit auditus. Hæc de πηδάλιῳ disputatio in mentem mihi revocat Scutum Claudianis temporibus factum, cujus fragmentum nobis servatur lib. XLVI Π, Tit. IX, l. 3. 5. 8: *Us si quis ex naufragio clavum vel unum ex his abstulerit, omnium rerum nomine teneatur.* Hic Interpretibus aqua hæret dubitantibus quid per clavos Imperator intelligat, quum non nisi unum in navi clavum esse existi-

existiment. Sunt viri eruditissimi qui docent clavum modo pro ἀκρω ἢ πηδαλίῳ, modo pro toto poni gubernaculo. & clavos hic esse gubernacula clavo annexa. Quod sane ego quid sit non capio. Gubernaculum enim habet unum clavum, nunquam duos. Gubernaculi partes sunt οἶαξ, φθεῖρ, πτερυγίον, αὐχὴν. Οἶαξ est clavus, quo, ut Isidorus inquit, regitur gubernaculum. Naves vero veterum paulo majores duo habebant gubernacula, duos clavos, unum in prora, alterum in puppi. Hinc Græcis dicuntur ἀμφίπτεροι tales naves. Petron: *Nunc per puppim per ipsa gubernacula dilabendum est. a quorum regione funis descendit, qui scapha custodiam tenet.* Idem: *Pergis interim tempestas mandata fatorum exequi, omnesque reliquias navis expugnat. Non arbor erat relicta, non gubernacula, non funis, aut remus.* Apud Heliodorum V Æthiopic. Theagenes & Chariclea ad Ithacæ promontorium appellitur ἢ πηδαλίῳ ἡγέτην ἀποβαλόντες, altero clavo amisso. Lucas Act. x v i i in Pauli nave dixit in numero multitudinis τὰς ζυγίηρας ἢ πηδαλίων, vincula clavorum. sed omnium clarissime Hippolytus de AntiChristo quem nuperius edidit Marquardus Gudius, vir doctissimus & mihi conjunctissimus, cui brevi plurimum res litteraria debebit, in elegantissima comparatione Ecclesiæ cum navi: Θάλασσα ἐστὶν ὁ κόσμος, ἐν ᾗ ἡ ἐκκλησία, ὡς ναὺς ἐν πλάγι χειμαζέται μὴ ἀλλ' ὅτε ἀπὸ πλῆται. ἔχῃ γὰρ μετ' ἑαυτῆς τὸ ἥμπερον κυβερνῆσαι Χεῖρσιν. Φέρῃ ἢ ἀνέμεσα καὶ τὸ πρόκαιον τὸ πῦρ Ἐναντία, ὡς τὸ σαρὸν ἢ Κυβερνῆ μετ' ἑαυτῆς βασιλεύουσα. Ἐστὶ γὰρ αὐτῆς μὴ πρόωρον ἢ ἀναβλή, πρῶτον ἢ ἡ δύσις· πρὶν ἢ κύκλον, μισημέβεια. οἶακις ἢ δύο, αἱ δύο ἀφ' ἑῆς. Sic enim recte MS Eboracensis. Vide Lipsium ad II Taciti annal. l. c. 6, Samuel. Bochardum, virum summæ cruditionis, qui in omni doctrinæ genere primas tenet, in Hierozoico opere mirando, & Cl. Schefferum de militia navali. Sed hæc in transcurso.

v. 48. Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης] MS II ἀγκυλόμητης, quomodo legendum censet Moschopolus: sicut ποικιλόμητης, δολόμητης, quæ tamen in secundo casu inflectuntur ac si primi ληξίς esset ηξίς. Sic noster in Theog. αἰολόμητης Προμηθεὺς. Apud Hom. πολύμητης, ἄμητης. Proclus tamen secutus auctoritatem Plu-

Plutarchi, qui & ipse olim in Hesiodum Commentarios edidit, quos Gellius laudat Noct. Att. X X, 8, & Proclus frequenter, tuctur ἀγκυλομήτης. Eustathius vero ad Οδυσ. γ, ait utramque terminationem apud veteres inveniri. Illam in ητης esse ἀμείδω, hanc vero ἀμῆτις, ἡ βυλή.

v. 51. Διὸς παῖς μὲν ἐστὶν ἄλλος] Imperite μὲν ἐστὶν & μὲν ἐστὶν vertunt *consulens*, quum potius sit consilii plenus, consiliorum auctor, μέγας βυλάων ut recte circumscribit Theocritus notante Eustath. ad Iliad. α. Nec hoc prætermiserunt viri eruditi, sed surdis narrarunt fabulam. In præcedente versu παῖς Ἰαπέτῳ verte: *filius Iapeti*. Gloss. Vetus: Παῖς ὁ υἱός, *Filius*. Non ignoro Latinis quoque poetis puer pro filio dici, ut *Veneris puer* apud Ovidium Cupido, *Latona puer* Horatio Apollo, sed in versionibus, quæ in tyronum & Græcæ linguæ non satis peritorum gratiam adornantur, hæc non habent locum. εὖς autem reddidi *egregius*. Mosehopulus exponit καλὸς. Et Hesych. εὖς, ἀγαθός, καλός, μέγας, δυνάστης. Glossæ MS Voss: εὖς, μέγας. Sane apud Hom. conjungitur εὖς τι μέγας τι. Sic in Ἀπιδὲ v. 25. εὖς παῖς Ἀλκαίου. *egregius filius Alcai*. ubi Interpretes: *præstans puer*.

v. 55. pro χαίρεις prior liber Vossianus χαίροις.

v. 63. Ἀθανάτῃς τι παῖς εἰς ὅπου εἴσκειν] MS I, editio Isingrini, Tzetzis: ἀθανάτῃς θεῆς. Idem codex, ut & Palatinus sequenti versu legunt παρθενικῆς pro παρθενικαῖς, quam lectionem Proclus quoque agnoscit. Nec aliter scripsit Hesiodus. Glossæ MS Palatini libri exponunt optime παρθέν. Vossianæ addunt subintelligendum πρεῖν. Pertinet παρθενικῆς εἰδὼ ad Pandoram non ad Deas ut vulgo capiunt. Jupiter, inquit, iussit Vulcanum quam celerrime ex luto formare massam, illamque vocem humana instruere & viribus, & tanta pulchritudine virginali ut ad formam dearum accedat. Equidem ex vulgata lectione nullum sensum idoneum posse confici facile vident qui animum advertunt.

v. 66. Γυμνὸς μελὶ δῶκε] Veteres quidem magistri in explicando γυμνὸς mire ambigunt, sed mihi recte vidisse videntur illi, qui exponunt τὰς μέλη γυμνάσας, sicuti præter Mosehopulum & Proclum Vossianæ Glossæ, & Phavorinus. Κορῆν est

est *κρημῖν, κρημνίζειν*. Hesych: *κρημῖν, κρημνίζειν, κρημνίζειν*. Unde & *κρημνίζω*, qui templum ornat & tuetur, ædituus. In Actibus Apostolorum Ephesus dicitur *κρημνίζω* Ἀρτεμίδω, ædituus Dianæ. Sicut & in nummis Græcorum frequenter urbes & populi *κρημνίζω* καὶ πόλιν appellantur, quia templa in honorem illorum excitant, quibus ornandis & colendis operam suam devoverant, ut quasi essent Cæsarum æditui, ut monuit vir illustris Caspar Gevartius, sicut Ephesii Dianæ sunt *κρημνίζω*, propter illustrissimum & maximi operis templum, quod in ejus Dææ honorem in sua habebant urbe. *Κρημνίζω* μελίσθους sunt curæ quæ totæ in ornando corpore sunt occupatæ. Mulieres vero quo studio magis tenentur quam comendi & excolendi corporis, quibus, ut Plautus ait, *nulla satis ornandi satietas est?*

C A P U T III.

In Hesiodo tres mendæ deletæ. Idem expositus. Ἀμειγνείας φωνή. Jovis dona quomodo rejicienda esse Hesiodus doceat. Θάλασσαν τήρησαι. Hesiodo versus fugitivus, qui in nullis editionibus conspicitur, restitutus. Antiquissimorum hominum vivendi ratio. Pecus non alebant. Varro emendatus. Μῆλα, Poma omnes arbuti fructus. Μῆλα pro opibus. Ἐπὶ βουὶ κτείναν. Homerus explicatus. Hesiodus bis emendatus. Interpretes sapius reprehensi. Ἡ ἔκ τῶν ἀνθρώπων.

v. 69. Ως ἴφατ', οἳ δ' ἐπὶ πόσσιν. Vicia hæc sunt ne in pueris ferenda, & tamen omnes occupant editiones. Scribendum: *ὡς ἴφατ', οἳ δ' ἐπὶ πόσσιν*. Nec aliter MSS. Sequentem versum Ἀμειγνείας est *ὡς γὰρ βιβλαμυρῶν. γὰρ κατ' ἐξοχὴν* dicuntur manus & pedes. Homer.

Γυῶν μὲν σφῶν ὑφ' ἄρμασιν ἄκρας ἵππους.

Frangam quidem pedes celerum equorum ante curvas.

γυῶν enim, ut bene Porphy. ad Homerum observat, est *αὐτῶν* λαγῶν ποίῶν. Latinis utroque pede claudus, pedibus captus. quod quum a Græcis proprie tribuatur Vulcano, quibus familiaris est *ἐπὶ πόσσιν* singulis diis & heroibus assignare, iisque uti locis ipsorum propriorum, Latini vero careant tali voce, qua illum commodè possint exprimere, ut Vulcanum per eam significari intelligant omnes, *Ambiclaudus* enim Latium vetus ignorat,

vertendum est: Vulcanus. ut ἐννοσίγαιος Neptunus. Ridiculus esset qui verteret *Terram concutiens* quum pro ipso Neptuno ponitur. Talia apud Græcos ὅσα κείνις. v. 77. ἐννοσίγαιος MS I, pro ἐννοσίγαιος.

v. 79. Εἰ δ' ἄρα φωνῶ ἦκε θεῶν κήρυξ] Quærent Græci Magistri quomodo hic Mercurius vocem Pandoræ indidisse poruerit, quum paulo ante Vulcano ejus confectio mandata fuisse dicatur. Itaque φωνῶ v. 61 interpretantur ὅργανα φωνῆς. sed licet hæc exponendi ratio possit probari, nondum tamen essemus defuncti. In præcedente enim versu jam commemoraverat Mercurium Pandoræ pectori inseruisse αἰμυλίαις λόγους. quomodo vero illos sine voce? & quomodo res ab eodem gesta tanquam diversa a diversis acta narratur? Quid quærimus? φωνῇ hic est ὄνομα, ut apud Hom. Il. γ.

Περίαμο δ' ἑλένῳ ἐκαλίσσας φωνῇ.

\ Priamus Helenam vocavit nomine. ubi φωνῇ perperam περίαμο docent, & exponunt voce. Gregor. Μῆτι ἡμᾶς διδάσκει τὴν ψηλοτέραν φωνῆς. Ne nos increpetis ob verbum insolentius. ἐννοσίγαιος φωνῶ est nomen imposuit. Ita omnino Hesiodum intelligendum ipse docet: ὀνόματι δὲ τιτὶδὲ γυναικὶ Πανδώραν, appellavit autem mulierem hanc Pandoram.

v. 86. Μήποτε δῶρον δέξαμαι] Jovis igitur dona sunt rejicienda. sed egregie hujus loci mentem declarat Plutarchus libello quomodo adolescenti poetæ sint audiendi, ostendens Διὸς δῶρον esse fortunæ munera: Οὐδ' Ἡσίοδος τὴν Προμηθεῖα ποιῶν τὰς ἑπιμηθεῖα τῶν θεῶν κελεύει μὴ δεχέσθαι,

μήποτε δῶρον

Δέξαμαι τῶν θεῶν Ζηὶδος Ὀλυμπίῳ; αἰὶν' ἀποπέμπειν, ἐπὶ τῇ τὴν χάρις δωαίμῃ τὰ Διὸς ὀνόματι κίχρηται. τὰ γὰρ τυχερὰ τὰ αἰγάρων Διὸς δῶρον κίχρηται, πλοῦτος, καὶ γάμος, καὶ δόξα, καὶ πᾶσι τοῖς ὅλοις τὰς ἐκείνους, ὧν ἡ κίχρησις ἀνότης ἐστὶ τοῖς χρεῶν καλῶς μὴ δυναμένοις. διδὼν καὶ τὴν ἑπιμηθεῖα φαῦλον ὄντα καὶ ἀνότητος, οἷσται δεῖν φυλάττειν καὶ δεδόναι τὰς ἀντυχίας, ὡς φλαβησόμενοι καὶ ἀφθρησόμενοι ὑπὸ αὐτῶν. καὶ πάλιν ὅταν λέγῃ.

Μήδε ποτ' ἐλοδμήν πινύλιν θυμοφθόρον ἀνδρῶν

Τέτλα ὀνιδέζων, μετὰ τὴν δόσιν αἶν ἐόντων.

ἡρώδην νῦν ἢ τυχερὸν εἴρακεν, ὡς οὐκ ἄξιον ἐγκαλεῖν τοῖς ἀφ' ἑκὼν τῷ πάλῳ προμηθεύς, ἀλλὰ τὴν μετ' ὀργῆς, καὶ βλάβης, καὶ μελαγχολίας, καὶ πολυτελείας ἀπειρίαν, αἰχρὰν καὶ ἰπποδίσκον ἔσται. Hesiodus ubi Prometheum inducit fratri Epimetheo suadentem ne a Jove ulla dona accipiat, sed ea alio dimittat, Jovis nomen de potentia fortuna usurpavit. Bonis enim fortuna tribuit appellationem donorum Jovis, opibus, conjugii, imperiis, & omnibus in universum bonis externis, quorum possessio inutilis est recte uti iis nescienti. Itaque etiam Epimetheum hominem vitiosum & fatuum cavere sibi jubet & metuere a rebus secundis, damno nimirum ei & exitio futuris. Iterum ubi ait, Nunquam pauperiem perniciosam animumque excruciantem exprobra homini, quia deorum munus est. Deorum munus vocat id quod fortuna obigit, innuens non esse eos culpandos, qui fortuna injuria pauperes sunt, cum ignavia potius, socordia, mollitie & luxu conjunctas divitias in turpibus & vituperatione dignis habendas. vide ibi plura, & ejusdem libellum de Fortuna in fine. v. 87. pro παρὰ ζῆνός MS II, παρὰ ζηνός.

v. 96. Ἐν ἀρήκῃσι δόμοισι] Merito hæserunt veteres Critici in hoc loco. valde ἀκυρολόγως dolium appellatur δόμος. Inde & Seleucus pro δόμοισι scribebat πίθοισι, ut Proclus notat. Seleucum, qui hunc locum sic emendandum judicavit, existimo fuisse Grammaticum illum Alexandrinum, qui Romæ docuit, & Homericus dicebatur. Hunc enim in omnes fere poëtas commentarios edidisse Suidas docuit. Quæ a viris doctis afferuntur ad istam translationem asperam molliendam, arguta quidem sunt & ingeniosa, sed quæ facilius rejici possunt quam probari.

v. 99. Αἰχρόν βελῆσιν] Hunc versum inducendum esse recte Aristarchus & D. Heinsius censuerunt.

v. 102. Νῦν δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἢ ἐπὶ νυκτὶ] MS I, ἐφ' ἡμέρῃ. lege, ἐφ' ἡμέραις. Sic emendaveram, & recte me emendasse postea ex Plutarcho cognovi, in cujus consolatione ad Apollonium sic legitur.

v. 105. Οὐ πῦρ ἔπ' πῦρ ἐπὶ Διὸς νόον ἐξαλείαθ'.] MS I, ἔπ' πῦρ. Sic & Tzetzes. πῦρ nonnunquam æque περίπῃ ac πῦρ. Διὸς νόος est

est Jovis sententia, consilium, decretum. Hesiodi sententiam Pacitus refert: *Quæ fato manent, quamvis significata, non variantur.* Sequenti versu idem liber: εἰ δὲ θελαίῃ.

v. 113. Νόσφιν ἄτερ τε πόνων] In utroque MS abest π. Et sane abesse debet. Τρεῖς. πόνων δὲ τὸ πρὸ κρινῆς ἐστὶ συλλαβή. ὑπὸ γδ τῆς αὐτοῦ ἐξέδολε ἐκλείνεται. sic & superius v. 91, in manu exaratis libris legitur. Νόσφιν ἄτερ κακῶν. Ubi H. Stephanus perperam incuriæ editores insinuat. Inferius v. 674. Μὴ μῦθον εἶπον δὲ νέον κῆ ὁπώρανον ὁμῶρον. Sic MS I Vossianus. vulgo μὴ δὲ μῦθον. versu præcedente in nonnullis editionibus legitur ζώσαντων pro ἔζων. quod auribus meis magis arridet.

v. 115. Τέρεποντ' ἐν θαλίῃσι] Suaviter tempus transigebant in conviviis, nimirum quæ instruxerant ex iis quæ sponte tum ferebat injussa tellus. pro quo statim :

οἱ δὲ θελήματι

Ἦσυχαι ἔρχα νέμεντο σὺν ἑσχαλοῖσιν πολίεσσιν.

ipsique ultro

Tranquilli quæ collegerant dividebant cum multis bonis.

hoc est, ut Virgilius exposuit, *in medium quærebant*, & iis in otio sine contentione & invidia fruebantur. Hæ sunt illæ θαλίαι. de αἰθουσίαι & Deorum epulis Hesiodus hic non cogitavit, quod & ille versus luculenter ostendit: qui in nostris quidem editionibus nunc desideratur, sed olim non desiderabatur in iis, quibus usus fuit Diodorus Siculus. Is in libro V bibliothecæ huic, quem nunc exponimus, istum subjicit:

Ἀφνειὸν μέλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.

Abundantes pomis cari beatiss diis.

Dignus sane est qui loco suo, de quo fuit injuria temporum, & hominum deturbatus, restituatur. Cæterum hunc versum male intellexit & interpretatus est vir Græce doctissimus, Laurentius Rhodomannus. Ἀφνειὸς μέλοισι vertit: *felices gregibus.* μέλα hic non sunt greges. Nam quamvis pastoritia vita sit simplicissima, & aliis vitam tolerandi rationibus vetustior, ignorata tamen fuit antiquissimis illis hominibus, qui sub Saturno dicuntur egisse. Hi enim iis solum se tuebantur, quæ terra sponte ad eorum victum ferebat. Omitto Ovidium, aliosque poetas.

Var-

Varro II de R. R. cap. 1: *Et homines & pecua quum semper fuisse sit necesse, natura, (sive enim aliquod fuis principium generandi animalium, ut putavit Thales Milesius, & Zeno Cittius, sive contra horum principium extitit nullum, ut credidit Pythagoras Samius, & Aristoteles Stagiritis) necesse est humana vita a summa memoria gradatim descendisse ad hanc aetatem ut scribit Dicaearchus: & summum gradum fuisse naturalem, quum viverent homines ex iis rebus quae inviolata ultro ferret terra: ex hac vita in secundam descendisse pastoritiam, & feris atque agrestibus, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque collegerant ad usum, sic ex animalibus, propter eandem utilitatem, cum qua possent silvestria deprehenderent, concluderent & mansuefacerent. Sic hic locus legendus & interpungendus videtur, in quo tamen emendando Gronovio τὸ πᾶν debentur, collegerant, & mansuefacerent, quæ reposuit pro colligerent, & mansueficerent. Tò cum intellectu revocandum ad superiora; quasi scripisset: pastoritiam: cum, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque in usum colligere consueverant antehac, sic ex animalibus sylvestria quæ possent caperent, septo custodirent, mansueta redderent. Hic videtur supervacuum vel quod prius posuerat & feris & agrestibus, vel quod post dixit, ex animalibus silvestria. At hæc est illius repetitio propter ἰσότητος, sensui magis quam verbis conveniens. de quo genere Gronov. ad Senec. I, de ira, 3. Μῆλα autem hoc loco sunt omnes arbutei fructus, qui edules sunt, sicut apud Latinos poma. Nam & nuces, & ficus, & uvæ ἀρόζυμα mala dicuntur. vid. leg. CV de verb. signif. Varro cap. 59 lib. I de R. R. proficitur se acturum de pomis condendis, & ibidem tradit, quomodo pira, rapa, nuces juglandes sint servandæ, quia rapa, pira, nuces in pomis numerabantur. Hesych. Μῆλα πᾶσι τοῖς δένδροις καρπὸς, ἐξαιρίτως δὲ τῆς μηλιάς, καὶ πᾶσι τὰ δένδρα. In hoc ipso verbo offenderunt inferius Latini interpretes, sed ratione diversa v. 162:*

Ἦλυσεν μάχην ἀμύμην μῆλων ἑνὸς Οἰδὶ πάδοιο.

Perdidit pugnantes propter oves Oedipi.

sed non pugnabant propter oves, sed propter opes, regnum, fa-

cultates Oedipi. De quo Græci Magistri: Μηλα, κλίσεις, παρ-
σίαι, βασιλείαι. Hos Latini debebant sequi. Veterum enim di-
vitiæ in pecudibus, præcipue in ovibus. Varro dicto loco libri
secundi: *In quæis* (nimirum animalibus agrestibus, quæ com-
prehendebant & mansuefaciebant) *non sine causa putant oves*
assumtas, & propter utilitatem, & propter placiditatem. Non
longe post: *De antiquis illustrissimis quisque pastor erat*, ut
ostendit Græca & Latina lingua, & veteres poëta, qui alios vo-
cant πολυάενας, alios πολυμήλεις, alios πολυβότας, & quæ se-
quuntur. Sic apud Hesiodum inferius πολύμηλον est opulen-
tus. Cæterum in hoc, quem reposuimus, versu, φίλοι με κείροισι
θεοῖσι, idem est quod ἀδαιμόνευς. Sic & intelligendum in di-
stico illo in Epictetum:

Δὲλ' Ἐπίκλητ' ἡνιόμην, καὶ σὺ μ' ἀν' ἀπηρ'

Καὶ πνίλῃ ἱρῷ, καὶ φίλῳ ἀθανάτοισι.

Servus Epictetus sum, & corpore mutilus, & paupertate lrus,
& tamen deis carus, id est, felix. Terent. Solus es quem dii
diligunt. vid. Meric. Casaub. præfationem in accuratissimam
Epicteti editionem a se editam. Porro quod viri docti notant
ἐπὶ βυσὶν κλείεσθαι ἢ θνήσκειν esse in prima pueritia occidi, mori,
id vero ex exemplis, quæ afferuntur, non potest intelligi. Ni-
hil aliud verba, quæ Iliad. ζ leguntur, volunt, quam illos de-
prehensos esse apud armenta & gregem, ibique occisos. Alio-
quin κλείεσθαι ἐπ' οἷσιν eandem haberet vim. Iliad. υ vero Æ-
neas non ait se metuere Achillem, quod aliquando cum eo esset
congressus ἐπὶ βυσὶν, sed contra ea Æneas ibi excusat certamen
cum Achille incundum, quia jam olim expertus sit vim Achil-
lis, & robur ejus hastæ, quum salutem suis debuerit pedibus ser-
vatus Διὶ λαύψησθαι γῆνα

Ὅτε βυσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσιν.

quum armenta nostra invasisset, inquit Æneas. quod & ipsum
Achilles ei postea exprobrat:

Ἦδη μὲ σέ γε (φημί) καὶ ἄλλο τι δευρὶ φόβησσε

Ἦν' ἔ μέμνη ὅτε πέρ σε βοῶν ἀπὸ μένων ἐόρθε

Σῶσα κατ' ἰδαίων ὀρέων ταχέωςι πόδεςσι

Καρπαλίμους; τότε δ' ἐπὶ μέγαρα παλίζεο φάγῃν.

Jam

Fam enim te puto & alias hasta terrui. An non recordaris quando te apud boves solum existentem repuli ab Idaeis montibus velocibus pedibus celeriter. Tunc vero non convertebaris fugiens. Vides nullam hic reconditæ notionis formulam latere, sensum esse simplicissimum & apertum.

v. 122. Ταῖς δὲ δαίμονες] Aristides, Plutarchus de oraculorum defectu, Plato in Cratylo, & V de legibus hos versus sic legunt:

Τοὶ δὲ δαίμονες ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν

Ἄγνοί, ἀλιξίκαχοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quam lectionem vulgatæ præferendam existimo tot summorum virorum auctoritate munitam.

v. 124. Οἳ ῥα φυλάσσουσὶ τι δίκας] MS I φυλάσσουσιν. Sic hic versus legitur inferius, 254, & 233:

Τίτλυσιν ὃ γυναικὲς ἰογκότα τέκνα.

Hom. II. α. Στήθεσσι λαοίσισι Διότιδα μερμήρεξιν. Infinita hujus paragoges exempla ex Græcis poetis facile colligas.

v. 125. Ἡ ἔρε ἰοδάμοι] Retinenda est antiquior versio: *ære induti*. Virgil. *ὄσκειτο ἄερα σεπτι*, hoc est oculis subducti sunt ut a nemine possint videri. Versu sequente, *γέρας βασιλῆιον* non est regale munus, sed regius honor. Hinc postea de aurei sæculi dæmonibus dicit, illos quidem his esse inferiores, nec regia majestate illustres, *ἀλλ' ἔμπης πμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ*. *Verum etiam hi honore sunt conspicui*. Cur autem dæmonibus tribuatur regius honor hanc rationem affert Plutarchus libro de defectu oraculorum, quia βασιλικὸν τὸ δὲ ποιῆν.

C A P U T IV.

Θυὴ νόημα. Hesiodus expositus. Muliebris educatio puerorum inter mala argentæ ætatis. Μίτηρον ἥεν, θαλάσσης. Elegans Græcorum poetarum periphrasis. Hesiodo vetus lectio restituta. Eiusdem vexatus locus expositus. Dæmones mori exacta certa periodo. Dæmonum sunt diversi gradus. Ἀθάνατοι δδύτρεσι. Secundus. Καλίσδε. Ἀπλῆσι. Εὐρεσίεσι δδμῶ αἰδε. Κρυρόν. Γενεά. varii interpretum errores ostensi.

v. 129. Υπὲρ φυλῶ ἐναλίγκιον ἔτι νόημα.] Verte: *Neque corporis habitu simile neque ingenio*. Φυὴ hic non

est sola statura & proceritas corporis sed conjuncta cum dignitate formæ, ut recte Græci magistri docent. Νόηµα est ingenium. Glossæ MS Vossianæ: νόηµα φρόνησις. Homero φρένας. Iliad. α.

ἵπαι ἔ' ἔθιν ἐς χρείων

Οὐ δ' ἄµας, ἔδ' ἐφυλὼν, ἔτ' ὄρ' φρένας, ἔτ' π' ἔργα.

quoniam illi non est inferior, neque corpore, neque forma, neque ingenio, nec operandi pericia.

v. 130. Ἀλλ' ἐκείν' ᾧ παῖς] In I MS ᾧ desideratur. Viri doctissimi ἀλλ' hic accipiunt pro ἀλλ' ὅµως, quasi poëta dixerit inferiorem quidem hanc ætatem esse & deteriore[m] superiore, hoc tamen habuisse bonum, quod pueri aliquamdiu simpliciter, sine malo, & ἀήθως apud matres fuerint educari, ut hanc longam ἐν γυναικωνίπιδι ἀγέλαδ' habuerit inter notas & bona hujus ætatis, quibus sequentem antecellat. quod plane poëtæ menti adversatur, qui maternam educationem depravationi hujus sæculi adscribit, ex quo appareat longe deteriorem esse hanc ῥοιὰν priore aurea, quia pueri diu in Gynæceis latitent, & in sinu matrum adolescant, & corroborentur, qua muliebri educatione redderentur molles, imperiti, effæminati. Inde ait pueros evadere μέλα νηπίες valde rudes. Quo nomine Plato quoque educationem filiorum Regum Persiæ reprehendit. Quid verbis opus, res loquitur. Nec veteres unquam aliter hunc locum ceperunt.

v. 131. Ἡΐς μέτρον ἔχον] Interpp: *Pubertatis terminum attigisset*. Hesych. quidem μέτρον dicit esse πῆγος: sed poëtis Ἡΐς μέτρον nihil aliud est quam ipsa Ἡή. Sic inferius μέτρον πάλασσης est πάλασσα. Hom. μέτρον κελύβης, κελύβη. In epigraphio Hesiodi, quod Pindaro adscribitur μέτρον σοφίης est σοφία, ut ibi legendum inferius ostendemus.

v. 134. Ἀλλ' ἔχοντες Ἀφροδίτας] MS I, ἀφροδίτην.

v. 135. Ὑβρην γὰρ ἀπαίδαν] Hi sunt mollis istius maternæ educationis fructus. *Nihil magis facit iracundos*, inquit Seneca, *quam educatio mollis & blanda*, ideo iuicis, quo plus indulgetur, pupillisque quo plus licet corruptior animus est.

v. 140. Τοι μὲν ὑποχθόνιοι] MS I, Τοι γὰρ τοι χθόνιοι. Nonnulli

nulli codices quod Stephanus notat: ἐπιχθόνιοι, quam lectionem Tzezes tuetur. Nihil verius, quamvis alteram sequantur Proclus, Moschopulus, & omnes quas vidi editiones. Verum si argentæ ætatis homines postquam mortem obierunt sunt ἐπιχθόνιοι δαίτριοι, quinam sunt πρῶτοι ἐπιχθόνιοι, quod Tzezes merito urget. Vir magnus multus quidem est in asserenda lectione vulgata, præfatus δαίτριοις δαίμονας hic conjungendum, non δαίτριοις ἐπιχθόνιοις. ex illa enim lectione hanc absurditatem nasci, quod tum δαίτριοι etiam cum θνητοῖς sit conjungendum: hinc vero confici primos etiam fuisse θνητοὺς contra doctrinam Platoniceam. Sit contra doctrinam Platoniceam, non tamen est contra Hesiodi, qui dæmonas quoque exacta certa periodo mori cecinit. Plutarchus de oraculorum defectu: Ο' Ἡσίοδος οἶσται καὶ ἑρμῶδεις πρὸ χροῖων γίνεσθαι τοῖς δαίμονσι τὰς τελευτὰς λέγει γὰρ οὗ τινος Ναΐδος πρὸς σῶπρον καὶ τὸ χροῖον αἰνετὸν ἔμμεν.

Εννέα τοι ζώει θνητοὶς λακρύουσα χερσὶν
 Ἀνδρῶν ἡβῶντων· ἑλάφῳ δὲ πεπιτρακῶρων·
 Τρεῖς δ' ἑλάφους ὁ κέρκεξ γρηγόσκε). αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ
 Ἐννέα τὺς κέρκεας· δέκα δ' ὑμεῖς τὺς φοῖνικας
 Νύμφας εὐπλόκαμους, κῆρυγ Διὸς ἀνιόχου.

Hesiodus certis temporum conversionibus mortem dæmones oppetere censet, & tempus etiam sub involucri proponit, hac sub Ναΐdis persona loquens: Novem hominum vegetorum ætates garrula cornix vivit, cervus autem quatuor cornicum, tres autem cervi corvus. Sed phœnix novem corvorum: vos autem Nympha formosa, Jovis filia decem phœnicum. vide ibi plura. Sane primos δαίμονας ætatis aureæ fuisse quoque θνητοὺς an non ista verba ostendunt? v. 116:

Θνητοὶ δ' ὡς ὕπνῳ διδμυμῆροι. Moriebantur vero tanquam somno obruti. & v. 121:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν γῆτι γῆν καὶ γαῖαν κάλυψεν.

Vernum postquam & hoc genus terra texit. hoc est ὡς φέρει-
 σιν αἰπῶς ἀπῶναι, inquit Tzezes MStus Vossii, in edito enim hæc desiderantur. Verborum autem Hesiodi hæc est σκώπεια. Τοὶ μὲν μάλιστα θνητοὶ καλεῖνται δαίτριοι ἐπιχθόνιοι. Hi beati mortales secundi sunt terrestres scilicet dæmones: hoc est secundi

gradus, inferiores illis dæmonibus, qui ex aurei sæculi θνητῆς sunt orti. qui quidem non regium honorem sunt adepti, ἀλλ' ἔμπης πρὶν καὶ τοῖσιν ὀνηθεῖν. *sunt tamen & hi in dignitate constituti.* Dæmones esse diversorum graduum nemo dubitat. Εἰσὶ γὰρ αἷς ἐν ἀνθρώποις, inquit Plutarchus, καὶ δαίμοσιν ὁμοίῃς ἀλφειοποιεῖται. *sunt enim sicut inter homines, sic etiam inter dæmones diversi virtutum gradus.* Δαίμονες δ' ὅτιοι sunt inferioris loci & ordinis dæmones, ut δούτεροι ἀγῶνισται, dii inferiores, minorum gentium, apud Maximum Tyrium: dissektat. x x v i : Θεὸς μὲν οὐκ αὐτὸς καὶ χεῖρον ἰδρυμένον, οἰκονομεῖ τ' ἄριστον καὶ τὴν ἐν ἔργῳ τιξίν. Εἰσὶ δ' αὐτὰ φύσεις ἀθάνατοι δούτεροι ἐν μεγάλῃ γῆς καὶ ἔργῳ πεταγμένοι, θεοὶ μὲν ἀδινέστεροι, ἀνθρώπων δ' ἰχυρότεροι, &c. *Deus quidem eodem in loco manens, cælum regit, omniaque in eo ordinat ac disponit. Immortales autem quasdam habet potentias, quas secundos immortales vocat. Hi sunt Deo infirmiores, hominibus vero potentiores. Sic & servi apud Florem I I I, 20, secundum hominum genus, quasi sint viliores & inferiores aliis hominibus: Enimvero servilium armorum dedecus feras. Nam & ipsi per fortunam in omnia obnoxii, tamen quasi secundum genus hominum sunt.* Cic. I I I de off: *quasi secunda quadam honesta esse dicunt.* Et tela secunda apud Ovid. superi vocant illud fulmen cui dextra cyclopium flammæ & iræ minus addidit. Inde & illæ locutiones apud Græcos δούτερον ποιεῖν, πῆχας, ἄγειν, postponere. Lucian. Εἰ μὲν δούτερον ἄγεις Ἑρμῖον, si Hermioni me postponis. Καλέστωι vero hic est εἰσὶ. Superius v. 122 dixit δαίμονες εἰσὶν ἐπιχθόνιοι, hic diciteodem sensu καλέστωι ἐπιχθόνιοι. In sacris litteris καλέστωι καὶ οἱ θεοὶ, hoc est, ἴσονται. Apud nostrum inferius v. 1715:

Μηδὲ πολὺξενεν, μηδ' ἄξειον καλέστωι.

Nec vero multorum hospes, neve nullius sis.

De quo loquendi genere sacris pariter & τοῖς ἑξω scriptoribus familiari plura pridem præceperunt viri magni, Casaubonus ad Theocritum, & Grotius ad Novum Fœdus.

v. 149. Αἱ πλάστοι] Latinis sunt *inconditi*, qui moribus sunt inculti. Τρεῖς ἄγριοι. Cic. *vasti & agrestes.* v. 149 Uterque codex MS: πῆχας καὶ μέλιων. versus sequens in primo sic se ha-

bet:

bet: τῶν δ' ἑὸ χαίλεια τείχεα, χαίλκιοι δὲ τοι οἴχοι. vers. vero 151 idem liber μέγας pro μέλας.

v. 153. Βῆσαν εἰς Ὀρώεντα δόμοι κρυερῇ αἰδῶ] Εὐρώεις δόμοι multis antiquis & recentioribus est πλάτεις, laxa, ampla domus. Et sic C. Barthius Adversar. XXX, 13, qui hoc loco utitur ad firmandam correctionem Horatii, in quo pro domus exilis Plutonia substituunt domus exilii Plutonia. Sed hanc emendationem merito rejecit Vir magnæ & diffusæ eruditionis Johannes Gerhardus Vossius, qui docuit sedem exilem Plutonium Horatio non esse amplum illud mortuorum receptaculum, sed sepulchrum, quod certissimum. Ὀρώεις hic est squalidus ab Ὀρώς situs, squalor. ut Virgilius *loca senta situ* dicit: aut tenebricosus. Glossa MS Vossii: Ὀρώεντα, σκελεινόν. Suidas: Ὀρώεντα, σκελεινά, ζοφώδη. Sic & Hesychius & Etymologicum Magnum. Sophocles Ajace Flagellifero v. 615: Αἰδῶλον Ἀδῶν, Homerus & noster in Theogon. ζόφον ἑρέεντα, Æschylus Prometh. 432: Κελαινὸς αἰδῶ μυχός. Latini sæpe *caca tartara*. Inferius in Theogonia v. 729:

Εἴηται θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἑρέεντῃ

Κεκρύφαται, βελῆσι Διὸς νεφελῶν ἡρέετο,

Χώρῳ ἐν Ὀρώεντῃ.

Illic dii Titanes sub caligine opaca

Abconditi sunt, consilio Jovis nubes cogentis,

Loco in squalido.

sic & v. 739. Κρυερὸς vero non est meo judicio frigidus, sed dirus, illætabilis, horrendus, ut in Theog. 657 δῖη κρυερὸς, grave damnum, & 636 πόλεμος κρυόεις, horrendum bellum. In Ἀσπίδι κρυόεις Τάρταρον, eadem ratione dicitur, pro quo in eodem carmine: νυκτὸς ἄρεμνῆς οἰκία δεινὰ, noctis obscura domus horrenda. Hesych: Κρυερὸν, φρικτὸν, μισητὸν, αἰσας, φοβερόν, ἐλίκειον, οἰκτρὸν, δεινὸν, χαλεπὸν, πονηρόν, κακὸν, δύσχερες.

v. 156. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆϋ] Quæ viri docti de Ἀλφειο-λαῖς hic subtiliter disputant inter λέξεις, diversarum ætatum ego sane ut ex poetæ verbis cogi possit nullus video. Tertix enim ætati illum ipsum poetā ἐπιφωνεῖ, quod iis, quibus λέξι adli- gnasse dicitur. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆϋ καὶ γαῖα κάλυψε.

v. 162. Προτίρη γένε[ν] Verte: *priori aetati*, non *generationi*, ut vulgo. Qui error passim quoque obviis in sacrarum litterarum interpretibus. Γένε[ν] Latinis est *aetas*, quod Homerus dixit

Τὰ δ' ἤδη δύο μὲν γένε[α] μερόπων ἀνθρώπων
Ε' φησὶν

hoc Ovidius interpretatur XII Metam: *vixi Annos bis centum, nunc tertia vivitur aetas*. Horatio est *aevum*, cui Nestor perhibetur *senex ter aevos functus*. Ante Olympiades Græci per γένε[α] rationes temporis colligebant, ut Porphyrius ostendit, qui γένε[α] definit *τὴν ἑκάστην καὶ γένε[α]ν τελευτῶσιν*. sicut & Plutarchus, qui quum dixisset Heraclitum *ἐπὶ τελευτῇ ποιῆν τὴν γένε[α]*, subjicit, *ὅτι ἡ γένε[α] γένε[α]ν παρὰ τὴν ἐξ αὐτῆς γένε[α]ν οὐ γένε[α]*. spatium quod a natali pertinet ad tempus generationi aptum, quod circumscribunt triginta annis. Alii tamen productiores, alii fecerunt angustiores γένε[α]. sunt enim qui uno anno, sunt qui septem, decem, viginti, quinque & viginti, triginta, sunt & qui centum annis definiunt γένε[α]. Quo sunt antiquiores tanto sunt longiores, monente eodem Porphyrio.

C A P U T V.

Versus Hesiodi fugitivus ex MSC & antiquis Interpretibus revocatus & suo loco repositus. Saturnus Rex Heroum in beatis Insulis. Hæ in Oceano locatz. Hesiodus bis restitutus, & aliquot locis expositus. Παλιγγενεσία. Elegans futurorum usus. Θιῶν ὄψις. Hesychius correctus. Ὅπιν ἔχειν. Οὐπίς. Εἰδέν. Hesiodo denuo medela. Φύλα Θιῶν. Trajectio versuum in Hesiodo observata. Versio Latina sapius castigata.

v. 169. ΤΗΛΕΨΑΡ' Ἀνάντων τίσι Κρόνῳ ἐμβασιλεύει] Hunc versum ex MSto I I hic reposui, quem olim quoque in antiquis extitisse exemplaribus, sed a nonnullis fuisse ejectum cum sequente tanquam ineptum, & qui Hesiodo sit indignus, Proclus testatur. Quorum judicio si stamus, proximus etiam versum est expungendus. A Tzeze sane non videtur agnitus esse, nisi credibilis sit alterum illum quem cum hoc prisca Critici ἐπιπλοῖσιν etiam nunc desiderari, sicut quem nunc ex MS reponimus, in editionibus desideratur, propter illam causam quam Proclus nobis ostendit. Eam tamen mihi non probant acerbi

illi

illi censores, quorum obelis quam multi confoderentur si ad hanc legem essent exigendi. Plures enim hoc longe deteriores in Hesiodo reperiuntur. Quin hunc optimis non dubito accensere. Quid enim siue verba spectes, numerosius, siue sententiam, pulchrius? Imperium autem in heroes in beatis insulis degentes veteres Saturno tribuunt. Inscriptio elegantissima monumenti Regillæ uxoris Herodis:

Ἡσιος παρ' ἱερὸν εἶδος ἐν ζώνοιο γυναικὸς

Ἀγκεται, αὐτὴ δ' ἔμεθ' ἡρώησι νένεσται

Ἐν μακρόντων νήσοισιν ἵνα Κρόνῳ ἱερὰ βασιλεύῃ.

Quibus (sc. deabus) sacra hac statua pulchra foemina

Dedicata est. Ipsa vero inter heroideas habitat

In beatorum insulis, ubi Saturnus regnat.

Ultimus versus ex isto Hesiodi est expressus. Salmasius dubitat an usquam legatur beatas insulas fuisse sub Saturni imperio. Sed præter Hesiodum Diodorus Siculus etiam lib. I II hoc tradit.

v. 171. Παρ' Ὀκίανον βαθυδίνῳ] Græci Magistri Ὀκίανον hic locant & exponunt ἐν τῷ ᾠκεῖ. poterant aliud agere. Poëtæ enim beatas insulas statuebant in Oceano. Horat. libro IV carm. 16.

Nos manet oceanus circumvagius: arua beata

Potamus arua, divites & insulas.

v. 173. Τεῖς δ' ἴτας] Restitui lectionem veterem, quam MS I, & Tzezies nobis servavit: τεῖς ἴπῳ. Sic inferius τεῖς ὑδάτῳ περιχεῖν. vidit & H. Stephanus.

v. 174. Μῆκετ' ἔπειτ' ὄφειλον] Ordo verborum quem in his binis versibus Tzezies instituit tam ineptus quam sensus quem ex iis conficit. Ait enim Hesiodi voti hunc esse sensum se maluisse mori ante heroici seculi exitum, quam post illum nasci. Sed hoc ab Hesiodi mente alienum plane est, qui optat ἢ πρὸς θάλασσαν quam quinta ætas ingruerit, ἢ ἔπειτα γένεσθαι, quam meliora scilicet tempora reflorescent. Persuasum enim habebant poëtæ & plerique Philosophi, præcipue Platonici, exacta hac misera ætate παλιγγενεσία futuram, omnia reditura in suos ortus & pristinam felicitatem. Inde Probus ad illud Virgilii,

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

notavit Cumæum carmen esse carmen Hesiodi, quod sic dicatur

a patre Dio, qui Cumæus fuerit. Sed quid his immoramur? Nihil est in poetis decantatius, qui tamen omnes videntur hanc opinionem ex isto Hesiodi loco hausisse.

v. 178. Εὐ τ' ἂν γενόμενοι πολιορκέεσθαι τελέθωσι] Insulse interpretes Latini: *Postquam facti circa tempora cani fuerint. An γένεσθαι πολιορκέεσθαι τελέθωσι* est fieri canum? quid absurdius fingi potest? γενόμενοι sunt τέχνητες. Sic autem verte: *Quum vix nati canescant*, hoc est senescant, quum vix postquam lucem adspexerunt senio conficiantur. Hinc paulo post ἀΐψα γηροσκοπῶς τοκῆας appellat. Conqueritur de vitæ brevitatem, cui quintæ hujus ætatis homines sunt obnoxii, quod celeriter tacitis consenscant annis. Hoc est de quo toties conqueruntur poetæ, meliores annos esse fugacissimos. Theocritus: Μὴ καυχῶ πάρα γαίῃ σι παρέρεχεται, ὡς ὄναρ, ἥδη. *Noli superbire. celeriter enim te relinquit, tanquam somnium, adolescentia.* sed hæc Anthologiarum scriptoribus relinquamus.

v. 180. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσιν ὁμοίως] Non hæc referenda sunt ad ἰδίαν ὁμοιότητά, ut non nemo facit, sed ad γνώμης. Loquitur de discordia & dissensione animorum, quæ miseros mortales hujus ætatis sic exagitat, ut omnia sint ὑπελα, nusquam candor, fides, infucatus amor, ne inter parentes quidem & liberos. Ovid.

Filius ante diem patrios inquit in annos.

Glossæ MS Vossii: ὁμοίως, ὁμογενῶν. Græci magistri, ὁμοίως, ὁμογενῆς, σύμφων. Alia ratio est inferius, v. 235:

Τίκῃσιν ἢ γυναικὲς ἰοικέτα τέκνα γινώσκουσιν.

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos.

Hic utique loquitur de εἶδος ὁμοιότητι. Liberi enim qui parentum os referebant habebantur pro nota & argumento maternæ pudicitiz. Horat. I V, 6:

*Nullis polluitur casta domus stupris,
Mos & lex maculosum edomuit nefas,
Laudantur simili prole puerpera:*

Culpam pæna premittit Ceres.

Cui non dictus Hylas?

v. 185. Ἀπμήσθη] Barbare interpretes: *Dehonorabunt.*

Ἀπμή-

Ἀπμήσουσιν autem est ἀπμαῖν φιλεῖσι. sic & versu sequente μέμψον] est μέμφειν φιλεῖσι, & vers. 189, ἔπερθ' εἰ' ἑτέρῃ πύλιν ἐξαλαπάξει, est ἐξαλαπάζειν εἶναι solet expugnare. vers. 225: οἱ τὲ μιν ἐξελάσσωσι, qui ipsam expellere solent, sic ex MSS ibi legendum. & v. 323:

οἷα τι πολλὰ

Γίνεσθαι, αὐτ' ἂν δὴ κέρδ' ἴδον ἐξαπατήσῃ, id est, ἐξαπαταῖν φιλεῖ. & mox v. 327:

Ἴσων δ' ὅς θ' ἰκέτω ὅς τε ξείνονα κακὸν ἔρξει.

hospitem malo afficiet, hoc est afficere solet. Sic & Latini hoc tempore utuntur, hinc in versione retinui. Horat:

Non hic cuiquam parcat amico.

hoc est, parcere solet. Pers. Sat. 11:

At bona pars procerum tacita libabit acerba.

hoc est, libare solet, ut bene ibi πολυμαθεῖα] Casaubonus, quem vide, qui & Hebræos hoc genere loquendi usos esse docet, a quo nec Græcos abhorrere a nemine quod adhuc memini observatum, hi loci Hesiodi argumento sunt. Aoristis quidem hanc vim inesse tralaticium est, ut & apud nostrum 240:

Τοῖσιν δ' ὑπερόβειν μέγ' ἐπήρα γα πῆμα Κρονίων.

Illis autem cœlitus magnam importare solet malum Jovis. & sæpe alias. Theogon. v. 87:

Αἶψα τε καὶ μέγα νεῖκε' ἐπίστα μῆκος κατέπαυσεν.

Statim etiam magnam contentionem scite dirimero solet.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες] Imperite interpretes: *Neque Deorum oculum veriti*. Verte: *neque Deorum iram veriti*. Inferius v. 252, θεῶν ὅπιν σὺν αἰέροντες, *deorum animadversionem non curantes*. Ubi iterum interpretes sine sensu: *Nullam Deorum reverentiam curantes*. Homer. Iliad. π.

Οἱ βίη εἰς ἀγῶρῃ σκολιὰς κέρνωσι θήμιας,

Ἐκ δ' δικῶν ἐλάττωσι, θεῶν ὅπιν σὺν αἰέροντες.

Hic Interpretes: *Deorum rationem nullam habentes*, quod ferri possit, ut apud Herodotum Calliope: ἔτι δαιμόνων ἔτι θεῶν ὅπιν ἔχοντας. *Neque geniorum neque deorum rationem habentes*. At Oδυσσ. φ. v. 29:

Σχέτλιοι ὑδὲ θεῶν ὅπιν ἠδίστου' ὑδὲ τροπέζαν.

Inter-

Interpretes rursus inscite vertunt: *deorum providentiam reverentis*. In omnibus his locis ὅπτις est ira, poena, vindicta, animadversio. Hesych: ἑπίδα, ἐπιστροφὴ, ἐντεσπλὴ. Item: ὅπτις, ἀειστροφή, φωνή. Corruptissime. lege: ἐπιστροφή, ποιμή. Noster in Theogonia, 222 de Parcisi:

Οὐδέποτε λήγυσσι θεῶν δεινὸν χόλοιο,

Περίν γ' ἀπὸ τοῦ δύναντο κακὸν ὅπτις ὅς περ ἀμείβῃ.

Non ante deponunt dea gravem iram,

Quam ab illo poenas sumserint magnas qui peccavit.

Unde & Nemesis ὅπτις, & Ionice Οὐπτις dicitur in Inscriptione Herodis Attici:

Ἡ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάειν Ῥαμνυσίας Οὐπτις.

Qua facinora hominum punis Rhamnusias Upi.

Ut bene emendavit & exposuit maximus Salmasius. quam appellationem Nemesis quidem ἀπὸ τ' ὅπτις accepit, non tamen hoc nomine, quod ὅπτις seu curam gerat rerum humanarum, sed quod animadvertat & puniat mala & improba audacium & insolentium hominum facinora. quas Nemesis partes esse nemo ignorat. Εἰδότες apud Hesiodum sunt Φοβέμενοι. Hesych. εἰδόν, ἐφοβήτο. v. 190 pro ἐξαλαπίξει MS II, ἐξαλαπίζει. Māc.

v. 199. Ἀθανάτων μὲν φύλον ἴπιν] φύλον ἐνικῶς apud Græcos scriptores in hac notione non legitur. Itaque hic locus mihi mendii dudum fuit suspectus, quod deterfit MS II, ex quo legendum φύλ' ἴπιν. ἴπιν fuit etiam in codice Palatino & conspicitur in margine Stephanianæ editionis. Hinc & statim περιλιπόντες non περιλιπόντες. Ἀθανάτων φύλα sunt dii. & sic vertendum, non ut vulgo: *familia Deorum*. sic superius φύλ' ἀνθρώπων sunt homines, φύλα γυναικῶν mulieres.

v. 207. Δαιμονίη τί λείλακας] MS I λείληκας. probat Tæzes.

v. 210. Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι] Versum istum & sequentem obelis suis confodit Aristarchus, quia brutis non convenient γῆμα, sententiæ. Et mihi videtur absurdum. Ἐπιμύθια enim ἀλογιστοῖς solent addi. Itaque jam olim persuasum mihi fuit accuratius de hoc loco cogitanti ab antiquissimis temporibus hos versus laborare trajectione, qui sic restituendi sunt suo ordini:

Δεῖπνον

Δῖπτον δ' αἶκ' ἐθέλω ποιήσμεναι, καὶ μεθήσω.

Ὡς ἔφατ' ἀκυπνίτης ἱρήξ πανυσίπτερος ὄρεσις.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι σπῆς κρείσσοις ἀντιφρίζειν,

Νίκης τι γέρεται, σπῆς τ' αἰχίῃσιν ἄλγισα πάχλ.

In hac opinione me confirmavit Manuscriptus prior Vossianus, in quo idem ordo servatur, nisi quod sequens versus Ὡς Πέρση, σὺ δ' αἶκας δίκης male præcedat ἐπιμύθοις. Sic enim ille liber, recens quidem, sed ex optimo exemplari descriptus hos versus digerit:

Ὡς ἔφατ' ἀκυπνίτης ἱρήξ πανυσίπτερος ὄρεσις,

Ὡς Πέρση, σὺ δ' αἶκας δίκης μηδ' ὕβρις ὀφείλεις.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι, &c.

Tzetzes totam huius fabulæ, quæ eodem ordine in exemplaribus ejus tunc descripta erat, ut nunc in nostris, σπύπτερον damnat, non verborum, quasi aliquid σπύπτερον, aut σπύπτερον hic sit commissum, ut viri docti ceperunt, sed sententiæ & totius orationis, quæ non videtur commode cohærere. hinc & ipse versus alio locat ordine, quam quem vulgo tenent. vide ejus Commentarium.

CAPUT VI.

Εὖθλος. Bonus. Δειλός. Hesiodus ter explicatur. Ἰδέσθαι γίμνητον. Εὖθλος. ἔργα θελίκως. Hesiodus quater emendatus. Ἀπαυροῖν. Ἐπαυροῖν βασιλῆος, ἀγρότης, κακοῦργος. Interpretum Homeri & Hesiodi aliquot errata. Κυδρός. Οἰοτάζειν δίκην. Πιπτύνος. Hesiodi non intellecto loco lux. Δίκαια. Ἀλήθεια. Βλάπτειν δίκην. Versus Hesiodi supposititius indicatus.

V. 214. **Υ**βρις γάρ τι κακὴ δειλῶ βροτῶ. καὶ δὲ μὲν εὖθλος ῥ' ἡδὴως φερέμεν δυνάται] Εὖθλος, ut recte vidit Plutarchus hoc loco est ὁ τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνάμει σπύπτερον, potens, nobilis, dives, ut apud Latinos, bonus. Flor. l. 7: Ipse in senatuum cadibus, in omnes superbia, qua crudelitate gravior est bonis, grassatus. Plaut. Curc. IV, 1, 14: In foro infimo boni homines atque divites ambulans. Cic. IX ad Att. 12: Aediles ludos parant? viri boni usuras perscribunt. Apud quem infinita sunt fere exempla. Δειλός contra est tenuis, inops. Glossæ MS Vossii, & Græci ma-

ci magistri Δειλῷ, ἀγλυνεῖ, ἀδινεστέρῳ. Hunc sensum esse hujus loci ex præcedente fabula quoque intelligitur. In versu antecedente ἀκρεῖ δικῆς est obtempera justitiæ, sequere justum. inferius v. 273 ἐπακύνει δικῆς.

v. 219. Αὐτίκα γδ τέλει] Hunc versum optime ὁ παῖν interpretatur. significat enim Hesiodus religionem jurisjurandi, qua se judices obstringunt, violari, simul ambitioni subscribunt aut gratiæ, aut largitionibus corrumpuntur; hanc vero læsam fidem sacramenti sequi pœnam perjuris debitam. Nam versu sequente ἐλαργυρίας est ἀγρομέρης βιαιῶς, σὺν βίᾳ, jus quod aut gratia inflectitur, aut potentia perfringitur, aut pecunia adulteratur, & violente opprimitur, ut Cic. inquit.

v. 222. Ἡθῆα λαλῶν] stultissime interpretes: *mores populi*. Ἡθῆ hic sunt ἀφελεῶν, τόποι, vici, domus, sedes populi qui tales injustos habent magistratus. v. 525:

Εὐτ' ἀπύρῳ οἶκῳ κ' ἐν ἡθῆσι λυγαλέουσιν.

In frigida domo in adibus tristibus.

Nihil tritius.

v. 224. Καὶ σὺν ἰθῆϊαν ἔνεμον] Ridicule interpretes: *neque recte distribuunt*. Ἰθῆϊαν ἔμεναι Aristoteli V Ethic. est δίκαια νέμεναι, jus reddere, in sequente versu δικὰς διδόναι ἰθῆϊας, *rectam ferre sententiam*. Optime hunc locum interpretatur Eustathius ad Iliad. ψ,

Εἰδ' αὖγ' ἐγὼν αὐτὶς διχάσω, καὶ μὲ ἔπεινα φημί

Ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν ἰθῆϊα γδ ἔστι.

Age ipse judicabo & me nullum puto

Reprehensurum Græcorum. rectum erit judicium.

Ubi Eustathius notat ad ἰθῆϊα subintelligi δικῆν. Τὸ δ' ἰθῆϊα ἐλλειπῶς κ' αὐτὸ εἶρηται. Εἰληπταὶ γδ δὲπ' ἡγινε τὸ δικὴ ὄνομα ἐκ τῆς διχάσεως ῥήματι. εἰς δ' οὐκ ἐπὶ τὴν τοιαύτης λέξεως χρῆσιν κ' Ἡσίοδος τὸ ἰθῆϊαν ἔνειμεν, ἥτοι τὴν δόξυνταί τινι δικίῳ. In hoc versu legitur in utroque MSto οἵ τε μιν ἐξελάσσουσι pro ἐξελάσσει. Optime. Hom. Iliad. π.

Οἱ βίη εἰν ἀγροῇ σκολιάς κείνωσι θήμους,

Ἐκ δ' ἐκίλῳ ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγοιτες.

v. 231. Θαλίης δ' ἐμεγαλότῳ ἔξτρα νέμενται] Hic vero mirifice

Inter-

Interpretes: *In conviviiis autem partis opibus fruuntur.* Unde hanc versionem exculperint, quid viderint, legerintque ego quidem exputare nullus possum. Quid enim a poetæ verbis comminisci poterant remotius? ubi partarum opum mentio? Hinc non immerito olim a viris doctis hæc versio fuit improbata. sed nec hi, quod pace illorum dixerim, plus viderunt. Volunt *ῥαλὴς μεμηλὸς* esse per idiotismum poetis familiarem *ῥάλλον*, legendumque *ῥαλὴ μεμηλότες* ac vertendum fructus colligunt florentes. Hæc quidem eruditionis & acuminis specie blandiuntur, sed revera a Græcæ linguæ indole abhorrent & mente poetæ. Sensus est simplicissimus per *ῥαλὴς μεμηλότες ἔργα* intelligi ipsa convivia, sicut *ἔργα Ἀφροδίτης* sunt *συναίσια*. *ἔργα Ἀρη* Ⓢ bella: seu opera pertinentia ad convivia, quæ grata sunt convivis. *ῥαλὴς μεμηλότες ἔργα νέμονται*, exercent opera grata convivis est id ipsum quod superius dixerat *τέρποντ' ἐν ῥαλὴς* convivio celebrant. *Νέμεδ' ῥαλίας* ut apud Pindarum *νέμεδ' αἰῶνα. Δάκρυες νέμονται αἰῶνα.* hoc est *Δάγρυσι*, ut scholia antiqua exponunt. Nimirum qui justitiam colunt, illos poeta affirmat, aureæ ætatis hominibus similem vitam agere, in perpetuo gaudio sine curis & mœrore. Hinc & addit illos non currere per maria & undas, sed contentos cœnis terrestribus, & post quas non lavandæ sunt manus, & quos humus fert fructibus pasci, æque ut illi beati seculi mortales. Proclus sic hunc locum intellexit: homines justos vivere semper in conviviiis, & in iis agere opera ad agriculturam pertinentia. In MS I legitur *ῥαλείης*. In 2 *ῥαλὴς*, in casu secundo. In præcedente versu liber I: *ἰσοδίκησι*.

v. 233. *Ἄκρη μὲν τε φέρει βαλάντας, μέσση δ' ῥα μελίσσαι* MS I *ἄκρη, μέσση*. Videtur Tzezes hanc lectionem agnovisse, qui exponit *ἐν ἄκρη, ἐν μέσση*. Vulgata tamen lectio melior. v. 237 *προϊάσονται* MS I *νύσσονται*.

v. 240. *Πολλὰ κὶ ξύμπασσι πόλιν κακῷ ἀνδρὸς ἐπιπυρεῖ* MS I, *ἀπύρεα*. Sic legit Æschines oratione contra Ctesiphontem, Tzezes, antiquus scholiastes Pindari ad Pythionic. 111: Eustathius ad Iliad. α, cujus verba sunt: *ἵνα λέγη σεμνῶς καὶ δὲ φήμας, πάντες ἐπιπύρῳνται βασιλείῳ τὰ τε κακῶ, καὶ τὸ*.

Πολλὰ κὲ ξύμπασσι πόλις κακὴ ἀνδρὸς ἀπήυρα.
 ἔνθα ὅρα τὸ ἀπαυρεῖν τῶν τῶν ὃν τῷ Ὀμηρικῷ ἐπαυρεῖν, διὸ καλῶν ἢ
 αὐτῶν ἑρμηνεία. Apud Hesiodum inquit ἀπαυρεῖν eandem vim
 habet quam apud Homerum ἐπαυρεῖν. Ecquis dubitet Hesiodum
 scripsisse ἀπήυρα quod postea scioli moti vocis insolentia in hac
 notione mutarunt? Ἐπαυρεῖν enim pro ἀπολαύειν poenas dare,
 damno affici frequenter apud Homerum aliosque legerant, sed
 ἀπαυρεῖν in hac significatione non nisi in hoc Hesiodi loco, nisi
 me fugit memoria, reperitur. Alioquin pro ἀφαίρειν & apud
 Homerum & apud nostrum sæpius legitur. Non dubitavi red-
 dere suam lectionem Hesiodo fundatam tot antiquorum scri-
 ptorum auctoritate, quamvis editi libri repugnent omnes. Cæ-
 terum verba illa Homeri, ad quæ Eustathii scholion laudavi-
 mus, Iliad. α, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆϊ, Latini inter-
 pretes transtulerunt: ut omnes fruantur rege. poterantne insul-
 tius? ἐπαύρωνται βασιλῆϊ est plectantur propter regem, luant
 regis stultitiam. Nec melius. Iliad. ζ,

Τέττα δ' ἔτ' ἄρ' νυῦ φρένες ἔμποδοι· ἔδ' ἄρ' ἐπίσσω
 Ἔσονται· τὰ κίεν μοι ἐπαυρήσασθ' οἶον.

*Huius enim neque animus constans est, neque in posterum
 Erit; idcirco ipsum poenas daturum puto.*

Sic vertendi hi versus. Iliad. ο.

Οὐ μὲν οἶδ' εἰ αὐτὶ κακῶ ῥαφίης ἀλεγυμένης
 Πρώτῃ ἐπαύρηται.

*Nescio an non insidiarum infelicitium
 Prima poenas luan.*

Similiter peccarunt Latini interpretes inferius apud Hesiodum
 v. 419: Πλεῖον ἢ νυκτὸς ἐπαυρεῖ, hoc est, *magis autem nocte la-*
borat, subintelligitur hic καμάρτυ. πλεῖον καμάρτυ ἐπαυρεῖ ma-
 jores capit labores. Illi inepte: *magis autem nocte fruitur*. Ἀπαυ-
 ρεῖν, & ἐπαυρεῖν βασιλῆϊ, ἀνδρὸς, κακῶ ῥαφίης sunt locutiones
 concisæ, in quibus subintelligitur κακὸν & ἐκ, aut ἐνεκα. ut inte-
 gra sint ἐπαυρεῖν κακὸν ἐνεκα βασιλῆϊ, ἐκ κακῶ ῥαφίης. sane κα-
 κὸν additur Ὀδυσσ. σ.

Μήπως κακὸν κὲ μεῖζον ἐπαύρης.

Ne majus malum capias. Sic & ἐπαυρεῖσθ' ἀγαθόν apud Andoci-
 dem,

dem. Similiter inferius Theog. v. 882, *κεῖνός τις πρῶτος* sc. *ἐνίκη*. *certare de honoribus*. Tales ellipses Græcis scriptoribus tam qui soluta, quam pedibus constricta utuntur oratione, non sunt infrequentes.

v. 248. *Καὶ φροῦζιδι καὶ αὐτοὶ πλώδι δικίω*] est, *Considerate et ipsi hanc pœnam*, quæ injustis magistratibus & iniquis infligitur hominibus. Respicit enim ad illam *δικίω*, de qua paucis abhinc versibus egerat:

Τοῖς δὲ δικίω Κρονίδης περμαίνεται ὀνόμαζός τις.
fane quam inficete Latini interpretes hic: *Considerate hanc justitiam*.

v. 256. *Συγλίως ὀνομάζων*] *ὀνομάζων* Eustathius exponit *μεμφόμενος*. Hesych. *ἐπαυλίζων*, *ὕψιζων*. Proclus *ᾧσακροτάτων*, ut apud Cic. *adulterare pecunia jura*. quod qui faciunt contumelia deam afficiunt. Paulo ante *ᾧσακλίνειν δικας* Cic. est *inflectere jura gravia*.

v. 257. *Κυδνὴ τ' αἰδίνη*] MS II *κυδρὴ*, & Proclus: *ἀπὸ τ' αἰδίνης*, inquit, *γίνεται κυδρὸς καὶ κυδρὴ, αἷς ἀπὸ τ' ἐχθρῶν ἐχθρὸς*. Sic & Etymol. Magni auctor & Hesychius: *κυδρὴ*, *ἐνδοξός*, *σιμνὴ*, *πρῖα*, *ἐνέμε*. Hom. *Διὸς κυδρὴ περσέγγις*. *Κυδρὸς* nihili vox est.

v. 260. *Ἀπεδαλίας βασιλῆων*] Uterque MS Vossianus, Palatinus, editio Isingrimii: *βασιλῆων* probante Tæze qui ait *λη* & *ων* coalescere in unam longam.

v. 265. *pro οἱ αὐτοὶ* MS I, *οἱ δ' αὐτοὶ*.

v. 267. *Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμοῖς*] Hunc cum sequentibus sex versibus expungit Plutarchus. vide Proclum.

v. 273. *Δία περσικέωνον*] MS I. *Δία μελιδόντα*. Glossa MS. *βυλδοκλήν*.

v. 277. *Οἰωνοῖς πτερυγοῖς*] Uterque Codex Vossianus: *πτερυγοῖς*. Sic etiam Moschopoliani codices: *πτερυγῶν*, inquit, *πτερυγῶν*, *πτερυγῶν* καὶ *πτερυγῶν*. Apud Porphyrium de abstinentia animalium extat quoque *πτερυγοῖς*.

v. 280. *Εἰ γὰρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγαθόνειν Γυνώσκων*] Nec Græci nec Latini interpretes hunc locum ceperunt. *δίκαια* non sunt iusta, quod omnes existimant, sed *ἀληθῆ* vera ut ex *ἀνθρώποις*

patet. Verum autem pro justo, & justum pro vero in utraque lingua frequens esse in tanta litterarum luce multis docere putidum est. Priscianus lib. XVIII: *Justum pro vero & verum pro justo frequenter tam nos quam Attici ponimus*. Inferius 768. αἰθήρ pro justitia:

Εὖτ' αἶν αἰθηθεῖω λαοὶ κείνοις ἄνωγον.

Cum in rebus agendis populus est occupatus. in jure dicendo. κείναι αἰθήρ est, res agere, jus dicere. Hinc & in sacris μεμνανῆς τ' ἀδικίας, & μεμνανῆς ἀδικίας, sunt opes non veræ, fluxæ nimirum & hæ caducæ, quæ opponuntur μεμνανῆ αἰθηθεῖω, opibus veris, divinis scilicet. Et in lingua Hebræa, Syra, & Arabica una eademque voce justitiam & veritatem denotari præclare docuit vir insignis Ludovicus de Dieu.

v. 283. Ἐν ᾧ δικῶ βλάβῃ] βλάβῃ δικῶ est hic justitiam impedire, falsum scilicet testimonium perhibendo; impedire ne iudices possint secundum illum dare a quo jus & fas stat. Sic βλάβῃ apud Homer. Ὀδυσ. N.

Αὐτὸς ἰὼν ἀπὸ τοῦ ζυγῶ, μὴ πινεῖται
βλάβῃ ἐλαυνόντων, ὅππῃ ἀσχεχίαν ἐρετμοῖς.

Ipse iuit per navem sub transtris ne aliquem sociorum

Impediret propellentium navem, quia properabant, remis.

Utrobique Latini interpretes male: *laderent*. Apud poetam hunc alibi quoque hujus significationis βλάβῃ occurrunt exempla.

v. 288. Ὀλίγη μὲν ἔστιν] Plato II de Rep. legit λείη, optime.

v. 291. Εἰς ἄχρον ἵκηται] Hunc locum miror inquinatum etiam nunc in omnibus circumferri editionibus, quum pridem sit emaculatus ab Heinsio, Scaligero, Meurfio, qui ἵκηται legendum esse præceperunt, ut omnes veteres interpretes qui expli- cant ἔλθῃ. sed jam olim Erasmus in adagiorum farragine rectam lectionem proposuerat, & in versione secutus erat. Lucianus in νεκρομολογίᾳ hos versus Hesiodi vocat πάνδημοι ἔπη celebres & omnibus notos.

v. 293. Ὅς αὐτῷ πάντῃ νοήσῃ] Hæc inepta lectio omnes fœdavit editos libros. Antiquam tamen & veram nobis servavit Aristoteles I Ethic. ad Nicom. cap. 4. Clemens Alexandrinus

III Pædagog. cap. 8. Aristides in λόγῳ πρὸς τὸν Πηλοελεῆς, Plutarchus aliique qui & hic pro αὐτῷ legunt αὐτὸς, & v. 296: δὲ δὲ καὶ μὲν αὐτὸς τοῖσι. Et Zeno in sua imitatione:

Καὶν ὁ μὲν πανάρετος· δὲ δὲ εἰ πῶτε πίηται,

Ἐὐδλὸς δὲ αὐτὸ καὶ καὶν ὁ δὲ αὐτὸς πῶτε νοήσῃ.

Sic enim isti versus leguntur apud Diogenem Laërtium. Hos tantos auctores qui non sequitur, ne ille miser iratis Musis natus est. Et licet absque his esset, ipsa tamen Græcæ linguæ indoles facile non oscitantem lectorem depravationis, quæ nostras editiones contaminat, admoneret.

293. Θεοσάμῃς πὲρ κ' ἔπειτα] Non agnoscitur hic versus ab omnibus illis antiquissimis scriptoribus, quos hoc loco usos esse diximus, nisi ab Aristotele. In vetustis tamen codicibus fertur desiderari. Sane nec Eustratius qui reliquos exponit, hujus meminit, ut & alii prisce Aristotelis interpretes. nec Latinis fuit cognitus qui hunc locum in sua transtulerunt scripta. Liv. 32: *Sæpe ego audiivi milites eum primum esse virum, qui ipse consulat quid in rem sit: secundum eum qui bene monenti obediat: qui nec ipso consulere nec alteri parere sciat esse extremi ingenii.* Cic. in Cluentiana: *Sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet.* Hesiodi tamen Græci interpretes in suis libris illum invenerunt, ut ipsorum declarant explicationes. Hinc vero apparet non heri aut nudius tertius, sed ante multa sæcula hunc versum esse Hesiodo subjectum. Supposititium enim esse & poëta indignum ego quidem nullus dubito.

CAPUT VII.

Hesiodi insignis locus explicatus contra omnium interpretum sententiam. Ἐν θυμῷ βάλαντι. Ἀκρίν. Μίτρεα ἔργα. Hesiodo & Theocrito lux. Μυελὺς λίγην. Μίτρε. Commodus. Epitaphium Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, emaculatur. Μίτρε σὺσις. Hesiodus sæpe expositus, aliquoties emendatus & ab interpretum inscitia vindicatus. Ὁ πᾶσι, κατωπάζειν. Tzezes emendatus. Καὶ. Εὐν. Ἀλιταίνειν. Γέρας ἔδωκε.

v. 295. **M** Ἡ τ' ἄλλα ἀκρίν ἐν θυμῷ βάλαντι] Ex versione Latina & interpretibus Græcis hujus loci sensum

nemo eruat. Quid enim est? *Neque alium audiens id in animum admittit.* Notissimus Hellenismus omnes fugit. *Ἀκούων ἐν θυμῷ βάλανται*, est *ἀκούων ἐν θυμῷ βάλανται*. *neque alii parere in animum inducat.* *Ἐν θυμῷ βάλανται* est in animum inducere, ut *βεβλημένοι* eis *ῥῆν* apud Chrysostomum qui in animum induxit, & ut faceret consilium cepit, ut eleganter notavit vir magnus Gu. Budæus, quem tamen miror in eodem loco hunc Hesiodi versum exponere: *nec cum ab alio audiverit animadvertit & in memoria versat.* sed *ἀκούων*, hic esse parere, obsequi, dicto audientem esse, ut sæpe, & ex sensu verborum & interpretatione Livii, qui *alii parere sciat* exposuit, facile erat animadvertere. In eundem impegerunt lapidem interpretes inferius v. 709:

Εἰ δὲ κεν ἀρχῇ

Ἦν ἔκ τινος δόξοντο, ἢ τῆς ἰδέας.

Si autem ceperis aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere. vulgo vertunt: si ceperis locutus, faciens.

v. 300. *Εὐσιφας Δημήτρε*] Græci magistri nescio quas comminiscuntur ineptias cur Ceres *εὐσιφας* dicatur, quas excutere non est operæ. An hoc ulli poetæ interpreti potest obscurum esse, Cereri dedicari coronas spiceas, & illis semper ornata eam Divam conspici? Nummus aureus.

vide & argenteus apud Fulv. Ursinum in familia Cassia.

Ovid. *Festis pia Cereris celebrabant annua matres,
Illa, quibus nivea velata corpora veste
Primitias frugum dant spicea festa suarum.*

Tibullus: *Flava Ceres tibi sit nostro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.*

Horat. carm. sæculari:

*Fertilis frugum pecorisque telus
Spicea donet Cererem corona.*

v. 302. Ἰκελῶ ὀρεμῶ] Malui, *similis cupiditate*, quam cum interpretibus studio. Tæzes δὲ γλῶ exponit. Hesych. Ὀρεμῶ, βυλῆ, ἐπιθυμία. Κέθυρῶ est vocula μαιήτης, de cuius expositione varia vide Proclum. Hesych. Κέθυρῶ, δὲ γῆς, ἀκνέτῶ. Eadem Phavorinus, & addit: κέθυρῶ κὺ ὁ κλίπτης κὺ ὁ κρύπτης.

v. 305. Σοὶ δὲ ἔργα φίλ' ἔσω μέτελα κρομμῶ] Verte: *Tibi vero cura sit opera decentia curare.* ἔργα μέτελα sunt; ut bene scholiastes Vossianus, ἔργα πρέπεντα, sive, ut Tæzes, μὴ ἀπρεπῆ. Monet fratrem ne otii ac ignaviæ blanditiis malis rebus & operibus animum applicet, & cupiditate auferatur alieni laboris fructus intercipiendi, ut fuci illi qui miserorum sudore & laboribus pascuntur, sed potius in talibus occupetur operibus quæ se virosque bonos decent. Hæc sunt μέτελα ἔργα quæ opponit ἔργῳ αἰετῶν. Μέτελα esse μέγας, ἔξοχῶ in animum equidem ego inducere non possum, quum potius veteribus Criticis sit μικρὸς. Hesych. μέτελοι, μικροί. μετσοπαθῆς μικρὸ πάχων. Apud Platonem vero μέλειος λέγειν est convenienter loqui, commode dicere & pro rei dignitate, quæ maxime ad rem faciunt, ut apud Thucydidem lib. 2: Καλὸν πὸν γὰρ τὸ μέλειος εἰπέν, ἐν ᾧ μέλις κὺ ἡ δίκησις τ' ἀληθείας βεβαιῶται. Ibi optime Scholiastes vetus: μέλειος, συμμέτρως, ἀξίως. In Theocriti epigrammate: μέτελα λῶ ἐν πᾶσι, non est, excelluit in omnibus, sed, moderatus fuit in omnibus, modum in omnibus rebus tenuit, fuit ubique modestus. Hi enim dicuntur μέτελοι. Hesych: μέτελοι, ἐπιεικῆς. Apud Demosthenem μέτελοι & ἐπιεικῆς conjunguntur. Quod hominum genus quia singulari morum facilitate est & humanitate, μέτελοι τὰ ἦν Aristoteli I V Ethic. dicuntur homines commodi, faciles, homines commodis moribus. Cic. pro Muræna: *Nemo Catone proavo tuo commodior, comior, moderatior fuit, ad omnem rationem humanitatis.* Id de amicitia: *Atque hoc quidem videre licet, eos qui antea commodis*

fuerunt moribus, imperio, potestate, proſperis rebus immutavi.
Epitaphium vero Heſiodi, quod Pindaro tribuitur, ſœdiſſime
deformatum eſt. Vulgo ſic legitur:

Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς τῶν ἀνελκόλητας

Ἡ σὶοδ' ἀνθρώποις μέτερον ἔχω σοφίης.

Cælius vertit:

Salve cui pueros, tumulusque bis obtigit unius,

Tu ſapis Heſiode, quantum homini ſapere eſt.

Sic quidvis ex quovis poteſt verti. Quid eſt ἀνθρώποις μέτερον ἔχειν σοφίης? Qui ἑκάεπκός ἀνθρώποις pro εὐ ἀνθρώποις poſitum contendunt, illi ſilices poſſunt concoquere. Nihil hac lectione abſurdus. Veram, elegantem, dignam auctore illius epigrammatis, quicumque ſit, accipe ex MSro Voſſiano:

Ἡ σὶοδ' ἀνθρώποις μέτερον ἔχω σοφίης.

Heſiode hominibus tradens ſapienſiam, ſive præcepta ſapientia.

Totidem litteris in illo Codice ſcriptum legimus, niſi quod corrupte. Ἡ σὶοδὺς pro Ἡ σὶοδ'. μέτερος σοφίης eſt loquendi genus poëtis familiare pro σοφίῃ, ut ſupra μέτερον ἔβας, pro ἡβῃ. v. 131. vide ibi notas.

v. 314. Δαίμονι δ' οἷόν ἐποδα] Interpretes Græci mire hic arguantur. Omnes δαίμονα capiunt pro πότνη, hoc, ut videtur ſenſu, cujuſcunque ſortis & conditionis fueris. Δαίμονες hic eſſe quod Æſchylo κρείττους, non aſſequor. Eſt, ut verum fatear, mira locutio, quam ita judico exponendam eſſe: τοιῦτ' οἷόν ἐποδα σὺ οἷόν δαίμων. hoc eſt; ἵσθ' εἰς θεῶ ſimilis Deo es, ut apud Xenophontem: χαλεζόμῃον εἶμι σοι ἀνδρὶ, pro χαλεζόμῃον τοιῦτ' ἀνδρὶ οἷόν σὺ. & apud eundem: ἡμεῖς ὃ ἔγνωμεν τοῖς οἷοις τι ἡμῖν, καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολυλείαν εἶναι δημοκρατίαν. pro τοῖς τοιῦτοις οἷοι ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ut hæc duo loca Stephanus recte exponit. Senſus poëtæ eſt, ſi labore tibi victum compara-veris, beatus eris. Terent. *Deus ſum ſi ita eſt.*

v. 318. Ἡ δ' οἰνῆσι] MS I, ἡδ', II, ἡτ'. lege: Αἰδὺς καὶ ἀνδρας μίχα σίνεται, ἡδ' οἰνῆσι. Pudor alius vehementer obſeſt, alius vero prodeſt. Verſu ſequenti in utroque MS. πρὸς ἀνελ-βίαν, & πρὸς ὄλβον. niſi quod in ſecundo vitioſe ὄλβον. Ὀλβον etiam Palatinus codex habet, utrumque Tzezæ & Stobæus.

v. 321. Χερσὶ] Latini hoc unitatis numero malunt exprimere *Manu agere*. Florus: *Matrimonia manu capta*. nihil notius. v. 326: *Αἰεὶ τοῖς* tritissima poetis Græcis enallage pro *αἰεὶ τοῖς*. utrumque Latinos interpretes fugit. pudet hæc annotare.

v. 324. Αἰδῶ δὲ τ' αἰναιδείῃ καὶ παύζῃ] MS I Voss. αἰδῶς δὲ τ' αἰναιδῆ καὶ παύζῃ. alii libri αἰδῶς δὲ γ' αἰναιδείῃ καὶ παύζῃ, quod probat vir doctus & exponit: *pudor imprudentiam sequatur, id est posthabeatur*. sed ego vulgatam lectionem retineo, quæ sic exponenda: *Pudorem vero cum imprudentia viceris*. ὁ παύζειν & καὶ παύζειν est sequi jubere, ut victores solent victos, aut domini jubere solent servos sequi. Apud Hom. ὁπίας τις teste Eustath. est δὲ ἵππος. Hesych: ὁπαζόμενος, στρατεύου. ὁπαδὲς ἀχόλῳ, δὲ ἄλῳ.

v. 326. Π' εἴα τί μιν μαυρῶσι θεοὶ] MS II: Π' εἴα δὲ μιν αἰμαυρῶσι. Proclus etiam videtur αἰμαυρῶσι legisse.

v. 328. Κακὸν ἔρξῃ] MS II: ἔρξῃ cum editione Ilingrina & pluribus aliis antiquioribus. sed rectius ἔρξῃ legitur. αἰρίζω est ἔρξω, & καὶ μεταστρεφ. ἔρξω, ut bene veteres magistri. Τετρες hic fœde corruptus est. ἴσον, inquit, τῷ ἐπιόρκῳ δρᾶ, ὅς τις εἰς ἐκείνους καὶ εἰς φίλους, ἢ εἰς ἀλλοδαπὸν [ὡς ἔξῃ] καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Heinsius legit pro ὡς ἔξῃ, λέξῃ καὶ ποιήσῃ. Scaliger uncis inclusit. Uterque male. Scribendum: ἀλλοδαπὸν ἔρξῃ, καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Exponit quid sit ἔρξῃ. καὶ est ἡ γυν, hoc est, exponendi vim habet. ut paulo post: τᾷ καὶ πνὸς. τᾷ hoc est πνὸς. Aristoph. Pluto: Κακῶς ἔπραττεν καὶ πίνης λῶ. Male egit, hoc est, pauper eras. sic καὶ millies apud priscos Græcorum scriptorum interpretes. Emendationem nostram video firmari MSto Vossiano.

v. 329. Κρυπταδῆς δ' ἦν] est, *furtivi concubitus*. inepte interpretes: *secreta lecti*. Εὐνὴ enim est *συνουσία*. Hom. Iliad. Ω.

Τέκνον ἱμῶν, τίς μέχλεις οὐρόμην καὶ ἀχάϊον
Σὺν ἰδὲ καὶ κεκοίμην, μεμνημένος ἔδῃ τι οἶτο
Οὐτ' ὄντης.

Mi fili quamdiu lamentans & dolens tuum cor comedis, neque tibi neque Veneris recordans. Ubi interpretes æque imperite

δινὺν cubile verteruat, ut hoc loco. Hos tamen potuisset hujus erroris admonuisse Eustathius si ipsum consulissent. Qui asserat δινὺν esse μίξιν præfatus propterea nonnullos hos versus ἀγρίν, quia οἱ ἀθληταὶ τὸ δ' ἀθλεῖν πάντα καιρὸν σὺν ἐπλησίαζον τῇ γυναικί, sed & quæ statim sequuntur δινὺν Homero esse συνείαν ostendunt: ἀγαθὸν ἢ γυναικί παρ' ἐὺ φιλότῳ μίσγασθαι. Bonum vero est cum muliere consuescere. Phavorinus: Εὐνὺν ἢ μόνον τινὲν καὶ τινὲν δηλοῖ ἀλλὰ καὶ τινὲν συνείαν, ὡς ὁ τὸ δαυτήν τ' γυναικείων τῶν τ' ἐπ' ἀποκρίσει. Hinc & δινὰς est μίσγασθαι γυναικί. Iliad. β. θεὰ βροτῶν δινηθεῖσαι. Odyss. ε. παρ' ἀνδράσιν δινὰς est cum viris consuescere. Paulo in litteris ad Romanos exaratis καὶ τῇ eadem ratione est συνεία, cum cap. XIII vertat ἐπειπείκει ὁ καίτοις καὶ ἀσπληγείας.

v. 328. Ἀλιπαίνεται] Reposui ex MS. II & vetere Palatino, ἀλιπαίνεται. vide Etymologicum Magnum. v. 330. γήρως ἔδδς est ipsa senectus. Nec aliter Latine debet exprimi. Tales periphrases innumeræ apud priscos Græcos poëtas occurrunt, ut de multis jam nos ipsi & alii viri docti monuerunt. Pleræque abhorrent ab usu & consuetudine Latinæ linguæ, in quam illas verbum de verbo exprimendo transferre imperitia est.

CAPUT IX.

Θύω, θύειν. Vetusissima sacrificia gramen, & alia quæ tellus producit, non animalia. Κληρὸς ager. Χορμὴ ἰσχυρίον. Χάρος. Χαρίτης. Τρεζες & Proclus canticæ. Μιτρεῖδης. Καί. Helioidus ter emendatus. Ἀρχαὶ πίδυ. βλαβερὸν. Obnoxius. Θυμὸς ὡς φρεσὶ. Multæ interpretum hallucinationes.

v. 337. Σ Πονδῆσι θυέσσι τε ἰλάσμεσθαι] MS II, editio Stephani, Iliagrini, aliæque meliores: θυέσσι. Itaque ut versus constet legendum πονδῆσι θυέσσι. Proclus etiam sic legisse videtur: Καὶ ἀγρῶς, καὶ καὶ περὶς, καὶ θυέσσι καὶ πονδαῖς ἰλασμοῖς. Latini vero interpretes pessime vertunt: Libaminibus atque hostiis placare. Atqui de hostiis jam dixerat præcedente versu: ἐπὶ δὲ ἀγλαὰ μερῶν καίειν. nitida femora adole. Sic interpretare. ἀγλαὰ sunt nitentia adipe, quæ cooperiebantur ut docet in Theog. Stulte igitur hic rursus hostias inculcet. Θύω Græcis est θυμίαμα, odorum, odores, qui diis adolentur, quod

quod proprie vocant θύειν, hoc est odoramenta accendere, quibus solis olim faciebant. Synes. hymno VII: de Magis:

Ἄγα δῶρα κερμίζετι,
Σμύρνης συναγέμεθα.
Χρυεὶ τ' ἀναθήμεθα,
Λιβάνη τε θύη καλᾷ.

Eia munera forte Myrrha libamina, Aurique donaria, Thurisque odores suaves. Θύειν enim est θυμῶν suffire ut tradit Porphyr. II de abstinentia animalium. Postea ad alia quoque quæ diis offerebantur munera translaturum, & tandem ad victimarum mactationem, Porphyr. II de abstinentia animalium: Δίδωρα μὲν γὰρ δὴ ἐκ ζώων ἀνίδωκεν ἡ γῆ· τῷ δὲ δίδωμι καὶ πόλυ παρῶσαι τὴν ἐπίτασιν γυνυμνῶν πᾶσαν, ἥς ἀρεπόμενοι φύλλα καὶ ῥίζας καὶ τὰς ὅλας τῆ φύσεως αὐτῶν βλαστὰς, κατέκαιον ταύτην τῆς φαινομένης ἡμερῆς διὰς τῇ θυσίᾳ δεξιόμενοι, καὶ ἀπὸ πυρὸς ἀπαυανκίζοντες αὐτοῖς τὰς πηγὰς. ταῦτοι γὰρ καὶ τὸ πῦρ ἀθάνατον φυλάττομεν ἐν τοῖς ἱεροῖς, ὃν μάλιστα αὐτοῖς ὁμοιωτάτην. ἐκ γὰρ τῆ θυμιάσεως τῷ δὲ γῆς, θυμιατῆρά τε ἐκάλεον, καὶ τὸ θύειν, καὶ θυσίαν. ἃ δὴ ἡμεῖς ὡς τὴν ὑπόθεσιν πλημμέλειαν ἐκφαίνοντες ἐκ δὲ τῆς ἐξακρόμεν τὴν ἀπὸ τῆς ζώων δοκῆσαν ὑπερπείαν καλεῖντες θυσίαν. Terra prius arbores quam animalia protulit: ante arbores vero gramen quotannis nascens, cuius folia & radices, totaque illius natura germina colligentes flammis adolebant: hoc sacrificio Deos visos cœlestes excipientes, & per ignem honores illis reddentes immortalis. His etenim ignem perpetuum, cum sit iis simillimus, in templis asseruimus. At ex eorum quæ terra nascuntur sufficiens in sacris adhibitis, acerram θυμιατῆρα appellaverunt, & sacra facere θύειν, & sacrificia θυσίας, quæ omnia nos non recte interpretamur, quasi erroris illius qui postea irrepsit, essens indicia, ideoque eum, qui ex animalium mactatione videtur esse, cultum θυσίαν vocamus. Idem inferius eodem libro: Ἐπεὶ καὶ Ἀπιδὼν παραινῶν θύειν καὶ τὰ πατέρα, ταῖς τε τὸ ἔθνος τῶν πατέρων, ἅπαν ἄγειν ὅμοιον εἰς τὸ παλαιὸν ἔθνος. Τὰ γὰρ παλαιὰ ἀπὸ πατρὸς καὶ τῆς κερπῶν ἡμῶν, ὡς ἀπιδείξαμεν. Ὅθεν καὶ θυσίαν καὶ θυηλαί, καὶ θυμείαν ἐκαλεῖν, καὶ αὐτὸ τὸ θύειν τῷ θυμῶν εἶναι, καὶ τῷ παρ' ἡμῶν λίσσμεν ἐπιθύνειν. ὃ γὰρ ἡμεῖς ἡμῶν θύειν λίσσμεν ἔρδειν ἔλυσιν. Ἐρδειν

Ἀπόλωνι τελέοντας ἐκ τέρμας ταύρων ἢ δ' αἰγῶν. Quia etiam Apollo cum præcipit sacra facere secundum patres, id est patribus receptos ritus, ad antiquum morem nos reducere videtur. Vetus autem sacrificandi mos erat per placentas & fructus, uti demonstravimus. Unde sacrificia θυσία, & θυηλαί, & θυμείλαι dicebantur, & ipse actus sacrificandi τὸ θύειν, idem valuit, quod suffire vel adolere, quod nunc vocatur ἐπιθύνειν. Quod enim nos θύειν dicimus, illi ἱεθεῖν dicebant. Θύειν igitur est suffire. hinc θυῖον est odoramentum, unde Latinum thus, ut a πῦρ pus, ut ostendit vir maximus ad Solinum. quia præcipue in sacrificiis postea thure sunt usi. Inde nobis etiam thus wyroock dicitur, quasi sacer fumus, sicut in Germania festi dies quibus natalis Christi celebratur, *wynacht*, hoc est sacra nox ab illa nocte, quam præcipue colunt, quia in illa Christus natus esse creditur. Galenus θύη optime exponit θυμιάματα, αἰρώματα. Proclus & Moschopulus hoc loco ψαίστα. Eustathius πίμματα. Postea enim ad omnia quæ diis offerebantur translatum, ut & θύειν. Sed hic in propria notione capiendum.

v. 339. Ὅφε' ἄλλων ἀντὶ κλήρον] Interpretes: ut aliorum etas sortem. Male. vertendum: ut aliorum etas agrum. Κλήρον est fundus, ager, possessio, quia agri sunt præcipua facultatum & bonorum, quæ possident homines, pars. Κλήρον omnia bona significat. Hesych. κλήρον, ὑστία. proprie tamen bona quæ hereditate venerunt, ut Latinis fors. Liv. Puer in nullam sortem bonorum natus, est qui non habet patrem in cuius patrimonium successionem speret. Consortes ὁμόκληροι, ejusdem hæreditatis participes, cohæredes. Olim enim sorte hæreditas dividebatur. Postea omnia bona quæ possidemus quacunque ratione parta, & κατ' ἐξοχὴν agri, possessiones dicuntur κλήρον. Theocritus Ἡρακλίσκω.

Ὅπ ποτα κλάρον ἀπαντὰ καὶ οἰνέπιδον μέγα Τυδεΐς
Ναῖε.

Quum omnem agrum & viniferum latum solum Tydeus
Teneret.

Herodor. Melpom. φθειραν τὴν Συρίαν τὰς κλήρας. Syrorum agros vastans. Hinc & κληρέας apud eundem est colonus, cui data pars agri colenda & possidenda.

v. 341. Εἰ γάρ τις καὶ χεῖμα ἰχθυέων ἄλλο ᾔσκηται.] *Sic enim tibi negotium aliud rusticum incidere.* Sic hic versus exponendus. Vulgo inepte: *Si res aliqua fortuita eveniat.* Χεῖμα ἰχθυέων, est res, quæ ad agrestes, & ruricolos pertinet, opus & negotium rusticum. χῆμα enim & χῶμα est vicus, pagus, ager. Hesych: χῶμα, ἀγρός. χεῖμας est rusticus. Idem: χεῖμας, ἀγρός, ἀγροικῶ. χοροβαλεῖν in agro spatari. Chorobates apud Vitruv. instrumentum quo agros metabantur, Latinis gruma, quamvis & aquis librandis inserviret. χεῖμα villa, prædiolum. Proclus legit olim ἰκώμιον, uti ex ejus explanatione apparet, quamvis vulgo legatur ἰχθυέων. ἰκώμιον vero idem est quod ἰχθυέων, nempe quod in eadem κώμη geritur. Posses quidem etiam exponere ἰχθυέων οἰκίαν, ut sit negotium in tuis ædibus incidens, domesticum. Suid. ἰχθυέων οἰκίαν. Sed altera præstat interpretatio. Rustica enim hæc præcepta sunt, quæ χεῖμας dantur.

v. 346. Πῆμα κατὰ γείτων] Ad quod confirmandum Proclus & Tzetzes afferunt Αἰτωλὸς καὶ Ἀκαρνανίας, Καρχαδωνίους καὶ Βυζαντίους, qui propter vicinitatem mutuis cladibus & damnis perierint. Sed quid audio? Num Carthaginienfes & Byzantini tantis locorum intervallis disjuncti sunt vicini? legendum Χαλκηδονίους. Chalcedon enim contra Byzantium sita. Mox Tzetzes: εἰκένουσι τὰτο Πλάτωνα. Θεμιστοκλῆς γὰρ φασὶν ἃ Πλάτωνος πεπεσσομένῳ τ' ἀγρὸν λίγην, ὅπ' ἀγρὸν ἔχῃ γείτονα. Non hoc Platonis dictum est sed Catonis; legendum igitur Κάτωννα. Sic etiam Vossianus codex. Sed hæc præstat differre ad interpretes ex quibus infinitas pœne mendas eluimus.

v. 347. Εὖ μ' μετρίῳ] Glossæ MS Vossii: καλῶς δανείζομαι. Hesych. μετρίῳ, δανείζῃ. μετρίῳ, δανείζῳ. Μετρίῳ est sub usura mutuum petere sive mensura, sive pondere, sive numero constet. Cic. I de off. *utendum accipere* vertit: *Quia si ea qua utenda acceperis, majore mensura, modo possis, jubet reddere Hesiodus, quidnam beneficio provocati facere debemus.* Male ergo interpretæ: *Recta mensura mutuum accipe*, quasi de iis solis rebus loquatur, pœta, quæ mensura consistunt, ut multis docuit Salmasius libro de Usuris. Inferius v. 396:

Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἔλθης, ἐγὼ δὲ τοι οὐκ ἐπιδύω
οὐδ' ἐπιμετρήσω.

*Sicut tu nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius donabo,
Nec amplius mutuum dabo.*

Glossæ Vossianæ MS: ἐπιμετρήσω, δανείσω. Proclus. ἔχρησται.
bene. Notant enim veteres Grammatici χρέσται ἐπὶ φίλων dici,
δανείσται ἐπ' ἀλλοτρίων. Suidas: Δανείσται τετε το χρέσται αἰρεώ-
περοι. Τὸ μὲν γὰρ χρέσται ἐπὶ φίλων, τὸ δὲ δανείσται ἐπὶ ἑτέρων.
Antiquissimis certe scriptoribus δανείζειν, non est scœnori loca-
re, sed mutuum dare sine usuris.

v. 353. Τὰ παροιστὴ παροιστῶν] An hoc est quod interpretes
volunt, *juvantem te juva*? Quanto rectius Græci magistri *in-
visentem invisē*. Qui eo, inquit, ingenio sunt, ut mutuis amici-
tiæ & consuetudinis commerciis delectentur, cum iis cole ami-
citiam. Idem sensus versus sequentis: qui libenter sua cum aliis
communicant, iis tu libenter impertire, si quibus opus habue-
rint. v. 351 MS I, ἴσται ἀτῆσιν.

v. 357. Καὶν μέγα δῶν] Revocavi pristinam lectionem ex
MS II & Proclo, qui legunt καὶν μέγα δῶν. Καὶ, quod interpo-
latores fugit, est καὶν, καίπερ, καὶ εἰ, ut statim: καὶ τὸ σμικρὸν ἐόν.
et si sit exiguum Aristoph. Plut. Εἰν δὲ σύζυγος λάβω πινὰ καὶ σύκι-
νον, ἢ ἰαχὺρὸν τῶτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω τήμερον. *Si socium cepero ali-
quem et si imbecillum, potentem tamen hodie faciam.* Pro quo
scriptores orationis solutæ malunt dicere καὶ τοι, καὶ τοιγα,
v. 358, αὐτὸς est ἑταῖρος libens, uti in aliis locis accipi viri erudi-
tissimi docuerunt.

v. 359. Ἐπὶ σμικρὸν καὶ ἀδύνατον] MS σμικρὸν. quod verum
est. Tzezès Versu ab hoc secundo: δὲ δὲ ἐπ' ἐόντι φέρει. v. 382:
ἔργον τ' ἐπ' ἔργον ἐξάγει. Subscribunt Moschopulus & Tzezès,
& veteres scriptores plurimi qui hunc locum laudant.

v. 364. Ἀνέρεα καὶ δὲ.] est *hominem sollicitum habet*, non *ledit*.
Hom. καὶ δὲ δὲ θυμὸν. *Animum sollicitat.* sequente versu, βλαβε-
ρὸν est damno, periculis & variis casibus obnoxium. perperam
interpp. *noxium*. Sic etiam Latinis *obnoxius* simpliciter, est op-
portunus injuriæ. Flor. III, 20, *Et ipsi (servi) per fortunam
in omnia obnoxii.* Lib. IV, 4: *Cum intra decem ἔτη octo annos.*

tenerum

tenerum & obnoxium & opportunum injuria juvenem videres. Phædrus: *servitus obnoxia, quia, qua volebas, non audebat dicere.* Senec. ep. 61 corpus humanum vocat *obnoxium domicilium animi.*

v. 367. Ἀρχόμενός ἐστι πίθος καὶ λήγοντις κορίσσις.] Stulte Latini interpretes: *Incipiente vero dolio & desinente saturato te.* Quid incipere & desinere dolium Latinis auribus sonet ego non exputo. Verte: *Quum relinitur dolium, & fere est epotum, saturare.* Ἀρίχας πίθου est ἀνοίγειν πίθον, Theocrito Ἀλκονοῦν, Terentio *relinere dolium.* Longe ineptius inferius ἐν ἡμέραις v. 51. ἀέρις ἢ ἀέρις πίθος vertunt: *optimam implendis doliis, quum sit, optimam aperiendis doliis.* vers. sequ. δὲ λή u-terque MS, ut bene restituit Heinsius.

v. 369. Μιᾶς δὲ ἀνδρὶ.] Hic cum sequentibus duobus versibus in MSto primo non compareret, & expunctos olim fuisse a nonnullis Proclus testatur, a Plutarcho tamen vindicantur & probantur. vide Proclum.

v. 376. Μυνοῦνός ἐστι πάρις σῶζοι.] MS I εἴη, cum glossa ἐπ' ἀρχῇ. Pulchre D. Heinsius observavit hos versus esse transpositos, & eleganter illos exponit, quem vide. Sine MSS auctoritate nihil tamen sustinui mutare.

v. 381. Ἐν φρεσὶν ἦσιν.] MS I σῶσιν. II: σῆσι. leg. φρεσὶ σῆσιν. θυμὸς ἐν φρεσὶν, ut apud Plautum: *Mens animi.* & Catullum: *Nec potius est dulces mufarum exponere factus Mens animi.*

CAPUT X.

Distinctio vulgaris librorum Hesiodi deleta. Hesiodus bis emendatus. Veteres nudi faciebant opus. Ἔργα καὶ ἀγρονομία. Proclus emendatus. Οἱ περὶ Τυμῶνον. Χρήματα. Χρηστέα. Nicolai Damasceni locus vindicatus. Ἀλιανὶ interpretes ter reprehensi. Τῶν, πῶν. Quærere. Ἔργον. Opus. Ὁξὺς ἡλίος. Sol acutus. Sol acris. Sirius acris. Claudianus emendatus. Χιών Ὁξεία. Ζῶς pro cœlo. Lapsus crebri interpretum indicati.

BΙβλίον β.] Expunxi hanc distinctionem quam & codices manu exarati, & veteres scriptores cum interpretibus ignorarunt. In primo Vossiano hic omnia perpetua & continua serie
sine

sine ullo distinctionis vestigio perscripta sunt: sicuti & in Procli commentario manu exarato, quem mihi utendum dedit Marquardus Gudius noster. In secundo non nihil quidem spatii inter versum 383 & sequentem intercedit, ut possit capere indicem hunc, qui vulgo præponitur. sed nec hic nec alii, si qui sunt, libri nobis tanti sunt, ut istam distinctionem $\chi\rho\epsilon\varsigma \kappa\epsilon \alpha\varsigma\acute{\omega}\lambda\omega$ natam ferendam existimemus ingratis totius antiquitatis quæ nullam hujus operis divisionem in duos libros agnoscit.

v. 389. $\text{Εἰς τοὺς τοιαύτους}^{\circ}$] MS I & II: τοιαύτων° nisi quod in secundo addatur $\sigma\iota\nu$. & sic versu abhinc tertio uterque pro τοιαύτων , τοιαύτοι . Est hæc Dorum dialectus. vide supra ad v. 224. In hoc ultimo versu liber secundus inserit $\delta\epsilon$: $\text{Ναίωσι γυμνὸν δὲ παύειν γυμνὸν δὲ βωλεῖν}$.

v. 392. $\text{Γυμνὸν δ' ἀμφοῶν}]$ MS I Vossianus, & Codex Palatinus: ἀμφοῖν . Sic etiam in carmine, quod dicitur certamen Homeri & Hesiodi. Nec aliter Proclus legit: $\text{Ἀμφότεν, σωμαθροίειν, ἢ θηλείειν}$. Illud enim ἀμφοῶν quod in edito Procli Commentario præcedit τὸ ἀμφοῖν a sciolo ex Hesiodi vulgatis editionibus insertum esse puer admodum vidi. & recte me vidisse codex postea manu exaratus Marquardi Gudii ostendit: qui illud ἀμφοῶν non agnoscit. In quo & paulo ante legitur, $\text{γυμνὸν δ' ἀμφοῖν}] \text{ὡς αἱ ἀνθρώπων}$. non ut vulgo ἀμφοῶν , quod ab imperitis in Hesiodo primum suppositum qui secundam ab ultima in ἀμφοῖν non producte poni sibi persuaserant. Cur vero nudis arandum, ferendum & metendum esse præcipiat Hesiodus, sicut & eum secutus Virgilius Georg. I: *Nudus ara, fere nudus*, docet Servius: *Nudus ara, id est, adeo sereno caelo, ut vestimentis non egeas. Nam dicit nudum esse debere, quasi aliter non oporteat aut possit: sed sub tanta serenitate dicit hac agenda ut & amictus possit contemni.* quam explicationem Servius debet Proclo, cujus priorem expositionem vide: binas enim hujus loci affert. Sed prior verior est. Veteres tamen nudos plerumque fecisse opus ostendit Plutarchus in vita Catonis Majoris: $\text{Πυθίῳ μὲν ὃ τὴν αὐτομαχίαν κὲ διατετιν αὐτὸς ὡς δὲ τὸ εἶχε τῶν, κὲ γυμνός τις ἐξηγυμνὸν ὅτι παρὰ μὲν οἷς ἀγροῖν βαδίζει κὲ παρὰ τετατοῖς τοῖς δρομῶν, ἐπαμειβῶν δὲ οἷς τὸ χροῖον, αἱ μὲν ἢ χειμῶν, ἐξωμίδα λαβὼν, ἥρως ὃ γυμνός$

γυνὴς ἐργασάμεν μὲν τὸ εἶκετῶν, ἐδίδετο δὲ αὐτὸν ἄλφον ὁμῶς κα-
 γήμεν, καὶ πίνει δὲ αὐτὸν οἶνον. Cujus cum labores & rationes vi-
 vendi accepisset (Valerius Flaccus) a servis, mirareturque cum
 narrarent illi mane eum forum adire, & praeſto eſſe ejus opera u-
 tentibus: regressum ad villam tempore brumali vestitum exomi-
 de, aestate operari cum servis nudum, eadem mensa, eodemque ve-
 ſci pane, atque idem vinum bibere. Et Aurelius Victor in Quin-
 ctio Cincinnato: Quinctius Dictator dictus, ad quem missi
 legati nudum cum arantem trans Tiberim offenderunt, qui insi-
 gnibus sumptis Consulem obsidio liberavit. & apud poetam: nu-
 di messores.

v. 397. Θεοὶ διστεκμήσαντο] Per Deos Graeci hic intelligunt
 alii stellas, alii elementa, qui non sunt audiendi. Dii, inquit He-
 siodus, labores hominibus imposuerunt.

Ἐφ' οὗ μὲν ἔδειξας, ὅτις ἔ ποτε βροτῶν.

Nemo enim est mortalium qui non laborat. ut Sophocles ait.
 Hoc autem a diis, qui secundum Epicharmum τὸ πῶν πωλεῖ-
 σιν ἡμῖν πάντα πῶρον, labore omnia bona nobis vendunt.
 Quod hauserunt ex Mose ut infinita alia, apud quem ad Adamum
 ipse Deus: Εἰς ἰδρυῖν τὸ πῶρον σε φάγη τὸ ἄρτιόν σε. Ἐργα ἀγ-
 τεκμαίρεαι, est labores imponere. ἀγτεκμαίρειν, τεκμαίρειν
 non solum est σημειῶναι, sed & καλεῖσθαι αἶζειν. Etymologici Ma-
 gni auctor: τεκμαίρειν σημαίνει τὸ καλεῖσθαι αἶζειν, καὶ τὸ σημειῶναι.
 Superius v. 228: αὐτοῖς

Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται Εὐρύοπη Ζεύς.

Ipsis

Molestum bellum immittit omnia videns Jupiter.

Recte Glossæ MS. hoc loco διστεκμήσαντο, πρῶτονταξάντο.

v. 402. Χερῶν μὲν ἔ πενήχεις] Terent. Adelphi: Nunquam rem
 facies, abi, nescis inefcare homines.

v. 405. Οἶον μὲν πρῶτον γυναικῶν τι] Non hic ab Hesiodo
 intelligi uxorem, ut vulgus cum interpretibus Latinis accipit,
 sed ancillam, quæ domum custodiat, versus sequens arguit, qui
 hanc γυναικῶν κλητίω ἔ γαμετῶν emptam non nuptam appellat,
 quod olim monuerunt ad hunc locum veteres magistri. Ari-
 stoteles quidem in Oeconomicis & Politicis γυναικῶν sumit pro
 uxore,

uxore, non vero κλυτὸν, ut viri docti affirmant. Nec judicandum est Philosophorum principem Hesiodi mentem non habuisse exploratam: sed potius cum hunc versum suo voluisse accommodare instituto, ut sæpe solent Philosophi. Nam Mureto, homini quotquot a renatis litteris fuerunt, disertissimo & elegantissimo, qui auctoritate Aristotelis permotus sequentem versum tanquam supposititium jubet expungi non est ut suffragemur, si vera sunt quæ Timotheus apud Proclum de Aristotele commemorat, illum nimirum adductum hac Hesiodi sententia post obitum uxoris cum Herpylide ancilla consuevisse & ex illa sustulisse filium. quamvis & hic Aristoteles maluerit suo obsequi ingenio & auctoritate Hesiodi suam tueri vivendi rationem quam poëtæ monita sequi. Nam poëta nec de pellice, nec de uxore loquitur, sed de famula pretio comparata. vide Proclum, apud quem pro οἱ αὖτε Τιμαίων legend. οἱ αὖτε Τιμόθιον. de quo Diog. Laërt. in vita Aristot. οἱ αὖτε Τιμόθιον vero non sunt Timothei discipuli, sed ipse Timotheus Atheniensis, qui vitas Philosophorum a Diogene Laërtio toties laudatas memoriz prodidit. οἱ αὖτε ὁ Τιμόθιον, elegantissimo idiotismo est ipse Timotheus. ut apud Polyb. οἱ αὖτε Ἀννικὴ καὶ ὁ Βάρκας est Anno & Barcas. οἱ ἀμφὶ τὸ Κρίτων καὶ Σιμμίαν apud Ælian. Crito & Simmias. & mille talia.

V. 402. Χρηματὰ δ' ἐν οἴκῃ πάντ' ἄρματα ποιήσασθ'] Homeri, & Hesiodi tempestate χρηματὰ notabant omnes facultates, omnia quæ in bonis habebant, non nummos aut pecuniam, cujus usus tum adhuc erat Græcis ignotus. hoc loco autem singulari notione significat οὐκλήρια σκεύη, instrumentum domesticum, supellectilem, utensilia. nimirum δὲ τὸ χρηματὶ. propter eandem causam ab Alcæo in Pasiphaë χρητήρια σκεύη αἰετα dicuntur. quamvis Plato Comicus in Hellade illa tantum vasa, quibus utebantur αὐτῶν ἡμετέριον καὶ θυσιῶν dixerit χρητήρια, recte tamen etiam omnia τὰ κατ' οἰκίαν χρησόμενα appellari χρητήρια docuit Pollux X cap. 1. Sane in hac notione legitur apud Nicolaum Damascenum in fragmento historiz universalis, quod Stobæus nobis servavit; Ἀείωνοι τὸ ἐμψύχων ἐδὲν δόπλεϊναισι. καὶ τὸ κτεράματα τὸ χρητήριον ἐν χρυσοῖς ἐλευθεροῖς φυλάττεισι. Anti-

veni nullum animal mactant. Vasa figulina ad quotidianos usus parata in aureis involucribus custodiunt. Sic rectissime hunc locum vertit, Vir incomparabilis quem honoris causa nomeno, Henricus Vallesius. Bene se omnia habent. *χρητήρια* sunt vasa, domestica, utensilia, sive sint pretiosa, sive vilia, & nullius rei. Eadem autem ratione ut *χρητήρια* sic & *χρήματα* omnem notant supellectilem, κατ' ἐξοχὴν tamen de vasis & sacra templorum supellectile frequenter accipiuntur. *Ælian. Ποικιλ. ἱστορ. lib. 1. cap. 20: Διόνυσος ἐξ αἰπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρήματα.* Ubi Gesnerus vertit: *Dionysius ex omnibus Syracusarum templis & delubris per sacrilegium pecuniam abstulit.* Paulo post: *Τὰ ἑὶ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Λευκοθέας ἁπάντων ἐσύλησε χρήματα.* Ubi rursus interpres: *Universus Apollinis. & Leucothea pecunias nefario scelere abripuit.* Pessime. cum utroque loco significetur vasa sacra diis illis consecrata, quæ abstulit Dionysius, sicut inter illa commemoratur ibi mensa sacra Apollini dedicata. Lapsus quoque est idem vir doctissimus in interpretatione hujus vocabuli in lib. VI, cap. 9: *Ἀριστοτέλης ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ πατρὶς χρήματι ἀρμεσιν ἐπὶ στρατείαν.* *Aristoteles abliguritis omnibus pecuniis, quæ ex hereditate parentis ad ipsum venerant, in militiam profectus est.* Vertendum erat, *consumptis omnibus facultatibus.* quamvis non ignorem pecuniam apud Latinos etiam pro toto patrimonio capi, sed interpretem de nummis solum cogitasse, cum ita verteret, satis constat.

v. 408. *Ὁ δὲ δρῶνται σὺ δὲ τηῶν* MS I Voss. *ὁ δὲ δρῶνται, σὺ δὲ πῶν.* quod glossæ MS explicant: *περίσκη ἢ χειρὶ καὶ ὀργάνῳ.* Videntur sane veteres dixisse *τηῶν* & *τηῶν*. *Hesych. πῶν-θαι, περιήσκαζ.* Apud eundem tamen legitur etiam *τήτη, δειρεῖα, ἰνδεια, εἴρησις.* *Τητώμνη, εἰρωμένη. Τητώμνη, περιεσπώμνη.* Auctor Etymologici magni: *τηῶν Ἡσίοδος. σημαίνει τὸ ζητεῖν. ἐν τῇ τῶν σημαίνει τὸ ζητῶ γίνεται καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ πῶν, πῶν, καὶ κατ' ἐκδοσιν τητῶ, & quæ sequuntur.* Platoni III de leg. *φρεσὶν τητῶμνοι,* sunt mente capti. *Sophocles Philoctete: πῶν οἶκος τῶν ἐμῶν τητῶμνοι.* *Navigo ad*

meam patriam ꝑcis rebus privatus. Sicut autem *τητῷ* proprie est quæro, deinde careo, destituor, sic & Latinis quærere est abesse, desiderari. Senec. ep. 91: *Lugdunum quod ostendebatur in Gallia queritur.* Petron. de Eunuchis: *querit se natura nec invenit*, hoc est, desideratur suum opus, quæ marem condidit, nec tamen invenit marem esse, quem fecerat. Stat. Theb. II: *Fam trepidi se se querunt numerantque.* Cic. act. II in Verr. cap. 10: *Nego esse quicquam a testibus dictum, quod aut vestrum cuiusquam esset obsecrum, aut cuiusquam oratoris eloquentiam quæreretur.* hoc est, ad quod explicandum desideretur vir disertus. dicere quod quærat eloquentiam est infantem esse, indisertum. Nam quæ quærentur non adsunt. Hinc & Plauto in *quæstione esse, quæstioni esse*, est abesse, non præsto esse, in Pseud. Cistellaria, & Casina. Hinc & illæ venustæ locutiones *Siciliam in Sicilia*, apud Cic. in *epulis epulas* apud Ovid. *Samnium in Samnio* apud Flor. *pontum in ponto querere* apud Manilium, de quibus Cl. Gronovius in observationibus.

v. 409. Μινύθη δὲ τοι ἔργον] hoc est, ne cum tempus effluerit, non possis opus, quod tum faciendum erat, facere. ἔργον κατ' ἐξοχῶν hic est opus, labor rusticus, qui impenditur agro colendo, ut & versu sequente & ipso indice libri hujus ac infinitis aliis locis. Florus I, 9: *Medium erat forte tempus sementis, cum patricium virum immixtum aratro suo lictor in ipso opere deprehenderet.* Apud Terent. Cic. *opus facere*, de opere rustico. Hæc trita sunt.

v. 411. MS uterque ἄτησι.

v. 414. Ἡμεῖς δὲ λήξω μὲν ἄξιον ἡελίοιο] Ὁξὺς ἡέλιος non est celer ut Græci volunt magistri, sed *πρεμὸς*, fervens, ardens, acer. Pindar. Olympionic. 7:

ἔχ' τί μιν ὁ-

ξεῖαν ὁ θρῦδ' λιῖ ἀκτῖνων Πατρὸς

Πῦρ πνεόντων δ' ἄρ' ἔστιν ἵππων.

Habesque ipsam (Rhodum) fervidorum genitivus radiorum pater, ignem spirantium aux equorum. Aratus de Sirjo:

ἢ ὅ οἱ ἄρη

Ἀστὲρ βέβληται δαυὴ θρῦς, ὅς τ' αὖ μέλιτι

Ὁξία

Ὀξεία σειραῖά, καί μιν καλέουσ' ἀνθρώποι
Σειραλον. Vertit Avienus:

*Æstuas in mente, multus rubor imbuat ora
Stridit anhelanti face pestifer aëra motu,
Torret & immodicis terras coquit ignibus astri.*

Horum imitatione Horatius solem ferventissimum dixit *acutum*. lib. I. ep. 10.

*Est ubi plus tepeant hyeme? ubi gratior aura
Leniat & rabiem canis & momenta leonis,
Cum semel accepit solem furibundus acutum?*

Lib. I. Sat. 6 vocat solem *acrem*.

*Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum
Admonuit.*

Lucret. VI:

*Hunc homines fontem nimis admirantur & acris
Sole putant subter terras fervescere raptim.*

Florus II, 6: *Observato loci genio quod & sol ibi acerrimus, & plurimus pulvis.* Restituenda est hæc vox Claudiano. In epigramm. de crystallo, cui aqua inerat:

Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius acris.

sic enim hic versus legendus. Vulgo circumfertur: *Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius axis*, sine sensu. In nonnullis codicibus est *ardens*, quos sequitur Nicolaus Heinſius, vir suavisſimi ingenii & summæ eruditionis, qui in carminibus novis pangendis, & veteribus castigandis ac suo decori restituendis nulli, qui in hoc studiorum genere elaborant, est secundus. Mihi tamen *ardens* videtur glossa & explicatio & *acris*, quod vitio descriptorum transit postea in *axis*, quod non frustra tot codices retinent. Sicut vero hic ὀξύς ἥλιος, sic contra apud Pindarum χῶν ὀξεία, nix acuta, ut apud Horatium *frigus acutum* est vehemens, & *acris hyems*, sæva. Omnia enim quæ penetrant & vehementer lædunt Latinis dicuntur *acuta*, *acris*, Græcis ὀξεία.

v. 415. Καῦμα & ἰδαλίμω] est ἰδρωτα κινῶν, ut melius omnes Græci, quam Latini, qui stulte: *caloris humidī*. Hesych: ἰδαλίμω καῦμα τὸ ἰδρωτῶπιόν.

v. 415. Μετεπειρὸς ὀμβροῦσι & ζῶος ἱερῶσι] MS I.

ὁμολογῶν. Græci magistri nescio quid de Jove cœli & pluviarum domino hic nugantur, cum Jupiter hic sit, ut sexcenties poëtis, cœlum, aër. inferius 488:

Τῇ μὲν Ζεὺς ὕοι τεῖτα ἤματι, μηδ' ἀπλήρη.

Tunc Jupiter pluat triduo, neque desinat.

v. 564: Εὐτ' αὖ δ' ἐξέκρηται μὲν πρὸ πᾶς ἡμέρας

Χεῖμερ' ἐκτελίσσῃ Ζεὺς ἤματι.

Cum autem sexaginta post conversionem solis

Hybernos persecerit Jupiter dies.

Theocritus: Χ' ὡ Ζεὺς ἄλλοτε μὲν πῖλ' αἶθερ, ἄλλοτε δ' ὕψ.

Jupiter alibi est serenus, alibi pluit.

Horat: Nivesque deducunt Jovem. Sed hæc quis ignorat?

v. 416. Μῆτα γ' ἐπέπται βρόπιον χρώς] Perverterunt sensum hujus loci interpretes, cum vertunt μῆτα ἐπέπται, *mutatur*. Vertendum: *movetur*. Facilius, inquit, movetur corpus autumno, quia vires suas jam recepit, quas nimii solis ardores attriverant, ut pares nunc possint esse laboribus ferendis, & materiz cædendæ.

C A P U T XI.

Σείει pro sole & quovis sydere. Hesiodi aliquot loca illustrata. Ἀθιναῖος δμῶς. Ἐργάν. Θιδί ἀερία. Αὐτάνος ἀερίος. Buris. Γυνο. Πικτός ἀερίος. Ἐλυμα. Ἰσοβόος. Interpretum crassi aliquot errores. Pollux emendatus & mox Hesiodus. Ἐλικος βόας. Ἄρατος. Ζεὺς. Χρόνιος. Pluto & Proserpina dii agricolarum. Pluto divitiarum dator. Hesiodo rursus medela.

v. 417. Ἡ γὰρ τίπε Σείει ἀσῆρ] Sirius hic non est caniculæ sydus, sed sol, ut non solum antiqui interpretes Hesiodi; sed & Suidas interpretatur: Σείει, σείρως ὁ ἥλιος, αἰ γὰρ καὶ Σείει. Noster inferius vers. 587:

Ἐπεὶ κεφαλῇ καὶ γένει Σείει ἄζη.

Quoniam caput & genua sol affligit.

In Theogonia, v. 152:

Ὅτι δὲ σφι περὶ ῥινοῖο σκεπέσσης :

Σείει ἀζαλίω κελαινῇ πύθει αἶψα.

Ossa autem ipsis pelle circum putrefacta sole sub terribido in nigra
putre-

putrescunt terra. Archilochus:

Πολλὰς μὲν αὐτῶν σείει καὶ θανάτῳ

ὄξος ἰθαμάκων. *Multos illorum sol siccabat acutum splendens.* Sic

hunc locum capiendum esse docet Hesych: Σείει κυνὸς διπλῶ.

Σοφοκλῆς τὸ ἀπὸ τῶν κυνῶν. ὁ δὲ Ἀρχίλοχος τὴν ἥλιον, ἡ δὲ κυνὸς δὲ

πάντα τὰ ἀστέρα. Idem: Σείει ὁ ἥλιος, καὶ ὁ δὲ κυνὸς ἀστέρα.

Lycophron in Alexandra de corpore Ajacis in littus e mari eje-

cto: Ἐκὸς ἑσπεροσμήρον τέκνω ἀκτὺς Σείει καὶ θανάτῳ. *Cadaver ex-*

pulsus siccabit solis radius, quod & observavit Vir eximius &

singularis eruditionis Hadrianus Junius in animadversionibus.

Quin & Virgilium sic interpretantur ὁ τυχεύς,

Fam rapidus torrens sitientes Sirius Indos Ardebat cælo.

Non solem autem, sed etiam omnia sydera dici Σείει ex Iby-

co modo docuit Hesychius. Inde & Latinorum *sydus* a σείει

esse ingeniose nuper ostendit χαρίεστος Tanaquillus Faber ad

Dionysium Longinum.

v. 419. Πλείον δὲ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ] MS I. ἐπαυλεῖ. corrupte.

De hujus loci interpretatione ambigitur. Alii enim ἐπαυ-

ρεῖν νυκτὸς πλείον exponunt πλείον ἀπολαμβάνειν καὶ ἀπολαύειν

τὴν νυκτὸς, plus nocte frui, diutius quiescere, qui respiciunt il-

lam pervagatam poetarum opinionem, solem noctu strigare &

quiescere. Hos sequuntur Latini. Alii πλείον πορεύειν καὶ φέρειν

ὑπερῶν τὴν γῆς majores capere labores sub terra in opposito

mundi latere quod dum peragrat, quod verum esse ex opposi-

tione liquido apparet: brevi tempore, inquit, super nostra

conspicitur terra interdiu, noctu vero majorem capit laborem.

vide quæ supra notavi ad vers. 238.

v. 422. Μεμνημένῳ ὧραι ἔργῳ] MS I. ὧραι ἔργα. Vers.

seq. MS II Ὀλῳ μὲν τὸ ἐπὶ δὴ καὶ πάλιν. Idem v. 425: δὲ καὶ

σφύραν καὶ πέδιλον.

v. 429. Ἀθλῳαῖος θμῶς] Quæ hæc est vesania Ἀθλῳαῖος

habere pro Attica Cerere, quod Latini fecerunt interpretes.

Quis unquam fando cognovit Ἀθλῳαῖον dici Cererem? Est-

ne qui ignoret Minervam esse præsidem artium & opificum, in-

primis vero architecturæ, indeque dici Ἐργάνην, cujus simula-

crum erat apud Thespientes, cui Plutus assistebat, quo significa-

batur opibus illam deam cumulare suos cultores strenuos nimium opifices. vide Pausan. in Bœoticis & Aristid. hymnum in Minervam. Julianus Imperator in fragmento orationis, p. 531 edit. Petav. Ο' ῥα π' ὅσα ἐχέτω τ' Ἐργάνης Ἀθλῶαίς δῶκε. *Videse quot opificis Minerva in nos derivata sint munera. Ἀθλῶαίς δμῶς est τέκλον, faber qui aratra faciebat. Sequentē versū πλάσας ἀρσασήρεται est ἀρσασήρη ut supra vers. 1. ἐνέπει κλείσσει, pro κλείπτ. In MS I Voss. est ἀρσασήσεται. v. 432 θεῶν ἄρορα non est disponere aratra, sed ποιεῖν, καθεστῆαι αἶψιν, ut sexcenties apud Græcos scriptores tam vinctæ quam solutæ orationis πῆγμι pro ποιῶ usurpatur. inferius v. 518: προχαλὸν ἢ γέροντα τίθει. *incarnum vero senem facit.* & v. 556 χεῶντι τε μυδαλίον θεῖη. *Corpus madidum faciat.* Equidem Latina hac Hesiodi versione nihil est insultius, & imperitius, in qua vix ullus versus legitur sine gravi hallucinatione. vide quam inepte mox duo illa aratrorum genera αὐτόγυον & πηκτὸν exponant v. 432:*

Δοιὰ δ' ἡ θεῶν ἄρορα παντοσίδμῳ κατ' οἶκον

Αὐτόγυον καὶ πηκτὸν. vertunt:

Bina vero disposito aratra domi laborans

Dentatum & compactum.

Quid est aratrum dentatum? An quod dentale habet? Nonne & πηκτὸν habet dentale? Hunc errorem facile potuissent declinare, si veterum consuluissent expositiones, quæ docent αὐτόγυον ἄρορα esse quod habet burim suo apte ingenio curvam, illamque non clavis affixam temoni & dentali, sed quod totum ex uno ligno conficiebatur. de buri Virgil. I Georg:

Continuo in sylvis magna vi flexa domatur

In burin, & curvi formam accipit ulmus aratri.

hoc est ulmus seu ulmi ramus inflexus natura sua a rustico continuo seu per aliquot annos semper magis magisque inflectitur, ut sic curva adolescat in burim, ut naturaliter curva & apta sit ad burim. Buris vero sive *bura* Græcis γῶης, est proprie infima pars temonis, male vulgo *dentale* exponitur a viris doctis, cum dentale aptetur buræ; Hesych: γῶης τὸ κατὰ τὸν μέγῳ τ' ἰσομοίως ἐν τῇ ἀρότρῳ. αὐτόγυον ἢ τὸ μὴ συνδέειν, ἀλλ' ἐξ ἐνὸς ξύλου.

Γῶης

Tύς ἐστ ἡσπίμα pars temonis in aratro. Αὐτόγυον ἐστ non compositum, sed ex uno ligno. Inde & Proclus ad h. l. λέγεται ὅτι γῆς ἐπὶ αἰὲν ᾧ τὴν γλῶττον ἐστίν. Αὐτόγυον opponitur ἀρατρὸν πηκτικόν, quod non ex uno ligno, sed variis est conflatum & compactum. Eratosthenes in Architectonico utrumque describit apud Scholiasten Apollonii Rhodii: Δύο δ' ὁρότερον εἰσὶν εἶδη· τὸ μὲν πηκτικόν, τὸ δὲ αὐτόγυον· πηκτικὸν μὲν τὸ ἐκ συμβολῆς ἔχει τὸ ἔλυμα. ἐστὶ δὲ ἔλυμα, ἐν ᾧ οὗ οὖνις ἐπιτίθεται. τὸ δὲ ξύλον τὸ ἀπὸ τοῦ ἐλύματός τε κινεῖται ἐπὶ τὰς βόας, γῆς καλεῖται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ γῆς ἱσοθεοῦς. τὸ δὲ ζυγὺ τὸ ἐπὶ τὰς αὐχένας τοῦ βοῶν ἐπιτίθεται εἰς μὲν ζεύγλας, οἷα δὲ μέσσαθα λέγουσι. Τοιοῦτον μὲν τὸ πηκτικόν. αὐτόγυον δὲ ἐστὶν ἄπινον τὸ ἔλυμα σὺν ἑστὶν ἐκ συμβολῆς. Sunt duo aratorum genera: quorum alterum compactile, alterum non compositum. Compactile quidem habet dentale quod cum aliis committitur. Est autem dentale cui vomer includitur. Lignum vero quod a dentali extenditur ad boves vocatur buris, quod vero a bura temo. Illa vero pars jugi, qua cervicibus boum imponitur alii vocant ζεύγλας, alii μέσσαθα. Tale quidem est compactile aratrum. Non compositum vero est, cujus dentale non committitur, nimirum clavis & arte cum aliis atrati partibus, sed est unum lignum ex quo dentale, buris, temo. Inde apparet quam egregios interpretes egerint in versibus paulo præcedentibus exponendis, qui de Græco Latinum fecerunt Hesiodum:

Εὐτ' ἂν Ἀθῶναιὸς δμῶος ἐν ἰλύματι πίξας

Γόμφοιζιν πλάσας ως σαρρήφεται ἰσοθεῖι.

*Nempe cum Attica Cereris famulus temoni infigans Clavis ad-
junctum stiva aptaverit. Quot fere verba tot errata. De Atti-
cæ Cereris famulo ante dictum. Num ἔλυμα est temo, ἰσοβοῦς
stiva? Perverterunt omnia, stiva est postrema aratri pars, Græ-
cis ἐχέτλη ἰσοβοῦς prima illa temonis nimirum pars, quæ in-
ter boves protenditur, Ἐλυμα est dentale. Eratosthenes: Ἐλυ-
μα ἐν ᾧ οἱ ὄντις ἐνπίεται. Ἐλυμα est cui vomer inducitur. Pro-
clus: Ὑνις ἐν τῷ σίδηρον αὐτὸ τὸ ἐν τῷ ὀροσειᾷ χάζει πρὸ γλῶ-
τῃ τοῦ τῷ ἐλύματι ἀειήμεστον ἀνῶει ἐμβεδληρῶν εἰς αὐτὸ τὸ
χεῖλον ὄν. Ὑνις est ferrum quo in arando terra scinditur. Hoc vo-
ro adaptatur ἐλύματι superius injectum ubi cavum est. Ἐλυμα*

Latinis dicitur dentale. Servius: *Dentale est lignum in quod vomer includitur*. Varroni dens dicitur, lib. IV de Lat. lingua: *Rutrum ut rutum aruendo: aratrum quod eruit terram. Ejus ferrum vomer, quod vomit eo plus terram. dens quod eo mordetur terra*. Alii tamen in medio aratro ἔλυμα locant, & sic appellant commissuram qua γόνυ & ἰσοβοός conjungitur. Tzezēs: Ἐλυμα τὸ μίσιον τῶν ὀρέγων, ὅπερ ὁ γόνυ καὶ βληθεὶς συνηλοῖ τὸ γόνυ καὶ τὸ ῥυμόν. Ἐλυμα est medium aratri, ubi clavus impositus committit burim & temonem. Proclus paulo ante: ἔλυμα μέρον τὸ τῶν ὀρέγων ἐν τῷ μίσιον, ἔνθα συμβάλλεται ὁ γόνυ τῷ ἰσοβοῷ. ἔλυμα ἢ τῶν τῶν ἔλυναι ὅτι καλύπτειν. *Elyma pars aratri in medio, ubi committitur buris cum temone*. Dicitur autem ἔλυμα ἰβ λύνειν, quod est, tegere. Verum hanc observationem non esse Procli, sequens annotatio ostendit quæ accurate δὲ ὀρέγων καὶ σκεδὺν docet, ejusque partes enarrat. inde tamen hausit Etymologici magni auctor qui iisdem verbis utitur. In hunc vero errorem hos omnes induxerunt male intellecti Hesiodi versus, quos modo produximus: Εὖτ' αὖν Ἀθήλαις δμῶδες &c. Hos isti Grammatici ita ceperunt quasi ἐν ἔλυμα ἰβ impingeretur & ἰσοβοός & γόνυ, quæ partes per ἔλυμα conjungerentur. Sed falsi sunt. Hesiodus dicit: burim inventam impinge dentali, illique buri adaptaclavis temonem. Pollux lib. I, cap. 13: τὸ ὁ ῥυμός ἐν ἡμέρωσι ἔλυμα. τὸ δὲ ὀρέγων σκληρόν ὕνις. ἢ τὸ ἄκρον ῥύμφη. ὁ δὲ ὁ ῥυμός ἡμέρωσι ἐκ τῶν τῶν τὸ μὲν ἐπιγεμπίς αὐτῶν, ὃ ὑπολείπεται, τὸ ἔλυμα γερμωμῶρον, γόνυ. τὸ δὲ μὲν τὸ γόνυ ἰσοβοός. Cui temo adaptatur ἔλυμα, dentale. terram vero arans ferrum ὕνις, vomer. cujus suprema pars ῥύμφη. Temo vero aptatur ex his partibus. Pars ejus κυτία, cui subnectitur dentale clavus adfixum, γόνυ, hoc est buris vocatur. quod vero post burim, ἰσοβοός, hoc est temo. Sic autem legendus hic locus. Vulgo legitur: τὸ δὲ ζυγὸς ἐν ἡμέρωσι ἔλυμα. quod falsum. vide & Favorinum & precipue Proclum ad hunc locum. Sed de hac aratrorum antiquorum forma & confectioe alibi pluribus egimus.

v. 436. Δρυὸς ἔλυμα, πείνοιο γόνυ] MS uterque: πείνοιο γόνυ.

v. 450. Χείμαρρον ὥρην Δεινὸν ὁμῶς] Emenda ex Palatino latino

latino & Vossiano codice I, aliisque ἐμβρυῖ, imbriferi, pluralis.

v. 452. Εἰλικες βόας] Hefych: ἑλικες ἐλικεκς ῥάτους, ἐπικεμπῇ τὰ κέρατα ἔχοντες. qui cornua habent introrsum reflexa. quæ vera notio est hujus vocis. Latinis dicuntur camuri. Philargyrus ad Virgil. III Georg. v. 55:

Et camuris hirta sub cornibus aures.

Camuri boum sunt qui conversa introrsum cornua habent: quibus contrarii patuli, qui cornua diversa habent: lævi quorum cornua terram spectant. His contrarii licini, qui sursum versum cornua habent. Eadem Servius habet nisi quod male lævi apud hunc omisum. Patuli enim sunt qui cornua diversa habent, hoc est extrorsum flexa, qui opponuntur camuris, lævi vero licinis. Festus: Camara & camuri boves a curvatione, & Græco καμπή. boves nimirum camuri a curvatione cornuum camurâ sic dicuntur.

v. 454. Ἀπαρήνοιαξ] MS I, ἀπαρήνοιαξ. MS II: ἀπαρήνοιαξ. quasi ab ἀπαρῆνομα. sed ἀπαρήνοιαξ videtur quoque Proclus agnoscere: Τὸ γὰρ αὐτῆσαι ὀχρεῖς εἰσι. ἀλλὰ τὸ ἀπαρήνοιαξ καὶ μὴ δεῖναι ὀχρεῖστον. Sed vulgata præstat.

v. 459. Εὐτ' αὖν ὃ πρῶπς' ἄρα] MS uterque, & Proclus: εὐτ' αὖν δὴ. quos sequor. ἄρα hic est tempus arandi, non ipsa aratio, ut messis, sæpe messis tempus: πολλήθησα ἀργεῖ, tempus quo maxima est in foro hominum frequentia: prima fax, tempus quo vesperi faces accenduntur, & mille talia. Versu sequente MS uterque δεῖ τὸτ' ἐφορμηθῆναι.

v. 462. Εἶαε πολεῖν] Uterque codex: πολεῖν. Glossæ prioris, πάλῃ, ἀνάσσει. Nonnulli legerunt ἦε πολεῖν. quæ pro varia lectione prioris libri margini erant adscripta. Nihil muta. vide supra ad vers. V. Hesiodum Ennius imitatur, qui eadem ratione dixit *polire agros* pro *vertere*. hoc enim est a πολεῖν. inde & *interpolare*.

v. 465. Εὐχλαξ Διὶ χθονία] Interpp. Latini: *Supplicia Jovis terrestri*. Quis nam ille terrestris Jupiter? Quæ Tzetzes de sua εὐμερμένη inculcat hic & aliis pluribus in locis, nugæ sunt. χθόνιος Ζεὺς est Jupiter inferus. χθόνια Græcis dicuntur quæ sub terra sunt, καὶ χθόνια. Χθόνιοι θεοὶ sunt dii inferi. Hinc sæpe

in Græcis inscriptionibus ΧΘΟΝΙΟΙΣ ΘΕΟΙC. quod in Latinis est *diis manibus*. In aliis vero θεοῖς καὶ χθονίοις. Sicut apud Homerum καὶ χθονίος ζεύς est qui nostro χθόνιος. Æschylo in *ixst.* v. 164 dicitur ζεύς κεκμηγώντων. *Jupiter mortuorum*. Hesych: χθόνιός ζεύς ὁ αἰδής. Ab aliis Græcis poetis dicitur & χθόνιός βασιλεύς. In Theog. 767: θεὸς χθόνιός. Et Proserpina dicitur χθονία scilicet βασιλίσσα. regina infera. Euripidi Furiae sunt χθονίαι θεαί. Nec hoc ignoravit Proclus, sed cur Pluto ab agricolis sit invocandus nescivit. Id vero inde est quod Plutonis ditioni & potestati subjecerint terram, illumque crederent esse datorem illarum divitiarum quæ ex terra proveniunt. Onomacritus hymno in Plutonium, qui sub Orphei nomine circumfertur:

Πλάθδ' ὅ τ' ὦν φρεσὶ βροτῶν καὶ τοῖς ἐνὶ αἵματι τῶν.

Divitiis largiens humano generi fructibus annuis.

Cic. II de natura deorum: *Terrena autem vis omnis atque natura Diti patri dedicata est: qui dives ut apud Græcos Πλὺτων, quod recidant omnia in terras, & oriantur e terris.* Plutus in Timone Luciani ad Mercurium: Οὐδὲ ὁ Ζεύς ἀλλ' ὁ πλῦτων ἀποστάδ' με παρ' αὐτὸς, ἅτε πλεθρότης καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὢν. δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ ὀνόμαζ. Non *Jupiter*, sed *Pluto me mittit ad eos*, qui & ipse divitiarum dator est, & magnorum largitor, quod suo etiam nomine declarat. Nimirum sicut πλῦτων apud Græcos a πλῦτι δόσις, sic propter eandem rationem Latinis Dis dicitur, quod divitiarum dator sit. Refert huc quoque Arnobius raptum Proserpinæ ex veteribus Mythologis: *Ille qui raptam Dite a patre Proserpinam dicit, non ut reris, in turpissimos appetitus viraginem dicit raptam; sed quia glebis oculinus femina, isse sub terram deam, & cum orco significat fœdera genitalis conciliare fœtura.* vide & Porphyrium apud Eusebium de præparat. Evangelica lib. III, cap. 3. Hinc & Proserpina numinibus agricolarum accensebatur. Augustinus IV de Civit. Dei, cap. 8: *Præfecerunt Proserpinam frumentis germinantibus.* Arnob. III adversus gentes: *Et quod fata in lucem proserpant cognominatam esse Proserpinam.*

v. 466. Ἰσθὸν ἀκμῶν] Delenda hic distinctio. Nam Ἰσθὸν

Δὲ χθονία pertinet ad versum sequentem, ἀρχόμενος τὴν πρώτην. Incipiens arationem supplica Plutoni, ut opus fortunet. Ἀρότις. recte MS secundus. In primo ut & editionibus ἀρότρεα. perperam. Supra v. 384:

Πλειάδων Ἀτλαντίων ἐπιπλοομένων
 Ἀρχοῦ ἀμειβόμενος ὃ δυσκοομένων.
Pleiadibus Atlante natis exorientibus
Incipe metere, arare vero occidentibus.

CAPUT XII.

Hesiodus ter emendatur, semel Proclus. Μίσσαρον, μέσσαρον. Pollux emaculatus. Εὐδημοσύνη, κακαδημοσύνη. Βιόπτι αἰρόμενος. Εὐχοχάειον. Ἡελίη τετραπύ bruma. Hesiodi locus non intellectus adhuc exponitur. Ἡμέρον ἀμείβων. Κάθεδρ. Sedere. Desidere. Οὐχ ἔδω. Χαλκίσιος Θῶκος. Λέχαι. Stationes. Atheniensium Garrulitas & nimium novarum rerum studium. Λεχῶν multitudo Athenis. περιτρίβειν κρητὰ. Δεικνύειν. Ostendere. Μίμνη γυῖα. Orpheus emendatus. Καλιαί.

v. 469. **E**ἴνδρυν ἐλκόντων μεσάδω] lege ex utroque MS μεσάδων. Jam olim de lectione hujus loci incertos animi fuisse viros eruditos, qui in hoc scriptore non negligenter sunt versati, Proclus ostendit, qui utramque lectionem affert & exponit. Vulgatam ut tueatur ibi vide. De hoc nostra sic disputat: Ἐλκόντων μεσάδων] (sic lege ex MS Gudii, vulgo male μεσάδων) τὰ μέσσαρα μεσάδων, λέγονται ὃ αἱ ἔζυγες γλυφαί. Καὶ ὁ Κακίμοχος μέσσαρα βῆς ὑποδύς. Ἐλκόντων τῶ βοῶν τὸ ἔνδρυν τῶ μεσάδων, τὸ ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαί, ἔνθα οἱ αὐχῆνες τῶ βοῶν δίδονται. Sed melior hoc loco Tzetzes: Εὐχὰ τῇ χθονίᾳ εἰμαρμένη ὅταν ἄρξῃ ἀροῦσθαι, καὶ οἱ λῶραι ἔζυγες ἔλκωσι τὸ βρῶν δηλονότι τῶ βοῶν κινημένων. *Preccare terrestrem Providentiam cum inceperis arare, & lora jugi traxerint temonem, bobus scilicet moventibus.* Est enim μέσσαρον & μέσσαρον lorum quo boves alligantur temoni. Pollux I, 13: ὁ πλάτεις ἰμάς οἱ τῶ ζυγῷ ὡραζομένη τὸ μύρον ἐχέσειον, καὶ μέσσαρα, καὶ μέσσαρον (sic lege ex MS) καλεῖται. καὶ λαμβάνουσιν ὃ αὐτὸν ὅταν ὡραζομένη εἰς τὸ ἔζυγε τρέπηται, κερκίδα ξυλίνῳ ἰμδαλόντες ἢ καλεῖται ἑμάρων ἢ ἔνδρυν. *Lorum latum jugo adnexum*

vocatur ἰχθείον, & μίσαιον, & μίσαιον, quo utuntur cum in jugi foramen immittunt paxillum ligneum, quem ἱμβρον aut ἱνδρον vocant. Valde apposite ad hunc locum. Sane ἱνδρον Proclus quoque ἱνδρον πιασαλίσκον quernum paxillum exponit, qui infligitur foramini jugorum ne lora, quæ temonem trahunt & boves illi alligant, excidant. Plerisque tamen est ipse ἱσσοδός, seu ῥυμός. sed, puto, συνεκδοχικῶς, ut postea temo pro ipso aratro.

V. 421. Εὐθημοσύνη γὰρ ἀείσῃ] Uterque codex. Διθυμοσύνη, sicut & sequente versu κακὸς διθυμοσύνη, qui tamen non sunt sequendi. nec Latini interpretes, qui imperitissime vertunt *industria*, & *ignavia*. Diu est quod non solum Proclus, sed viri etiam nostræ ætatis doctissimi clamarent, Διθυμοσύνη esse concinnam rerum dispositionem, cum omnia recte & ordine geruntur & collocantur; κακὸς διθυμοσύνη vero ordinem confusum, cum res male digeruntur, nihil via & ratione agitur, nihil loco sit. Διήμους, qui omnia bene & ordine disponunt. Æschylus Choëphoris:

Δμωὴ γυναικὲς δαμότων Διήμους.

Ancilla demum ordinantes.

Scholias tes antiquus: Τῦτ' ἐστὶν ὑπερέπιδος δὲ πλείσται τὰ καὶ τ' οἶον. vide viri sine dubitatione doctissimi P. Leopard. Emendat. lib. V, cap. 2. In eodem versu in MS I legitur ἀείρεται καὶ ἀερέπλων.

V. 474. Βιόττιο ἐρδύμενον] Si Moschopuli interpretatio accipienda legendum ἐρδύμενον. Tradit enim Hesiodo positum esse pro ἐρδύμενον idque esse abundantem, ab ἐρύγη quod significet copiam divitiarum, per translationem a stomacho petitam, qui non ructet nisi cibo sit repletus. Sed hæc per quam dura est translatio & inconcinna. MS Vossianus legit βιόττιο αἰρδύμενον, *victu fruentem*. quæ quin vera Hesiodi lectio sit nullus dubito. Est constructio Attica, ut ἔφαται τὸ δῶτ' ἔ, qua lectionem vulgatam etiam tuetur Moschopulus. videtur confirmare Proclus, qui οὐκ πόνον ἔχεις κερπὲς, sicut & Tzezes, qui μὲν λαμβάνοντα τὸ βιόττιο καὶ τὸ ζῶντος exponit, quamvis apud hos etiam legatur ἐρδύμενον.

V. 477. Εὐα-

v. 477. Εὐοχίῳ] Repōne ex Proclo, Moschopulo, Eustathio, & antiquioribus nonnullis editionibus εὐοχίῳ, bene instructus cibus. vidit & D. Heinſius & Isaacus Casaubonus ad Athenæum.

v. 479. Εἰ δὲ κεν ἡλίαισιν τροπαῖς ὄρῃς] Per ἡλίαισιν τροπαῖς hic intelligi χειμερινὰς liquido constat. Vertendum ergo: *fr brumis anaveris*. Cic. II de nat. deorum c. 7: *Solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci*. Veteres solstitium æstivum κατ' ἐξοχὴν solstitium dicunt: quod vero vulgo hybernum solstitium appellatur, melioris ætatis scriptores appellant *brumam*.

v. 480. Ἦρπον ἀμήσεις] Ἦρπον ἀμᾶν non est quod omnes Græci Latinique volunt sedere in metendo propter culmorum raritatem & brevitatem. Non vidi interpretem, qui hunc locum intellexerit. Ἦρπον ἀμᾶν est tempore messis, cum alii occupantur & exercentur in demetendis & congerendis frugibus, otiosum esse, nihil habere quod agas, quia ager nullos tulit fructus ob serotinam arationem. Græcis enim & Latinis *sedere* est otiosum esse. Demosth. Philipp. II: πολὺν γὰρ πλεῖστε ἀφορμὰς εἰς τὸ πλὴν ὧν τῶν Θεῶν ἀνοίωσιν ἔχειν ὁρᾷ ὑμῖν ἐνέστας ἡ ἐκείνων· ἀλλ' οἵμαι καὶ θήματα ὑδὲν ποιῆσαι. *Plures occasiones tibi bene gerenda se nobis offerunt quam Philippo, quæ sunt significationes benevolentia Deorum erga nos. sed sedemus ut videas, nihil molientes*. Non longe post: Τὸς μὲν ἄλλους σισύηκετι παλαιὰς παύρας, καὶ κατ' ἐκαστὸν ἐν μέρει. τὰ δ' ὑμῖν τε καὶ αὐτῶν ἀπολαύσεις καὶ θήματα. *Alios plerumque universos ac singulos conservastis, nunc amissis vestris sedetis*. Bacchylides: ὑδ' ἴδρας ἔργον ὑδ' ἀμβολᾶς. *Non est sedendi tempus & cunctandi*. pro quo Homerus ἐχ' ἴδρας, non est sedendi tempus. Iliad. ω.

Ἦ ὦτ' ἐν γὰρ

Θήσονται παρ' αὐτὸν μάχῃσι ἑλίκωπις Ἀχαιοί

Ἀχαιῶσι γὰρ οἷα καὶ θήμῃσι, ὑδὲ διώοντα

ἔχειν ἰσομερές πολέμῃ βασιλῆος Ἀχαιῶν.

Mane autem committent pugnam circa urbem nigris oculis Græci. Hi enim indignantur sedentes, neque possunt continere cupidos pugnandi Græcorum reges. Cic. pro Rosc. Cum jam proscriptionis mentio

mentio nulla fieret, cum etiam ii qui antea proscripti erant, sederent, nomen refertur in tabulas S. Roscii. Id. in Pison. An potest ulla esse excusatio non dicam male sentienti, sed sedenti, dormienti in maximo reipublica metu consuli? In Verr: Quid sedes Verres? quid spectas? Lib. XVI epist. ad fam. 3: Iis enim ventis isthinc navigatur, qui si essent nos Corcyra non sederemus. Sic & desiderare, & residere: hinc deses, reses, desidia. Terent. Frustra ubi totum desedi diem. Sueton. Jul. A quo ad arcessendam classem in Bithyniam missus, desedit apud Nicomedem.

v. 485. Εἰ δὲ κεν ὀψ' ὀρόσης] MS I ὀρόσεις.

v. 490. Οὕτω καὶ ὁ ψαρότης παροτρύσσει ἰσφαρίζοι] MS I, παροτρύσει ἰσφαρίζοι. MS II, ἰσφαρίζει.

v. 493. Πὰρ δ' ἴδι χαλκίον θώκον] Interpretes: Prateri autem aneam sedem. sed vertendum: officinam arariam, seu ferrariam quæ omnibus patebant, in quibus solebant pauperes confabulari, quin & dormire. Homerus Odyss. σ vocat χαλκήϊον δῶμον, ubi Melantho ad Ulysssem, quem pro mendico habebat:

Οὐδ' ἐθέλεις δῶδεν χαλκήϊον εἰς δῶμον εἰλθῶν

Ἥϊκεῖς εἰς λίχλιν.

Non vis cubitum ire in fabri ferrarii officinam aut aliquam tabernam. vide ibi Eustath. Θῶκον enim hic idem est quod δῶμον, officina, taberna, locus ubi commoramur. Noster alibi:

Φεύγειν ὃ σκεπὲς θώκας καὶ ἐπ' ἡδὲ κρεῖτον.

Fuge opacas domos & matutinum somnum. Hinc θώκεῖν est commorari in aliquo loco. Hesych. θώκεῖ, καὶ δῆται, ὁμιλεῖ. Λίχλαι sunt porticus, basilicæ, tabernæ, aliaque loca publica in quibus otiosi confabulandi causa conveniebant. Latini vocant stationes. Plin. II, ep. 9: Prenso amicos, supplico, ambio domos, stationesque circumeo. Sueton. Neron. 37: Salvio Orfito objectum est quod tabernas tres de domo sua circa forum civitatibus ad stationem locasset. Posterioribus temporibus scholas dixerunt, ut multis docet Vir summus, Thomas Reinesius ep. 36 ad Rupertum. Tales λίχλαι & stationes Athenis trecentas & sexaginta fuisse Proclus ad hunc locum

testa-

testatur. Quod nemo mirabitur qui meminerit Atticos fuisse valde garrulos, novaque audiendi præcipue de aliorum vita & rebus percipidos. Dicæarchus ἐν βίῳ ἑκάστου. Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀειεργεῖν τοῖς λαλοῦσιν, ὑπελαοῖ, συκοφαντεῖν, ἀφελήναι τὸ ξενικῶν βίῳ. Athenienses sunt valde dediti inanibus confabulationibus, occulti, sycophanta, exploratores vita aliorum. quod confirmant egregie verba Lucæ in actibus Apostolorum. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημῶντες ξένοι εἰς ὕδιν ἕτερον ἀπαίρουσιν ἢ λέγειν ἢ καθεύδειν καινότερον. Athenienses autem omnes & inquilini peregrini nulli alii rei vacabant, nisi aut dicendis aut audiendis rebus novis. Probo vero hic lectionem, quam ex antiquo codice primus prodidit G. Canterus, ἐπαλῶ λέχῳ. Eam agnoscit quoque codex Vossianus primus cum interpretatione περιῶ φλυαρίῳ.

v. 499. Κακὰ προσλέξετο θυμῷ] Latini interpretes in recentioribus editionibus: *animum suum increpat*. perabsurde. quanto rectius antiquiores: *mala versat in animo*. Προσλέγειν κακὰ est κακὰ ἐννοεῖν ἐν ἐαυτῷ ψυχῇ ut recte Græci magistri. nimirum cogitare de furtis, latrociniis, sacrilegiis aliisque malis vitam tuendi artibus, ad quas compellit paupertas, quæ crimina suadet ingenii, ut Silius ait. Sicut autem λόγῳ, λέγω, ἀφελήσμαι, φράζω, φημί, sic & προσλέγω non solum de oratione, sed & ratione & cogitatione dicuntur.

v. 502. Δείκνυς δὲ δμῳόσσι] Præclare D. Heinſius docuit δεικνύειν hic esse dicere. Sic & Latinis ostendere. Cic. V ad fam. 12: *Cum mihi sæpe ostenderis te accuratissime nostrorum temporum consilia & eventus litteris mandaturum*. hoc est, dixeris, declaraveris. lib. IV, ep. 1. Eadem omnia quæ a te de pace & Hispaniis dicta sunt ostendi me esse dicturum. Lib. I. ep. 9: *In eo ipso quod te ostendis esse facturum, dicis, scribis*. pro δεικνύει MS I, γράφει.

v. 508. Μέμυκε δὲ γαῖᾳ] Hunc locum optime exposuit vetus Scholiastes Nicandri ad Theriacῶν v. 626, qui contendit μέμυκε hic est clauditur, constringitur gelu terra, ἐπειδὴ πάντα ἐν χειμῶνι σπινθελεῖται εἰς καὶ ἡσθαλισμῶρα. quod omnia hyemis tempore clausa & constricta frigore rigeant. vide Proclum

clum quoque ad hunc locum. Orpheus in descriptione hyemis, quam Heliodum hic aiunt esse imitatum :

Πολλὰ ὑετανόθεν κ' ἐπαρτίες καὶ νεφελάων
 Τῆμε' ἐπὲρνωται φηγίς κ' δένδρεσιν ἄλλοις
 Οὐρεσί τε, σκοπέλοις τε, καὶ αἰθρώποισι ἐραθύνει
 Πηγυλίδες, κ' ἔσσονται αἰμειδίαι. αἱ δ' ὅτ' ὄντως
 Τρέφουσιν κ' θήρας ἐν ὕρεσιν, ἔδ' ἐπὶ αἰνδρῶν
 Προβλάσκειν μεζάρων διώκται καὶ γῆα δαμνοθεῖς
 Ψυχὰ λουραλέω· πάχνη δ' ὑπὸ γῆα μέμυκε.

Multa de caelo & crebra ex nubibus Tunc incidit fagus & aliis arboribus montibusque & rupibus & hominibus mæstis Glacies, & erunt adspæctus tristes. Illa enim affigit & animalia in montibus neque mortales prodire ex adibus possunt, quia membra uruntur frigore acris, geluque membra constringuntur. In tertio versu scripsimus αἰμειδίας. sicut apud poetam αἰμειδίησι νύκτες, tristes noctes. Latinis, tristis hyems. vulgo legitur sine sensu: αἰμειδίας. Sed hoc vitium D. Heinsum quoque deprehendisse postea cognovi.

v. 503. Ποιῖσθε καλιὰς] est extruite ædes, tuguria. καλιὰς enim & καλιοὶ sunt ædiculæ, casæ. sic & supra v. 305.

Ὡς καὶ τοὶ ὠρεῖς βίοντι πληθύνει καλιὰς.

Ut tibi aestate collecto victu impleantur tuguria. quamvis proprie ibi dici de horreis veteres notent. Hesych. Καλιοὶ τὰ εὐπελῆ οἰκήματα. Idem: οἱ μικροὶ οἶκοι καλιὰς κ' καλιδία. Vulgo nidos componit vertunt. Novi idem apud Latinos interdum etiam nidos dici tenuiores ædes, & quosvis secessus, sed in versione præstat propriis uti vocabulis.

v. 510. Πιλινᾶ] MS I, πιλινᾶ, II Codex: πιλινᾶ. quod non improbem. Hinc πιλινᾶς apud Homerum teste Eustathio est αἰσθηπῆλον. Et πιλινᾶ. Hesych. πιλινᾶ, πίπῃ, ἐκλείει.

v. 513. Ἀλλὰ νῦν κ' ἔ' ψυχρὸς εἶναι ἀλγίστη] Non intellexerunt hujus loci sensum interpretes cum vertunt: *quasi nihilominus frigidus existens perflat. Verè: sed & has frigidus valde perflat.* Τῶν hic ut sæpe apud poetas pro τῶτων. quod & Moschopulus monuit & auctor glossarum ineditarum codicis Vossiani. Δασύστερα & πινύτετρα vulgo interpretantur *hirsuta*. sed Latini

nis non dicuntur hirsuta quæ villosas habent cutes, sed quæ scabrosas, ut porcorum, aprorum, echinorum. Cic. de nat. Deorum: *Quarum animalium alia coriis testæ sunt, alia villis vestita, alia spinis hirsuta.*

CAPUT XIII.

Ἐπιστανόν. Ἀνίστος. Κυάντος niger. Πανέλλως. Μυλιᾶν, Μαλλιᾶν. Crates correctio in Hesiodo probata. Proclus correctus. Crates Mallotes. Νιζ. Hesiodus leviter emendatus. Χλαίνα, Ιχνα. Πίλοι. Ἀργακίδες. Pollux emendatur. Πίλωλα. Πόδια. Ἀναξυρίδες. Σκελῆ. Rursus Polluci duo loca restituta. Διρδέου.

v. 517. Οὐ γὰρ ἐπιστανὸν τείχεος αὐτῶν] Ἐπιστανὸν τείχεος Latinis interpretibus sunt *apui villi*. Sed Græci erant audiendi qui bene explicant *δυσεῖα*, ἢ *ἀλαλείπυσμα*, *συνεχῆς*, villi densi, spissi, quibus opponuntur rari. Ἐπιστανὸς *λαρε* est affluens, copiosus. Hesych: Ἐπιστανόν, *συνεχῆς, ἀδιέληπτον, ὡς ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ ἀπὸ πάντων* ἢ *ἁρῶν, ἀνελίς*. Homer. *Ὀδυσ.* δ. Αἰεὶ αἰεὶ παρέχουσιν Ἐπιστανὸν γάλα θῆας.

Sed semper præbent copiosum lac mulgendum.

Ὀδυσ. δ.

λίκο δ' αἰεκελίως ἰδομένοισιν

Κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἵππεϊ δ' ἐν κρημίδι κ' ἵνα

ἦεν Ἐπιστανόν.

Miserrime vexatus in fluctibus immensus quoniam compeatus abundans non erat in navibus. vide ad utrumque locum Eustathium.

v. 520. Ἐνθόθι φίλῃ ὡς μῆτις μέμνη] MS primus: ἔνθουθεν μέμνη ὡς μῆτις κιδιῇ.

v. 524. Ὅτ' αἰνέσθ' ὃν πόδα τέμνει] Antigonus Carystius in ὡς δόξωι συναγωγῇ, cap. 25 legit *τέμνει*. Ὁ δὲ πολὺς, inquit, ἐν τῷ χειμῶνι τοῖς πλεονάουσιν αὐτῷ κατεδίει τῷτ' ἐπὶ

Ἡμεῖς χειμερίῳ ὅτ' αἰνέσθ' ὃν πόδα τέμνει.

Polyrus hyeme suos comedit cirros. Hoc significat: Tempore hyberno quando exossis Polyros suum pedem arrodit. Quod Hesiodus πόδα πολὺν ποδῶν, hoc Antigonus πλεονάουσιν nominat, Philes

vero & Aelianus πολυπόδης. Inde proverbium cuius Hesychius meminit: Πολύποδ' ὁ δίκλιν αὐτὲς ἰαυτὸν καὶ φαγῶν. Observatu vero dignum est quod notavit Proclus ἀνόστον esse Lacedæmoniorum vocem, sicque eos appellasse πολύποδα.

v. 527. Κυανέων ἀνδρῶν] Κυάνης quidem proprie est cæruleus ὑφαντοῦ δὲ χεῖμα. Κύαν' enim est color cæruleus: sed sæpe etiam ponitur pro nigro. Hesych. Κυάνησι μέλαν. Κυανὴ μέλαινα, φαία. Dionysius Characenus v. 586.

Μέσφ' ἐπὶ κυανέης νοτίῳ ὁδῷ αὐτὴς ἐλάσθη.

Donec ad nigros (æthiopes) australem viam rursus confecerit. De Indis v. 1112:

Τῷ γαίης γάεται ᾧ ὑπὸ χροῶ κυανέῃσι

Θεωρίσιον λιπώντες.

Quare terra habitatores quidem corpore sunt nigro mire pingues.

v. 528. Πανέλληνες] Non vertendum universis Græcis ut vulgo; sed simpliciter Græcis. Πανέλληες enim tempore Hesiodi, Homeri, Archilochi appellabantur Græci ad differentiam Ἑλλήνων proprie sic dictorum. Hellenes autem tum temporis dicebantur Phthiotidis incolæ, quod nomen acceperunt ab Helene Deucalionis filio, qui illius partis Thessaliæ Rex fuit. Ante hunc nominabantur Γραιῖς, quod Latini retinuerunt. Hinc Homerus Achillis populares & subiectos vocat Myrmidones & Hellenes. Achilles autem imperabat Phthiotidi. Hi itaque cum proprie dicerentur Ἑλλήες, reliqui Græciæ populi dicti sunt Πανέλληνες. vide Thucydidis proœmium, Strabonem lib. VIII, Apollodor. lib. I biblioth.

v. 530. Λυγρὸν μυλιώντες] Suidas: μυλιώντες, θρηνηῖτες. Proclus: διεσπασμένοι καὶ συγκυφθέντες ὑπὸ τῷ κρύε. ut apud Phædrum: *Musca contrita frigore*. Alii tamen omnes μυλιάειν putant esse κινεῖν καὶ συγκρεῖν ὁδόντας διὰ τὸ ψυχρότη', quod Matthæo est βεργμὲς ὁδόντων, Tertulliano *frendor dentium*. Sed frigus ferarum æque ut hominum dentes collidere quis vidit, quis tradit? Malletem itaque cum Crate legere μαλκιδόντες. Μαλκιδεῖν, μαλκιδεῖν, μαλκιδεῖν est frigore rigere, ἀλλ' ψυχ' μὴ ἔχειν ὁ κινήτης διωάμει χεῖσπαλ. ut Etymologici magni auctor exponit. Aratus:

Τότ' δὴ κρύθ' ἐκ Διὸς ἐστὶ

Ναυτὴ μαλκίωνε κακώτερον.

Vertit Cæsar Germanicus :

Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat Amstel,

Tarda ministeria. Et nautis tremor alligat artus.

Ad hanc quoque lectionem puto pertinere Procli expositionem illam, *πισσεαμβροὶ καὶ συγκυφῆντες*. Sic lege, non *συγκυφῆντες*. Apud eundem corrupte quoque legitur *Ἰσπεράτης*, pro *Κράτης*. Græcis enim Mallotæ Grammatici Pergameni celeberrimi, qui Aristarchi æmulus fuit & perpetuus adversarius, hæc est lectio non Isocratis. Etymologici Magni auctor: *Μυλιόντες*. Ἡ σίκα δὲ τὰ χεῖλη κινῶντες, ἀπὸ τῆ ψυχρότητος ἢ συνάχοντες, ἢ πρὸς μύλας συγκεκῶντες. Κράτης δὲ γραφὴ μαλκίωντες. Ἐστὶ δὲ τὸ ἀπὸ ψυχρῆς μὴ ἔχειν ἀκίνητα διωιάμεν χροῖσας.

v. 534. Νίφα λυκῶ] Omnes tradunt *νίφα* dici per ἀπὸ κρυπῶ pro *νιφάδα*, quod mihi nulla ratione probatur. Non dubito esse accusativum verum obsoleti nominativi *νιψ*, *νιφός*, unde Latinum *nix*. Hoc quidem nomen interiit ut infinitæ alix omnium fere linguarum origines, de quibus vide eruditam dia-triben doctissimi Christiani Daumii nostri. Ab hoc antiquato *νιψ* est *νίφω*, & *νιφωβλήτης* Ἀλπεις in Antholog. Alpes nive conspersæ.

v. 537. Χλαῖναν τε μαλακῶ] MS II, *χλαῖναν μὲν μαλακῶν*. Sic metro consulitur. Glossæ MS exponunt *ἰμάτιον παχὺ*. recte. Latinis dicitur *læna* non *chlæna*, ut Heliodi interpretes. Erat vestimentum crassius quo utebantur ad arcendos imbres & frigus. Varro IV de L.L: *Læna quod de lana multa. Duarum enim togarum instar: ut antiquissimum mulierum ricinium, sic hoc duplex virorum*. Sed in veriverbio labitur Romanorum doctissimus. Est enim *læna* a Græco *χλαῖνα*, sine dubio, abjecto *χ*, sicut ab antiquo *γλαξ* *γλακτὶς* est lac.

v. 541. Βοὸς ἴφι καὶ μῦροιο] Omnes Græci recte exponunt *bovis nec senio nec morbis confecti*, sed qui in ipso robore & flore ætatis occiditur, cujus corium calceis, qui non facile deteruntur, & contra frigus maxime muniunt, sit aptissimum. Veteres ex crudo corio calceos conficiebant, Latinis perones dicuntur.

v. 542. Πίλοις ἐνθάδε πυνάσας] Quis non miretur stuporem interpretum, qui reddunt: *pilis intus condensans*. Quis unquam fando audivit πῖλ@ Latinis significare pilum? πῖλοι sunt lanei calcei, qui sub peronibus inducebantur ad arcendum frigus. Latinis dicuntur *udones*. Ulpianus Π. de auro & argento legato: *Alia causa est udonum, quia usum calceamentorum praestant*. domi nimirum cum non prodirent; sicut & soleæ. alioquin calcei cum prodirent in publicum semper superinducebantur a Romanis, ut ostendit Salmasius ὁ πῖλον ad Lampridium. sunt etiam laneæ fasciæ pedules, ut inferius ostendemus. Quicquid enim ex lana coactili conficiebatur dicebatur πῖλ@. tam capitis tegumentum, ut statim v. 546 quod hinc Latinis etiam pileus dicitur, quam pedom. Pollux VII, c. 33, sect. 4: Οὐ μόνον ὁ ἐπὶ τῷ κεφαλῶν ἐπιτετρῆσθαι πῖλ@ ἕτως ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπὶ τοῖς ποσὶν, ὡς δηλοῖ Κρατῖν@ ἐν Μαλθακῆς λέγων. λευκὰς ὑπὸ ποσὶν ἔχων πύλας. Ὅτι Πλάτων ἐν συμποσίῳ· Καὶ δῖνακίδας τοῖς πύλοις ἐθεσίζησιν, ἐνελιγμένον τὰς πύδας εἰς πύλας τε καὶ δῖνακίδας. Non solum quod capiti imponitur πῖλ@ dicitur, sed & quod pedibus inducitur, ut Cratinus ostendit in μαλθακῆς. Albos sub pedibus calceos laneos habens. Sed & Plato in symposio etiam δῖνακίδας cum πύλοις coniungit: Involutum pedes in calceos laneos & agninas pelles. Sic lege. Ἀρνακίδες erant calcei ex pellibus agninis (δῖνακίς enim est agnina pellis cum ipsa lana) quibus hyeme utebantur, sicut πῖλοι ex lana coactili. Udones apud Martialem lib. XIV ex hircinis pilis confecti narrantur:

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti,

Cinyphio poterit planta latere sinu.

Cinyphius sinus est calceus ex caprinis pilis contextus. Πύλας Æschylus & Sophocles dixerunt πύλωρα, Critias πόδια. Pollux VII, 22: Ἄν' πόδια Κρατῖας καλεῖ, εἴτε πύλας εἰητίον, εἴτε ἐνελήμαθα ποδῶν, ταῦτα πύλωρα καλεῖ ἐν Φοινίσσας Αἰχὺλ@.

Πύλωρα ἔχουσιν οὐχέτις ἐν δῖναις,

Τὰ δ' πύλωρα εἰδῶ ὑποδήματ@, ὥσπερ καὶ πόδια, ἀ' ταῦτα ὡς ταῖς ἀναξούσι, ἀς σελίας ἐνοιοι ὀνομάζουσι. Κρατῖας δ' ἐν ἐορταῖς ἔφη· Καὶ δὴ πόδια τελεμύνα. Sic hunc locum partim ex MStis, partim ex conjectura restitui, qui corruptus est in editis libris.

libris. Confundit Pollux hoc loco crurales fascias cum pedulibus. ἀναξυράδης & σκελῆα sunt proprię crurales fasciæ, πῖλοι vero, πέλωλεα, πῆδια, pedules. Idem Pollux lib. X, cap. 11. Ἄ ῥ' ἰπώϊνα, οἷϊ πῆδια, πῖλας, πέλωλεα. ὥπως ῥ' Σαφεκλῆς πῆ πῆδια καλεῖ· τὺς ῥ' αὖτε τοῖς ποσὶ πῖλας ὃ Πλάτων μόνον ἐν συμποσίῳ φησιν, ἐνελιγμένοι τὺς πῆδας εἰς πῖλας τι καὶ δῶνα· κίδας, ἀλλὰ καὶ Κρατῖν ἐν Μαλθακῆς· Ἀδύκας ὑπὸ ποσὶν ἔχων πῖλας. ἔξεισι ῥ' αἰπεῖν καὶ πλεικῆς πῖλας. καὶ ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ ὑδῶν πῖλας τραμίτες, Λυσίππῳ εἰπόντι ἐν Βάκχαις· ἀλλὰ τραμίτης ἐστὶ πλεικός. Sic istum locum ex suo optimo Codice legendum esse, qui gravissimis mendis & lacunis misere foedatus est in editis libris, ostendit mihi nuper Vir illustris & undique eruditissimus Isaacus Vossius. Vides etiam Sophocli hic tribui πέλωλεα, quæ superius tribuit Æschylo. Apud Hesiodum nostrum πῖλοι sunt ἐμπῖλια, fasciæ pedules ex lana coactili, quibus etiam Romani usi sunt, sed sero. Varro enim affirmat calceamenta sine fasciis sumi solita se puero.

v. 543. Πρωτόγονων ἐράφων] Simylus in Moreto:

cinctus villosa tergore capra.

Hoc vestimenti rustici genus, quod ex pellibus hædinis conficiebatur, Græcis dicitur ἀφθέρα, unde ἀφθέραια pastores & Attici rustici talibus vestimentis amicti. Theocrito Idyll. III, 25, & V. 15 dicitur βαίπε, ubi Scholiastes docet alio nomine appellari μελωντίῳ, qui prophetarum vestitus fuit, ut ex sacris voluminibus constat. Latinis hic habitus rusticus nominatur rheno. Ovidio *pastoritia pellis*. Glossæ: Segestre ἀφθέρα. Segestre reges erat ex segetibus primo facta, sed postea ex pellibus, quibus milites in castris, nautæ & pauperiores utebantur, ut Varro docet, & ad Varronem Josephus Scaliger. ἀφθέρα nimirum est omne vestimenti genus ex pellibus rudibus factum.

CAPUT XIV.

Hesiodus quinque emendatus. Ἀλά. Duo epigrammata in catalectis veterum poetarum correcta. Μάχαι. Beati. Χαλῆπος. Gravis. In Virgilio lectio Servii probata. Oceanus cur sacer. Theocrito lux. Alcæi fragmentum elegans correctum. Πετραῖν σκιά. Πέτρα antrum in rupe. Μαζα ἀμολγαῖν. Ὑπέρμαζαν. Θάλασ boum pabulum. Ἀκραις Ζίζυρσι. Εὐπαιμόνος βίος. Ποιεῖδαι δῆτα. Facere populum. Floro lux. Facere pro gignere. Ἡμερόκοιτος.

v. 544. **Ο**ϕε' ἐπὶ νύτῃ] Moschopulus : ἐπὶ ὤμῳ. quod rectum est. Quæ enim induuntur dicuntur humeris injici non tergo. Exemplorum ubique magna messis. sequentia vero : οὐδ' ἄμφοβὰ λη ἀλιώ. pessime interpretantur, *pluvia arceas teporem*. cum sit, *pluvia arcenda*, sive *praesidium*, *munimentum injicias adversus pluviam*. quod a nobis defendat pluviam, ἀλιῶ enim est ἀλιωρῆ, συγκροπή, καὶ φρυγή, ut bene magistri, ἀλιῶ vero tepor.

v. 546. Ἴν' ὕαζε μὴ καὶ δάη] Est per synecdochen dictum, ne caput tibi madesiat. Ὑετὸς ὕαζε καὶ δάων imber perpluens caput in memoriam mihi revocat elegantissimum epigramma ex catalectis veterum poetarum de Priapo, sed quod aliquot mendis deformatum suo nitori restituemus.

Parum est, miser quod hic fixi sedem

Agens terra per carunculam rimas,

Siticulosam sustinens die astatem:

Parum quod imos perfluunt sinus imbres,

Et in capillos grandines cadunt nostros

Rigetque duro barba vincēta crystallo.

Sic scribendi hi versus. In tertio vulgo legitur: *diu astatem*. In quarto: *Parum quod imi perfluunt sinus imbres*. In sexto: *juncta crystallo*. ineptissime. Sed & qui duobus interpolitis sequuntur ex veteribus editionibus sic sunt refingendi:

Huc adde quod me fusta de rudi vilem

Manus sine arte rustica dolaverunt,

Interque cunctos ultimum Deos numen

Cucurbitarum lignum vocor custos.

sed

sed hæc præter institutum & pensum nostrum, ad quod nos revocamus.

v. 549. Ἀῆρ πυροφόρῳ τίπτεται] MS I, πυροφόρῳ ἐντίπτεται, eum interpretatione, σιλοφόρῳ ἐπιχέεται. Seleucus vero legit ἀῆρ ἐμφοφόρῳ observante Proclo. Μάχαιρες hic, ut apud Latinos, *beati, fortunati* sunt homines copiosi, opulenti. Catullus: *O quantum est hominum beatorum?* Dicuntur & Græcis δὴδαιμονες. Versu sequente uterque Codex & Tzetes: Σῆνος ἀρδρῳ. Ibidem liber primus ποταμῶν αἰὲν ἰόντων. secundus autem αἰεναόντων. quod verius. Sic quoque Tzetes. Isingrini editio proxime verum: αἰὲν ναόντων. Sic & apud Hom. Οδυσ. N, v. 109 ὕδατ' αἰεναόντα, ubi quoque vulgati αἰεναόντα.

v. 554. Τὸν φθάνειν ἔργα τελίσσας] Ut versus constet reponere lectionem veterem ex utroque codice: Τὸν φθάνειν ἔργον τελίσσας. Extat & apud Moschopulum.

v. 558. Χαλεπὸς πῶς ἐσθλάτεις] Noxius ovibus ut Latinis *gravis*. Virg. III Georg. 415:

Galbanoque agitare gravi nidore chelydros.

Sic legit Servius & exponit, *serpentibus noxio*. Ovid. IV Metam. v. 497:

Inspirantque graves animas.

Liv. VII, 6: *Grave tempus & forte annus pestilens oras*. Versu sequente uterque codex: ἐπὶ πλείονι εἴη.

v. 561. Ταῦτε φυλασσόμεν] Hunc & sequentes duos versus pro subditiis expungendos esse censuit olim Plutarchus. Nec illos videtur agnovisse Moschopulus. Rectius sane abessent.

v. 566. Ἰσρὸν Ωκεανὸν] Omnes ἰσρὸν hic esse magnum, immensum interpretantur. Non nego sic posse accipi. Verum tamen est ἰσρὸν hic propriam notionem non migrare. Oceanus enim sacer erat, quia erat Deorum domicilium, Neptuni, Thetyos, Solis, astrorum, quæ credebantur mare subire. Fabianus apud Senec. I controversi. *Sacrum quidem terris natura circumfudit Oceanum*. Hinc & *diuum* appellatur. Plautus apud Varro- nem ex emendatione Scaligeri:

conferta rate maris atque perita

Qui dium mare omnis sudantes asque sedentes.

Sic sæpe apud nostrum & alios εἰς ἄλλα δῖαν. In mare dium.
Quin & Oceanus pro Deo habebatur, Cæli & Telluris filio, patre
vero Saturni & Opis. Hinc Alexander M. ei fecit tanquam Deo
Justinus: *Expugnata deinde urbe, reuersus in naves Oceano li-*
bamenta dedit, prosperum in patriam reditum precatus.

v. 568. Ὀφροζήη Πανδίωνις] MS II, Proclus, Tzetzes: Ὀ-
φροζή. Sic & Hesychius & Etymologici magni auctor. Suidas
tamen & MS I stat a vulgata. v. 570. MS I, ἀειτεμένειρ.
v. 574. MS II, κρύπτει.

v. 582. Ἡ μὲν πὶ σόλυμ τ' αἰθεῖ] Hoc tempus signifi-
cat Theocritus Idyll. VI, 15:

Αἴ γ' ὃν αὐτίδι τοι ἀφ' ἑσπέρηται, ὡς ἀπ' ἀκάνθης

Ταὶ κερυραὶ χαῖται, τὸ κελὸν θέρ' αἰθήρ φεῦγτι.

Quæ sic reddenda sunt: *Illæ vero sua sponte laſciunt, quia cardui*
flores sunt languidi, tum pulchra æſtas ardet. Versionibus vulga-
tis nullus ſenſus. Χαῖται κερυραὶ ἀπ' ἀκάνθης, sunt pappi volan-
tes Lucretii. Pappi enim ſunt flores carduorum. κερυραὶ quia
fervore ſolis flaccidæ decidunt & per ærẽ feruntur. Elegans
fragmentum Alcæi de hoc ipſo tempore nobis ſervavit Proclus:
Οἶνον πνέμενα τίττε. (Sic MS Gudii) Τὸ δ' αἶρον ἀειτῖται.
Ἡ γ' ὅρα χαλιπαί. Ἀχρεὶ δ' ἐν πτεῖλαις τῷδ' αἰ τῖττε ἀνθεῖν
σόλυμ. Corrupta D. Heinfius ſic emendat, ἀχρεὶ δ' ἐν π-
τεῖλαις ἀχρεὶ τῖττε. Sed videtur potius ſcripiſſe: ἀχρεὶ δ' ἐν
πτεῖλαις ἀδῖα αἰ τῖττε. *Smæve canit.* ut exprimat illud Heſiōdi,
ἀγυρὴν κελ' ἀχρεὶ τ' αἰοιδῶ. ubi tamen MS II ἐπιχρεῖτ'.

v. 584. Καμπτῶδε] MS uterque καμπτῶδε, ut &
verſ. 664.

v. 589. Εἴη πτεραῖη πικρὴ] Mirifice interpretes Latini ut
ſolent: *Petroſaque umbra.* Πτεραῖη πικρὴ eſt πικρὴ ἐν ἀντροῖς,
umbra in antro. ut ſupra v. 532, γλαφυροπτερεῖν, eſt antrum in
petra. Ubi rursus interpretes, *caverna petroſa.* Πέτρα Homero
aliisque Græcis poetis sæpe eſt antrum in rupe excavatum.
Iliad. β.

Ἡ ὅτε ἴδμεν εἶσι μελίσσων αἰδινάων

Πίττης ἐν γλαφυρῇ αἰσὶ νέον ἐρχομέναων.

Quemadmodum poruli volantes præruptum confectum ex cavo rupis
antrum

απὸ τοῦτο examine exemptum. Idem Iliad. δ]. Πίττης ἐκβαίνοντες διδελγόμενοι ἐν ἀσπιδόκῃσι. Ex turpis apertio exemptem excipiens insidiis.

v. 590. Μαῖζα τ' ἀμυλαίν] Est polenta pastoritia, πειρμηκή ut Athenæus explicat. Μαῖζα est polenta farina conspersa & subacta aqua & oleo. Hesych: Μαῖζα, ἀλφιτα πειρμημένα ὕδατι καὶ ἐλαίῳ. Α μαῖζα perelegans vocabulum παρεμυζᾶν apud Simocattum ep. 77, & Alciphronem ep. 18 legitur. quod est e nimia alimentorum copia lascivire. id ipsum quod Belgæ eadem ratione pervenuste dicunt: broot-droncken zijn. Hesych. παρεμυζᾶν, παρερτυφᾶν. Nugatur Tzezès, qui μαῖζαν dici putat quasi τὸ μὴ αἶζαν. Μαῖζα est a μῆτις, subigo. Est enim farina subacta aqua. hinc Latinis massa. Siculi ζ & σ invicem mutant. Pro πλάσσω dixerunt πλάζω, pro ἀνάσσω ἀνάζω, ζάικω & Saguntus.

v. 591. Βόες ὕλοφάγαι] Interpretes: bouis arborivora. Imo: bouis quæ pascitur frondibus. ex enim pabulum boum. Hesych: βουὸς βοὸς τρώει, ὃ ἐσθίουσι αἱ βόες. Phædrus:

Hec inter ipse dominus a cœna redit

Et quia corruptos viderat nuper boves

Accedit ad præsep: Cur frondis parum est?

In eadem fabula: Frondem bubulcus affert. Ovid. III Metam. v. 730. Restricta est.

v. 595. Ἀπίον ἀκραιῶ ἀνέμῳ] Revocavi lectionem veterem, quam servavit MS I & omnes Græci interpretes præter Tzezem, qui hunc versum non exponit. Legunt autem omnes ἀκραιῶ ζιφύρῳ. Homer. Ὀδυσ. β.

Τοῖσι δ' ἱκρόμενοι ἄρον ἢ γλαυκῶπις Ἀθήνη

Ἀκραιῶ ζιφύρον, κίλαδον τ' ἐπὶ εἵνοπα πόντον.

Hic vero ferentem ventum immisit cassiis oculis Minervæ Purum Zephyrum, resonantem per obscurum pontum. Sic exponunt Græci magistri ἀκραιῶ purum, nullis aliis ventis permixtum. Alii ἡρέμα πνέοντα, leniter spirantem. quod non probo. Nam & Boreæ tribuit Homerus Ὀδυσ. ζ.

Ἐδδμενίτῃ δ' ἀναβαίντες δ' ἀπὸ Κρήτης Ὀρείης

Ἐπ' ἰομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραιῶ πνέοντι.

Septimo vero conscendentes a lata Creta navigavimus Boreā vento puro bono. vide ibi Eustath. sed ad priorem locum ὀδυρ. β Scholiorum brevium auctor, qui pro Didymo venditatur: ἀπερὴ Ζέφυρον] ἐπιτάθειον ἄκρως, πνέοντα πρὸς τὴν χειμῶνα. ἔτε πλεόν ἔτε ἱλατίον. ἢ τὸ μὴ κεκραμμένον Ζέφυρον. Ἀπερὴ Ζέφυρον, commodum, spirantem quantum opus est, neque nimis vehementer, neque nimis remisse. Aut von mixtum, sed purum Zephyrum. In MS II est ἀπερὴ Ζέφυρον, sicut & apud Homerum nonnullos legisse ἀπερὴ Ζέφυρον Eustathius & Scholiastes observant. Sed prætuli consensum libri antiqui cum interpretibus, ut & ἀπερὴ in Homero retineretur.

v. 597. Τεῖς δ' ὕδατα μετρίαν] Latine redditur imperitissime: *Tertiam aqua partem infunde, quartam vero misce vino.* Est ne qui intelligat? Hoc vero dicit Hesiodus: *Tres partes aquae prius infunde, quartam vero vini admisce.* Tribus partibus aquae unam vini admiscendam esse præcipit.

v. 601. Ἐπεκράμνον βίαν] Latini interpretes: *viatum sufficientem*, cum sit *conditum, repositum*. Superius v. 407:

Χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἀεὶ μακρὰ ποιήσας.

Instrumenta vero omnia domi disposita para. v. 627:

Ὅπλα δ' ἐπεκράμνον πάντα πρὸ ἐγκράτου θυμῷ.

Armamenta vero disposita omnia domi repone. v. 617:

Πλειὼν γὰρ κτ' χροὸς ἀεὶ μακρὰ εἴη.

annus vero in opere sic recte dispositus sit. Si hæc feceris, omnia gerentur suo tempore, totum annum recte dispensaveris in opere faciendo. vulgo inficete vertitur: *ita annus in opere rustico absolutus sit.*

v. 602. Ποιείας θῆται] est quærere, comparare sibi servum, ut alio loco ποιείας γυναικάς invenire uxorem. δὲ νόμισαν ποιεῖν. Demosth. *comparare argentum.* ποιεῖν πέντε ταλάντων Matth. XXV, 16, quinquetalenta lucrari, facere. Nam & Latini sic loquuntur. Cic. I divinatur. *Etiam Philosophum, si commodum ei esset, pecuniam facere posse.* Sic rem facere. Hic facere est κτῆμα comparare, colligere. Florus lib. I, cap. 1: ubi aqua hæret viris doctis. *Ex variis elementis congregavit corpus, populumque Romanum ipsa fecit.* Ipse collegit. ut apud Sallust. *exercitum argenteo facere,*

facere, est colligere, comparare. Nihil certius. Non spero futuros imposterum quibus hic locus mendii sit suspectus, quique fateantur se ignorare quid faciat hoc loco *fecit*. Posses quidem etiam exponere *populum Romanum ipse fecit*, hoc est genuit quasi *populum Romanum*, est parens *populi Romani*. Nam *facere* nonnunquam est *gignere*. Varro III de R. R., 22: *plurimumque pullos similes sui faciunt*. Romulus dicitur etiam *Romani populi sator*. Ennius:

O Romule, Romule dic

Qualem te patria custodem di genuerunt.

Tu produxisti nos inodo luminis auras

O pater! o geniter! o sanguen diis oriundum.

sed verius est, quod prius dixi.

v. 605. Η'μςρόγῃλ@] Latinis *dormitator*, Glossæ Vet. ἡμςρόγῃλ@ *dormitator*, *fur nocturnus*. Plautus: *Ni illic homo est aut dormitator aut sector zonarius*. Huic opponitur *interdiarius*. Eadem glossæ: *Interdiarius ἡμςροκλέπις*.

CAPUT XV.

Theocriti epigramma duobus distichis ineditis ex MS auctum. Idem emendatum. Hesiodi locus nove expositus. Idem bis restitutus, Μίτρος φυλάσσει. Elegans epigramma in Anthologia emendatum & expositum, repudiata Magnorum virorum interpretatione. Nemesis homines pro meritis accipit. Infesta est superbis & ostentatoribus, & nimis felicitati. Ἐπεικείς. Καίρος. Tempus.

v. 619. Εἴτ' αἰ Πληϊάδης αἰν@] Quam periculosi sint tum cursus maritimi insigni exemplo ostendit Theocritus in epigrammate in Cleonicum, qui circa occasum Pleiadum in mari periit. Hujus epigrammatis quatuor versus nunc primi edimus ex codice Palatino Veterrimo, quem Fridericus Sylburgius contulit cum Anthologia. In qua ut & in Theocriti editionibus prius solum distichon extat.

Ἀθρῶπι, Ζωῆς ἀειφαίδο, μηδὲ παρ' ὄρῳ

Ναυτίλ@ ἰαθί, ὡς ἔ πολὺς αἰνδρὲς βί@.

Ἀγλαῖ Κλεόνικε σὺ δ' εἰς λιπυρὴν Θάσον ἐλθεῖν

Ἦ' πείγῃς κήλης ἔμπρ@ ἐκ Συρῆς.

Ἐμπν-

ΕἴμπερⓈ αὖ Κλεόνικε, δύσιν δ' ὑπὸ Πλειάδ' αὐτῷ

Περὶ πόρου ναύτης Πλειάδι συγκαίτης. lege: *περὶ πόρου ναύτης. Homo parce vita, neque tempore alieno Naviga, quia vita hominis est brevis. Miser Cleonice tu in optimam Thasum venire prosperasti mercator ex Coelestria. Mercator Cleonice sub ipsum Pleiadis occasum Mare transiens nauta cum Pleiade simul occidisti.*

v. 643. Νῆ δ' αἰγίλῳ αἰνεῖν] Tricantur Græci Magistri, qui contendunt αἰνεῖν εἰρωνικῶς esse χαίρειν εἶναι, quamvis iis adstipuletur Plutarchus libello de audiendis poëtis. qui, cum hunc locum produxisset, ait: τὸ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἐπαινεῖν. αὐτὰς δὲ ἐπαινεῖν αἰνῇ δὲ παραίεσθαι νῦν κίχρηται, καὶ γὰρ περὶ ἐν τῇ συνθεσίᾳ καλῶς φαιδρὸν ἔχειν, καὶ χαίρειν καλῶς αἰνῶν, ὅταν μὴ δεινότερα μὴδ' λαμβάνωμεν. ἔτι καὶ τῷ ἐπαινῷ Περσεφόνειαν ἔτι φασὶν ὡς παραιτητῶν εἰρηάζ. Αἰνεῖν hic ἐπαινεῖν significat id est laudare. laudare autem pro recusare ponitur hoc loco. sicut usitatum nobis est dicere bene habet & valeat, cum aliud volumus & non accipimus. Atque sic quidem aiunt Proserpinam vocari ἐπαινῶν quasi aspernandam. sed non erat ut alienam τῷ αἰνεῖν significationem hic affingerent. Dictum enim est ab Hesiodo eo sensu quo a Virgilio: *laudato ingentia rura, Exiguam colite.*

v. 647. Βύλας δὲ χεῖρα] MS I, & II, βύλας. In secundo præterea ἀπερπία λιμέν.

v. 655. Τὰ δὲ περὶ φεαδρῶν πολλὰ] Latini interpretes: *prædeliberata vero multa.* Inscite. περὶ φεαδρῶν sunt περὶ κληρυμῶν. per præcones indicata, prædicta.

v. 657. Ὑμῶν νικήσαντα φέρειν τέλ' ὅτιν' αἰνῶν] Monet Proclus quosdam scribere: Ὑμῶν νικήσαντ' ἐν Χαλκίδι θεῶν Ὀμηροῖ. qui non sunt audiendi. Decisum enim jam est & constitutum ab iis, qui temporum rationes descripserunt, Hesiodum minorem esse Homero centum quasi annis, nec potuisse cum eo de palma certare.

v. 667. Εἰ μὴ δὲ πρῶτον] MS I, Εἰ δὲ μὴ πρῶτον. v. 668. τέλ'Ⓢ est imperium, potestas, magistratus. Hinc οἱ ἐν τέλει ἡγεῖται sunt cum imperio, magistratus.

v. 679. Ἡ μὲν δὲ τοῦ πρῶτον] Sic omnes editiones, quas vidi; cum

eum scribendum τὸ πρῶτον cum MSS. Hoc mendum & in aliis locis sæpe sustulimus.

v. 688. Ὅσ' ἀγροῦν] MS II, ὡς ἀγροῦν. Sic & in quodam libro se reperisse testatur Comelinus.

v. 691. Μῆτις κύμασι πῆματι κύρουσι] MS I, πῆμασι. non invenusta paranomasia, ut παθήματα μαθήματα, & infinita talia. Versu sequente scribe: Δείνον γ' εἰς ἐφ' ἄμφοτερον cum libro primo & Græcis interpretibus omnibus.

v. 694. Μίτρον φυλάσσειας] Non video cur viri doctissimi μέτρον hic velint exponi tempus. Quis μέτρον accepit pro καιρῷ. Μίτρον φυλάσσειας est modum tenere. Luciano μέτρον ἔπειας. Epigramma de Nemese in Antholog:

Ἡ Νέμεσις πῆχυν κατέχει. πῶς ἔτι καὶ λείπει.

Πᾶσιν ἀπαγγέλλω μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτρον.

Nemesis cubitum teneo? quomobrem? quareis. Omnibus precipio: nequid supra modum. Extat de eadem Dea in iisdem Floridis Græcorum poetarum aliud epigramma ejusdem argumenti, sed turpissima macula scædatur, quam mirum tot viros doctos, qui in illo vertendo elaborarunt, non animadvertisse.

Ἐλπίδι καὶ Νέμεισι Εὐνὸς παρὰ βαμὲν ἔταυζα

Τῷ μὲν ἐλπίδος, τῷ δὲ ἵνα μηδὲν ἔχειν.

Vertit magnus Politianus:

Spem simul & Nemesein posita dicat Eunus in ara,

Scilicet ut speres omnia, nil habeas.

Sic & Henricus Stephanus, & plurimi alii. Rem prorsus admirabilem Eunum Spem & Nemesein in eadem ara consecrassē, ut sperare quidem liceret, sed nunquam potiri! Ad illam aram mortuos arbitror fecisse, quibus omnis vitæ rerumque jucundarum spes delicit, non miseros, quos bona illa Dea fovet, & melius cras fore semper ait. Deinde quis unquam audivit Nemesein tam crudelem esse, quæ omnium desideriiis intercedat, neminemque votorum compotem fieri sinat? Quin contra Nemesis credebatur esse Dea, quæ omnes pro meritis accipiebat, ab improbis & insolentibus exigebat supplicia, bonos & modestos augebat præmiis, sic dicta δὲ πῶς ἴσα νέμειν ἐκάστα, quod suum cuique tribuant. Artemidorus lib. II Οὐρανοκλήκ. Νέ-

μεις αὖ τοῖς καὶ νόμον ζῶσιν ἀγαθῇ, καὶ μετριοῖς ἀνθρώποις, καὶ φιλολόγοις. τοῖς δὲ ᾠδῶνται, καὶ τοῖς ἐπιτελεῖσθαι ποιεῖ, καὶ τοῖς μεγάλων ὀργάνοις παραγίνεται ἐκαστία καὶ δίδεται, καὶ ἐμποδίζεται ἐπιχειρημάτων. *Nemesis semper propitia est viventibus secundum legem, & moderatis hominibus, & philologis. At vero contra leges delinquentibus, & his qui aliquibus insidias struunt, & magnas res moliantur, adversatur, eorumque conatus impedit.* Amm. Marcell. lib. XIV: *Hac & huiusmodi innumerabilia ultrix facinorum impiorum, bonorumque pramiatrix aliquoties operatur Adrastia, atque utinam semper, quam vocabulo duplici etiam Nemesein appellamus. propterea & paulo post addit veteres Theologos sinitisse Nemesein esse Justitiae filiam. Vides ergo solum acumen & venustatem huic epigrammati detraxisse descriptores aut corruptorem; sed & ipsum sanum sensum. Omnia restitues, si mecum scribes ut poetam scripsisse plane crevi & pro compertissimo habeo:*

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὺς ὁδοῖ βυμὸν ἑταῖρα

Τὼ μὲν ἴν' ἐλπίδος, τὼ δὲ ἵνα μηδὲν ἄγαν.

Spem simul & Nemesein Eunus in eadem ara posuit, Illam quidem ut speres, hanc ut ne quid nimis. Eunus Nemesein & Spem in eadem ara dedicarat, ne improbas spes concipiamus, & immodica desideremus, ut simus ἐπιεικῆς, neque ultra sortem nostram efferamur. Sic enim dicebantur qui sic se comparabant, ut semper in omni vitae ratione tenerent illud μηδὲν ἄγαν. Galenus III in πύρην καὶ Hippocratis: Ἀνθρώπων ἐπιεικῆ καλεῖται τὸ μέτρον, ὃ μηδὲν ἄγαν περιττῶς καὶ τὸ βίον. *Hominem ἐπιεικῆ vocamus modestum, cui ne quid nimis in omni vita cura est.* Has esse principales Nemeseos partes, praeter id quod superius attulimus, aliud ejusdem sententiae epigramma antiquum testatur:

Ἡ Νέμεσις ὠκυλέγχε τὴν πῆχαι τὸ περὶ χαλινῶν

Μητ' ἀμείλιχόν τι ποιεῖν, μητ' ἀχάλινα λέγειν.

Nemesis monet hoc cubito & hoc freno ne immoderate quid agas, nec effrenate loquaris. Ἀχάλινα λέγειν, ut apud Euripid. ἀχάλινον πῆμα. Tacito, *procax lingua.* Tumidis vero, vanis ostentatoribus, & improba spe magna affectantibus Nemesis est infestissima. Claud.

*Sed Dea qua nimis obstat Rhamnusia votis
Ingemuit flexisque rotam.*

Lucanus: *Et tumidis infesta colit qua numina Rhamnus.*

Ovidius ad superbum & suam felicitatem jactantem:

Non metuis dubia fortuna stantis in orbe

Numen, & exosa verba superba Dea.

Nec ista Diva valde magna patiebatur esse diuturna. Inde & si quid excellens peribat, assignabatur Nemese. Statius I I Sylvarum mortem formosissimi pueri adscribit Nemese, quia nimiam ejus pulchritudinem ferre non potuerit:

Nectere tentabat juvenum pulcherrimus ille

Cum tribus Eleis unam trieterida lustris:

Attendit torvo tristis Rhamnusia vultu,

Ac primum implevitque toros, oculisque nitorem

Addidit, & solito sublimius ora levavit.

Heu misero letale favens, seseque videndo

Torfit, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

Injecit nexus, carpsitque immitis adunca

Ora verenda manu.

vide & Epicedium in Glauciam. Hoc caput ex Animadversio-
num Variarum libellis libuit hic interferere. Redeamus nunc
ex diverticulo in viam & ad Hesiodum. *Mέγας* hic nihil aliud
esse quam modum non tempus, ut viri Græce doctissimi nota-
runt, etiam ex præcedentibus apparet. Præcipit enim poëta,
ut modum servemus in omnibus rebus, neque nimium creda-
mus navibus, neque nimium onus imponamus curribus; utque
singula agamus suo tempore, neque hyeme, neque vere mare
tentemus, sed æstate, quod ille tempus navigandi optimum
ducit. Hinc & statim sequitur præceptum de legitimo tem-
pore uxorem ducendi. *Καιρός* est tempus justum, oportunum. ut
etiam apud Latinos. Terent. *In tempore venire quod rerum o-
mnium est primum.* Apud eundem: *per tempus advenis.* Dona-
tus: *oportune.*

v. 696. *Μήτι τεληγόντων ἰπῶν*] In MS I I pro varia lectio-
ne notatum erat: *τεληγόντα*, quam lectionem Tzetzes probat
invitis Musis.

v. 698. Τέτρε' ἡβῶν] MS II, ἡβῶσι. Proclus, Tzetzes, Moschopulus, Pollux, docent omnes hic omissum esse δέκα, & Poëtae sententiam esse, puellam quatuordecim annorum esse nubilem. Sed & hic Latini interpretes maluerunt errare, quam eruditorum magistrorum sententiae subscribere.

v. 702. Οὐ μὲν γάρ π] MS I, εἰδὲν γάρ π.

C A P U T XVI.

Hesiodus emendatus. Γῆραι θῆκε. Γλώσσης χάριν. Gellius ex conjectura emendatur. Κατὰ μέτρον ἔκαστα. Hesiodus interpunctione restitutus. Noctes cur dicantur esse deorum. Noctu in terris versari deos veterum opinio. Quintilianus in declamationibus emendatus. Αὐλῆ, Ἀρχαυλοὶ ποιμήνες. Concubitus polluere veteres credebant. Τάφου coena funebris. Χυθόποδης. Ἀνθεμία. Hefychius emendatus. Λάσανα. Mos veterum in novis vasis lustrandis. Imbuere. Ἀκίνητα. Multi & graves aliquot interpretum lapsus.

v. 705. Ω' Μὰ γῆραι δύνει] In secundo MSCto alia manus: ὁ μὲν γῆραι θῆκει. Et sic Stobæus legit cum Proclo & Tzetze. Ille enim exponit: τὸ ὁ μὲν τὸ γῆρας τῷ ἀνδρὶ πθείσεται. Hic: καὶ παρ' ἡλικίας πθείσῃς γηραιὸν καὶ ἀφ' ἡλικίας. in crudam senectutem ponit, facit ut ante tempus senescat. γῆραι θῆκει per ellipsin pro ἐν γῆραι θῆκει, hoc est πῆναι εἴωθε. Vulgata lectio non potest ferri.

v. 709. Γλώσσης χάριν] est quod aliter dicitur νόμου χάριν, dicis gratia. Glossæ Latino-Græcæ: dicis causa νόμου χάριν. Dicis gratia νόμου χάριν ὡς ὡς γὰρ Γαίῃ τῷ νομικῷ. Interpretes sine sensu: lingua gratia. Sequentia lege ex MS I:

εἰ δὲ κεν ἄρχῃ

Ἦπ' ἔπειτα εἰπὼν. Vertunt perperam:

Si autem coeperis aut verbum aliquod locutus infestum, aut facias. vide quæ notavimus ad vers. 294.

v. 710. Ἦ γὰρ ἐς φιλότιμον] MSS ambo. ἡ γὰρ. v. 714. Σὲ δὲ μή τι νότον κατελεγχέτω εἰδόν. σὲ νότον, pro σὺ νότον. quæ ἀντίπλωσις Homero familiaris. quod non monerem nisi tantillæ rei ignorationem fraudi fuisse interpretibus, ut ineptissime hunc versum redderent, deprehendissem.

v. 716. Νεικίς ἤρεα] Uterque codex: νεικήτῃρα. Secundus pro ἑταρον ἑταρων.

v. 719. Γλώσσης τοι θησαυρὸς [Hunc locum Latine fecit Gellius lib. I Noct. Att. 15: *Hesiodus poetarum prudentissimus linguam non vulgandam, sed recondendam esse dicit, perinde ut thesaurum; ejusque esse in promendo gratiam plurimam, si modesta, & parca, & modulata sit.* Sed aut Gellius non intellexit quid sit κτ' μέτρον ἵστασθαι, quod non est modulata, sed modum tenens, quæ coërcet & reprimit effrenem loquacitatem, ἀχαλίνας λόγους, inanem futilitatem, quæ μέτρον φυλάσσει in loquendo: aut forsan scripsit: & parca & moderata sit.

v. 721. Εἰ ὃ καὶ κὼν εἶπης] Affert hic Proclus similem Alcæi sententiam: εἰκ' εἴποις τὰ θέλεις, ἀκούσῃς τὸ κ' ὃ θέλεις. quam quasi de verbo ad verbum Latine expressit Terentius: *si mihi pergit qua vult dicere: ea qua non vult audiet.*

v. 722. Μηδὲ πολυξέινε δαυτὸς δυωίμεφελῶ εἶπαι ἐν κρινῷ] Hujus loci hic est sensus: *Ne in convivio quod multi instruunt amici sis merosus de symbolis.* Δαῖς πολύξεινος ἐν κρινῷ est convivium quod de symbolis instruitur a multis amicis. Talia convivia dicebantur ἑσθῆνοι. Hesych. ἑσθῆνῶν ἡ πολλὰν οὐσίαν. Terentio de symbolis esse. Convivæ ἑσθῆναι, σύσσιγῃ. sed hæc obvia sunt & a viris doctis pridem observata.

v. 726. Οὐ γὰρ τίνα κλύουσιν] MS. ὃ γὰρ δ' οἶμα.

v. 727. Ὁ γὰρ ἐμίχων] MS I. ὁ γὰρ. male. Veteres qui vestibus longis utebantur, exoneraturi vesicam non erecti stabant, sed procumbebant in terram, ut pedes vestibus tegerentur. Hinc pedes tegere sacris scriptoribus est ventris aut vesicæ excrementa ejicere. Græcis καὶ ἡλικαῶν ἐσθῆτης. Ad idem vestitus genus pertinet istud præceptum, quo statim Hesiodus vetat nudari αἰδοῖα μεϊντην.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κε δύνῃ] Uterque codex: Αὐτὰρ ἐπὶ κὼν καὶ δύνῃ. Primus postea: μεμνημένῳ ἔσ' ἀνιόντῳ. post ἀνιόντῳ delenda distinctio. Sic autem vertendi sunt hic & sequens versus. *Sed etiam postquam occidit, memor ejus rei, adversus orientem, neque in via, neque inter emundum extra viam meas.* In vulgata versione nihil sani.

v. 730. Μαχίρων τοι νύκτες ἑασιν] MS I ἑασιν. Quæ hic Moschopulus & alii tradunt de sententia Hesiodi, cur noctes dicat esse decorum, non sunt nauci. Nemo poëtam interpreta-
 turus tam hospes esse debebat in lectiōe poëtarum, ut ignora-
 ret illorum sententiam fuisse, noctu deos versari in terra & hoc
 orbe nostro inter homines, interdum sedes superas colere. Stat. I
 Sylv. I.

Huc sub nocte silenti

*Cum superis terrena placent, tua turba relicto
 Labetur cælo.*

Quintil. declamat. X: Quotiescunque domus fuerat grato sopore prostrata, aderat ille, quales humanis se offerunt oculis propitii dii, quale letissimum numen est cum se patitur videre. Sicut omnis religio templorum, omnis religio lucorum, cum tacuere mortalia, & profani prosul, errare sedibus totis, solitudine frui, & de suis dicitur exire simulacris: ita juvenis meus noctibus totis agebat filiam, & paterna domo ac penatibus suis fruebatur placidus & mitis, & matri propitius, ut numen & deus delabi syderibus, & venire de liquido puroque aëre videbatur. Sic legendus hic locus, & distinguendus. vulgo male habet. Hinc pleræque ἐπιφάνειαι non solum apud gentiles, sed etiam in sacris libris noctu dicuntur factæ.

v. 732. Εἰσεκί@ αὐλῆς] Αὐλὴ non est atrium, ut interpretes existimant; sed caula. uti fere semper antiquissimis scriptoribus αὐλαὶ sunt mansiones ὑπαίθραι, in quibus oves, capræ & alia animalia minora stabulabantur. Pollux lib. I, ὃ μὲν οἱ βόες ἵστανται βύστυμω, βυαύλια, βυστίσεις. ὃ δὲ οἱ οἶς καὶ αἴγες, αὐλὴ καὶ σηκός. Apollon. Argon. I, 575, & 1173, ac sæpe apud Homerum. quoniam verò sub dio erant. inde αὐλίζειν & ἀρχαυλεῖν est sub dio agere. In Theog. v. 26. ποιμήνες ἀρχαυλοὶ, sunt pastores sub dio agentes, non, ut interpretes, in agris pernoctantes. quem errorem quoque B. Lucæ interpretes errarunt, in capite secundo; sed quem dudum castigavit I. Casaubonus.

v. 733. Μὰδ' αἰδῶϊα γυνῇ πεπλεγυῖα] Immerito Proclus hic Hesiodum exagitat, quasi in nimis exilibus tradendis versetur, & de rebus levibus præcepta præscribat, dum verba in
 pro-

propria notione accipit. Sed Hesiodi verba sunt *μυστικῶς*. Hoc autem vult a concubitu etiam legitimo non rem sacram esse faciendam, ne domi quidem, nedum in publico, nisi ante lauto & lustrato corpore. Tibullus:

discedat ab aris

Qui tulit hesterni gaudia nocte Venus.

Hinc solebant se purificare. Suet. Aug. 94 de Attia Augusti matre, quæ cum dracone in templo visa sibi est volutari: *expurgata quasi ex concubitu mariti sese purificavit.* Quin & alia negotia suscipere non licebat iis qui propter dormierant nisi antea essent lustrati. Columell. X I I, 4 de pistoribus, cocis, cellariis: *His omnibus placuit eum qui rerum harum officium suscepit, castum esse continentemque oportere, quoniam totum in eo sit, ne contrectarentur pocula, vel cibi, nisi aut ab impube. aut certe abstinentissimo rebus Veneris: quibus si fuerit operatus vel vir vel foemina debere eos flumine aut perenni aqua priusquam penora contingant ablui. propter quod his necessarium est pueri vel virginis ministerium, per quos promantur, qua usus postulat.* Nec Christianis olim licebat statim sacris operari, si cum uxorebus consueverant. Gregorius M. responsi. ad Quæst. X Aug. Episcop. Ang. *Vir cum propria conjugē dormiens intrare ecclesiam non debet, sed neque lotus intrare statim debet.* Paulo post: *Et quamvis de hac re diversa hominum nationes diversa sentiant atque custodire videantur, Romanorum tamen semper ab antiquioribus usus fuit post admixtionem propriae conjugis & lavacri purificationem ab ingressu ecclesiae paulatim reverenter abstinere.* Sed quanto rectius sapiens illa foemina, cum consulere-tur, quando post concubitum liceret mysteriis interesse, respondit; si cum tua uxore rem habuisti, statim, si cum aliena nunquam.

v. 735. Μὴ δ' ἀπὸ θυφύμετο πάφῳ] Τάφῳ hic non est bustum, sepulchrum, ut rursus male interpretes, sed *ᾠδεῖπνον*, silicernium, coena funebris, quæ opponitur *δειπνῷ* *ἡτῶν*, hoc est convivio quod celebratur die festo, aut post sollemne sacrificium. Nullum enim sacrificium sine epulis. Hesych. Τάφῳ τὸ μόνον ᾠδεῖπνον ἐπὶ τῇ τῶν κατοιχομένων πηγῇ.

Τάφον est convivium quod celebratur in mortuorum honorem.
Homer. Iliad. ψ. v. 29.

Αὐτὲρ ὁ τοῖσι τάφον μῦσεκέα δαίνυ.

sed ille his funebres epulas lautas instruxit. Ab hac ferali cœna redeuntes vetat poëta liberis operam dare mali ominis causa, quia, ut puto, vana superstitione capti credebant minime vitales futuros, qui ex hac μίξῃ procrearentur. Hinc vocat δυσφίμυς, & quia Græci & Romani statuebant omnia feralia polluere propterea purgabantur ab exequiis redeuntes. Festus: *Fumus profecuti redeuntes ignem supergradiebantur aqua adspersi: quod purgationis genus vocabant suffitionem.*

v. 748. Ἀπὸ χυτρώπων ἀνεπὶ ῥέκλων] *Ab ollis nondum dedicatis.* Sic verte. *Χυτρώπων* enim hic *χύτεαι*, ut Proclus aliique monent. Alioqui sunt *ἐχαρά* ἢ *μυγαίραι*, foculi sive sint fixi, sive mobiles, qui carbonibus implebantur & quibus imponebantur ollæ, quæ & *λάσωνα* dicuntur & *ἀνθράκια*. Hesych. *Ἀνθράκιον τὸ μικρὸν τελεπῶδιον, καὶ λίθον πίμα* ὃ ἐν δακτυλῷ, καὶ *χυτρώπων*, καὶ *πῶσα μικρὰ καίμα*. Sic scribendus hic locus, sine sensu vulgo legitur & laudatur a viris Græce doctissimis *χυτρώπων*. Pollux X, 24: *Χυτρώπων* ἴσθ' μὲ καὶ *λάσωνα* κεκλημένον ὀρεῖν, ὡς Διοκλῆς ἐν *Μελίσσαις*. Ἀπὸ *λασώνων* *θερμῶν* αἰφαιρίσθω. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἢ *Ἰππώνεκλον* ἰάμεων εἴρηται *χυτρώπων*. ὥστε καὶ παρ' Ἡσιόδου.

Μὴ δὲ δὴν χυτρώπων ἀνεπὶ ῥέκλων ἀνελόγῃ.

Ἀλλὰ τὸ μὲν ἔπρον τι δηλοῖ. ὅταν δὲ Δίφιλον ἐν ἐπικλήρῳ λέγῃ, *χύτεον* μίξαι ὧσα ἢ *μυγαίραι*. δηλονότι τὸν *χύτεον* λέγει, ἀλλ' ἢ τὸ *χυτρώπων*. Paucis interjectis: *Χυτρώπων* καὶ *πυ* καὶ *ἀνθράκιοι* ἐπῆς, Ἀλῖξιδ' ἐπὶνὶ ἐν *Λημνίᾳ*. Καὶ μὲν *πυρῶν* μὲν *ἀνθράκιοι* ἐν μέσῳ σείσων τε *κυάμων* μεσῶς. Καὶ γὰρ ὁ σείσων αἰγείον ἢ *κυάμεις*, ἢ ἄλλο τι εἶδος ἐνέφρυον. Καὶ μὲν *ἐχάρα* ὅποις ἀντὶ *ἀνθράκιοι* τῷ καὶ *ἐχάρα*. Ἀριστοφάνης ἐν *ταγλῶνι* αἰπὸν τ' *ἐχάρα*. ὃ δὲ *Στραβὼς* ἐν *Ψυγασαῖς*. Πῶς ἀν' ἡμέτεροι μὲν πρὸς *θυμολώπων* μεσῶν *ἐχάρα*. Apposui pluscula verba, quia ex illis discimus quid fuerit *χυτρώπων*, *λάσωνα*, *ἀνθράκιοι*, quod video ignorari. plerique enim putant esse *trullam*, ut P. Septimius Florens, vir elegantissimus, in Aristophanis εἰρῶνῃ, qui hos versus

ἐν ταῦθ' α ἤδ

Πρὸ τ' πολέμου καὶ λάσπαια τῇ βαλῇ ποτ' ἔω, sic interpretatur :
ante bellum hic scilicet

Trulla steteret in gratiam senatus.

Cum non sint trullæ, sed foci ad quos carnes coquebantur senatui post sacrificia. vide ibi antiqua scholia. χυλρόποδες autem sunt ipsæ χύτρας σπειροδοχῶς, ut *templa lapidata* apud Sueton. Calig. 6, non sunt grandine icta, ut exponit vir plurimæ lectionis C. Barthius in Adversariis, sed dii lapidibus impetiti. Veteres autem nullis vasis solebant ante uti ad cibum potumque capiendum, nisi ante lustrata essent libatione ex iis diis facta. Proclus ad hunc locum δὲ πρὸ χύτρας μὴ πρῶτον φάνης πρὶν αἰέσεως ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. *Ex ollis non ante cibum capias, quam ex iis diis libaveris.* Sic patinam dedicat Vitellius apud Suetonium : *Hanc quoque (coenam) superavit ipse dedicatione patina, quam ob immensam magnitudinem clypeum Minerva Αἰγίδα πολιύχου δέδισσabat.* Hoc Latinis proprie est imbuiere, quia tum vasa illa imbuebant vino quod diis libabant. inde postea imbuiere de omnibus rebus, quæ primo usui nostra accommodantur. Catullus de Argo nave : *Ille rudem cursu prima imbuit Amphitriten.* etiam de ipsis hominibus dicitur : Florus II, 3 : *Cossidiani & domestici hostes tyrocinia militum imbuebant.* Tacit. I ann. 36. *Imbutasque prada manus in dirptionem Galliarum erupturas.* Id. III Hist. 15 : *Ut civili prada miles imbueretur.*

v. 750. Μηδ' ἐπ' αἰνήτοισι καθεζέιν] Recte αἰνήτω veteres exposuerunt τάφους. In bustis enim stare, sedere, imo busta videre habebatur pro diro & infausto omine. quam superstitionem gentilium deridet Theodoretus sermone VII περὶ ἀνέκτου καὶ ἐκλύ. Μῦθος ὑπολαμβάνετε τὸ πηλᾶζειν τοῖς τάφοις. *Nefas habetis accedere ad sepulchra.* De his multa viri doctissimi notarunt ad Theophrasti characteres.

CAPUT XVII.

Vulgatus index *Ἡμερῶν* expunctus. Fauſti dies & inſauſti, ſicut & horæ in faſtis notatz. Commoda ſydera. A Jove omnes dies. Heſiodus emendatus ter. *Πεπυκεσσιμή*. Antiqua lectio poetæ vindicata. *Τετταλις μὲν ἡμερῶν*. Quaternarii numeri ſanctitas. *Φύσις αἰόλα, Παναιόλα*. Nicomachus Gargaleus & Anonymus antiquus ſcriptor correctus & explicatus. Heſiodo lux. Orcus. *Ὀρκός* ſepulchrum. Menandro medicina. Orcus perjurii vindex. Virgilius deſenſus. Heſiodus denuo correctus. *Μεταδ' ὅποι*.

HΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΗΜΕΡΑΙ] Nec hic index in Voſſii codicibus, nec in Gudii Proclo eſt. quin nec ullum diſtinctionis veſtigium apparet. In nonnullis tamen libris recentioribuſtitulum iſtum extare viri docti monuerunt, in veteribuſ vero non conſpici, a quorum auctori- tate nobis diſcedere religio eſt.

v. 765. *Ἡμερῶν δ' ἐκ Διόδου*] Veteres, ut etiam nunc ſuperſtitioſi homines, alios dies fauſtos, alios inſauſtos ac inauſpicatos ad aliquod opus inchoandum ducebant, quos vocabant *ἀποφράδας, ἀπαισίους* Latini *Ægyptios, ominales, religioſos, incommodos* (ſicut contra ea *commoda ſydera* ſunt fauſta. Propert. II, el. 26: *Quaritis & cælo Phœnicum inventa ſereno Qua ſit ſtella homini commoda, quæque mala.* eodem modo Græcis *ἡμερῶν ἐπιτήδαιοι, & ἀνεπιτήδαιοι*) qui in veterum faſtis erant notati ut ſemper cognosci poſſint ab aliquid aggreſſuris, felix ne eſſet ille dies, nec ne. Petroniuſ narrat in triclinio Trimalcionis duas tabulas fuiſſe in utroque poſte defixas, quarum altera *hunc curſum, ſtellarumque ſeptem imagines pictas*, (ſc. habebat) *& qui dies boni, quique incommodi eſſent, diſtinguenſe bulla notabantur*. Non vero dies tantum ſed & horæ aliæ fauſtæ habebantur, aliæ inſauſtæ. quod & Procluſ obſervavit addens diſdicatam eſſe meridiem, heroïbuſ vero tempuſ pomeridianum, ideoque eſſe inauſpicatum: auſpicatiſſimum vero matutinum & vespertinum. Hinc ſuperſtitioſi nihil auſpicabantur, nulli ſe accingebant operi, niſi inſpectis ephemeridibuſ, ex quibuſ capiebatur dies & hora fauſta. Juven. Sat. VI, v. 576:

Ad

Ad primum lapidem vectari cum placet, hora

Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli

Angulus, inspecta genesi collyria possit. &c.

Hæc superstitio primum ab Ægyptiis profecta, unde dies Ægyptiaci dicuntur. Augustinus in epistola ad Galatas: *Fam vero ne aliquid inchoetur aut adificiorum, aut ejusmodi quorumlibet operum diebus, quos Ægyptiacos vocant, sape citamur monere non dubitant.* Damnati sunt a Conciliis & patribus primæ ecclesiæ. Merito. Nec tamen nostrorum factorum auctores ab hac ridicula gentilium opinione possunt deduci. Tam difficulter inveteratæ opiniones & errores eradicantur. Hesiodus autem felicitatis dierum & infelicitatis causas tribuit Jovi.

Ἡμέρα δ' ἐκ Διὸς ἐπιφύλαγμένη δὲ καὶ μεῖρα.

Dies vero ex Jove observans ut decet. Et paulo post:

Αἱ δὲ καὶ ἡμέραι εἰσι Διὸς ἐπιφύλαγμέναι.

Dies enim sunt a Jove sapiente. Ubi male interpretes: ha enim dies. Omnes dies sunt a Jove. Noster iterum:

Ὅσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσι.

Quotquot noctes ac dies a Jove sunt. Ut mirer doctos viros hic tritari. Superius in v. 763:

Εὐτ' αἶν δ' ἐξέκρινε καὶ τροπὰς ἡλίου

Χείμαρ' ἐπιτέλλει Ζεὺς ἡμέρα.

Cum autem sexaginta post brumam bybernos dies Jupiter exegerit. Homerus:

Τοίᾳ γὰρ νῦν ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

Οἷον ἐκ' ἡμέρας ἄγασι πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Talis est hominum terrestrium mens

Qualem diem inducit pater deorum & hominum.

Sic enim antiquissimos accepisse hos versus testantur Eustathius & Sextus Empiricus lib. V. adversus Mathematicos, qui Chaldaeorum opiniones explodit. Vide & viri præstantissimi & magnæ eruditionis Merici Casauboni, magni parentis dignissimi filii dissertationem de hoc Homeri loco, æternum monumentum amicitiae, quæ inter nos intercedit.

v. 781. Σπίρμεναι ἀξασθ] MS I σπέρμεναι δάσσαθ, quod

& in secundo habetur pro varia lectione. Metri causa legendum διος καὶ. sed vulgatam non damno.

v. 783. Κῆρῃ δ' ἔσσυμφόρος ἐστίν] MS I, αἰσύμφορ.

v. 785. Κῆρῃ τε θυμὸς καὶ] Nullus dubito quin omnes probaturi sint MS I lectionem: κῆρῃσι θυμὸς καὶ. Sic quoque legendum versu 794 κῆρῃσι δ' ἐπὶ πτελέας. Vulgo inepte: κῆρῃ δ' ἐπὶ πτελέας. In recentissimis editionibus cum jactura metri, κῆρῃ ἢ πτελέας.

v. 793. Ἰστέρα φῶτα Γένεα καὶ. μέγα γάρ τε τόον πεπυκασμένην ἐστίν] MS I, γένεα καὶ. MS II, μέγα. Sic & Palatinos codices legisse testatur Comelinus, quibus adstipulantur editiones Basilenses Isingrini & Oporini, quas sequor. Ibidem male nonnulli scribunt πεπυκασμένην. πεπυκασμένην enim Græcis dicitur homo prudens, & versutus eadem ratione qua Latinis *callidus*, cujus scilicet animus ita rerum usu occalluit, ut falli facile non possit. Phædro *resortidi* dicuntur. Hoc vero sine præclaris ingenii dotibus consequi nemo potest etsi a primis annis in luce fori & hominum fuerit versatus.

v. 797. Πενύλαξο ἢ θυμὸς πτελέας αἰδέσασθαι] Hos tres versus ineptissime & imperitissime verterunt interpretes: *cautus vero esto animo ut quartum vites desinentis & inchoati mensis, doloribus conficiendo animo valde hac accommodata est dies*. Nihil potest fingi imperitius, nihil insulsius. Miror viros eruditissimos, qui hunc poetam ediderunt, istam inscitiam non castigasse. Hesiodi vero hæc mens est: *Teneto vero memoria quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis doloribus conficere animum; valde hæc sacra est*. Vides sententiam poetæ recta adversari interpretum Latinorum versionem. Πενύλαξο θυμὸς, ut superius: *ὃν θυμὸς δ' αἰεὶ πάντα φυλάσσειο, animo autem studiose omnia custodi*. Τεπλισμένην ἡμῶς est ἱερὸν, ut apud Gregor. πλεῖν ἱερῶν est festum celebrare. ἱερὴ ἐπὶ Χριστῷ τελευτημένη, festus dies Christo dicatus, qui celebratur in honorem Christi. Quis ignorat πλεπὲς? Quarta vero finientis mensis est quarta & vicesima mensis dies; quarta vero inchoantis est quarta a kalendis. Apud Græcos enim in quolibet mense quatuor erant quartæ dies, πτεπέρη ἡμέρα, πτεπέρη μισαῖν, πτεπέρη.

τετάρτη φθίνουσι. Prima quarta, τετάρτη ἰσαμένε, est quarta a kalendis : secunda quarta τετάρτη μισοῦσι est quarta post decimam : tertia quarta τετάρτη φθίνουσι est quarta post vicesimam. Sic etiam sunt tres tertie, quintæ, sextæ, septimæ, octavæ, nonæ in singulo mense. Paulo ante μίας ης τετράδου media quarta meminit, quæ est quarta decima, τετάρτη μισοῦσι. versu 812 & sequentibus tres nonæ, εἰσάδες commemorantur. Et hæc satis obvia, quæ non notassem nisi viderem esse qui nesciant qui per τετράδου φθίνουσι καὶ ἰσαμένε μισοῦσι dies sint intelligendi. Cæterum numerus quaternarius quam sanctus fuerit antiquis, præcipue Pythagoreis, & quam vim ei tribuerint neminem paulo humaniorem fugit. Inter varia cognomina dictus etiam fuit Φύσις Αἰόλου. Nicomachus Gergasenus in Ἀριθμητικῶν θεολογικῶν libris : Ἡ δὲ τετράς πάλιν αὐτοῖς ἡρώμε μίγξαι, ἄλλη θεός, &c. ἔτι γὰρ αὐτοῖς τῶν τε φυσικῶν ἀπαιτισμῶν πηγὴ καὶ κλειδῶχος τῆς φύσεως, &c. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις καὶ Αἰόλου. Vertit A. Schottus : *Quaternarius item magno ipsis est miraculo, novus Deus &c. Fons ipsis est naturalium effectuum, atque natura claviger, &c. Imo natura ipsa est & varietas.* Sed num Αἰόλου est varietas? Meursius in denario Pythagorico legit : Αἰόλου φύσις ex Anonymo in Theolog. Arithmeticis : Αἰόλου φύσιν κατωμόχζον τὴν τετράδα τὸ ποικίλον ἐμφαίνοντες τῆς οἰκείότητος καὶ ὅτι ὅτε αἰὲς ταύτης ἡ καὶ θελικὴ ἀφαιρέσεις. διὸ καὶ κλειδῶχόν πιναι τὴν φύσιν αὐτὴν πειλάχῃ ἐπωμόχζον. *Æoli naturam appellabant quaternarium, varietatem proprietatis indicantes : quod absque eo non sit universalis constitutio, unde etiam clavigerum natura quendam ipsum undique cognominabant.* Sed quid est *Æoli natura*? Æolus Vulcaniarum insularum Rex fuisse traditur, & cœlestium motuum peritus, ideoque ventorum dominus. Quid vero ille ad naturam rerum omnium parentem? Recte se habet lectio Nicomachi, nisi quod copula sit exterenda, legendumque : ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις αἰόλου. Dorica Dialecto, qua utebantur Pythagorei & omnes magnæ Græciæ incolæ pro αἰόλου. Sic vice versa emendandus Anonymus ex Nicomacho, non contra. Αἰόλου, & Παναιόλου sunt φύσεως

φύσιν propria epitheta. Ratio nemini potest esse obscura. Nummus antiquus æreus Aristotelis qui penes me est, ab una parte expressum habet Aristotelem cum inscriptione: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ: In altera Naturam, cum

hac inscriptione: ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ. Et inscriptio antiqua apud Gruterum:

ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ
ΠΑΝΤ. ΜΗΤ.

v. 804. Ὀρκον πνυνιδρος] Interpp. *Perjurium vindicantes*. Quis audivit Ὀρκον esse perjurium? Ὀρκον ἀγχαίνειν est jurisjurandi fidem violare, perjurum fieri. Sed Ὀρκον nunquam simpliciter est perjurium. Cæterum in MS 1 legitur: Ὀρκον γεννιδρον. *Orcum natum*. Sane sic legisse videtur Virgilius: *quintam fuge: pallidus Orcus Eumenidesque sate*. Ubi Servius: *Hesiodus Orcum quinta luna dicit natum*. Ex Cello quoque tradit Orcum esse jurisjurandi Deum, pallidum dictum quia jurantes trepidatione palleant. Apud Orcum enim defunctas animas jurare, ne quid suos, quos in vita reliquerunt, contra fas adjuvent. Orcus Latinis est Pluto, summus inferorum Deus. Cic. in Verr: *Ut alter Orcus venisse Ætnam, & non Proserpinam, sed ipsam Cererem rapuisse videatur*, hoc est, alter Pluto. Plaut. Pœn. I, 130:

Quo die Orcum ab Acheronte mortuos amiserit.

Et sic Latini frequenter. Nonnullis tamen non Pluto sed Charon Orcus est. Glossæ Philoxeni: Orcus *Χάρων*. Quin & Silius Italicus Cerberum dicit Orcum.

Illatrat jejunis faucibus Orcus

Armenti quondam custos immanis Iberi.

Ut veteres videantur omnibus inferis tribuisse nomen Orci, quod a Græcis illos accepisse certum est, qui *ὄρχος* vocarunt sepulchrum, ut bene observat Maximus Scaliger ad Varronem ex Menandro:

Οὐ πάποτε ἐζήλωσε πολυτελὴ νεκρὸν.

Εἰς τ' ἴσον ὄρχον τῷ σφόδρ' ἐρχεται ὀπιλῆς.

Nunquam invideo mortuo opulento, in simile sepulchrum venit etiam valde tenuis. Sic hic locus legitur; pro quo male substituit vir summus *ὄρχον* recte tamen scripsit *ὀπιλῆς*, cum aliter legeretur *ὀπιλέει*. *ὄρχον* fane fuisse deum inferorum ut patet ex hoc loco Hesiodi, qui illum conjungit cum Furiis, & natum dicit ab Eride in perjuratorum pœnam, vide & in Theog. v. 231. Sicut autem *ἄδης*, hoc est Pluto, sic & *ὄρχος* inferorum Deus pro sepulchro ponitur. Ex lectione autem nostri codicis apparet Virgilium non esse hallucinatum, quod Salmasius in libro de annis climactericis contendit, cum scripsit Orcum natum esse quinto die. Sic enim invenit in suis exemplaribus, ut legitur in primo Vossiano. In hoc tamen abit a sententia Hesiodi, quod illo die Erynnidas quoque natas canat: cum Hesiodus tantum dicat illos versari apud superos hoc die ad vindicanda scelera flagitiosorum hominum. Sed forsân in hoc secutus est Orpheum, & Melampodem; qui & ipsi commodorum & incommodorum dierum ephemerides ediderunt cum illorum causis, ut Græci interpretes, qui illorum testimoniis sæpe utuntur, ostendunt.

v. 812. *Ἐθλὴ μὲν γὰρ τ' ἡδὲ φυλάτμεν*] MS I, *ἰσθλὴ μὲν γὰρ θ' ἡδὲ φυλάτμεν*. Bona siquidem est hæc ad plantandum.

v. 818. *Παῦροι δὲ τ' ἀληθῆα κικλήσκουσιν*] *pauci veracem dicuntur*. inde Virgilius ait illum diem esse contrarium furtis. *Nonas*.

na fuga melior contraria furtis. Furibus enim fraudi est veritas. Hic est hujus loci sensus, quem & Salmasius i *παῖν* vidit.

v. 820. Μίσση παῖροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδε] MS I, μεσση παῖροι ἢ μετ' εἰκάδε. quod placet. Subintelligendum autem hic ἴσσι. Paulo ante ἦα πολυκλήιδε perperam vertunt bene *clavatum*, cum sit *πολυκλήιδε* in qua multa sunt sedilia remigum. Κληίδε enim sunt transtra. v. 823: Μιστῶντοι sunt μετὰ πέντε dies *intercidentes*, qui inter faustos & infaustos voluntur. Vulgo *incerti* vertunt. *δυνάμει* est *πίπτεω*. Unde Catadupa Ciceroni Nili catarrectes dicitur, quod de altissima rupe præceps cadat.

CAPUT XIX.

Λαοσάτε. Hesiodus emendatus & vindicatus. Ταύσφυρε. Δῶρε Ἀργεστίης. Πλεκτὰ ἄρματα. In Hesiodo conjectura. Ὅχειν ἄτλω. Phaedrus emendatus. Ἐχειν, habere pro regere. Adamantinus. Obscurus locus Hesiodi & aliquot Homeri expositi. Κυάνη πύχης. Πύχης in scutis quid. Πτόχης montium juga. Πολύπτοχης Ὀλύμπου. Ἐλαύνειν, διαλαύνειν. Ducere.

IN Ἀσπίδι v. 3. Λαοσάτε] ad bella concitantis, bellicosi. Hesych. Λαοσάτε, σῶσαι ἢ παρορμῶσαι εἰς τὴν πόλιν. Ὅταν ἐπίθῃς Ἀθλῶας. Cur vertant *populorum dissipatoris* causam nullam video. De matre Alcmenæ quæ Herculem edidit diversæ sunt veterum sententiæ. Pelopis filiam fuisse consentiunt fere omnes. Hinc Hercules Pelopis pronepos dicitur in antiqua inscriptione. Diodorus Siculus illam vocat Eurymedam, Plutarchus Lysidicen, Apollodoro in bibliotheca Anaxo Alcæi filia dicitur.

v. 9. Ἡ ἢ καὶ ὦς] lege: ἡ ἢ.

v. 23. Τῇ δ' ἄμφ' ἱέρμοι] Diaconus legit ἱέρμοι, & interpretatur *πορσύνμοι*. Pessime meo judicio. ἱέρμοι *πυλῆμοι* καὶ *φυλόπιδε* conjungenda esse vel puer videat.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρος φυλόση] Cui persuadeas tyronem Græcæ linguæ nescire *ἀρῆς ἀλκτῆρος* esse depulsatorem malorum,

rum, damnorum, calamitatum? Hinc Hercules appellatur ἀλ-
ξίτης. Interpretes tamen portentoso errore transtulerunt:
Marsis depulsorem. Inferius:

Θήκετο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ὄρε' αἰκτῆρα σίδηρον.

Injecit autem humeris malorum depulsatorem gladium.

v. 35. Ταυσφύρου Ἡλεκτρωνίδης] *pulchra Electryonida*. Ri-
dicule interpretes. *procera Electryonida*. quam paulo ante appel-
laverat εὐσφυρον, nunc dixit ταυσφυρον. Hesych: ταυσφυρ, ὀρθόφυρ, ἄσφυρ, λεπτόφυρ. quæ pulchros & teneros
talos habet formosa. Sic apud eundem: Ταυῦφης ἐστὶ λεπτ-
φῆς, tenuiter textus. Ταναῆκς veteres exponunt ὀμηκῆς. Τα-
νύτεια, λεπτότεια. Ταῦς non solum est μακρὸς, sed & λε-
πτός.

v. 47. Τερπόμεν δῶροι πολυχρόν] Nescio quid hic de-
liret Diaconus, qui hæc verba accipit de Alcmena, asseverans
illam hic a poëta dici Venerem, quia superius scripserit, eam
omnes antecellere mulieres εἰδὲ καὶ μέγθ'. quæ an sano homini
in mentem possint venire dubito. Cui enim, præcipue qui
Græcos poëtas enarrandi partes sibi imposuit, potest latere
δῶρα Ἀφροδίτης esse σιωπῆαν, ὄνελον, φιλόνητον, *Concubitum*,
consuetudinem?

v. 52. Βίβω Ἡρακλείδω] Inepte vertitur: *vim Herculanam*.
eum sit secundum pervulgatam & creberrimam Græcis poëtis
circumscriptionem, ipso *Hercules*. Inferius:

Ἐν μέσῳ δ' ὄρε' ἐλὼ φόβον, ἔπ' ἀλκῆς.

In medio autem draco erat terribilis. Ubi interpretes denuo: *dra-
conis horror*. Imitatus est Horatius:

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

hoc est Hercules, ut apud eundem *Catonis virtus* est Cato: *Nar-
ratur & prisca Catonis virtus sæpe incaluisse vero*.

v. 63. Πλεκῆσιν ὑφ' ἄρμεσι] Inferius v. 309 ἄρμεσιν καὶ ἡν-
π. v. 307: ὑπὸ πλεκῆς διφρεος. hoc est currus ex lignis contextos,
compactos. πλέκειν de curribus, ut apud Latinos *texere* de na-
vibus. Claud. *Qua sylva carinas texuit*. Propert.

Ita rates curvas & levi texite causas. ut pulchre & ve-
rissime emendavit Gronovius ὁ πᾶν in Observationibus.

v. 93. Ἡ γὰρ αἴτιω ἄχων] *Culpa[m] suam luens, non noxam,*
ut vulgus interpretum. Existimo autem legendum ὄχων, cul-
pam suam ferens, hoc est luens. Homer. Iliad. φ. 300:

Ὁ δὲ φρέσιν ἦεν ἀσπίδι

Ἡ γὰρ, λὼ αἴτιω ὄχων ἀσπίφρονι θυμῷ.

hic vero mente sua captus iuit, suam culpam luens stolido animo.
quod loquendi genus etiam Hebraeis frequens, ut in illo, *filius*
non portet delicta patris, hoc est non luat.

v. 95. Ἀλλὰ οὐ ἦτορ ἐχ' ἤντα φοινίγεται ἱππῶν ἀκνυπέδῳ]
hoc equos rege frenis. Hoc Phædro est, *ora continere frenis spu-*
mantibus. lib. III, fab. 6.

Sed istum timeo sella qui prima sedens

fugum flagello temperat lentam meo,

Et ora frenis continet spumantibus.

Sic legendum esse ante hos decem annos vidi, & probavi Gro-
novio. Horatio est. *ora frenis temperare.* Ovid. *spumantia ora*
coercere VI Metam.

dum flectit in orbem

Quadrupedes cursus, spumantiaque ora coërret.

Id. V Metam.

dea fertilis angues

Curribus admouet, frenisque coërruit ora.

Id. epist. Phædræ:

Sæpe iuvat versare leues in pulvere currus,

Torquentem frenis ora sequacis equi.

Seneca Hippolyto v. 1002:

Celfos sonipades ocyus subigit iugo

Et ora frenis domita substrictis ligat.

v. 105. Ὁς Θήβης κρηδύμενος ἔχῃ] Interpretes vertunt:
qui Thebarum mœnia tenet. Nec improbo. ἔχῃ tamen pot-
erat etiam verti, *habet.* Nam habere Latinis æque ut Græcis
ἔχειν dicuntur loca, qui illa possident, & gubernant, qui il-
lis præsent. Justin. XII, 4: *Terras inter amnes Hydaspem*
& Indum Taxiles habebat. Flor. IV, 2. *Siciliam & Sardi-*
niam annona pignora per legatos habuit. Tacitus II annal. 20:
Festinare & urgere ut provincias & legiones solus habeat. Sic
& ho-

& homines & dii dicuntur haberi ab iis, sub quorum potestate & ditione sunt. Ovid. I Metam. v. 196:

*Cum mihi qui fulmen, qui vos habeoque reoque,
Struxerit insidias.*

v. 136. Κυρίῳ ἐν πύλῳ ἱθὺς Διαδαλίῳ ἀδύμνῳ] Diaconus contendit ἀδύμνῳ hic non esse lapidem; sed σίδηρον. Hunc sequuntur Latini interpretes. Sed quis tam hospes est in veterum scriptis, cui lateat adamantina Græcis & Latinis dici omnia quæ valde dura sunt & firma. Sic Horatius Marti tribuit *adamantinam tunicam*. Ovid. IV Metam. de scdibus inferorum:

Carceris ante fores clausas adamante sedebant.
hoc est obicibus & postibus firmissimis. Sexcenta apud poëtas exempla facile invenies.

v. 143. Κυάνῃ ᾧ Διὸς πύλας ἡγήλασθε] Interpretes inscitissime: *caruleis plicis fulgorem intersecantibus*. Verte: *carulea lamina erans ducta*. Κυάνῃ πύλας, sunt cæruleæ laminæ, ut apud Homerum Σεληγὸς κυάνῃ, cærulea lorica. Πύλας sunt laminæ, tabulæ, plagulæ, coria ex quibus scuta conficiebantur. Erymolog. M. exponit τὰ Διὸς φέρει, ἐπιπλάῃας ἐλάσμεσθε. Ex pluribus enim plagulis, pellibus, textis, tabulis, pro materiæ diversitate, conficiebantur clypei Græcorum, sicut & scuta Romanorum. Unde vult Varro scutum dici a secando quasi secatum. Quamvis autem in veriverbio labatur Togatorum doctissimus, est enim scutum a σκεῦτος, quia pellibus obducebatur, ostendit tamen veterum scuta ex variis partibus fuisse compacta. Liquidissime Homerus Iliad. H, v. 248:

Ἐξ ᾧ Διὸς πύλας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς αἰετὴς
Ἐν τῇ ἐσδομάτῃ ριπὸν ἔειπε.

Ceterum sex per plagulas penetravit findens hasta, in septima autem pelle hasit. Ajacis clypeus erat ἐπὶ ἐξείῃ, singula pellis constituebat πύλα, sive plagulam. Iliad. γ, in descriptione scuti Achillis,

Ἀλλὰ δύο μὲν ἔλασσε Διὸς πύλας, αἱ δ' αἶψ' ἐπὶ τρεῖς
Ἦσαν· ἐπεὶ πάντε πύλας ἦλασσε Κυλλοπονίδων
Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἐνδεδι κρασσιτέροισι
Τὴν δὲ μίαν χρυσίῳ.

Sed

Sed duas quidem adexit per plagulas, ha autem adhuc tres erant. quoniam quinque plagulas Vulcanus duxerat, duas aereas, duasque intus flammæ: Unam vero auream. In quibus locis ineptissime interpretes πλύχας vertunt plicas, ut in pluribus aliis. Polluxius in descriptione scuti Romanorum σασιδώματ' appellat, lib. VI: *Ἐκ διπλῆ σασιδώματι, ταυροκόρη πιπληγὼς ὀθονίῳ μὲν ἢ ταῦτα μοχλείῳ διερμύτῃ ἀειλείηπται.* Scutum e duplici tabulato glutine taurino est compactum: extrema superficies linteo, deinde vitulino corio circumtegitur. Nicetas Choniata lib. I rerum Isaaci Angli in descriptione thoracis ex lineo coactili scapius aut decies in se complicato συμπλύγματ' dicit, quæ Poëtæ veteres πλύχας. Αὐτὸς μὲν τοὶ ἐ Κόρινθ' ἀνδρῶν θρηνητικῶν διηγιζέτω, ἐν ᾧ λίνα πιπληγῶρον ὑφασμα εἶναι αὐτῶν ἰσχυρῶς ἡλίσσῃν ἀφ' ἑσθλῶν ποδάσκει ἀειπλύχῃ διπλῶ ἡρώκ' ἐνδύειν. ἐς ποῦτον δὲ ὡς ἀντικυπὸν ἀλοὶ καὶ οἷον συμπληθῇ, ὥς καὶ βέλους εἶναι παντὸς τρανῶτερον, ἡραδμῶν δὲ εἰς ἐκτετακτάτα καὶ πλείω ἐφάσκει συμπλύγματ'. Ipse Conradus sine scuto tunc dimicabat: sed pro lorica textum quoddam gestabat e lino factum, vino austero probe salito maceratum, saepius replicatum: quod quidem sale & vino coactum adeo firmiter adversus ictum erat, ut penetrari a nullo tolo posset. Erant autem huius texti plagella octodecim & eo plures. Propter eandem rationem tabulæ quoque ex quibus fores compingebantur πλύχες dicuntur. Pollux onomast. IX, 5. πλύχες sunt etiam pugillarium tabulæ, sive sint eburnæ, sive lignæ, sive aureæ. Hinc διπλύχον, τριπλύχον, πολύπλύχον. Nec longe inde discedit quod pro jugis montium πλύχας ponuntur. Apollon. Rhod. III, 101:

Βῆ δ' ἱὸν Οὐλύμπιο καὶ πλύχας. Ivit per juga Olympi. Ubi ridicule interpres novissimus valles exponit. Jugis montes connectuntur. Hinc nostro in Theogon. v. 113 πολύπλύχ' Ὀλυμπ' est multa juga habens. inepte interpretes: caelum multis sphaeris implicatum. Ἐλαύνειν vero & διελαύνειν sunt propria in hac re verba. Homerus in loco superius laudato: ἵπαι πίπτε πλύχας ἤλασε Κυδοπιδίων. quoniam quinque laminas duxit Vulcanus. Idem alio loco: ὡς ἄρα χαλκῶς ἤλασε, quædam faber aratus fecit. Ἐλαύνειν σίδηρον χρυσόν, ferrum, aurum ducere,

cere, proprie dicuntur fabri aurarii & ærarii. Hinc ἐλάσμαζα sunt laminæ ductiles. Eustath. ad d. l. πίντε πλύχας ἤλασι. εἴρηται τὸ μὲν καὶ τὴν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον. dicunt hoc quidem secundum artem fabrorum aurariorum. Est enim proprium χαλκῆς-ζωι verbum. Herodot. I, 68: Ε'λθὼν ἐς χαλκῆιον ἐπείτο σίδηρον ἐξελαινόμην. Cum venisset in officinam aurariam videns ferrum duci. Noster inferius in Theogon.

Τὸν αὖτε χαλκὸν ἐρεῖ ἐλήλαται.

Quem circa ferreum septum ductum est. Apollon. Rhod. Argonaut. II, 231:

Οὐδ' εἰ οἱ ἀδάμαντι ἐληλάμην κίερε εἴη.

Ne scior ei sit ex adamanto ductum. Ε'λαύνειν Latinis est ducere. Horatius de Alexandri ærea statua: Ne quis se duceret ære. Πτύχας recte etiam verti possunt tabulæ, quamvis sint ferreæ, aut coriaceæ, aut ex alia materia. Sic apud Tertull. de pallio eadem translatione plicæ longæ in toga dicuntur *tabula toga*, quod similes sint tabulis.

CAPUT XX.

Λοκὰ θέντες. Ἀπληῖ. In Hesiodo menda exemta. Eidem lux. ἀμφὶ καίνα, & similes locutiones. Τυτάρησι. Ἀγελῶν Αἰθῶν. Μάχῳ κορύσσειν. Danielis Heinkei elegantissima emendatio asserita. Juvenali lux. Rampere auditorium. Hesiodus distinctione adjunctus. Πάνος κασσίτερος. Κίσις. Τίλαιεν. Χλωρὸς est ὡχρὸς. ὅτι χλωρὸν ἀδάμαντος ββαίνειν. Leves in hastis. & similes locutiones.

v. 146. **Ο** δόντων λοκὰ θέντων] Pervenustum loquendi genus est pro ὀδόντων λοκῶν. Antiqua inscriptio in consecrationem templi in agro Herodis Attici, πίνε χλωρὰ θένου, herba viridis, quod olim observavit Salmasius, & ante eum David Hoeschellius in epistola ad Meursium scripta, quæ penes me est.

v. 147. Ὀδόντες ἀπληῖ] *dentes magni*. Hesych. Ἀπληῶν, ἀπρόσιτον, ἀχώριστον, μέγα. Interpretes pessime: *dentes inaccessi.* ut & v. 230: Γεργόνες ἀπληῖ, sunt terribiles. In Theog. v. 151 Χείρες ἀπλάσι *manus magna, terribiles*. Sophocles:

Ajace flagellifero v. 256: Τὸν αἰὸς ἄπλᾶς ἔχῃ. Hunc furor magnus tenet. vid. ibi scholia.

v. 155. Εἰ δ' ὅμα δὲς τε, φόβος τ' Ἀνδρομασίη τε δειδήει] legendum: ἀνδρομασίη τ' ἐδειδήει. Vertendum vero: In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant scilicet ira, indignatione, dimicandi libidine.

v. 179. Κυνία τ' ἄμφι ἄνακτα, Δρύαυρος τε] Hi omnes accusativi ab hoc versu usque ad 183 exponendi sunt per nominativos, *Canens Rex*, *Pirithous*, &c. quod satis indicat versus, qui iis subjicitur:

Ἀργυροί, χρύσεια παρὶς χρὸι τάλχ' ἔχοντες.

Latinos interpretes fugit elegantissimum istud dicendi genus, οἱ ἄμφι Πλάτωνα, pro Πλάτωνι, de quo superius egimus. Poëta omisit articulum.

v. 181. Τιβερήσιον] Notat Diaconus hunc Lapitham nomen accepisse a loco quem coluerit. Is est fluvius Thessaliæ. Suidas: Τιβερήσιον ποταμὸς Θισσαλίας. Sed & ejus accolæ eodem nomine fruebantur. Stephanus de Urbibus: Τιβερήσιον ποταμὸς Θισσαλίας. τὸ ἐθνητὸν ὁμοφώνως Τιβερήσιον. Stulte ὅζον Ἀρηον vertitur *notus Martis*. cur non: *filius Martis*? Sic autem omnes dici πολεμικὸς ἄνθρωπος qui Homerum, parentem omnis doctrinæ & elegantix legerunt, non possunt nescire. apud eundem eodem sensu: ἦες Ἀρήϊον.

v. 185. Ἀσφολον οἰωνιστὴν] Ovidio XII Metamorph. dicitur Astylos:

Quique suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos.

v. 196. Ἰσμεῖον τε] *venientium*. non: *festinantium*. nisi forsitan legendum: θ' ἰσμεῖον τε avidorum scilicet pugnar.

v. 197. Ἀγελείη τελευχόρεια] Cave veritas, *prædatrix Tritogenia*, cum interpretibus. Retinendum Græcum epitheton *Agelea*. qua significatur bellicosa Minerva. Suidas: Ἀγελείη ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ δὲ τὸ θ' ἄγειν λείαν, τελέπει, τελευτᾷ. Noster infer. Theog. v. 318: Homerus Iliad. δ. v. 178:

Πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ Ἀγελείη.

Prima Iovis filia Agelea. ubi æque inepte interpretes: *prædatrix*.

atrix. vide ibi Eustath. scholia Didymi & Erymolog. Magnum.

v. 198. Μάχῳ ἐθέλωσι κορύσσειν] Quid est, pugnam velle armare? Sic enim reddiderunt interpretes. Κορύσσειν μάχῳ est accendere prælium, ciere bellum, ut Justinus loquitur de Artemisia: *inter primos duces bellum acerrime ciebat.* Noster paulo ante: Κορύσσουσι κλέονας ἀνδρῶν, *ascendens pugnam virorum.* Pindarus Isthmionic. VIII:

μάχας ἐναερόμεν

Ἐρπον ἐν πεδίῳ κορύσσουσιν.

pugna homines interimentis opus in campo ciere, quod est fortiter pugnare. Κορύσσειν sæpe generaliter est augere. Hesych: Κορύσσειν αὐξάνειν. Pindarus Isthmionic. VIII: βίον κορυσιόμεναι ἐρ-
θούλοισι μηχαναῖς, *fortunas amplificare bonis artibus.*

v. 203. Θιῶν δ' ἰδὲ αἰγνὸς Ὀλύμπῳ] Elegantissime hunc locum emendavit D. Heinsius, qui legit αἰγνὸς Ὀλύμπῳ, *frangebatur*, hoc est, resonabat Olympus. Polybius XV, 30: τὸ ἢ Ἀλφειοφάντων πρὸς τὸν Ἰβριότα καὶ τὸν Ἰβριότα πᾶς ὁ πῶς καὶ κέρως καὶ τὴν κλαυθῆς. *Satellitibus regia mandata exponentibus plausu & clamore omnia loca replebantur.* Noster poetæ inferius vers. 278:

Τοὶ μὲν ὑπὸ λυγρῶν συείγων ἴσους αὐδῶ

Ἐξ ἀπαλῶν τομέων, ἀδὲ δὲ σφισιν αἰγνὸς ἦν.

Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum & tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo, id est, resonabat. Vers. 345:

Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἵπποι ὑπὸ πᾶσι ἀλλήλοισιν

Ὀξεῖα χρέμισαν, ἀδὲ δὲ σφιν αἰγνὸς ἦν.

Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti, acutum hinnitus, circaque ipsos frangebatur echo. Virgilius:

Et cantu querula rumpent arbusta cicada.

Juvenal. *Affiduo rupta lectoris columna.* Nec aliter intelligendus ejusdem Poëtæ locus Sat. VII, v. 85:

Gloria quanta libet quid erit, si gloria tantum est?

Curritur ad vocem jucundam, & carmen amica

Thebaidos, latam fecit cum Statius urbem,

Promisitque diem: tanta dulcedine captos

Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi

Auditur. sed cum fregit subsellia versu

Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agavem.

In quo loco exponendo principes ingeniorum Josephus Scaliger & Isaacus Casaubonus mire trlicantur. Ille in Aufonianis lectionibus vult Statium poetam post incredibilem totius urbis expectationem tandem in agone Capitolino Thebaïdem suam recitasse, sed non placuisse, & contra cum alios coronatos. Hoc false significare Juvenalem dicentem: *sed cum fregit subsellia versu*, nimirum poetam recitantem non stetisse, sed excidisse, hoc est, non placuisse. In diversum plane iit Casaubonus in animadversionibus in Suetonium, qui frangere subsellia interpretatur vehementissime placuisse, sic ut Κρότω, *Euge*, *Sophos* acclamantium quasi subsellia frangerentur. Fundum hujus sententiæ producit Sidonium Apollinarem V, ep. 70: *Hunc olim perorantem, & rhetorica subsellia plausibili oratione frangentem, socer eloquens ultro in familiam patriciam adscivit.* Sed uterque nihil aliud significat quam simplicem recitationem, quod & postea ipse Casaubonus fatetur. Frangere subsellia versu eadem ratione dicitur, ut rumpere legendo columnas, cantu arbusta, Olympum. Martianus Capella: *Nam absque his qui perturbantes pectora sensusque cunctorum cognoscentium quoque perfregere subsellia.* Non nego tamen etiam de Κρότω & acclamationibus auditorum hoc loquendi genus posse usurpari. Sidon. lib. IX, ep. 19: *Dignum omnino, quem plausibilibus Roma foveret ulnis, quoque recitante crepitantis Athenai subsellia curvata quaterentur.*

v. 204. Εἰ δὲ ἀγῶνι, καὶ δὲ ὄλεθρον ἀπέειλεν ἐσθράνω

Ἀθηνάων ἐν ἀγῶνι· γαίᾳ δὲ ἐξηρχοι αἰοιδῆς.] Hi ver-

sus nec recte sunt expositi, & prava distinctione corrupti. Ad quod enim referas ἐν ἀγῶνι non est. Sed leviter distinctione inmutata omnis ἀπορία tollitur.

Εἰ δὲ ἀγῶνι, καὶ δὲ ὄλεθρον ἀπέειλεν ἐσθράνω

Ἀθηνάων· ἐν ἀγῶνι γαίᾳ δὲ ἐξηρχοι αἰοιδῆς.

Ibi erat cœtus, qui cinctus erat ingentibus opibus Deorum. In certamine dea vero incipiebant cantare. Ἀγῶν hic est concio, cœtus

æatus Deorum, qui Apollinem & Musas audiebant canentes. Posset & πλείη πυγμή poni post ἐσφαίνω. sed priorem distinctionem probō.

v. 208. Πανίφθ & καωπίροιο] Interp. *stanno liquefacto*. Sed πανίφθ & καωπίροιο est idem ἄπιφθ & καωπίροιο, stannum bene excoctum, purgatum, optimum. ἄπιφθ & χρυσός Herodoto est purissimum, *aurum ad obrussam*, ut loquitur Suetonius. ὀργυρον ἄπιφθον eidem *argentum rustulatum*. Pollux lib. VII: ἄπιφθ & χρυσός ἀκρεβής, ἀκρήαλι, εἰλικρινής, ἀκραιφνής.

v. 214. Ἀμφὶ δὲ μιν κίβισις ἦεν] Quam male interpretes: *circum ipsum autem pera ferebatur*. Hæc nemo, nisi Græce intelligat, assequetur quid sibi velint. sensus est, ipsum caput erat sacco inclusum, sive pera. Κίβισις est πήρα, κίβωτός. Callimachus:

Εἰ γὰρ ἐπιθήσῃ πέντα ἐμὴ κίβισις.

Sic dicta quod in illam reponatur βόσις, id est τροφή, si magni Etymologici auctori credimus, qui & hunc Hesiodi locum bene exponit: ἐβάσπειν ἐν δεικνῇ πνι ἀγείρει τὸν κεφαλῶν τῇ Γοργόναϊ Περσέως. vide & Apollodor. bibliothec. lib. I I.

v. 229. Περσέως Δαναΐδης ἐπιδάινει] Interpretes cum hæc, & paulo præcedentia ita vertunt: *Ipse autem properanti & formidanti similis Perseus Danaïdes extendebatur*; ipsi nescierunt quid dicerent. πιδάινει & πιδάινειν interdum est currere, festinare, fugere. Hesych: πιδάινειν, ἀπώδειν. πιδανόμω, τρέχων. Et sic hoc loco accipiendum.

v. 232. Ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνει] Exponitur: *In viridi adamante euntibus*. Virides adamantes quis vidit? χλωρός Græcis non solum est viride, sed etiam ὠχρὸν pallidum. Inferius v. 264. Ἀχλὺς χλωρὴ, tristitia pallida. Theophrastus carbunculos dixit χλωροειδέστερος, hoc est, pallidiores. Galenus in multis locis notavit apud Hippocratem χλωρὸν frequenter poni pro ὠχρῷ. Sicuti contra ea apud Virgil. Eclog. VI, *pallentes herbe* pro viridibus. Notandum vero loquendi genus exquisitum ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνειν, in pallido adamante venire, pro ornatum adamantibus, ut apud Pindarum ἵπποι ἐν πτεροῖς

equi in aliis pro alatis. Ennius: levesque sequuntur in hastis, hoc est hastati. Virg. V Æn:

occurrit Acestes

Horridus in jaculis & pelle Lybistidos urſa.

jaculis instructus, & indutus pelle urſina. Flor. I, 1: Juvenius divisa per tribus in equis & armis ad subita belli excubaret. hoc est, equis instructa & armis.

v. 235. Εχέροσαν ὀδόντας] proprie acuebant dentes, ut in ἑρως v. 573, ἀρπας χαροστέδων falces acuer. sed hoc loco est frendebant dentibus, quod frendentium dentes colliduntur, sicut ferrum cum acuitur ducitur in cote.

v. 260. Προφειρὴς τ' ὡς περιστυπτή τε] Hunc versum nullus dubito quin respexerit Aristarchus, qui in glossa antiqua ad istum in Theogonia versum: Καλλιόπη μὲν ἀσφιδερέα τε ἐπὶ ἀπασάν interpretatur ἀσφιδερέα τε, περιστυπτήν. quasi ἐν παραλλήλῃ essent posita ἀσφιδερέα & περιστυπτή. Viri quidem doctissimi existimant Aristarchum ad versum 578 in ἑρως. Ἡὼς τοι ἀσφιδὴ μὲν ὀδὴ ἀσφιδὴ τε καὶ ἑρως. sed hæc nihil faciunt ad significationem ἀσφιδερέα pro περιστυπτή. Ipsum vero Aristarchum errasse hic ipse locus, qui, cum illa scriberet, ejus animo obversabatur, vincit. ἀσφιδερέα enim est excellens, præstans. ἀσφιδερέα τ' ἄλλων præ aliis excellens. Concise dicitur pro ἐν aut ἀπὸ τ' ἄλλων, ut δια γυναικῶν, nigra lanarum, apud Plinium & mille talia. Hæc non monerem nisi intellexissem ἀτυχόντας hic impegisse.

C A P U T XXI.

Ἀχλὺς. Τυτοπαχίς. Fame laborantium pedes tumescunt. Homeri locus insignis expositus. Mos nuptialis Græcorum. Πάίζειν. Ludere. Τὸ πορραϊζῶν. Heliado lux. Βάδν λήϊον. Πέπληλα aristæ. Versus suppositivus indicatus. Εἰσέδω, δέσχειν ἱππεύς. Ἀρετὸν αἰθλον. Ἀγών. Hesiody emendatus. Gestatio. Jus. Θία. Ἐλαιον, ἀροματά pro foris ubi venduntur. Λαοί. Αἰών. Πολεμίζειν. Σπιδίδειν. Hesiody quinque correctus. Μαστίζειν, μαστίζειν, μαστίζειν. Massare. Θήλυς ἱέρση. Θήλυα νύξ. Ἡ ἔλαον cervus. Ψυχὴ vita. Λαός, multitudo. Populus.

v. 264. Π Ἀρ δ' Ἀχλὺς εἰσέειπε] Putebre & erudite docuit V. Cl. Tanaquillus Faber ad Longinum ἀχλὺς hic

hic esse tristitiam. Quo nihil est certius. sic contra φῶς est χαρά. Hesych. Φῶς, χαρῆς συνθεσία. Exempla apud sacroscriptores & τὸς ἔξω sæpe occurrunt. Cur vero ἐπιτομυζερὴ transferuntur *perusta similis*? Diaconus scilicet exponit κακωμένη. Sed ille homo supra triviales Grammaticorum canones non sapit. *Επιτομυζερὸς* est miser, ærumnosus, plenus dolorum. At γυνοπαρὴς appellatur quia fame est confecta & exhausta. Illorum enim qui fame laborant pedes tumescunt cum alia membra macescant, & exarescant. In ἔργων, v. 496:

Μή σι κακῆ χειμῶντος ἀμυχανὴ καὶ ἐμάρψῃ
 Ζυῶ πεινῇ, λεπτῇ δὲ παχυνὲ πόδα χειρὶ πίεζοις.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat cum paupertate: macilentum vero crassum pedem manu premas. Ovid. VIII Metam. v. 807 in inigni descriptione Famis:

*Auzerat articulos macies, genuumque tumebat
 Orbis, & immodico prodibant tubere tali.*

Apud Ephesios lex fuit, μὴ ἐξείναι πατέρι παῖδας ἀποτρίψῃ ἕως ἂν ἀφ' ἑλμυρὸν παχυνθῇ τὸς πόδας. non licere patri liberos exponere donec inedia pedes tumescant. Plutarchus affirmat fame confectorum pedes turgescere, corporis vero reliquas partes macescere & attenuari. Hinc lux affulget Homeri loco Οδυσεύς, cujus sensum nec veteres nec recentes interpretes ceperunt.

Τὸν κ' εἰ μὲν δαίης σκευὴν ὑπὸ τῆς γλῆσσης
 Σηκωμένοι τ' ἔμμεναι, παλὸν τ' ἐρείφοισι φορέμεναι,
 Καὶ κεν ὅρην πίνον, μεγάλῃ ἐπιγυνίδα θείτο.

Hunc si mihi dares stabulorum custodem esse, & caulorum curatorem, ut frondes hædis apportaret, Ille saltem serum bibens crassum genu faceret. hoc est, ita curarem, ut fame & macie confectus desisteret pererrare alienas urbes & domos, hominibusque mendicando negotium facessere: non plus cibi iste bene habitus mendicus caperet, quam ad famem extremam expellendam satis esset, ne corpus faceret, cui nunc mendicando servit. Ulysses fuisse bene habitum liquet inferius ex Odyss. φ, ubi Penelope ad Eurymachum procum, qui volebat Ulysses tractare arcum a Penelope propositum, illum hospitem ait esse μέγαν καὶ ἐπιτηνῆν,

Οὗτ' ὃ ξαῖν' ἔμ' ἰδὲ μέγας ἦδ' ἀπηγής.

Iste hospes valde magnus est & validus. Scio Eustathium, Budæum, alios omitto, de hoc loco sentire aliter, velleque *μεγάλῳ ἐπιγνίδα* εἶπε esse, *corpulentus fieret*. In hanc rem producunt ex sequente libro:

Οἷν' ἐκ ῥακίων ὁ γέρων ἐπιγνίδα φαίνεται.

quale ex panno so hoc habitu senex femur ostendit. Quod cum hic ἐπιγνίδα dixit, paulo ante appellavit *μηρὸς καλὸς τε καὶ μέγας π.* Sed hic de femore loquitur, quod crassum & robutum, est *ἀεξίας* argumentum. ibi vero de genu, cujus tumor est famis & maciei indicium. Ovidius: *genuumque tumebat orbis*. *Ἐπιγνίς* est vox *πολύσημον*. Cic. in Arato vertit *genu*. Sic capiendum in priore loco. Aristarchus vero exponit *πατέμ* supra genu, τὸ ἐπάνω τῷ γόνατι femur nimirum, ut posteriore loco accipitur. Constat autem etiam ex hoc versu *οἷν' ἐπιγνίδα φαίνεται* Ulysssem corpulentum fuisse & validum. cui bono igitur plus corporis fecisset? Deinde serum non videtur multum posse conferre ad *ἀσσερκίαν*. Minatur potius se feri potu illum redacturum ad maciem, ut cum corpore deponat istam ferociam & impudentiam, ac desinat *ὑπερμεχεῖν*.

v. 273. *Εὐσώτρε ἐπ' ἀπήνης*] Nimirum ex more Græcorum, qui sponsas sellis infidentes in currus imponebant, quibus ex parentum ædibus in mariti vehabantur. vide Lucian. in Laphis. Suid. in Ζεύ.

v. 276. *Χοροὶ καίζοντες*] *saltantes*. Homer. Οδυσ. ψ, 147:

Ταῖσιν ὃ μέγα δῶμα δαίτεια χιζέει ποσσὶν

Ἀνδρῶν καίζοντων καὶ δαίτων τε γυναικῶν.

Horum autem magna domus strepebat pedibus virorum saltantium, & ornatarum foeminarum. Sic & ludere Latinis. Horat. III, 15:

Maturo propior desine funeri

Inter ludere virgines.

Ibidem: *Illam coget amor Nothi*

Lasciva similem ludere caprea.

Et lib. II, carm. 12: *Nec dare brachia*

Ludentem nitidis virginibus.

hoc est choreas ducentem inter virgines. In saltationibus veterum major brachiorum quam pedum movendorum ratio habebatur. Ovid.

Si vox est, canta: si mollia brachia, salta.

Vide quæ nuper docuit Vir eruditissimus Franciscus Vavassor in libro omnibus Gratiis & Veneribus condito de ludicra dictione. Ab hac significatione & *ludere*, manavit etiam *ludius*, hoc est ὀρχηστὴς, χορευτὴς, saltator, histrio. Prudent:

Saltat Tonantem tauricornem ludius.

Et *ludi* & *ludicra* primo dicta sunt spectacula, quæ ludii, ὀρχηστικὰ ediderunt, deinde ad alia translata spectacula, in quibus nullæ saltationes.

v. 280. Ὑπὸ φορμίγων] Est *ad cytharam*. Horat. *ad cytharam cessatum ducere curas*. Lucian. lib. περὶ ὀρχήσεως διδασκασα πολλὰ τῶν παλαιῶν ὑπὸ αὐλοῖς ἢ κυμβάλοις. Multos discens antiquos ritus *ad cantum tibia & ad cymbala*. Noster versu sequente: κώμωζον ὑπὸ αὐλῇ comessabantur *ad fistulam*. & v. 283, ὑπὸ αὐλητῆρα δ' ἕκαστος προέειπεν. quæ non ceperunt interpretes, qui vertunt: *ante tibicinem autem singuli precedebant*. imo: *sub tibicine singuli precedebant*. quilibet habebat tibicinem qui præcedebat tibia canens, ad cujus cantum ludebat & saltabat.

v. 288. Βάθῳ λήϊον] est magnus ager segetibus confitus. Homer. Iliad. β, v. 147:

ὣς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν.

Velut cum spirabit Zephyrus in magnum agrum segete refertum irruens. Ibi male interpretes: *altam segetem*, ut hic: *profundam segetem*. ubi optime antiqua scholia, quæ Didymo tribuuntur: βαθὺ λήϊον ὄψορον, σιτοφόρον χειρόν. Diaconus vero & Scholiastes Theocriti χωράφιον exponunt.

v. 289. Κυρῶνιόν τε πέτλα] Reddunt: *rostrata folia*. Quis vidit folia aristarum spicis grava, & quidem rostrata? Est foedissimus error. quem corrigere potuissent ex Græcis magistris, qui hic docent Hesiodum abuti vocabulo πέτλα, & uti pro σείχους, καλάμω, culmi, aristæ. Sic in veteri epigrammate καλλιπέτλον λήϊον, est ager refertus læta segete, gravidus aristis. Κυρῶνιόν τε vero sunt incurva δι' ὁκρεπίαν ὄσσεα. versu sequen-

τε Δημήτριον ἐκ τῷ: vertendum Cereris donum, ut aliquoties in ἔργῳ: quia frugum usum prima docuit Ceres. Antea glandibus vescabantur.

v. 296. Παρὰ δὲ σφιν ὄρχον ἔρυσιν ὡς] ὄρχον non est vitis, ut interpretes existimant, sed vitium ordo. vid. Scholiaf. Theocrit. ad Idyl. I, 47, qui videtur hunc locum respicere.

v. 299. Τὸ γὰρ μὲν] Iste versus irreptitius est. Nemo dubitabit qui hunc locum non negligenter leget, quod miror viros doctos non observasse. Quid enim faciat tibicen & ludentes inter agriculturalium & vindemiatorum opus? Ne dicam inepte eum interferri descriptioni aurei illius ordinis vitium, quæ hoc versu interrumpitur. Conflatus est ex versu 282, & vers. 283. Nec agnoscitur a Diacono & Tzetz. Si auctori hujus carminis sua debet restitui integritas, delendus est hic supposititius versus & tollendus.

v. 308. Εἴς τιν' ὠκίας ἵππους] Immittebant veloces equos, hoc est, incitabant laxatis frenis. sic & Latinis immittere. Sergius Galba ad Cic. in X ad famil. Repente equum immisi ad eam legionem tironum qua veniebat ex castris. vide Gronovium ad Senecæ III de Ira. Pro εἴς τιν' ἵππους inferius dixit ἐπὶ χεῖν ἵππους, v. 550: Ovid. I. Metam. 280:

Fluminibus vestris totas immittite habenas.

Εἴς τιν' ὠκίας ἵππους. nobis immittitis veloces equos. ubi interpretes: contra nos tenetis equos. Εἴς τιν' & ἐπὶ χεῖν dicuntur ii qui in hostem movent. Herodot. ἐπὶ χεῖν ἐπὶ Λακεδαιμονίους movere in Lacedæmonios.

v. 305. Εἰς πικροτέρῳ πέντε ἄεμα] Interpretes: subsultanter volabant currus. Εἰς πικροτέρῳ esse subsaltare πέντε καί τιν' legendum: ἐπικροτέρῳ.

v. 311. Ἀρκίῳ εἶχον αἰθλοῖ] Indefinitum certamen interpretes transtulerunt, quod quale sit, Latinus civis non intelligit, cui esset anceps certamen, dubium, cum adhuc certant & quis victoriam deportaturus sit in incerto est. Cui opponitur decretum pralium. Cic. X ad fam. ep. 10: *Quamobrem quamquam in uno pralio omnis fortuna reipublica disceptat, quod quidem cum hac legeres, jam decretum arbitraber fore. finitum,*
per-

peractum, ut liqueat penes quem sit victoria. Sic & *res iudicata* apud eundem II ad Att. 12: *Tota res etiamnum fluctuat, quæ si decesserit, magis erunt iudicata quæ scribam.* certa, sicut post sententiam latam a iudicibus apparet uter litigatorum vicerit.

v. 312. Εἰς τὸς ἀγῶνας] In stadio, circo. non: intra agonem, quod in versionibus extat sine sensu. Ἀγὼν est locus certaminis, stadium, hippodromus. Hesych: ἀγὼν ὁ ἐξυπνον, παῖδιον, ἀθροισμός. Idem, ἀγὼν ὁ τόπος ἐνθα ἀθροίζονται εἰ ἀγωνισαί. Antiquorum scholiorum auctor ad vers. 91 in Theogon. Ἀγὼν λέγεται τερχῆς· αὐτὸ τὸ χειρίον, ὃ ἐν αὐτῷ ἄλλοι, καὶ ξυναμφοτέρων, ὡς αὖτε καὶ πόλις. vide & Porphyrii Quaestionum in Homerum vicesimam primam. Equidem pro hominibus, qui conveniunt, & generaliter pro concione, cœtu sæpius capitur. Pindarus Isthmionicon 10: Εἰς ὑπερβόρειον ἀγῶνα, *Ad Hyperboreum cœtum.* Hesiod. Theog. v. 91:

Εἰς ἑχέμδον δ' αὖ ἀγῶνα θεὸν ὡς ἱλάσκοντα.

Venientem in concionem tanquam Deum venerantur. Sic hunc versum legi in antiquis libris scholiorum auctor annotavit. quæ lectio vulgatæ præferenda. In concionibus enim, ludis, spectaculis præcipue magno honore Reges & Principes affiebantur, quod vel ex unius Suetonii lectione nemini potest esse ignotum. Non insolens vero Græcis & Latinis res, quæ in aliquo loco geruntur, ponere pro ipsis locis, in quibus aguntur. Δρόμος, cursus, & locus ubi curritur, stadium. Phavorinus: Δρόμοις τοῖς γυμνασίοις. ὅτι δρόμοι τόποι πνὲς ἦσαν, ὅπερ ἔτερον οἰετοί. *Gestatio* locus ubi gestabantur lætica: *Ambulatio*, ubi ambulationibus vacabant, sic & Belgis *een wandeling*. Jus pro loco ubi iudicatur. Titulus XI lib. X Π *de interrogationibus in jure faciendis.* est ἐν βήματι pro tribunali ut recte Græcos interpretatos esse observavit Princeps Jurisconsultorum Cujacius. Hinc *in jus vocare* est ad tribunal. Θέα spectandi locus. *Θεῖον καὶ λαμβάνειν* apud Lucianum, Synesium, & alios est spectandi locum occupare. Λέχαι loca in quibus confabulandi causa conveniebant, ut supra vidimus. Οἶνον, ἔλαιον, χύτρας, ὄψον, vinum, oleum, ollæ, obsonium, pro foris & tabernis in quibus vinum, oleum, ollæ, obsonia venduntur. Βιβλιοθήκη taber-

tabernæ librariæ, ubi libri venduntur. Eupolis: *ἀειήλων* εἰς τὰ σπέρδει, καὶ τὰ κρόμμενα, καὶ τὰ λιθαιωτὸν καὶ διὰ τὸ ἀρωματῶν, καὶ *ᾠεὶ* τὰ γάλην. *Abiit in allium, & ceras, thus, cum & aromata, & omnis generis merces.* hoc est, in loca ubi hæ merces venduntur.

v. 330. *Μέγα φέρτετε λαῶν*] Latine redditur vulgo: *præstantissime populorum.* Sed hocine de uno homine dici potest? Vertere: *fortissime mortalium.* Hesych: *Λαοί, ὅχλοι, δῆμοι. δύναται ὃ ἔως εἰρηῶς ἀνθρώποι* *Διὰ τὸ εἶναι λαίλοιοι, ἔνθεν καὶ μέροτες διὰ τὸ μεμεροσφύλω ἔχειν τὴν ὄψιν ὅτι φωνῶ.*

v. 331. *Γλυκερῆς αἰῶν & ἀμείρεης*] Interpp. *dulci avo spoliatis.* Cur non: *dulci vitæ?* Hesych: *αἰὼν ὁ βίον & ἀνθρώπων, ὁ τὴν ζωῆς χρόνον, res trita.*

v. 340. *Ἐσσυδῶς*] Non viderunt quo pertineat *ἔσσυδῶς*, qui vertunt *certatim.* Referendum ad *ἐθέσσετο.* *Εἰς δίφρον ἐθέσσετο ἔσσυδῶς.* In currum insiliit celeriter. Ibidem *διόγνη* est generosus, ut millies monuerunt veteres magistri. Sed surdis auribus prætermiserunt interpretes.

v. 358. *Συνεισόμην καὶ πλεμίζειν*] *πλεμίζειν* non est bellare, bellum gerere, sed pugnare, dimicare. ut *πάλεμον* & Latinis *bellum* frequentissime pro prælio. Sallust: *In eo bello trecen- ti milites desiderati sunt.*

v. 364. *Παντὶ μῦθῳ παύδων*] *Omnibus viribus nitens, incumbens.* Interpretes ut solent: *totis animis festinans.* Hesych: *παύδων, παυδαίον, σύνεργον.* In ἔργois: *Σπαύδειν ἀρόμματα, φυτάρειν, οἶκον δὲ θεῶν.* incumbere arationi, plantationi, rei familiaris curæ. ibidem *παύδειν* εἰς ἀφειὼν *divitiis quarendis operam dare.* *Ælianus I I Var. Hist. 6. Καὶ ἄλλως ὃ ἱσχυρὸς παύδων λαῶν τὸ νεανίσκων, ἔς μάλιστα ἢ δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην πρῶτον περιεργίαν.* *Alios etiam adolescentes in societatem adseiscere studuit, quos ad ejusmodi facinus promptissimos sciebat.* Sic sæpissime apud hunc scriptorem, & alios. Nihil tritius.

v. 372. *Ἡνίοχ & δὲ ἑπάλω*] Bene Palatinus codex, *ἑμπαλῶ*, hoc est *πλησίον, ἐπλησίαζον.* Sic & Homerus *Iliad. β.* vide *Suidam.* probavit etiam *Comelinus.*

v. 389. *Ἀφρὸς ὃ πρὸς σόμα ματιχόνικ Λείδεται*] *Ματιχόνικ* &

& *μασχαίν*, quod apud unum Hesychium in *μασχαίνειν* legitur & exponitur σφοδρῶς *μασᾶν*, est paragogicum ἔ *μασᾶν*, *μασᾶν*, id est, edere, mandere, manducare, frendere. Gloss: *ρᾶρρᾶν μασᾶται*. A quo *μάσημα*, id est mansum, cibus. Latini sequiores dixerunt pro eodem *massare*, quod extat apud Theodorum Priscianum lib. I, c. 8. lib. II, c. 29. Unde liquet *μασχαίν* notare actionem eam, qua animalia collisu dentium & conventu maxillarum res objectas comprehensasque antequam deglutiant, commolunt & incidunt. Sic de isto loco Vir summus Thomas Reinesius, in litteris nuperius ad me datis rectissime & eruditissime censuit.

v. 395. Θῆλος ἑέρση] Diacono θῆλος est ἀπαλή tener ros, quem sequuntur interpretes, qui interpretantur, *mollis*, alii inceptius: *scæminæus*. Verum θῆλος ἑέρση est ros herbas vegetans. Hesych: Θῆλος ἑέρση ἡ τὰ φυτὰ θάλλειν ποιεῖσα, ὁρόσθ, καὶ θρεπτική. Probat Etymologici magni auctor, præfatus τὸ θῆλος dici pro θηλή, ut vice versa *καρή* pro *καρὺς* apud Callim. θηλή autem esse a θῶ quod proprie est *τρίφω*, quia mammarum lacte infantes nutriuntur. Ἐστίν, inquit, θῶ ῥῆμα δηλῶν τὸ τρίφω, ὃ ὁ μέλλων θῆτω. Ὁμηροῦ γυναικὰς τι θῆσται μαζόν· ἀντὶ τῆς θήλασεν. Ἐκ τῆς θῆσται ἔν γίνεται ῥηματικὴν ὀνομαζομένην θηλή. καὶ τρεπῇ θῆλος, ὡς *καρή* *καρὺς*. At Eustathius ad Odyss. ε, ubi hoc ipsum exponit θῆλος ἑέρση, θῆλος ait significare θρεπτικὴν per translationem a scæminis ductam, quia scæmellæ in omni animalium genere alant pullos suos & infantes, non masculi. dici autem θῆλος pro θηλεῖα. Θῆλος, ait, ἡ θρεπτικὴ τῶν φυτῶν ἐκ μεταφορῆς τῶ ζώων, ἐν οἷς τὰ θήλεια θρεπτικὰ εἰσι τῶ νεογνῶν μάλλον ἢ περὶ τὰ ἀρρενα. ποιητικῶς ὅ ἐστι τὸ θῆλος ὁμοίως τῷ πυλωρῷ ἐφ' ὕψελω. τοῦτο καὶ τὸ θήλω τι μέλαιναν· καὶ τὸ θῆλος αὐτμή. quod verum est. θῆλος ponitur θήλεια. Eadem ratione & apud Sophoclem νύξ θήλεια dicitur. hoc est ὑπομβρο καὶ ποιεῖσα θάλλειν, ut veteres Grammatici monent. Priorem tamen etymologiam probat Plato in Cratylo, p. 284 edit. Francofurt. Wecheliane: Τὸ ὅ θῆλω δὲ τὸ θηλῆς π φαίνεται ἐπωνόμασθαι. ἡ ὅ θηλή ἀρα γὰρ, ὡς Ερμῶγες, ὅτι τεθελέναι ποιεῖ, ὥσπερ δρᾷμενα, &c. Θῆλω ἐστὶ *scæmina* δὲ τὸ θηλῆς, id *papilla* dicitur. Οὐλῆ αὐτὴν, *Hermogones*,

nes, videtur dici, quia germinare facit, quasi ea qua irrigantur. Hanc vim & ros & nox habet. Virg. II Georg.

Et quantum longis carpent armenta diebus,

Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

Theophrast. VIII hist. Plant. 6: *Εν Αιγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ Βάκτροις, ὅτε μὴ ὕστατ' ἡ χύμα, ἡ σπανία, αἱ δρόσι τὸ ὕλον ἐκλείβουσιν, ἐπεὶ καὶ οἱ περὶ Κυρήνῳ καὶ Εὔσσειδος τόποι. In Ægypto, Babylonia ac Bactriana, ubi raro aut nunquam pluit, rose omnia convalescunt, sicut & apud Cyrenenses & Hesperidas. Igitur θῆλυς ἔρση est vim habens vegetandi, & fovendi sata, arbores, plantas, ut convalescant.*

v. 397. Τῇ μὲν δὴ κίχρῳσι περὶ γλῶχας πελίδυσι] lege: ἦ μὲν δὴ κίχρῳσι περὶ γλῶχας πελίδυσι. quando & milio arista surgunt. Res liquida est.

v. 400. Δῶν' ἀνδράσι χάρις καὶ ἄχθος] Veteres Grammatici hoc loco tradunt dona Bacchi ἄχθος appellari propter labores & molestias, quæ exhauriendæ hominibus inferendis & colendis vitibus. Sed verius existimo ἄχθος ea dici propter dolores & mala, quæ creat vinum si immodice bibatur. Homerus Οδυσσ. φ.

Οἶνός σε τρώει μελιηδὺς, ὅτε καὶ ἄλλες

Βλαίπτει, δὲ ἂν μιν χανδὸν ἔλῃ, μὴδ' αἴσμεν πίνη.

Vinum te faciat dulce, quod & aliis nocet, quicumque eo copiose utitur, & immoderate bibis. vide & quæ sequuntur, si tanti est.

v. 402. Καρῶν ἑλάφοισι] Non cervam, sed cervum hoc loco & versu sequente 407 intelligi nullus dubito. Græci enim tam philosophi quam poetæ ἡ ἑλάφος dixerunt de cervo & cerva, ut olim docuit vir incomparabilis ad Solinum. Callimachus hymno in Dianam v. 99:

Εὖρις ἐπὶ περὶ μελῆς ὄρεσσι Παρρυσίοισι

Σκαυύσας ἑλάφους.

Reperiebas in cacumine montis Parrhasii Salientes cervos. Cervos fuisse non cervas vers. 102 ostendit:

Κεράων δ' ἀπὸ λαμπροῦ χροῦς.

Cornu vero aurum elucebat. Sic & Sophocli & Anacreonti κεράτος ἑλάφος, cornuti cervi.

v. 405. Οἱ δ' αὖ τ' αἰγυπιοί] Puto scribendum: ἡδ' αὖ αἰγυπιοί. v. 410 legend. ἄλλῃ.

v. 416. Ἀμφιατρωνιάδης ὃ βίη Ἡρακλείῃ] lege: βίη Ἡρακλείῃ in casu primo. Sic & Diaconus legit, ut ex paraphrasi ejus licet colligere.

v. 420. Μείζα ᾧ σὺν ἔμπεσε φῶτος] De Hercule vulgo hæc accipiunt. Hinc vertunt: *Magnam enim robur inciderat viri.* Sed Diaconus Cygno hæc tribuit, κατεβλήθη ὃ ἡ μεγάλη ἰχὺς ἔαυδρος, ἤγαν ἔκυνε. quem si sequimur vertendum erat: *magnam vero robur viri concidit*, vir valde robustus concidit. ᾧ & ὃ vicissim non nunquam apud poëtas permutantur. Verus sequens tum optime cum hoc cohæret, si Diaconum sequimur.

v. 428. Μαλίφρονα θυμὸν ἀπήνεα] Dulcem animam seu vitam eripuit. Θυμός hic est ψυχή. Brevium scholiorum auctor in Homeri Iliad. α, v. 173: Θυμὸν ὧδ' ἐπὶ ποιητῇ σημαίνει πέντι. πλὴν ἐργλὺν. ὡς τὸ, θυμός ὃ μέγας ἐπὶ διοτρεφίων βασιλῶν. πλὴν ψυχλῷ. ὡς ὅταν εἴπῃ, μελιθεδία θυμὸν ἀπήνεα, &c.

v. 431. Οὐρῇ μασιόν] Rescripsi ex codice Palatino μασιόν.

v. 479. Λαὸς ἀπείρων] Verte: *populus magnus*, hoc est ingens multitudo. Virg. I Æn. *Ac veluti magno in populo cum sæpe coorta est seditio.* Just. XI, 2: *Tantius natorum populus.* Ovid. IV Metam. v. 447, & lib. VI, 197.

C A P U T XXII.

Ἰοειδῆς. Ἐλικοβλήταρ. Vetus lectio Hesiodo asserita. Γαυροῖ ἐλευθέρ. Ἐλευθέρ. Cur Mnemosyne illi dicatur imperare. Egregius Hesiodi locus menda liberatus. Γλυκερὴν χεῖρσιν ἱέρω. Ros Achaius. Mel, nectar pro eloquentia. Lucianus emendatus. Θύμ. Ἀΐκιδος. Antiqua lectio Poëtæ restituta, & alius Hesiodi versus a Cratis censura vindicatus. Μηχαναί. Cyclopibus cur centum manus tribuantur. Rursus Hesiodi lectio vindicata ab emendatione Seleuci. Στεινομήνη.

IN Theogonia v. 3. Κρήνη Ἰοειδέα] Non ignoro Ἰοειδῆς sæpe esse μέλαν, violarum instar nigricans, ut apud Homerum Iliad. λ, πόντος Ἰοειδῆς, niger pontus, apud alium poëtam Ἰοειδῆς νεφέλη,

νεφέλη, nigra nubes. Sed in fonte laudaveris potius liquidas & argenteo puriores aquas, quam nigras, turbidas, limosas. Hinc adducor facile ut veterum magistrorum sententiam amplectar, qui κρήνην ἰοειδία docent esse ἰοῖς, hoc est ἀνθισ: ἀειπφογγμένω, ἀνθώδη floribus cinctum fontem, in agro floreo situm. Etymologicum magnum: ἰὸν ὄνομα βοτάνης, τὸ ἀνθόν. ὧς δὲ τὸ ἀνθίσαι παχύν. Καὶ Ἡσιόδῳ

Περὶ Κρήνῳ ἰοειδία

Ἀντὶ τῷ τινὲ ἀνθώδη. vide & antiqua Scholia Ἀ'ωνύμῳ in hoc carmen.

v. 16. Ἐλικθελίφαρον τ' Ἀ'φροδίτῳ] ἑλικθελίφαροι & ἑλικώπιδες puellæ Græcis dicuntur, qui sunt *mobili oculorum petulantia*, ut Petron. loquitur, sive quæ habent, ut idem dicit

blandos oculos & inquietos

Et quadam propria nota loquaces.

Qui hinc Ovidio dicuntur *arguti*. Aliter plerique sentiunt, & exponunt: *nigros oculos habentes*. Sed ea vera est quam dixi hujus vocis notio, quam facile pluribus confirmarem nisi res ipsa loqueretur.

v. 28. Ἀλκήϊα μυθήσασθ] Antiquorum scholiorum auctor notat in quibusdam libris fuisse γηρύσασθ. quam lectionem non temere damnam. Sciunt enim qui veterum scripta cum judicio versarunt, rariora & exquisitiora semper fuisse expuncta, & pro iis supposita trita, & ab usu vulgi minus remota. Μυθήσασθ alterius est glossema. Hesych: γηρύσασθ, φθέγγεσθ, λέγειν. Hesiodus in ἔργois, v. 257:

Ἀντίκα παρ Διὶ πατρὶ κατίζουμένη Κρονίονι

Γηρύσεται ἀνθρώπων ἀδικον νόον.

Statim apud Jovem patrem consdens Saturni filium exponit hominum iniquitatem. Nec est quod quis modulum syllabæ obijciat, quasi tertiam ante ultimam habeat brevem. Qui Græcos poëtas non negligenter legerunt norunt ancipitem esse hanc syllabam in plerisque hujus notæ verbis, ut in δακρύω, ἀρύω, δρύω, μηνύω, in ἀορίστis perpetuo fere produci.

v. 54. Γενοῖσιν Ἐλευθερίαι μιδεύσαι] *fertilitati Eleuthera-rum imperas*, hoc est fertilibus Eleutheris. Superius in ἔργois, γούρου

ἰδύρον βοῆς, pro ἰδύρον βοείων. Eurip. ἀνδρὶ ποδὲς, pro πῶς ἀνδραῖ. quæ loquendi genera Hebræis, & qui eorum idiotismis gaudent, Græcis scriptoribus Novi Fœderis sunt perfamiliaria. apud quos *μωρία κηρύγματι*, est *κήρυγμα μωρὸν*, *μωδὸς ἀδικίας*, pro *μωδὸς ἀδικῶ*. de quibus fusc viri docti. *Ἐλευθῆρ* est urbs in confiniis Atticæ & Megaricæ prope Platæas, quæ postea in numero multitudinis dicta Eleutheræ, ut sequentibus temporibus Platææ, quæ Homero Platæa. Nomen fertur accepisse ab Apolline Eleuthere. Stephanus de urbibus: *Ἐλευθῆρα πόλις Βοιωτίας ἀπὸ Ἐλευθῆρος ἢ Ἀπόλων*. Mnemosyne illi dicitur imperare, quia ibi culta fuit, & forte templum habuit. Horatius de Fortuna:

O diva gratum quæ regis Antium.

quia Antii templum erat celebre fortunæ.

v. 59. *Μηνῶν φθιόντων] exactis mensibus.* Virg. III Georg. 139.

Exactis gravida cum mensibus errant.

Aurel. Victor. *Tum exactis mensibus geminos editos.* Plaut. Amphit. III, 2: *Menses tibi exactos vides.* vulgo male exponunt: *mensium decrecentium.*

v. 83. *Τὸ μὲν ἐπὶ γλώσση γλυκερὴν χεῖρσιν αἰοιδῶ.]* Quid Regibus cum cantilena? Poëtarum hoc donum est, quibus paulo post tribuunt *γλυκερὴν αὐδῶν*, non Regum. Tam celebrem locum, tam *παύνημον*, ut cum Luciano loquar, tam diu in mendo cubuisse, nec id animadvertisse viros doctissimos, præsertim cum antiquorum scholiorum auctor veram servaverit lectionem, quis non miretur? Ille vero pro *αἰοιδῶ* legit *ἱέσσω*.

Ἐῖρσιν] *Ἐῖρη*, inquit, ἢ *ἡρόσ* κυρίας. νῦν δὲ μετὰ φθορὰς τὸ μέλι. *γλυκερὴν δὲ τὸ γλυκὺ καὶ ἀπαλὸν ἢ λόγων.* sic scripisse Hesiodum dubitare nos non sinit Themistius in Protreptico ad Valentinianum Juniorem, quæ est inter orationes numero undecima, ubi non solum vera Hesiodi scriptura retinetur, sed & exponitur. Nam cum versus hos ut olim scribebantur, recensuisset: *Παπαῖ, ἡλίκα ἀεὶ θ' μὲν ἀεζενεῖ τῆς βασιλευσιν ὁ ποιητής, εἰ μὴ ἢ μυσῶν ἀμιλοῖν. Πρῶτον μὲν αἰδοῖς ἡ τῆς ὀνομαζέει, &c. καὶ δευτέρως ὀνομαζέει τῆς βασιλείας τῆς ἡπείρου*

τῶ μυσῶν ἰσορροῖας, καὶ συῆσαι αὐτῶν δὲ τῆς γλώττης
 δρῶσαν γλυκεῖαν, καὶ λόγος ἐγκρίπας καὶ ὠφελίμους λέγων τὴν δρῶ-
 σαν. *Papa quantam bonorum copiam poeta regibus conciliat, nisi
 Musas contemserint. Primum enim venerandos illos nominat. Et
 Præterea reges ipsos, quos Musa respexerint, alumnos Jovis ap-
 pellat, & ex illorum lingua suavissimum rorem destillaturum
 confirmat, utiles ac fructuosas orationes roris nomine significans.*
*videndus integer locus, qui hos sex poetæ versus egregia para-
 phraſi illustrat. Totum enim exscribere nec vacat, nec lubet. sic
 ros Achaicus in Catalectis Virgilii, est eloquentia Græca, At-
 tica:*

Itē hinc inanes Rhetorum manipuli, itē

Inflata rore non Achaico turba.

Sic bene Scaliger & Turnebus emendant, hoc est, Rhetores La-
 tini, qui loquaces tantum estis, sed expertes & rudes veræ illius
 Atticæ eloquentiæ. *Εἰς τὴν αὐτὴν* hic pro melle poni rectissime
 Scholiastes notavit. Mel vero & nectar poetis sæpissime est elo-
 quentia. Ovidio: *Neleia mella* Nestoris eloquentia. Antiquus
 poeta:

Cujus Cecropio pectora melle madent.

Symmachus: *Affluebat enim multo melle facundia, quod ave-
 rum tecum doleo.* Licentius ad Augustinum:

reputans qua pectore in alto

Conceptum in lucem vomuisti nectareum mel.

Varro Atacin:

Pierio liquidam perfundis nectare mentem.

Lucianus in libro quomodo scribenda historia fere eadem ra-
 tione herbam, ex qua mel apes conficiunt, pro eloquentia po-
 nit. Sed locus est corruptus, *Ἐπεὶ δὲ Θεκυδίδης ζηλωτὴς ἄ-
 κρεστοί τε μέλα τὰ δρεχτύπῃ εἰσαομύθη καὶ τὴν δρεχλὴν, ὡς
 ἐκείνη σὺν τῷ ἰαυίῳ ὀνόματι ἤξελε, χαλεπώτερον δρεχλὴν αἰπατῶν,
 καὶ θυμὸν Ἰ Αἰτικὸν ἀποπίνεσθαι.* Interpretes sic reddunt: *Alia
 summus Thucydidis imitator valde similis archetypo cum suo no-
 mine principium ducit, ut ille festivissimum illud principiorum,
 animumque Atticum spirans.* Profecto non minus festivi sunt
 librarii simul & interpretes, qui exordio tribuunt animum

Atticum,

Atticum, quam historiographi, qui putabant se egregie referre Thucydidem, si nomen suum præponerent ipsi suæ historiæ, ut Thucydides. Lucianus scripsit: *καρυσσάτω δόχλῳ ἁπάρων, καὶ θυμῷ Ἰ᾿ Ἀττικῷ δασπνέουσιν.* *elegantissimum omnium exordiorum, & thymum Atticum redolens.* Nihil certius. Quid thymo Attico decantatius, unde mel Hymettium? Plin. XXI, 2: *Mollis Attici summa laus in toto orbe existimatur. Ergo translatum est ex Attico thymum. Sed alia ratio natura obstitit non durante Attico thymo, nisi in afflatu maris.* Eubulus:

Καὶ σίλφιον θυμὸν τε Ἴ' Ὑμηττίων.

Silphium & thymum Hymettiorum.

Sed de hac emendatione in nostris observationibus plura dicemus.

v. 91. *Εἰς χόρμον δ' αἶν' ἅ' αὖ*] Legitur in aliis exemplaribus *αἶν' αἰῶνα*, testante scholiorum auctore. quam lectionem superius asseruimus ad v. 312. *Ἀσπίδ'.* Non tam per urbem euntibus, quam in concionem venientibus Regibus hic cultus tribuebatur. Non quidem ignoro Reges olim urbes ingredientes divinis fuisse honoribus exceptos, inter aras, victimas, ardentisque tædas incessisse: sed antiquissimis illis Regibus, quorum regna finiebantur intra patriam, honores maximi in concionibus, ludis, & spectaculis præstabantur. Quis nescit etiam longe post in Græcia magna virtutis & doctrinæ præmia ac honores, si cui erant exhibendi, (de agonistis nunc non loquor) eos in sacris illis ludis fuisse exhibitos meritis?

v. 93. *Οἷα τοι μεσσίαν*] Antiqua scholia legunt. *οἷα τε μεσσίαν.*

v. 94. *Εἰς γὰρ μεσσίαν*] Non in illis ipsius scholiis solum; sed & in Didymi, ut volunt, expositionibus ad Homeri Iliad. α. v. 176. scribitur: *ἐν γάρ τοι μεσσίαν.*

v. 118. *Γαῖ δ' ὀρύσσει*] Interpretes: *tellus lato pectore prædita.* sed *ὀρύσσει* hic generaliter est *ὀρεῖα*. lata, late patens, quod perpetuum terræ epitheton, sicut & *ὀρυόδεια*, quod itidem inepte reddunt *terra latas vias habens.*

142. *Οἱ δὲ τό τε μὲν ἄλλα*] Crates deleuit hunc versum, & pro illo supposuit istum:

Οἱ δὲ ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ τραφέντες ἀδόντι.

causa hæc est. quia Cyclopes fuerint mortales, non dii, nec diis similes. inde postea ab Apolline interempti, teste Leucippo in Catalogo. Sed hæc vis est. Quasi non plures commemorentur in hoc libro, qui ex diis sati mortales tamen nati fuerint. Cyclopes autem diis similes erant robore & staturæ magnitudine, non immortalitate.

v. 146. Ἰχθὺς τ' ἰδὲ βλή. καὶ μηχαναὶ Ἡΐων ἦν ἕρῃς] *Μηχαναὶ* sunt doli, fraudes, non *molimina*, ut interpretes. Hinc *μηχανὰ πόλεως* Euripidi est dolorum confutor. Plaut. *Machinari machinam*, dolum comminisci. Apud quem frequenter machina est fraus, fallacia.

v. 150. Ἀπ' ὤμων ἀΐοντες] Varie vertitur. optime, si quid video, *ab humeris prorumpebant*. Non Græci solum Hesiodi Interpretes, sed & nostræ ætatis viri docti nescio quas frivolas comminiscuntur rationes, cur his terræ filiis tribuantur centum manus. Mihi exploratum est hoc commento nihil aliud significasse veteres quam hominum illorum violentiam, ferocitatem, & injustitiam. Erant *χειροδυναί*, nihil divini humanique pensu habebant, omnia vi & manu agebant; omne eorum jus & opes in armis sitæ erant. *Χεῖρες*, ut Latinis *manus* est vis, ut supra notatum. Tales fuisse illos gigantes, qui ante diluvium *καθολικῶς* commemorantur à Mose, non tam corporis stupenda mole, quam ferocitate, superbia, violentia, injustitia insignes, Gennadius, Theodoretus, Johannes Damascenus, pluresque alii docent. Tot *manibus*, ut solent semper fabularum læta esse incrementa, postea etiam tot affinxerunt capita. Vide Heraclitum *ἐπεὶ ἀπὸ πέντε* cap. 11.

v. 155. Σφίπτω δ' ἥχθοντο πατρὶ] Non assecuti sunt sensum poetæ; qui reddiderunt: *suo vero insensu erant parenti*; cum velit: *à suo infestabantur parente*. quia fata cecinerant filios cum regno exuturos, hinc infestus erat liberis. Hi vero non ante succensuerunt parenti, quam à Tellure matre certiores essent facti facinoris, quod in eos coetus moliebatur. *ἠχθόμεναι* est *μισῶμεναι*. Homer. *Ὀδυσσ. ε*.

Ἡχθόντο πᾶσι θεοῖσι,
infestabatur ab omnibus diis, invisus erat omnibus diis. quod recte

recte veteres Grammatici præcipiunt esse ab ἀχθόμεν, non ἔχθόμεν.

v. 160. Στεινομένη] Seleucus scribit : ἀχθομένη. Sed hoc ipsum est στενομένη, ut in illo Poëtæ : στενομένη νεκύων, *dolens super mortuos*. In tristitia enim cor contrahitur & angitur. Inde Cicero tristitiam definit opinionem recentis mali præsentis, in quo demitti contrahique animo rectum esse videatur.

v. 176. Ἀμφὶ δὲ Γαίῃ ἱμεύων φιλότῃ. ἐπίχρῃ] Vertunt : *Undique vero Telluri cupiens amorem imminebas*. Obscure, & parum Latine. ἱμεύων φιλότῃ, est flagrans cupiditate consuescendi, concubitus. Φιλότης enim συνουσία, ut millies apud nostrum & Homerum.

CAPUT XXIII.

Hesiodus sapius emendatus ut & Hyginus & Apollodorus. Μεταχρίνοι. Νύξ. Ζόφ. Αἰμῶνι cur Syri antiquis Græcis scriptoribus sunt dicti. χαλκίωρον. λύχρ' εἰδεῖα.

v. 188. ΜΗΘ' ἅ τ' αἰς τὸ πρῶτον δ' ἀπὸ μὲν ἔσται, ἀδύμηνον
Κά' ἔσται ἐπ' Ἡ' πείροιο] Assentior Comelino, aliisque scribentibus : ἀδύμηνον. Falx enim non abjiciebatur, & in ponto ferebatur, ut vulgata lectio & versio præ se fert, sed natura cœli. Interpunge :

Μῆθ' ἅ τ' αἰς τὸ πρῶτον δ' ἀπὸ μὲν ἔσται ἀδύμηνον,

Κά' ἔσται ἐπ' Ἡ' πείροιο,

hoc sensu :

*Testesque, postquam ut prius (scilicet dictum) refecit ferro,
Projecit in Epirum.*

v. 227. Ἀθήναι τε, Λοιμὸν τε] Scribe : Λοιμὸν ex Diacono, & veterum scholiorum auctore, quos non inspexit Comelinus, cum pro Ἀθήναι olim λοιμὸν scriptum fuisse tradat. Ἀθήναι omnes agnoscunt, non vero λοιμὸν.

v. 245. Κυμοθή, Σπειώπι θνή, Θαλίη τ' ἱρήτοσα] Pro Κυμοθή corrupte apud Hyginum legitur *Cymothœa*. Θαλή vero non est epitheton, sed nomen Nereidis, uti ex antiquis scholiis apparet : Θαλή ἡ περὶ χυθίη. Hygin. *Nesæa, Spiæ, Thoë*. Apud au-

ctorem tamen bibliothecæ, qui Apollodorus esse dicitur, hæc Nympha omiſſa eſt, ut aliæ plures: ſicut contra leguntur ibi alia Nympharum nomina, quæ nec hic nec apud Hyginum extant. Noſtræ lectioni non obſtat, quod copula deſideretur. Deſideratur & v. 250:

Καὶ Πρωτομήδεια,

Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ Δειδῆς Γαλαΐα.

Inferius v. 340:

Φᾶσιν τε, Πᾶσι τ', Ἀχλαΐον ὄρυροδιόν.

Iſtam lectionem poſtulat quoque numerus Nympharum. Si enim hanc expungas erunt tantum novem & quadraginta.

v. 245. Μελίτη] Apollodorus ſuppoſititius: Μελίη. pro Εὐλιμήν vitioſe Hyginus Clymene. Jam ante enim hujus Nereidis meminerat. bis enim illud nomen occurrit in indice illo Nereidum Hygini.

v. 247. Εὐνίκη] Melius apud Apollod. Εὐνίκη. corrupte apud Hygin. *Enrydice*, quæ nullum inter has marinas Nymphas locum habet.

v. 248. Πρωτώ] Atqui hæc ſuperius v. 243 fuit commemorata. Certum igitur aut hic aut ibi hoc nomen eſſe corruptum. forſan legendum Κρητώ, quod Nereidis nomen apud auctorem bibliothecæ.

v. 249. Πρωτομήδεια] Apollodorus, Πρωτομήδεα.

v. 255. Ηἰένη] Sic & legendum apud Apollodorum, ubi male Ιόνη. pro Γλαυκονόμη, idem auctor Γλαυκονόη.

v. 256. Ποντοπέρεια] Reſtitue hoc nomen Hygino, ubi male legitur Ρανόρεα. Panopeus paulo ante meminit, quamvis corrupte vulgo legatur in editis Ρανορε.

v. 258. Πελυονόμη] Apollodorus Πελυόνη. pro Λυσισανόνα mendoſe Hygin. *Alamiſſa*.

v. 261. Εὐπέμπη] Apollod. Εὐμέλπη, & pro Περόνη male Πιόνη. Et v. ſeq. pro Νημερτῆς vitioſe apud eundem ſcribitur: Νεόμερτης. Hygin. *Nimertis*.

v. 269. Μίτταρξοναι ἡδ' ἰακκον] hoc eſt, *ſublimēs feruntur, volant*. Interpretes: *in cælo enim degentes volitant*. Ergo Harpyiæ

pyiæ in cœlo habitant? Μίτ' ἄρ' ἐνὶ οὐρανῷ ἐστὶ μέλιων. Apollonius Argonaut. II, 589:

Υψὺ δὲ μίτ' ἄρ' ἐνὶ οὐρανῷ,
in alto autem sublimis ferebatur. Et lib. IV, 952 de pila: καὶ ἐς
ἄερα πίμπησεν ὑψὺ μίτ' ἄρ' ἐνὶ οὐρανῷ. & in aerem projicit alto sublimem.
Scholia ad priorem locum. Τὸ μίτ' ἄρ' ἐνὶ οὐρανῷ σημαίνει τὸ μέλιον.

v. 270. Γεῖας τίς κε κελυπάρης] Quomodo Grææ sunt
κελυπαράς cum sint canæ natæ, unde & γεῖαι dicuntur. Γεῖα
enim est vetula. Scribendum omnino κελυπαρή, ut sit Cetus
epitheton, quod & superius versu 238 ei tribuitur. ubi tamen
male scribitur κηῖ, quamvis & apud Hyginum Cetho sit. Hunc
locum sic emendandum esse vidit olim Seleucus apud scholio-
rum consarcinatorem, cujus auctoritas hic non fuit respuenda.
Verba scholiorum adscribam ut corrigi debent, in editis enim
sunt corrupta. Φόρυς] Φόρυς ἡ ἐπαφορὰ τῶν ὑδάτων. Κηῖ
δὲ βαθὺς. Γεῖαι δὲ τὰ ἀφ' ὧν ἀμεινοῖται γεῖον κελυπαρή,
ὡς ἡ ἐπὶ Κηῖς τὸ ἐπιτέλει.

v. 271. Πρὸς νυκτὶς] hoc est πρὸς δύσιν, ad occasum, quia
ibi solem oceano mergi, & noctem oriri credebant. Apud
Homerum tamen ζόφ' est septentrio, secundum Aristarchi &
Strabonis sententiam, quem vide lib. X, & Merici Casauboni
V. CL. diatriben de nupera Homeri editione. Versu præcedente
mirum cur interpretes omiserint πίπῃ, qua ratione multos in
fraudem deduxerunt, qui hac versione persuasi crediderunt He-
siodum Gorgonum sedem locasse in Africa. Verum ego nullus
dubito quin significaverit Gorgades insulas, quæ sitæ sunt con-
tra Ἐσπερίδας olim, nunc caput viride dictum. Ex enim à
Gorgonibus nomen hoc acceperunt, quod illas coluisse feran-
tur hæ puellæ. iis etiam vicinæ sunt Hesperides. de quibus vide
ante v. 215.

v. 283. Ὁ δ' ἄρ' ἐξ ἑσπερίων] Noli credere Latinis interpreti-
bus, qui hic denuo sensum auctoris non perspexerunt, cum ver-
tunt: ceterum hic ensẽ aureum tenebat manibus charis, quasi
ad Pegasum pertineret. Atqui de Chrysaore loquitur, cujus no-
minis reddit rationem, sicut in præcedente versu Pegasi. inde
opponitur τῷ ἄρ' ὁ δὲ. Pegasus dictus quod ad πηγάς oceani na-

tus sit, *χευόμενος*, quod manibus teneret, cum cederetur, *χευόμενος ἄσπερ*.

v. 304. Εἰν Ἀείμοισι] *Apud Syros*. Græci magistri temere hic affirmant Ἀείμοι montes esse Ciliciæ & Lydiæ. Arimi enim Homero & antiquissimis Poëtis Syri dicuntur. Strabo fine lib. XVI: Λέγει ἔτι τὰς Ἀείμους ὁ ποιητής, ὥς φασιν ὁ Ποσειδώνιος & ἄλλοι δὲ οὐκ ἔστιν οὐδὲν πρὸς τὰς Συρίας, καὶ τὰς Κιλικίας, ἢ ἄλλης τινα γῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν Συρίαν αὐτῶν. *Nominat etiam Arimos Homerus, quos Posidonius docet accipiendo non locum aliquem Syria, vel Cilicia, vel alius terra: sed Syriam ipsam. Ferbatur autem Typhoeus occisus esse in Syria ad Orontem fluvium, qui propterea Typhon dictus est. Idem scriptor eodem loco: Ορέντης τὸ ἑνός ἐστι τὸ γαρυφύλλιον αὐτὸν Ορέντη μετέλαβεν, καλεῖται περὶ τὸν Τυφῶν. Μυθολογία δ' ἐν ταῦτά περὶ αὐτοῦ τὸ κεραιώμενον τὸ Τυφῶν, καὶ τὰς Ἀείμους. Orontes cuius prius Typhon dicebatur mutato nomine ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus. Huic loco Typhonis fulmine ἔστι fabulam affingant ἔτι Arimos. Alii tamen & plerique Latini Poëtæ insulam Campaniæ litoribus adversam *Inavimen*, quæ & *Ænaria* dicitur, Typhonis antro adsignant decepti similitudine vocis. Ut vero recte docuit Strabo Ἀείμοι esse Syros, sic docere non potuit, cur olim Syri dicti sint Ἀείμοι, & quæ sit hujus appellationis causa. perabsurda enim sunt quæ de illa prodidit, Hoc vero nuper admodum didicimus à Viro Maximo, Samuele Bocharo, qui in Geographia sacra ostendit hoc nomen antiquissimos Græcos accepisse ab Hebræis, quibus Syria dicitur *Aram* à conditore suo Aramo Semi filio. Inde Bethuel & Laban Aramæi Genes. XXV. & Syriæ regionibus Aram præponitur. *Aram Nabarajim*, Syria duorum fluviorum apud sacros scriptores est Mesopotamia. *Aram Damafek*, Syria Damascena, vide ipsum lib. II, cap. 5, & 6.*

v. 310. Καλκίφων] hoc est *magna voce*. interpretes: *apud voce*. Hesych. καλκίφων, ἰχυρόφων. Stentori Homerus tribuit. Superius in Ἀπιδ v. 243: καλκίον ἐξὺ βόων. *Verbenter acriter clamabant*. Homerus:

Οἳ δ' ὥς ἐν αἰοῖσιν ὅππῃ καλκίον αἰακίδα.

Hi vero ut audierunt vocem magnam Achillis. vido quæ de hoc loco notavit Porphyrius Quæstione VI ad Hom. Virgilio eadem translatione: vox ferrea, Lucretio, vox ærea.

v. 310. *Αὐτὸν εἰδὼν*] Poëticum dicendi genus pro *λυγρὸν, ἐλίσσριον*, perniciosam. superius in *ἔργῳ, πρὸς μὲν δὲ αἰδῶν*, prudens. Nec abhorret longe ab hoc illud quod notavimus in *Λαοῖδε, λούκῳ ἵεσσις*, pro *λούκῳ*.

CAPUT XXIV.

Vetus lectio reposita in Hesiodo. *Φίχ' ἐλολῶ. Φίκιον. Picati. βοῶντις.* Hesychius emendatus, & Dracontius. *βέπαις.* Catulaster. Hesiodo medela. *Ἀργένης ζεύρεθ.* Hesiodus emendatur, & alio loco exponitur. *Γλαυκή.*

v. 326. *Σ Φίχ' ἐλολῶ*] Reposui veterem lectionem ex antiquorum scholiorum auctore. qui legit *Φίχ' ἐλολῶ*, & explicat *σφίγῃ ἐλολῶ*. addit porro Bætos dixisse *Φίχῃ*, unde *φίκιον* locus ubi sphinx ætatem egerit. Huic Euripidis Scholiastes adstipulatur in Phæniissis, qui tradit *φίκιον* ὄρεθ a sphinge dictum esse, ipsamque a Bæotis vocatam *φίχῃ*. Hinc & Latinis picati dicti, quorum pedes formam sphingum habebant. Festus: *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati sunt in speciem sphingum, quod eas Doris phicas vocant.* Sic *φίκιον πικῆς* phiceum monstrum dicitur sphinx apud Lycophronem Cassandra, v. 1463. *Φίκιον* vero est mons Bæotiz, cujus meminit in *Λαοῖδε*, v. 31:

πίζῃ δ' ἔξ τε τυφάσιον, πῶθεν αὖθις

Φίκιον ἀκρότατον ὠρεσὶν ἔσται μὴνίῳ Ζεὺς.

Celeriter pervenit in Typhaonium, unde rursus ad Phicium summatum accessit sapiens Jupiter. Stephanus de Urbibus: *Φίκιον ὄρεθ Βαιωτίας καὶ Ἀλφειοφύγῃ, καὶ Ἀλφειοφύγῃς τῇ.* vide & Plutarchum in libello, quod bruta ratione utantur. Æoles postea præposuerunt σ, sicut pro *φάξω, σφάξω*, pro *μέγδω, σμέγδω*, pro *μῦς, σμῦς*, sic & pro *φίκιον, σφίκιον*. Sic enim ille mons appellatur apud Palæphatum in MSS. in editionibus perperam *σφίγγιον* scribitur.

v. 330. Ε'λιφάιρε] Bene Grammatici, ἑλαπίν. Hesych. ἐλιφαιρέω, βλάπτει.

v. 352. Πασίθεν] In nonnullis codicibus extitit πασιθεν, ut veteres testantur.

v. 355. Πλυτῶτε βοῶπις] Turpissime interpretes: *Pluto bovinis oculis*. Vel pueri norunt βοῶπις esse magnos oculos habens. Omnia enim magna Græci βόεια vocant, ut & prisca Latini. Hinc elephantem dixerunt *bouem Lucan.* Sic Græci βύπεινα apud Hesych. βύλιμ, apud Erasistratum est μέγας λιμός, *magna fames*. βυχαί, μεγάλωνχ, jactator: βύπαις, quod legitur apud Alciphronem ep. 62, est μέγας παῖς puer adultior. Hesych. βύπαις, νέος μέγας, ἀφ᾽ ἡλξ, μέγας παῖς ἢ ἰχθύς, scribe ἰχυρός. Glossæ veteres: *catulaster βύπαις*. Aliæ δ᾽ ἐπίπαις *catulaster*. quæ vox Dracontio restituenda. In lib. II, v. 191 in editis legitur:

Non catulastera geris puerilia, non puer audet

Attractare tener Martia tela manu.

legendum: *Non catulaster agit puerilia*. Loquitur ibi de variis hominum pro distincta ætatis ratione studiis. Catulastri autem sunt pueri grandiores, qui incipiunt *catulire*, hoc est ad venerem incitari. inde & Catullinomen. Oculi vero magni inter præcipua pulchritudinis περμήεια. Liban. Progymnas. Ὅμηρος ἐνδείξασθ βυλόμην, οἷς εἴησαν ὀφθαλμοὶ τῇ Ἡρᾷ καλοὶ τε μεγάλοι τε, βοῶπιν αὐτὴν ἐκράλει. *Homerus ostendere volens quod oculi Junonis magni essent & pulchri, bovinos oculos eam habere dixit.*

v. 375. Κεῖν δ' Εὐρυβίη πίλει] Sic & interpretes: *Crio autem Eurybia peperit*. Igitur Crio est scæmina, Eurybia vero mas? Attamen superius Hesiodus ostendit Eurybiam esse filiam Ponti. Quid tricamur? legendum: Κεῖν δ' Εὐρυβίη πίλει. vidit hoc etiam Comelinus, nisi quod pro Κεῖν male scribat Κρείν. Sed Κεῖν dicitur & Apollodoro, & scholiis antiquis, & Euripidis interpreti.

v. 379. Ἀργέτω Ζήφυρον] Ἀργέτης hic non est Caurus, sed Zephyri ἐπίθετον. Inferius v. 870:

Νόσφι Νότῃ, Βόρειῳ τε, καὶ δ' Ἀργέτῳ Ζιφύραιο.

Prater

Præter Notum & Boream, & celerem Zephyrum.

Homerus Iliad. λ, v. 307 :

Ἀργίτας Νότιο βαθείη λαίλαπι τύπλων.

Celeris Noti vehementer procella verberans.

Scholia antiqua ad hunc locum Hesiodi: Ἀργίτω τ' ὄξω κ' πα-
χυν, & κρηπὸν εἶπ. Hesych. Ἀργίτας Νότιο. ὃ λιγυρόν λα-
κρότον. πρὸς ἑκκλῶς. Ὅμηρος γὰρ πύσσας οἶδεν ἀνέμους. ἔστιν ἔν
παχέ. Sed quam Hesychius damnat expositionem, eam pro-
bat Strabo lib. I. quem vide.

v. 417. Ἐξδὼν ἱερά κ' νόμον] est sacra faciens secundum pa-
trios mores & consuetudinem, ut in Carminibus aureis, quæ
Pythagoræ adscribuntur :

Ἀθανάτης μὲν πρῶτα θεὸς νόμον οἷς δόκεται,
Τίμω.

*Immortales quidem Deos primo secundum patria consuetudinem,
Venerare.* κ' πάτερα dixit Porphyrius loco supra laudato.

v. 430. Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μέγα τέπειν, ἢ κ' ἐθέλῃσιν] Sic le-
gunt editiones recentiores, & vertunt : *Inque concione inter
homines eminet, qua scilicet voluerit.* Heinsii editio major: ὦν
κ' ἐθέλῃσιν, interp. *quorum scilicet vult.* Sed utraque lectio
non est unius assis. Quem enim commodum sensum inde con-
ficeres? Reponenda est veterum librorum & editionum lectio,
quam temere commutavit Comelinus, ut ex notis ejus edi-
tioni præfixis videre est: *Hic pro ἐὼν*, inquit, *reposuimus ἐν τ'*,
& *pro ὦν κ' ὦν κ'.* Sed ὦν κ' non erat de sua sede deturbandum.
Subintelligitur enim μέγα τέπειν. Sensus est, in concione in-
ter homines excellit quemcunque voluerit excellere Hecate.
Ejusdem sententiæ versus est in initio Ἐργων, quod me docuit
Vir summi ingenii & eruditionis Johannes Fridericus Grono-
vius, cui quantum debeant hæ reconditæ literæ nemo ignorat
nisi barbarus, & omnis humanitatis expers :

Ὅν τε Διὶ θεοῖσι ἀνδρες ὁμῶς ἀφ' αἰθέρι τε φαιέται.

Ἐν τ' ἀγορῇ τε Διὸς μεγάλοις ἔκηλε.

*Per quem mortales homines pariter sunt obscuri clarique. Nobiles
ignobilesque sunt Jovis magna voluntate.* Sic hic locus ex sen-
tentia doctoris nostri est interpungendus. Διὸς μεγάλοις ἔκηλε,
idem

idem est quod hic dixit ὅτι κ' ἐθέλησι. Jupiter nobiles & ignobiles, claros & obscuros facit, quos vult. Omnia nunc sunt liquida, discussæ omnes tenebræ, quæ viros doctos exercuerunt, qui prava distinctione inducti sibi persuaserunt, Διὸς μεγέλοιο ἐκείῃ abundare, & ominis causa tantum esse appositum, quia nihil sit quo referatur. Sed nunc quo referatur nemo non videt.

V. 440. Οἱ γλαυκῇ δυσπόμενον ἐρραΐζονται] Γλαυκῇ simpliciter est mare, Latinis *carula*. Virgil. *carula verrunt*. Interpretes : *glaucum mare*.

CAPUT XXV.

Hesiodus emendatur & ejus antiquus scholiastes. Αἰγῶν ὄρε. Γὰρ πύττα. Ἰεγεῖ πύττα. Κύβερ. Stephanus emendatus. Γύαλα παρυσσῶσι. Mos veterum in deorum statuis, templis, aris ornandis lana. Cur Homerum Plato e republica sua ablegans voluerit ornari lana. Locus Hesiodi ex conjectura emendatus. Παριλθεῖν. Chaos. Hesiodus interpunctione emendatus. Ἐπανν. Lucianus correctus. Ὠγύγη. Ἐργασία ἔχεν. Hesiodus emendatus & antiqua scholia. Μαψαύται. Horæ pulchritudinis prælides. Ωραῖα. ὠραῖ. Χρυσάμπυκες. Ἄμπυξ. Ἀνέδυμε. Mitæ sunt fasciæ, & barbararum mulierum cultus. Στεφάνη. Vetus lectio Hesiodi restituta. Ἐρχικίδιμο. Ἀρεσδίτη νύχ. Vetus lectio Hesiodi restituta.

V. 485. Αἰγῶν ὄρε] In Cappadocia mons Argæus est, cujus meminit Claudianus, Plinius, alii. In Creta autem frustra quæras montem hoc nomine. Nullus enim in illa reperitur. Itaque in animum induxi meum jam dudum reddendam esse poetæ lectionem veram, quam servavit παλαιῶν σχολίων scriptor. Is legit : Αἰγῶν ὄρε. aitque sic Cretam dictam olim a capra Olenia Jovis nutrice quali Capræ montem. Αἰγῶν ὄρε] Σημείωσται ὅτι καὶ ἔστι αἰγίοχον ἐκάλουν τὸ Διὰ, ἐπεὶ αἶγα ἐθήλασεν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγῶν ὄρε καλεῖται, καὶ Αἰγῶν ὄρε εἶναι τὸ Ἰδαῖον καλεῖσθαι. Ὅτι ὁ ὄρε εἶναι τὸ Ἰδαῖον ὅτι αἰγίδος αἰγίοχον αὐτῶν ἐκάλουν. Nota quod & iste (nimirum Hesiodus) *Ægiocorum* dixit *Jovem*, quia capra ubera suxit. A qua etiam *Creta* appellatur *Capra mons*. & a nonnullis Αἰγῶν dicitur *mons Ida*. Homerus ab ejus armatura *agide* ipsum *Ægiocorum* dixit. Sic hic locus est restituendus, qui flagitiose congruus

ptus est in editionibus. Mons Ægæus est is ipse qui a Ptolemæo vocatur *ἱερὰ πίττα*. inde sancta rupes dicta, quia in illius antro credebatur custoditus & enutritus fuisse Jupiter. Erat collis Idæ, qui postea ab urbe in illa posita appellabatur Pytna, & urbs *ἱερὰ Πύττα*, quod cognomen ei adhæsit a colle. Strabo lib. X: *τῆς δι' Ἰδῆς λόφου Πύττα, ἀφ' ἧς ἱερὰ Πύττα ἢ πόλις. Pytna Ida collis, unde urbs Hiera pytna.* Male in Dione lib. XXXVI: *ἱερὰ πύθια* scribitur. quod & nuper animadvertit Vir insignis ingenii & doctrinæ Ezechiel Spanhemius in eruditissima dissertatione de præstantia & usu Numismatum antiquorum. Hinc vides cur nonnulli Jovis incunabula ponant in monte Ida. Stephanus de Urbibus non collem, sed campum dicit. *Ἐστὶ καὶ Αἰγυῶν πεδὶον συνάπτον τῇ Κίρρᾳ ὡς Ἡσιόδου. λέγεται ὅτι αἶγα πότε φερομένη διὰ τὸ εἶναι τὸ Πύθιον ὄρος, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πεδὶον Αἰγυῶν.* Est & Ægeus campus annexus Cirrha, ut apud Hesiodum. dicitur vero a capra, qua olim venit a monte ad Pythium, a quo & campus Ægeus. Nullum est dubium, quin hunc locum respexit *ἱθιόγεα*. Campus Ægeus late patuit ut & Pythium & Gortyna in illo fuerit sita. Hinc Strabo Gortynam in campo sedere ait. Hic vero est ille campus Ægeus. imo totam insulam olim *αἰγυῶν* fuisse appellatam ex Scholiaste modo accepimus. Sed quænam illa Cirrha cui fuit aditus Ægeus campus? Sane Cirrha in Creta nulla est. legendum *Κυῖρα* quæ eadem est quæ Pytna. Stephanus: *ἱερὰ Πύττα, πόλις Κρήτης ἢ ἀπὸ τῆς Κύβρας, εἴτα Πύττα, εἴτα Κάμιρος, εἰδ' ὅπως ἱερὰ Πύττα. Hiera Pytna urbs Creta, qua prius Cybra, postea Pytna, deinde Camiros, deinceps Hiera Pytna.* Non est quod nobis scrupulum injiciant Lyctii, ad quos a Rhea delatum esse Jovem paulo ante Hesiodus cecinerat: cum ii satis longe a Pytna, seu monte Ægæo abint. Verum non urbs intelligitur Lyctus, sed populus Lyctius, sub quorum ditione tum fuit & mons & campus Ægeus. Lyctios enim magnis opibus aliquando floruisse Strabo dicto loco ostendit. Male Hiera petra in mappis Ptolemæi littoribus maris Carpathii apposita est, non longe distans a Dicta, cum sit collis Idæ.

v. 459. *Γυῖλοις κατὰ Παρθενόειο.*] Interpretes: *in jurgio Pat-*
naſſi.

passi. Sed γάλα potius sunt valles κρηλώματα, quam juga. Apud Euripid. γάλα καρποφόρα, *valles frugiferi.* Hoc loco intelligit anfractum illum rupis Parnassi & planitiem in qua urbs & templum Delphicum. de qua Strabo lib. XI, & Justin. lib. XXIV. In templi enim ἀναθήμασι longe post fuisse istum βαίτυλον testatur Pausanias in Phocicis: Εἴπεινα εἰνὶ δὲ δαίτῃ μνήμαίς, λίθον ἔστιν ἡ μέγας, τέτυκτο ἡλαον ὀσημέραι κατὰ χέουσι, ἐκ τῆς ἰορτῆς ἐκείνης ἔλα ἐπιθήκασιν ὄρρα. Εἴτι δὲ τῆς δόξας ἐς αὐτὸν δόξῃαι Κρόνον τὸ λίθον εἶναι τῆς παίδος καὶ ὅς αὐτὸς ἤμεσεν αὐτὸν ὁ Κρόνος. *Ab eo monimento cum rursus adscendere inceperis lapidem videas modice magnum. Hunc quotidie oleo perfundunt, singulisque festis lanam in eo ponunt rudem. Fama autem tenet esse illum ipsum lapidem, qui datus fuerit Saturno pro puero, quemque postea rursus evomuerit. Lana ornabatur hic lapis diebus festis, quoniam omnia quæ maxima sacra erant, & divino vellent honore affici, ungebantur, & lana, laneisque tæniis ac coronis ornabantur. Arborem sacram Arnob. lib. V lanarum velleribus colligatam ac circumvolutam dixit. Et Plutarchus in Theseo ramum ex olea sacra decerptum ἐλαῖον ἄσπερον κατεστειμένον, lana alba recinctum fuisse ait. Sic solebant lares lana cingi, & fores ac aræ templorum, cum rem sacram die solemnī essent facturi, vittis laneis ornari. Propert. IV, 6:*

Costum molle date, & blandi mihi thuris honores

Terque focum circa laneus orbis eat.

Hinc intelligimus cur Plato, ubi Homerum e sua republica in aliam civitatem dimittendum esse censet, eum jubeat unctum & lana coronatum educi. Ἀποπέμπωμι τε αὖ, inquit, εἰς ἄλλαν πόλιν, μῦρον καὶ τῆς κεφαλῆς κατὰ χάριτες καὶ ἐλαῖον στεφανίς. *Dimittamus eum in aliam urbem unguento caput ejus perfundentes, & lana coronantes.* Amandari quidem volebat Homerum e sua civitate, ne qua opinio sequior de Deo civibus suis, qui fabularum mysteria non intelligebant, per imprudentiam ex ejus cantibus affricaretur; sed volebat eum dimitti non tanquam hominem scelestum, & infamem, sed tanquam hominem divinum, dignumque qui ad instar Dei ungeretur, & lana coronaretur, hoc est divinis afficeretur honoribus. Diis enim &

rebus

rebus sacerrimis hic honos habebatur. Homerum enim Plato unus omnium maximi faciebat, & ob artis divinitatem mirifice celebrabat, ejusque sententiis utebatur frequenter ad docendum, verbis vero & loquendi generibus ad dictionem exponendam. Hæc est vera ratio cur ungi & ἱεῖν voluerit coronari Homerum Philosophus: non quod tanquam exul & civiliter mortuus fuerit ejectus, quia mortui ungebantur: nec propter poetarum molliem, quam lanea corona significaverit, ut heracle Musarum & Platonis ingratiis docuit Andreas Schottus Norodorum Ciceronianorum lib. I I I, cap. 12.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα αἰζῶμαι] Ellipsis, quam hic fingunt interpretes, male convenit cum genio auctoris & ipsius linguæ Græcæ. Quis enim dicat ταῦτα αἰζῶμαι, pro propter hæc venerari, ut illi volunt? Locus est contaminatus, qui sic puto emaculabitur, si legas: Ταῦτ' ἄρα φοβῶμαι, hæc quidem molliens. φ aut vetustate temporis, aut alio vitio exoletum, aut negligentia descriptorum intercidit, inde α a præcedente syllaba ἄρα est absorptum, quod frequentissime in veterum libris contigisse nemo nescit paulo modo humanior.

v. 612. Παρίσσειν] est effugere, vitare Dei consilia, decreta. Nam *qua fato manent, quamvis significata non vitantur*, ut Tacitus ait. Homer. Iliad. α, v. 134:

Μήδ' ὅπως ἀγαθὸς παρ' ἰὼν, θεοὶ κεῖν' Ἀχαιῶν

Κλίπει νόον, ἵπαι δ' ἀφελύσσαι, ἔδ' με πείσῃς.

Ne sic, quamvis fortis sis, divine Achilles, dolose agas, quoniam non effugies, neque mihi persuadebis. ἔδ' με πείσῃς, scilicet quæ decrevi facere.

v. 700. Καῦμα δὲ θιασίτοις κῆτεχεν χαῖ] *incendium ingens corripuit inferorum sedes.* Sicut Paulo ante de clamore:

Ἔπος δ' ἵκνε βαρεῖα

Τάρερον ἡρώεντο, ποδῶν αἰπεία τ' ἰωή.

Concussio vero gravis venit ad Tartarum caliginosum, & pedum magnus fragor. Chaos sæpe est inferorum domicilium: Plutarchus sane χαῖ, ἄδλω, ἑρηνω. ἥριον exponit. Orpheus apud Ovidium X Metamorph. ad Plutonem & Proserpinam:

Per ego haec plena timoris,

Per chaos hoc ingens, vastique silentia regni oro.

Stattius:

Qui nunquam sospite nato

Triste chaos, maestique situs patiēte sepulchri.

posses etiam aërem interpretari. Aristophanes in Avibus:

Διὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἀπολείας, καὶ τὸ χάος

Τῶν μερίων τῶν κυρίων καὶ ἀποφορήσι.

Per urbem alienam & chaos femorum nidorem non transferetis.

Ubi Suidas & alii veteres magistri χάος exponunt aërem. Hinc & vetus interpres Luc. XVI, 26. illud μέγα χάος, quod inter epulonem divitem & Lazarum erat *chaos magnum* interpretatur, hoc est, vastum inane, vastum intervallum quale est aër, sive, ut Tertullianus vertit, immensa distantia sublimitatis & profunditatis. Apud nostrum Poëtam inferius v. 740 locum Erebi vastum & immensum in quo Titanes servabantur χάος μέγα dicit, quem postea v. 814 ait esse πέρα χάος ζοφερόν, ultra Chaos tenebricosum, hoc est, Erebum. Itaque magis probopriorem expositionem, & hoc nomine, quia de aëre paulo ante verba fecit:

Φλόξ δ' ἔτερε δῖον ἵκανεν ἄνω.

Flamma vero ad aërem divinum pervenit magna. Sequenti atam obscure & inepte versa sunt, ut quid poëta velit ex versione ne Oedipus quidem intelligat. Verba Graeca sunt:

εἶσατο δ' ἄνω

Ὁφθαλμοῖσι ἰδεῖν, καὶ ἔπειτα ὅσων ἀκρόται,

Αὐτως ὡς ὅτι γαῖα καὶ ἕρως ἀνω ὑπερῶν πύλας.

Sic interpungenda mihi videntur. Mens poëtae est: *Simile autem videbatur atque si coram oculis quibus adspiceret, atque auribus audiret, eodem modo ut cum terra & caelum latum superne appropinquabat.* Aërem, inquit, terram, pontum, Tartara corripiebat ignis fulminum a Jove missorum, tantusque fragor ex illo oriebatur incendio, ac si caelum ruere, sive terram caelo misceri videret & audiret.

v. 735. Εὐχόμενος γὰρ] Apposite ad hunc locum Seneca Hercule furente:

*Sterilis profundi vastitas squallet soli,
Et fœda tellus torpet aeterno siccitate,
Rerumque mœstus finis. Et mundi ultima:
Immotus aer hæret: Et pigro sedet
Nox atra mundo.*

v. 768. Ε'παινῆς Περσεφόνειης] Est hoc proprium Proserpinæ epitheton. Homerus Iliad. ι.

Κικλήσκουσ' Α'ιδῶν & ἐπαινῶ Περσεφόνειαν.

Invocans Plutonem & terribilem Proserpinam. Proclus superius ad Ε'ργα: Αἰνῶν δὲ πινε παραλείπει παρέλαβον, ὥσπερ ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. Restituenda hæc vox Luciani Necyomantix: Δαίμονας ὁμῶ πάντες ἐπιβοᾷτο, ποινὰς, καὶ Ἑρηνύας, καὶ νυχθὺν Ἐκχέτω, καὶ αἰπηνῶ Περσεφόνειαν. Interpres vertit: *Damonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erinnyes, Hecaten nocturnam, excelsam Proserpinam.* Fœdissime. lege: ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. terribilem Proserpinam. Ποινὰν vero sunt Furix.

v. 797. Α'πολείψας] Bene antiqui Grammatici: ἀπονδᾶς ποίησας, libans. Libantes enim aliquid de pateris effundebant in mensas & aras. Sic & simplex λείβειν. Unde Latinorum libo, libum, libamen. Insaniunt qui hic dicunt ab ἀπολείπειν esse ἀπολείψας.

v. 806. Ὠγύγεον] Referendum est ad ὄρεον non ad ὕδωρ, & exponendum magnum, ὦγυμ' enim est magnus. Hesych. ὦγυξ, παλαιὸν, ἀρχαῖον, μέγαλον πᾶν. Stygem autem fuisse maximum Deorum jusjurandum alibi noster dixit, & res nota est.

v. 818. Οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν] Nec hic mentem Poëtæ ceperunt, qui vertunt: *Cujus manus quidem sunt ob robur operibus aptæ.* Ε'ργασθῆναι ἔχειν est ἐργάζεσθαι. Hic est sensus: *Cujus manus quidem ob robur semper operantur.*

v. 851. Κρόνον ἀμφὶς ἑόντες] Circa Saturnum existentes. qui una cum illo in vincula sunt conjecti. Interpretes diverso plane & absurdo sensu: *A Saturno seorsim existentes.* Titanes Saturni fuerunt copix contra Jovem, a quo victi cum suo Imperatore deturbati sunt ad inferos.

v. 872. Μὰ ψαῦρα] Reddidi Hesiodo priscorum exemplarium

rium lectionem: Μαψαῦραι, quam probant Hesychius & scholia antiqua. Hæc: Μαψαῦραι κενεαὶ καὶ μεγάλαι πνοιαί, οἷον καικίας, θρασυκίας. Sic lege, illum vide.

v. 875. Ἀλλοτε δ' ἄλλα ἄησι] Legendum ἄησι, quod Æolice dicitur pro ἄησι. Et sic lectum olim fuisse Etymologici scriptor ostendit: Τὸ γ' ἦ πλεθυστικῶν, ἄησιν, Αἰολικῶν τερον. ἐρχλω γὰρ ἄησι, ὥστε ἰσῖν. Ἀλλοτε δ' ἄλλα ἄησι. Male legitur ἄλλα in Etymologico. Hanc emendationem sequens Δῖσι καὶ ἰσῖσι confirmat, & ἄησι ferre non posse declarat.

v. 903. Αἰτ' ἐργ' ὠραίεσι καὶ ἀθηῆσι βροῆσι] Inscitiae interpretum insigne monumentum & hic locus est, dum vertunt: *Quæ opera matura faciunt mortalibus hominibus.* Loquitur de horis. Non quidem ignoro eas esse cœli janitricis & ministras solis. Valer. Flacc. lib. I V:

Sol auricomus cingentibus horis

Multifidum jubat & bissero sydere textam

Loricam induitur.

sed quis non videt aut alias plane esse has Hesiodi horas ab illis Homeri, aut alias partes eis dari a nostro Poëta, cui sunt pulchritudinis præsidēs. Quod & nomina illarum declarant. Quid enim magis res humanas pulchras reddit & florentes, quam Eunomia, Dice, & Irene, hoc est bonæ leges, Justitia & Pax. Hæ sane divæ non matura reddunt mortalium opera, sed ornant, excolunt, nitorem & decus illis conciliant. Pind. Olympion. XIII de beata & omnium rerum copia affluente Corintho: Ἐν τᾷ δ' Εὐνομία καὶ Εἰρήνη, καὶ Δίκη, καὶ ἰσὶς πολίων ἀσφαλὲς Δίκη, καὶ ὁμῶς ποτ' Εἰρήνη, παρὶν Ἀνδράσι πλεῖστα, χρεῖσται παῖδες Διὸς ἔχουσιν. In hac (Corintho) Eunomia habitat, sororesque, fundamenta urbium firma, Justitia, & iisdem moribus prædita pax, dispensatrices hominibus divitiarum, aurea filia Themidis consultricis bona. Hinc omnibus rebus ornandis adhibentur Horæ. In ἐργίς in Pandora comenda, v. 74:

Ἀμφὶ δ' τῇ γὰρ

ὧραι καὶ ἰσὶσι καὶ θεῶν ἀνθεσιν ἐσθλοῖσι.

Ipsam porro Hora pulchram comam habentes coronarunt floribus vernis.

vernīs. Theocritus de poculo pulcherrimo, & suavem exhalante odorem Idyll. I: v. 148.

Ἡνὶ δὲ τοι τὸ δέπας ῥῶσσι φίλον ὡς καλὸν ὄσθη.

Ἰρῶν πιπλύθαι νιν ἐπὶ κερναῖσι δευσεῖς.

En tibi poculum : contemplare, amice, quam suaviter olet,

Horatium in fontibus ablutum dices.

Hinc ὦρα est pulchritudo. Ὠραῖος pulcher. Hesych: Ὠραῖος δὲ μωρεφῶ. Ὠρεσπῶ, Ὠρήμων, Ὠρεσώπῶ. Theocr. Idyll. I, v. 109 Ὠραῖῶ Χώδωνις. *Formosus Adonis.* Ὠραῖον pulchrum reddo, decus & venustatem concilio. est vocula μωρητης, sicut superius μασιχῶν, & plures aliz. pro Ὠραῖον frequentius legitur verbum paragogicum Ὠραῖζεν. Hesych. Ὠραῖζεται, καλῶς πίθεται. Ὠρεῖσ μωρη καὶ καλῶς πῖσ μωρη. Quia vero Ὠραῖος est pulcher, & homines in adolescentia & juventute sunt pulcherrimi. Hinc Ὠραῖῶ est ἀκμαῖον, in ætatis flore constitutus. In ἔργ. v. 695:

Ὠραῖος ὃ γυναικᾶ πιδὸν ποτὶ οἶκον ἄμαλῶ.

In ætatis flore uxorem tuam in domum duc.

Ὠραῖῶ est ἀκμαῖον ut bene exponit Scholiastes Theocriti ad Idyll. I, v. 109.

v. 916. Μῶσσι χρυσάμπυκες] Interpretes: *Muse aureis mitris revinctæ.* Præstat interpretari: *aureis reticulis ornata.* Ἀμπυξ est ἀλφιδημα, τερχιδεσµῶ, diadema, reticulum, fascia, qua mulierum coma redimitur. Homerus Iliad. X, v. 468:

Τῇ δὲ δ' ἀπὸ κεφαλῆς χεῖ δέσµωσθε σφαλδέσθε,

Ἀμπυκα, κεκρύφαλον τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσµω.

Longe autem a capite fudit splendidas fascias, reticulum, vitæ tamque ὦ implexum redimiculum. Ubi brevia Scholia Didymi, ut credunt vulgo: Ἀμπυκα κέσθον πινὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀνέχου πῖς τερχας τ' κεφαλῆς. Hinc recte ab Hesychio exponitur ἀνάδωµα. Anademata enim erant fasciæ crinales. sed & mitræ erant fasciæ, quibus coma religabatur. Hinc Judith. X μίτραν Castalio reddit fasciam. Verum mitris utebantur barbaræ mulieres, & vêtulæ, & meretrices: Ovid.

Simulavit anum mitraque capillos

Presserat.

Juven. Sat. III. v. 66: *Ite quibus grata est picta lupæ barbara*

mitra. Plerumque vitio vertitur. itaque mitras tribui Musis
οἱ χαλκίεντες non ferent. Barbaræ enim illæ initræ a Græca-
rum matronarum & puellarum reticulis fuerunt diversæ. Hæc
Homero σέφαναι. *Iliad.* Σ, v. 567:

Καὶ οἱ αἱ μὲν ἡλκὺς σέφαναι ἔχον.

sed apud Pollucem lib. V, cap. 16 rectius legitur :

Τῶν δὲ αἱ μὲν ἡλκὺς σέφαναι ἔχον.

Harum hæc quidem plexas coronas habebant. ut superius ἡλκὺς
ἀναδίωμη. Σέφαναι autem fuisse propria antiquarum Græca-
rum mulierum ornamenta capitis ex *Æliani Παικίλ.* I. σφ. lib. I,
c. 18 cognoscimus: Πῶς ἔχ' διέβριον ὑπὸ τευφῆς αἱ πολλαὶ τ' ἡ-
ναϊκῶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ κεφαλῆς σέφανῳ ἐπιτίθειτο ὑψηλῶ. *Quis*
vero neget plerasque veteres mulieres luxu diffinxisse? Caput
enim ornabant alta fascia. Sic verte. Erat enim σέφανη limbus
seu fascia altior caput seu aliud quid ambiens. Hinc & lorice
& murorum pinna σέφαναι dicuntur.

v. 925. *Ἀρχεκύδδισον*] Miror unde in recentiores editiones
irrepperit hæc inepta lectio & vocabulum nihili, cum recte le-
gatur in prima editione majore Heinssiana, Stephaniana, ac ple-
risque aliis omnibus antiquioribus, *ἰρχεκύδδισον*, quod recte ex-
ponunt antiqua Scholia τὴν θύρῳσον ἐγείρουσαν. tumultus, turbas
excitantem. quamvis in editionibus vitio librariorum omis-
sum sit *ἰρχεκύδδισον*, & sola extet explicatio. Monuit etiam me
de restituendo hoc eleganti vocabulo Thomas Reinesius, vir
nunquam satis laudatus, præfatus extare id quoque apud Coin-
tum lib. I, v. 178, ubi Eris dicitur *Ἐρχεκύδδισον*. Synonymum
esse *ἰρχέμαχον*, *ἰχασίμαχον*. *Ἐχασίμαχον Διόνυσον* dixisse Non-
num XIII Dionys.

v. 927. *Ἐν φιλότῃ μίγεισσαι*] Legendum est *ἐφιλότητι μι-
γείσσαι*, ut nuper ostendit mihi elegantissimus juvenis Cuperus ex
Scholiaste Apollonii, qui ad *Argonaut.* I, v. 859. *ἐφιλότητι* est si-
ne concubitu, ex se sola, sine consuetudine cum masculino.
Nihil certius. Confirmat vetus Scholiastes Hesiodi: *Πρῶτον*
ἔτ' ἢ Ἡφαιστον ἐκ μάτης Ἡέρας εἶπεν. διὸ καὶ τῆτο σήμῳον. Ὁ
ἦ Ὀμηρον ἐκ Διὸς καὶ Ἡέρας. *Primus iste Vulcanum ex sola Ju-*
none canis. ideoque & hoc nota. Homerus vero ex Jove & Venere.

Et

Et Apollodorus I Bibliothec. ΗΉρ ἢ χυεὶς ὧν ἦς ἐχθύνησεν ΗΉ-
 φαισιν. *Juno sine concubitu peperit Vulcanum.* Hinc & Apollo-
 nio dicitur ΗΉρης υἱὸς Junonis filius non Jovis.

v. 934. Φέβορ] Malo vertere *Terrorem*, quam cum inter-
 pretibus, *Timorem*. sequitur enim Δεῖμϙ, Timor.

v. 991. Νηοπόλον νύχον] Archilochus emendat μύχον, qua-
 si agentem in Cypri recessu, qui a nullis possit adiri. Alii
 eandem vim tribuunt τῷ νύχον, exponentes ἀφανῆ, λαθραίον,
 occultam, quæ a nullo videatur: Sed propria vocis significatio
 retinenda. Pleraque enim sacra Veneris noctu celebrabantur.
 Inde *nocturnvigila* dicitur Plauto. Idem Curcul. I, 3: v. 25, & 40.

Quid tu Veneri pervigilare te novisti Phadrome?

Nam hoc quidem haut multo post lucebit.

Pervigilia Veneris cui non nota? vide carmen elegans incerti
 auctoris quod inscribitur, Pervigilium Veneris.

Δόξα τῷ Θεῷ.

Addenda & corrigenda.

P Ag. 7. versu 2. post: *vide Festum*. Dicuntur & homines
 ordinarii. Festus: *Ordinarium hominum Oppius ait dici so-
 litum scurræ, & improbum, qui assidue in litiis moraretur,
 ob eamque causam in ordine staret advenantium prætorum. At Æ-
 lius Stilo qui minime ordine viveret.*

Ibid. v. 21. post εἰχραν δέσ. Sic apud nostrum inferius in
 hoc opere v. 209: Τῇ δὲ αἶς, ἣ σ' αἶν ἐγὼ πᾶς ἄγω. *Huc vadis
 qua te duco.* h. e. εἶναι δέσ, ire debes.

P. 14. post versum 4 εἴησαν. v. 71. Παρθένῳ αἰδότην ἱκελον]
 hoc est ἱκελον χρῆμα, similitudinem virginis, id est imaginem,
 statuam. Plin. *figere ex argilla similitudines*. Sic fere Latinis
 similis simpliciter pro simulacro, imagine accipitur. Juvena-
 lis: Sat. I I, v. 6. *Si quis Aristotelem similem vel Pittacon emit,*
 hoc est Aristotelis vel Pittaci imaginem: Multis exemplis de-
 clararunt docti viri ad Statium.

P. 14. v. 23: *Ἰοῦς ἰgitur dona sunt rejicienda?* & sequ. vers. *Plutarchus in libello.*

P. 19. v. 21. pro *aurei* scribe *argentei*.

P. 21. v. 30. post: *neve nullius sis.* In Theogon. v. 410: *Ἡ γὰρ ἐς μέγα δῶμα φίλῳ κελητῶς ἀγκίλῳ.*

Duxit in amplam domum sua ut sis uxor.

P. 23. v. 34. scribe: *possint.* & versu sequente: *illud.*

P. 27. v. 16. post: *afficere solet:* In Theogonia v. 402:

ὧς ὃ λέοντι δύν ἀμφὶ κτερόνῃς ἐλάφοιο

Ἀλλήλοισι κητίοντι, ἐπὶ σφίσις ἐρμήσουσι.

Ut autem leones duo pro occiso ceruo sibi mutuo irati in se ipsos impetum facere solent. In Theogon. v. 750.

Ἡ μὲν κτερόνῃσσι, ἡ δὲ θυοφειν ἔρχεται.

Hæc quidem intrabit, illa vero foras egreditur. h. e. intrare solet.

In *ἔργῳ* v. 523:

Νυχὴν κρητίζετ' ἐνδοθὲν οἴκῳ.

Noctu cubare solet intra domum.

Ibidem versu 23, post: dirimere solet. Et v. 370:

Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίῳ ὤλεσαν ἀνδρας.

Credulitas pariter ac diffidentia perdere solet homines. Et v. 443:

Ἦ ἔα δ' ἀφειλέθ' φαινομένην ἐθέλουσά γε θυμῷ.

Facile vero auferre solet apparentem volens saltem animo. Interpretes Latini: *abstulit.* Et v. 284: *Ζεὺς δὲ τι ἱεὺν ἐπιμύει. Ἰὺπιτερ τὺν Ἰριμ μittere solet.* Theogo. v. 7:

Ἀχροπύτῳ Ἑλικῶνι χορὰς εἰσποισίμεναι καλὰς. *Summo in Halicone choreas ducere solent pulchras.* Ibid. v. 784: *Ζεὺς δὲ τι ἱεὺν ἐπιμύει. Ἰὺπιτερ τὺν Ἰριμ μittere solet.* Sic & scriptores in oratione pedibus soluta loquuntur frequenter.

P. 33. v. 20 post: *Διὸς κυρὴν παρθένην* adde: *Restitui & hanc vocem Theogon. v. 318, & v. 442. Homer. Iliad. Σ. v. 184, & Od. Α. 579.*

P. 49, adde v. 5, post: *vilis & nullius rei.* Strabo lib. XV: p. 722, *Πολλὰ δὲ κατέκλυσε καὶ τῶν σωματίων καὶ τῶν χρηστῶν ἐπιπιδὼν χειμῶνες ὑκίως, καὶ τῶν βασιλικῶν δὲ κατεσφάδης ἐξηλείφθη.* *Multa autem corpora & utensilia noctu ingruens torrens hausit, & magna pars regia suppellectilis ablata.*

P. 52. v. 21, 22: Αὐτόρου ἀροτρῶν. & sequ. vers. Πηκτῶν ἀροτρῶν.

P. 59. post v. 7. Ἐκτελέει βεβαῖν vero in initio hujus versus est: *Ut matura grandescant*. Lustricum carmen apud Catonem: *Mars pater te precor, quasque mi tu fruges, frumenta, virgulta, vineta grandire beneque evenire sis*. Accius Melcagro: *Fruges prohibet pergrandescere*. Hinc *grandia frumenta* apud Virgil. IV Æn. v. 405.

pars grandia tridunt

Obnixa frumenta humeris.

& apud alium poetam *grandia farra*. Contra *vegrandia farra* apud Ovid. III Fastor.

vegrandia farra coloni

Quæ male creverunt, vescaque parva vocant.

v. 468. Ὁρπηγε βαῶν ἐπὶ τῷ περὶ κηρυ] Legendum puto: ἱναί. *Temonem tergis boum immittas, ferias temone terga.*

P. 63. v. 21, ut Claudianus ait. Ibid. v. 30. *In eo ipso, quod te ostendis facturum*, h. e. dicis, scribis. Sallust. Jugurth. 30: *Multa superba & crudelia facinora nobilitatis ostendere*. commemorare. C. Nepos Epaminond. *Micythus Epaminondam convenit, & causam adventus Diomedontis ostendit.*

P. 65. post versum 72. v. 523 Νυχὴν καὶ ἀλέξεται ἔνδοθεν οἶκον] MS. I. Μυχὴν καὶ ἀλέξεται ἔνδοθεν οἶκον. quod non improbem. Μυχὴν MS. glossæ ejusdem libri exponunt ἔνδοθεν. Nimirum *μυχὴν* est quæ ἐν μυχῷ δόμων ut Homerus loquitur, in interiore ædium parte versatur, quæ Græcis dicitur *πάλαμος*, *παρθενὸν* & *Gynæconitis*. Hinc ἐν *πάλαμῳ παρθένῳ* Theocrito est virgo, quæ in thalamo versatur, innupta puella. Stat. I Theb.

Nec mora præceptis cum protinus utraque virga

Arcano egressa thalamo.

quo nemo accedit nisi propinqua cognatione conjunctus, ut C. Nepos ait. Sic & Proclus legisse videtur, qui exponit *ἐξ οὗ μυχῶν & οἶκον παρθενδομοσίων*.

P. 66. v. 3. notavit Moschopulus.

P. 69. v. 17. post: sine fasciis sumi solita se puero. Non possum

I 4. quin

quin hic tecum, benevole lector, communicem epistolam eruditissimam quam de his duobus locis Pollucis ad me dedit Isaacus Vossius, ὁ πᾶν, postquam quæ de iis notaveram dudum essent typis descripta. Cum utrumque locum in optimo suo Codice sic legi ostendisset, ut a me edita sunt, nisi quod in priore pro εἴτε πᾶν οἰητίον scribatur εἴτε αὐτὰ οἰητίον. & pro εἰ ταῦτα λῶ, ταῦτὸν λῶ. & pro πέλυις, πέλεις, subjicit: Cudones vel udones apud veteres pro eadem re accipi recte notat Salmastius, verum non recte a cudendo hoc vocabulum arcessit, cum sit Græcum, & Græcam habeat originem. Ab οἷς est οἷα vel ὠα vel ὠα pellis ovina, & pro ὠα vero addito ut sæpe κ, dicitur etiam κῶα, vel κῶας, vel κῶς. A κῶς vero est diminutivum κῶδιον, κῶδις, & κῶδης, & amplificatum κῶδων vel κῶδων, pro quo etiam ὠδων, & ὠδων reperitur, unde Latinum cudones, udones, seu odones dixere, idque promiscue; cum κ aut c initiale non in barbaris tantum, sed etiam in multis Græcis Latinisque modo adsit, modo vero abjiciatur, quemadmodum etiam agnoscit Salmastius. De πλύτρων vocabulo sic sentio, esse id ejusdem naturæ ac originis ac sit ἔλυτρον. In multis enim solet τὸ π loco τ δὲ γαμμοσ affigi, ut ἡλικὸς πηλικὸς, ἕρμαιον πήραιο, αἰλαῖς πελαῖς, & infinita istiusmodi. Est autem ἔλυτρον integumentum, involu-crum, στέπισμος &c. ab εἰλύω seu εἰλύω involvo. Eodem referri debent πλυτῶν & πλυτῶν licet Hesychius habeat πλυτῶν, quæ sunt talaria seu fasciæ cursorum, quibus ad compescendam talorum extorsionem pedes munebant. Ut enim ἔλυτρον & ἔλυτρον dicitur, ita quoque πλυτῶν & πλυτῶν dicuntur ab εἰλύω & εἰλύω. Reddi debet hoc vocabulum Aristoteli in Problematis sect. XVI quæst. 4. ubi quæritur cur non tantum rotunda, sed & quæcunque rectilinea in terram cadentia ad æquales utrinque resiliant angulos. Dicit enim id fieri καὶ ὅτι περ τοῖς περὶ ὑπερμεροῖς τὰ σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅτι τὰς ὑπερμεροῖς ὑπερπαύουσι. Quæ vulgo sic vertunt, ut his accidit quibus aut pars inferior raditur, aut colei violantur. Unde nullum nisi ridiculum efficias sensum. Omnino sic erat scribendum, καὶ ὅτι περ τοῖς ὑπερμεροῖς τὰ σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅτι τὰς πλύτρους ὑπερπαύουσι. Quæmadmodum contingit loripedibus, & illis quibus
(inter

(interlavandum) *talaria surripiuntur*. Videlicet integrum & fateberis omnia plana fieri si sic legamus, frustra que se hic torquere interpretes & mathematicos. Οἱ σὺρμόδροι πὰ σκέλη aliter Græcis dicuntur *σὺρμόδροι* non δὲ *σὺρμὸν τῷ ποδί*, ut habet Diogenes Laërtius in Pittaco, neque δὲ *σὺρμὸν ποδὸς* *τετρίην διασῶντας* ἔχειν τὰς *τῷ ποδῶν δακτύλους*, ut putat Galenus, sed δὲ *σὺρμὸν ποσὶ*, pedibus enim tanquam scopis verrunt pavimentum quidam loripedes. Tales præcipue multi reperiebantur inter Æthiopes & Ægyptios, non propter nervorum imbecillitatem, neque etiam propter eam causam, quam memorat Aristoteles eodem scripto sectione XIV quaest. 4, sed propterea quod illis vel tali, vel genuum patellæ incidebantur, ut nempe fugæ spes præriperetur illis qui mallent pedibus quam manibus operari. De talis conjicio, de genuum patella testem do Originem qui in Philocalia scribit, morem fuisse quibusdam Æthiopibus *πὺς καὶ χεῖρας τῷ γυνάτῳ ἀνελαιρεῖσθαι*. Commode hinc intelligi possunt verba Petronii de Æthiopibus: *Age nunquid & crura in orbem pandere possumus, numquid & talos ad terram deducere*. Ista nempe Æthiopica mancipia, quibus genuum conchæ erant ablata, poterant crura in utramque partem in circulum movere, iisque non nates modo, sed & ventrem pulsare. Quod si illis tali inciderentur jam quoque poterant plantas pedum similiter in orbem movere, & sursum ad crura adducere, & supinatis plantis supra solos ambulare talos. Firmandis autem & continendis talis maxime conducebat talarium genus quod draco dicebatur. De his & aliis talarium generibus multa hæcenus ignota possum tibi scribere, verum iis colligendis & digerendis opportunius forsan sese offeret tempus. Hæc vir ille undequaque doctissimus.

P. 74. v. 21. *ἐγκατέθεο οἶκον*.

P. 78. v. 2. *ὁ δὲ νομοῦσι*. v. 13. non solum acumen.

P. 79. v. 33. post: *Donatus: oportune*. Sic igitur videtur hic versus interpungendus:

Μέτρον φυλάσσειας. Καρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.

Modum tene. Tempus vero in omnibus est optimum.

P. 81. v. 13, *ἀνέσεις*.

P. 89. v. 14. Nicomachus Garasenus.

P. 91. v. 26. illas versari.

P. 94. post v. 28. *Et ora frenis &c.* v. 103. H' 9^α] Legendum ex antiquis libris, quos Stephanus vidit: ἡθ^α, & vertendum *reuerende*, *venerande*: non *o patre*, ut vulgo. Homer. Iliad. ζ, v. 518.

H' 9^α ἢ μάλ' αὖ δῆσι καὶ ἰοσυμβρόν κατερύκω.

Venerande, certe te jam valde properantem teneo.

Metaphrasis Vossiana MSta ibi exponit ἡ πικρὰ λφίται. vide & Scholia antiqua ad hunc locum, quæ Didymi nomen præ se ferunt.

v. 104. Ταῦρε & Εὐνοσίγαι &] Non alia ratione Neptunus dicitur ταῦρε &, quam ejus filii, fluvii, nimirum propter violentiam, & strepitum. Festus: *Taurorum specie simulacra fluminum, id est cum cornibus quod sunt atrociora ut tauri.* Virgil. I V Georg. 371:

Et gemina auratus taurino cornua vultu

Eridanus: quo non alius per pingua culta

In mare purpureum violentior influit amnis.

Horatius: lib. I V carm. ode 14. v. 25.

Sed tauriformis voluitur Ausidus,

Qui regna Dauni præfuit Appuli

Cum sauit.

Strabo lib. X de Acheloo: Οἱ δὲ εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν πύλητες, ταῦρε μὲν εἰκάζει λέγοντες τὸν Ἀχελῶον φασί, καὶ ἵππερ καὶ τὰς ἄλλας ποταμούς, διὰ τι τὸ ἥκον, καὶ τὸ ἥκον τὸν ῥεῖθεον καμπῶν αἰς καλῶς κέραια. *Qui autem ex fabulis verum colligunt, tauro similem forma Acheloum ajunt, ut & alios fluvios, ob strepitum & flexus alveorum, qui cornua dicuntur.* Vide & Ælian. Var. Hist. II, 32. Sic & in antiquis nummis fluvii forma bovis exprimuntur, ut pridem docuit vir doctrina & judicio magnus Antonius Augustinus in Dialogis.

P. 95. post v. 4. *Struxerit insidias.* v. 116. Θυμῷ γηθήσεις] Nonnulli codices legunt non male: μύθῳ γηθήσεις.

P. 98. post v. 6. dimicandi libidine. v. 170. Οὐδ' ἔτι ποιεῖται. legendum ἔδ' ἔτι ποιεῖται.

P. 105. post v. 35. Κορωνίειν^{τα} vero sunt. Pro his scribe: Legendum vero est κορωνίειν^{τα} ex antiquis libris & editionibus. quod est, fastigata, capitata, α κορωνή, *virga capitata*. Phavorinus: Κορωνή πᾶσι ρά εἰδ' κεφαλαιωτὴ πρὸς τὸν κορον λέγεται. Johannes Diaconus hoc loco exponit ρά εἰδ' καὶ δι' ἀκορεπίαν ὀνομα. Κορωνή γὰρ ἡ ρά εἰδ' . Idem est κορωνώδης. Theophrastus asparagus κορωνώδη dixit, quod Plinius vertit *fastigatum*. Hesych. simpliciter exponit ramosus: Κορωνῶδες ὀζῶδες. & Κορωνήσις βλάστησις.

P. 108 post v. 35, probavit etiam Comelinus. v. 380: Πᾶσαι ἡ Μυρμιδόνων τε πόλεις] Est Thessalia. Velleius Paterculus: *Acce belli juvenis, natione Thesprotius, cum magna civium manu eam regionem armis occupavit, qua nunc ab ejus nomine Thessalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata civitas.*

P. 128. post v. 34, videret & audiret. v. 709. Ὅτι δ' ἀπλη^{στον}] Antiquorum Scholiorum auctor notat in nonnullis exemplaribus legi κόνε^{στον}, quod prae edita lectione placet. v. 718. Ἀρχαίοισιν ἔδναον. Scholia antiqua legunt ἀρχαλίοισιν, quae vide.

P. 125. v. 1. post in editionibus. Hanc lectionem confirmat quoque Theon ad Aratum, apud quem & ipsum olim sic lectum fuit in his versibus:

Δίκτη ἐν αἰῶδι, ὅρε^{σσιν} χέδν' αἰγαίοιο
Ἄντρα ἐγκατέθεντο.

Sic enim scriptum fuisse, non ut nunc χέδν' ἰδαίοιο, his verbis testatur: Τινὲς γράφουσιν, χέδν' αἰγαίοιο, πρὸς Ἡσίοδον λαβόντες φάσκει^ν ὅτι Δία ἐν αἰγαίᾳ ὅρε^{σσιν} πεπυκνωμένῳ ἐκ Κρήτης τροφῆναι. Hinc & H. Grotius conjicit apud Aratum legendum esse Λύκτω, ut hic apud Hesiodum. Sane apud hunc scribi debere Αἰγαῖον luce clarius est. Montem Aegeum in Creta quia ignorabant, ideo apud Aratum, ut sequentibus prodit Theon, expunctum est & αἰγαίοιο & mutatum in ἰδαίοιο.

JUSTI JOSEPHI SCALIGERI

N O T Æ

I N

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ.

DEcem primos versus hujus operis non esse Hesiodi ait Pausanias, eosque deesse in vetustissimo libro plumbeis laminis scripto.

v. 5. Βερίαι] βερίαι in hoc versu primum transitivum, deinde absolutum est.

v. 19. Καὶ ἐνδράσι πολλὸν αἰμύνω] Sic interpretes: & inter homines longe meliorem altera.

v. 22. Ἀρόμενται ἡδὲ φυλάειν] In ἀρόμενται sunt duo μ, ut producatur ρο, nam aliter esset breve propter ο, sed si esset ω non opus esset duobus μ.

v. 24. Εἰς ἄφινον ἀνδάνει] ὁ ἄφιν⊙ est commune, sed τὸ ἄφιν⊙ est Atticismus.

v. 27. Ὡ Πέριση, σὺ ῥ] veteres post vocativum ponebant σὺ ῥ.

v. 37. Κληρὸν ἐδιόσμεθ'] Patrimonium dividere, aliter herciscere. vide Festum, & quæ ad illum notavi.

v. 41. Ἀσφodelὸν μέγα ἄνισον] Apparet ex hoc veteres ex Asphodelo comedisse.

v. 45. Πηδάλιον] gubernaculum, hoc est, non cures neque navigationem neque agriculturam.

v. 165. Ἡθνα Lucretius quietes vocat.

v. 188. Ὑβρι pro ὑβρισι, quamvis possit excusari.

v. 213. Ἐπίρηφι] φι annexum est huic recto casui, cum proprium sit obliquorum.

v. 274. Ἰχθυοὶ μὲν καὶ θηρεῖ] Sine dubio Varro ex hoc loco mutuatus est versus istos:

Natu-

*Natura hominis omnia sunt paria,
 Qui pote plus urget, piscis ut sape minutos
 Magnus comest, ut aves enicat accipiter.*

v. 311. Πλάτῳ κὶ δῶκετῇ] Horat. Et genus & formam regina pecunia donat.

v. 348. Ἀρχιον] præsens.

v. 353. Ἀρπαξ pro ἀρπαγῇ, ut v. 188. ὕβρι pro ὕβρισι.

v. 372. Φιλήτης] Est verbum purum putum Æolicum, quod in magna Græcia dicebant πιλητής.

v. 378. Suus pro ejus & tuus abutuntur poëta.

v. 383. Εὔπιπτοιδῶν] Nullus poëta præter hunc inseruit α in genitivo adjectivi nominis.

v. 386. Κεκρύφαται] Astrologi δύοιν ἡλιακῷ occasum solarem dicunt quando stella involuta est radiis solaribus, quod vulgo vocant combustam stellam. illa autem δύοις deberet dici κρύψις. Est enim occultatio potius quam occasus. Quando vero stella explicatur ex radiis solis, quod proprie dicitur ἐξαυγασμός, hoc vocant ἀνατολῇ ἡλιακῷ. intervallum autem ab occultatione ad ἐξαυγασμὸν Astrologi dicunt esse quindecim graduum, quod est circiter totidem dierum. Sed Hesiodus dicit non quindecim sed viginti dierum esse πλὴν κρύψιν, & totidem dicemus τὸ ἐξαυγασμὸν.

v. 387. Φαίνονται] Annus Thebanus tempore Hesiodi erat idem cum Delphico, & idem principium habebat a mense qui incidebat in geminos, qui Athenis dicitur θεργαλιών, vere adulto.

v. 405. Γυναιῆς] Non intelligit uxorem, sed ancillam. Aristoteles in Oecumenicis falsus est memoria cum hoc versu putat absolutam sententiam contineri & γυναιῆς putat esse γαμετῶν.

v. 426. Τριπίδαμιν] trium dodrantalium. Palmus quarta pars pedis, ἀπιδμή vero dodrans.

v. 430. Ἀθηναίης δμῶς] δμῶς metaplasmus, declinatio pro declinatione.

v. 470. Ἐχὼν μακίλλῳ] Non proprie intelligitur ligo, sed malleus ad occas frangendas.

v. 497. Παχυν πύδν] Aristoteles in problematis: famelicis superiora arescunt, inferiora tument.

v. 504. Μηνα ληναιῶνα] Plutarchus nescit quis sit ille mensis. certum est esse brumalem, respondebat Attico Ποσειδεῶνι, aut Γαμελιῶνι.

v. 542. Πίλοις] Coactilibus, & propterea udones illi a Jurisconsultis ἐμπίλια dicuntur, quæ aliter pedulia in Regula Sancti Benedicti. erant etiam pilia ex coactilibus & ex detritis vestimentis. Stat. I V Sylv. in Rifu Saturnalitio v. 24: *Cassipilia suta de lacernis.* & sæpe apud Martialem.

v. 561. Τεπελισθῆρον] Hæc declarant manifesto annum definire statim a frigoribus. ergo ver erat initium anni in signo tauri. Virgil. I Georg. v. 222: *Candidus auratis aperit cum cornibus annum.* Annus incipiebat a matutino ortu Pleiadis.

v. 566. Ἀρχιῆρον] Temporibus Hesiodi bruma erat circa 7 aut 8 Januarii, ergo circa decimam Martii dicit oriri Arcturum, hoc autem accidit circa initia Olympiadum, quo tempore sine dubio fuit Hesiodus. Sunt autem 2370 anni a prima Olympiade, incepitque hoc proximo solstitio præterito 1594 bis millesimum recentessimus & septuagesimus annus.

v. 573. Ἄρπας τε χαρυσέωδον] Superius v. 387. χαρυσάμωροις σιδήρεσσι. ubi σιδήρεσσι de falce ad metendum intelligendum est, ait autem eo loco Pleiades initio messis apparere.

v. 582. Σχόλιμον] *artichaut sauvage*, aliter *chardonnette*. Κένον *artichaut cultivé*. Κακίον *cardo*. de Scolymo vide Dioscorid. lib. I II, 16. de casto vide Athen.

v. 589. Βύβλινον οἶνον] Byblinum vinum cujus meminit Festus & Theocritus, est vinum cujus vitis delata erat ex urbe Syriz Byblo, ut Romæ Biturix de Bordeaux.

v. 602. Θῆτα] significat hominem liberum, qui locat operas suas, mercenarius.

v. 604. Καρχαρόδοντα ζῶα] quæ habent inæquales & serratos dentes, ut canes, vulpes, lupi, leones. ἀμφόδοντα, quæ æquales habent, ut equi. καυλιόδοντα, quæ apertos habent ut mures, talpæ, apri.

v. 617. Πλειῶν annus. πλειῶν non dubito dictum esse quia maxi-

maxima pars Græcorum annum ἀπὸ τῆς πλειάδος incipiebant, unde πλειών dictus.

v. 643. Νῆξ' ἐλίγῃ αἰνεῖν] Imitatus est Virgilius, quamvis contrarium dicat Georgicon II, 406, *laudato ingentia rura, exiguum colito*.

v. 709. Χλώσσης χέειν] qui ultro non rogatus prudens & sciens mendacium loquitur. Sic apud Theognid. v. 488. τῷ κρύλλης μεθύειν. ἀρχῇ autem id est ἀρχεται, sic vet. interp.

v. 744. Οἶνοχόῳ] guttum, gutturnicum etiam vocabant veteres.

v. 768. Εὐτ' αἰὲν ἀληθείῳ] Quamvis communis interpretatio bona sit, tamen aliter intelligo. Nam εὐτ' αἰὲν ἀληθείῳ indicari illis verbis tempus diei, quod vocatur πλεθῶσα ἡμέρα, frequens forum quando jus dicitur, hoc vero est ἀληθείῳ κρείν.

v. 770. Πρώτον ἔτη] Ἐτη vocabatur temporibus Hesiodi prima mensis. Sic Solon omnium primus vocavit πρῶτον τετραμήνην ἔτην καὶ νῆα.

v. 777. Ἀρεσιπότης] a verbo αἶρω & πότη volatus adversus aliorum opinionem.

FRANCISCI GUIETI

N O T Æ

I N

H E S I O D U M.

V Erf. 6. Ρ'έα μὲ γδ βεράει] Sic in Οιογρ. v. 44. Θεῶν γὰρ αἰδῶτον.

v. 7. Κάρεφ] Arefacit.

v. 10. Οὐκ ἄρα μῦνον] Sic incipit Hesiodi liber ἔργων καὶ ἡμερῶν. anteriora addititia sunt teste Plutarcho.

v. 16. Προτέρῳ μὲ γένεατο νῦν ἐρεθίστη] hoc est, statim post homines natos orta est. ἡ δὲ φρένι αἰσθὰ τὸ δὲ φρονεῖν διδάσκειν.

v. 19. Γαίης τ' ἐν ῥίζησι] alii γαίης ἐν ῥίζησι, quod placet.

v. 21. Χαπίζων] Cui abs re otium est.

v. 23. Οἶκον τ' αὖ θίαζ] τὸ ζηλοῖ hic subauditur post τὸ αὖ θίαζ. εἰς γδ πλεονασμὸν πινῆς περὶ δὲ ζηλοῖ. ζηλοῖ δὲ &c.

v. 32. Δημήτερι αὖ τιώ] id est, ἀλφειῶν αἰσθὰ τὸ ἀγνυῶν, ἡγὰρ ἀληθία. Grammatici καὶ τὸν seu δῶρον exponunt. Tzezēs δὲ ἀκτῆς male.

v. 35. Ὡς δ' ἔρδειν] id est, βίην κερύσσειν, parare divitias. Ibidem αὖθι, id est πάλιν, rursus. Refertur ad τὸ ἤδη μὲ γδ κληροῖν ἰδοῦσ' αἰμῆτα.

v. 37. Ἀλλὰ τι πολλὰ] lege: ἀλλὰ τὰ πολλὰ.

v. 42. Κερύσαντες γδ ἔχουσιν τοὶ βίον] vitam. id est vitæ modum.

v. 45. Ὑπὲρ κρηνῆ] ne corrumpatur, putrescat. πεδάλιον est gubernaculum.

v. 47. Ἀλλὰ ζῶς ἐκρυψί] subintellige βίον ἐsuperidribus.

v. 49. Κηδεα λυγρὰ] hoc est, φροντίδας curas.

v. 62. Καὶ θένει, id est, ψυχλῶ. Ibid. ἵσκειν μετὰ βαλκῶς.

v. 63. Παρθενικαῖς] leg. Παρθενικῆς.

v. 66.

v. 66. Γχοκέρως μελεδῶνας] ὠδὸν τὸ κείρειν τὰ γῆα. ἀν γχο-
 Εὐρος ?

v. 67. Κνωόν τι νέον] hoc est, ἀναιδῆ. Homer. κνωὸς ὄμματι
 ἔχων, κνωώπης, &c.

v. 71. Παρξένω αἰδότη ἵκελον] Subintellige ποιήμα, πλάσμα.
 ἵκελόν τι πλάσμα, ἱδαλμα, εἶδωλον.

v. 82. Δόλον αἰπὺν] Arduum, difficilem.

v. 94. Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσι πίδα μέγα πῶμ' ἀφελῶσα

Ἐσκέδασ' ἀνθρώποισι δὲ ἐμήσειτο κῆδεα λυγρὰ] id est,
 λύπης, πένθι. Ὑπερον ὡς ἄλλο. ordo ἐμήσειτο κῆδεα λυγρὰ,
 ἐσκέδασε ἧ ἀφελῶσα μέγα πῶμα πίδα. ἐσκέδασε ἀν ἐχευσίῃ τ'
 subintellige operculum.

v. 98. Ἐπέμειλε] Πανδῶρη scilicet.

v. 99. Αἰχρόχρ βελήσι] Hic versus Heinſio inducendus vi-
 detur. vide ejus notas.

v. 105. Διὸς νόον] id est, βελῶν.

v. 106. Ἐκρυφώσω] ἐκτελέσω. ἀν σιωτόμως ἐρῶ, λέξω.

v. 109. Μερόπων ἀνθρώπων] Mortalium hominum, non di-
 versiloquentium.

v. 114. Αἰεὶ ἧ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι] hoc est, semper inte-
 gris membris, non senescentibus. ἔ ποδαρχεῖντες, ἔδὲ χειρα-
 ρχεῖντες.

v. 119. Ἡσυχὴ ἔργα νέμεντο] τὴν συλλογὴν τῶν αὐτομάτων
 κερπῶν. Ibid. σὺν ἐσθλοῖσι, hoc est, ἀγαθοῖς, κτήμεσι.

v. 124. Σχέλια ἔργα] ἀδολα.

v. 131. Ἀπίκων] αὐξόμυθος.

v. 136. Ἰεροῖς ἐπὶ βωμοῖς] an scribendum ἰερ' οἷς ἐπὶ βωμοῖς,
 hoc est, ἰερά. Homerus tamen ἄλλο δὲ ἄλλο ἔρεξε θεῶν, hoc est,
 fecit, sacrificavit. ἔρδειν facere. Virg. Cum faciam vitula.

v. 137. Κατ' ἧθα] an ? per colonias, oppidatim, pagatim,
 supple sacra facere. placet. non ex more, ut vulgo exponitur.

v. 138. Κρονίδης ἔκρυψε] subintellige τῇ γῇ. Infra: αὐτὰρ
 ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆν καὶ γαῖα κάλυψε.

v. 141. Τοῖ μ' ὑποχθόνιοι] Tzezes legit ἐπιχθόνιοι.

v. 145. Ἐκ μελιῶν] Scribendum ἐκπεμελές δεινόν τι, pro
 ἔκμελές τι δεινόν τι. Hesych: ἐκμελής, ἀνάρμενος, ἄπικλος.

N O T Æ

I N

H E S I O D U M.

V. 6. Π' ἐὰ μὲν γὰρ βελὰ] Sic in Θεογ. v. 44. Θεῶν γὰρ αἰδῶν.

v. 7. Κάρεφ] Arefacit.

v. 10. Οὐκ ἄρα μῦθον] Sic incipit Hesiodi liber ἔργων καὶ ἡμερῶν. anteriora addititia sunt teste Plutarcho.

v. 16. Προτέρῳ μὲν ἐγένετο νύξ ἐρεβεννὴ] hoc est, statim post homines natos orta est. ἡ δὲ φρόνη αὖθις τὸ δὲ φρονεῖν διδύσκειν.

v. 19. Γαίης τ' ἐν ῥίζησιν] alii γαίης ἐν ῥίζησι, quod placet.

v. 21. Χαπίζων] Cui abs re otium est.

v. 23. Οἶκον τ' αὖθις] τὸ ζηλοῖ hic subauditur post τὸ δὲ θιῶ. εἰς γὰρ πλεονασμὸν πινυ πινυς πινυς ἰδὼν ζηλοῖ. ζηλοῖ δὲ &c.

v. 32. Δημήτερι αὖτις] id est, ἀφ' οὗ αὖθις τὸ ἀγνοῶ, ἤγυν αὐθιῶ. Grammatici καὶ πὸν seu δῶρον exponunt. Tzetzes δὲ αὖτις male.

v. 35. Ὡς δ' ἔρδειν] id est, βίην καρτέσσα, parare divitias. Ibidem αὖθις, id est πάλιν, rursus. Refertur ad τὸ ἤδη μὲν γὰρ πληθύνον ἰδίας αἰμῆτα.

v. 37. Ἀλλὰ τε πολλὰ] lege: ἀλλὰ τὰ πολλὰ.

v. 42. Κεῖν' ἔχουσιν γὰρ βίον] vitam. id est vitæ modum.

v. 45. Ὡς πρὶν καπνῆ] ne corrumpatur, putrescat. πηδάλιον est gubernaculum.

v. 47. Ἀλλὰ ζῶς ἐκρυψε] subintellige βίον e superidribus.

v. 49. Καὶ δὲ λυγρὰ] hoc est, φρονίδια curas.

v. 62. Καὶ δὲν] id est, ψυχῇ. Ibid. εἶσκειν μεταβαλεῖται.

v. 63. Παρθενικαῖς] leg. Παρθενικῆς.

v. 66. Γυοκόρης μελεδῶνας] ὥσθ' αὖ τὸ κείρειν τὰ γῆα. ἀν γη-
κόρης?

v. 67. Κωφεόν τι νόον] hoc est, ἀναιδῆ. Homer. κωφὸς ὄμματ'
ἔχων, κωφώπης, &c.

v. 71. Παρ' ἔνῳ αἰδῶνι ἱκελόν] Subintellige ποιήμα, πλάσμα.
ἱκελόν τι πλάσμα, ἱδαίμα, εἶδωλον.

v. 82. Δόλον αἰπιῶ] Arduum, difficilem.

v. 94. Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελῶσα
Ἐσκέδασ' ἀνθρώποισι δ' ἐμήσσετο κηδεα λυγρὰ] id est,
λύπεις, πάθη. Ὑστερον ὥστερον. ordo ἐμήσσετο κηδεα λυγρὰ,
ἐσκέδασε ἢ ἀφελῶσα μέγα πῶμα πίθου. ἐσκέδασε ἀν' ἐκχυσῆς ἢ
subintellige operculum.

v. 98. Ἐπ' ἐμάλα] Πανδῶρη scilicet.

v. 99. Αἰχρόχρυς βαλῆπ] Hic versus Heinsio inducendus vi-
detur. vide ejus notas.

v. 105. Διὸς νόον] id est, βελῶ.

v. 106. Ἐκκορυφώσω] ἐκπελέσω. ἀν συντόμως ἐρῶ, λέξω.

v. 109. Μερόπων ἀνθρώπων] Mortalium hominum, non di-
versiloquentium.

v. 114. Αἰεὶ ἢ ποδάς κ' ἡ χεῖρας ὁμοῖαι] hoc est, semper inte-
gris membris, non senescentibus. ἢ ποδάρευντες, ἢ δὲ χεῖρα-
ρευντες.

v. 119. Ἡ σὺ χρεῖστα ἐργα νέμεντο] τὴν συνλογὴν τῶν αὐτομέγεθων
κρετῶν. Ibid. συν' ἐαλοῖσι, hoc est, ἀγαθοῖς, κτήμασι.

v. 124. Σχέτλια ἔργα] ἀδικα.

v. 131. Ἀτάλων] αὐξόμηνον.

v. 136. Ἰερούς ἐπὶ βωμοῖς] an scribendum ἱερ' οἷς ἐπὶ βωμοῖς,
hoc est, ἱερῶ. Homerus tamen ἄλλ' αὖ δ' ἄλλ' ἔρεξε θεῶν, hoc est,
fecit, sacrificavit. ἔρδειν facere. Virg. Cum faciam vitula.

v. 137. Κατ' ἥθεα] an? per colonias, oppidatim, pagatim,
supple sacra facere. placet. non ex more, ut vulgo exponitur.

v. 138. Κρονίδης ἐκρυψε] subintellige τῇ γῇ. Infra: αὐτὰρ
ἐπεὶ κ' ἔπειτα γῆν κ' ἔπειτα γαῖαν κέλυψε.

v. 141. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι] Tzezes legit ἐπιχθόνιοι.

v. 145. Ἐκ μελιῶν] Scribendum ἐκτεμελὲς δαινόν τε, pro
ἔκμελές τε δαινόν τε. Hesych: ἐκμελὴς, ἀνάρμεγος, ἀτακίος.

ἄρρυνθμε. ἐκμελῆς δ' ἀπὸ τ' ἐν κ' μέλθ, sonus quasi dissonus, absonus. Alio spectant quæ cecinit Virgilius *Æn. VIII*:

*Hæc nemora indigena Fauni Nymphaeque tenebant,
Genisque virum truncis & duro robore nata.*

v. 163. Μήλων ἕκ' οἰδὶ πόδαο] κτημέτων. hoc est, rerum, regni.

v. 175. Ἡ' ἐπειδ' ἡνιάσ] hoc est, post quintam generationem, quasi sequentes meliores sint futuræ.

v. 182. Οὐδὲ π παῖδες.] Hic distinguendum videtur, & πλεία σιγμὴ ponenda post παῖδες.

v. 186. Βάζοντ'] βάζοντι pro βάζοντες, ut ἄσων ἴοντι Homero. sed iste versus ὑπονοεῖται.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες] Neque Deorum ultionem veriti. non, oculum. hoc est, pœnam quæ a tergo sequitur. Tibull. *Nesciat ultorem post caput esse Deum.* Σχίλιθ. & χίω, χίπς, ἀχίθ, item & χίτω, χίτλω, χίτλς, χίτλιθ, coercendus, malus, miser.

v. 190. Οὐδὲ τις δῖόνκε] Subintellige ἀνδρς.

v. 191. Ὑβρι] ὕβρις ὁ ἄδικθ, ὕβρις ἡς.

v. 194. Ε'νέπων] appellans, incessens, increpans, ἐνίπων. ἐπὶ δ' ὅρην ὁμείται, hoc est, ἐπομείται ὅρην. τμήσις.

v. 196. Δυσκέλαδθ] κακὸς φήμους ἐγείρων mali rumores. alias rancius. male exposit.

v. 199. Ἰ'τν] abibant, ut inferius λέγεται.

v. 203. Ποικιλόδειρον] collo variegatam. vulgo canoram.

v. 205. Πιπτερμύη ἀμφ' ὀνύχασ] ἀμφιπεπτερμύη ὀνύχασιν.

v. 207. Δαιμονίη π' ἡλέακας] Α δαίμων, δαίμωνθ ἡ τυχὴ, δαιμόνιθ, infortunatus, infelix. interdum fortunatus, beatus ut II. β. π' ἡλέακας;] quid stridet? vers. seq. τῇδ' εἰς] Hac ibis.

v. 214. Ὑβρις γάρ τε κακὴ] τὸ γὰρ ἡδ' τῇ ὕβρι. vid. Tzez.

v. 216. Ε'πέρηφι παρελθεῖν] καθ' ἐπέρην μελῖδα. ordo, ὁδὸς ἢ παρελθεῖν εἰς τὰ δίκαια κρείσσων. vel sic, ἐπέρηφι ἢ ἡ ὁδὸς τ' π. ἐπέρηφι ex alia parte.

v. 217. Ὑπὲρ ὕβριθ ἰχθ.] ὑπερέχθ.

v. 219. Ὀρεθ] an ἡ ἐπιτορκία, ut Heinsius? an ἡ τ' ἐπιτορκίας πμωρία, ut Proclus?

v. 220. Τῆς δὲ Δίκης ῥόδῳ] supple γίνεται. Ρ' ὁδός, hoc est, ἔχῃ, ῥόρυδῳ, turba.

v. 222. Ηῦτα] Scribendum videtur: πόλις κτ', κ' ἤτα λαῶν, infra: v. 281. Εἰ γάρ πς κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν.

v. 228. Εἰρλὴν δ' ἀνὰ γλῶ κερροτῶφ.] subintellige ἐπ'.

v. 229. Τεκμαίρα] meditatur, molitur. vet. glossæ in notis Heinssii: τεκμαίρομαι παρ' Ὀμήρῳ τὸ τελείω, παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τὸ βυλάω. Sic vers. 237. τοῖς δὲ δίκῳ κρονίδης τεκμαίρεται. hoc est, βυλάει meditatur ut sup. molitur. vulgo: παρᾶ.

v. 231. Θαλῆς δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται] An μεμηλότες? Sic placet Heinssio, & mihi. Θαλῆς μεμηλότες, οἱ πλεῖστοι μεμηλότες, πολέμοι μεμηλότες, hoc est, πλεῖστοι, πολέμοι.

v. 249. Τλὼ δὲ δίκῳ] Hanc litem meam, non ut interpp. Hanc justitiā. Sic supra v. 39, οἱ τλῶ δὲ δίκῳ ἐθέλῃσι δικαιοσύνην. Sic Tzezēs. Et inferius 269: Τλὼ δὲ δίκῳ πόλις. meam litem.

v. 254. Οἱ ῥα φυλάσσουσιν] sup. v. 124.

v. 258. Ὀνοτάζων] ab ὀνόω ὀνοσθῆς & ὀνοτὸς apud Apoll. Rhod. ὀνοτὸς, ὀνοτάζω, vituperō, contemno.

v. 260. Γηρύετ' ἀνθρώπων] Clamat, loquitur. vulgo conqueritur.

v. 264. Ἐπιπάχῳ λάθεοι] ἐπὶ πᾶσι λάθεοι. Τμήσις pro ἐπιλάθεοι πᾶσι.

v. 266. Η' δὲ ἡεὶ βελη] Hos septem versus, nimirum hunc, & sex illum sequentes teste Proclo Plutarchus rejiciebat, cui facile assentior.

v. 273. Ἀλλὰ τίγ' ἔγω] Ut scilicet injustus litem vincat.

v. 278. Ἐπεὶ δὲ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς] Superius ἔπαξι νόμον.

v. 280. Εἰ γάρ πς κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν Γινώσκων] Ordo εἰ γάρ πς γινώσκων τὰ δίκαια ἐθέλη ἀγροῦν. Anastrophe.

v. 282. Μαρτυρήσιν ἐὼν] Ἀν μαρτυρήσιν ἐκὼν, ut εἶκον θυμῷ, hoc est, cedens testimoniis. cedere autem testimoniis erit favere testimoniis, seu in favorem alicujus testimonium dicere. ἐκὼν ab εἶκω mutato spiritu, ut ab εἶκω, ἡγρόμαι, ἡγῶμαι. pro ἐπίσχεθ' autem legendum videtur ἐπὶ ὅρεθ'.

v. 283. Εὐν ὃ δίκλιν βλάψας] Scribo: ἡδὲ δίκλιν βλάψας. τὸ ἐμβλάπτω Homero est impedio.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] ἵκηται legendum censet Heinſius. ſed male. Nam τὸ πρὸς ſupplendum.

v. 296. Οὐδὲ δὲ κε μὴδ' αὐτῷ νόῳ] δι' αὐτοῦ.

v. 297. Εὐν θυμῷ βαλῆται] in animum inducit. poſt. pro ὅδ' αὐτ' ἀρξήτω ἀνὴρ, malim ὅδ' αὐτοῦ ἀρξήτω ἀνὴρ.

v. 302. Σὺμφορον ἀνδρῶν] ſυνακρόασις.

v. 304. Κοδύροις ἵκελ' ὀρμῶν] hoc eſt, τὴν ἐρεὴν βεβλαμμένον. Heſych. Κοδῶν βλάβη. α καὶ ὁδὸς laſus, mutilus, καὶ θυρῶν. it. καὶ ὁ θῆ. ſive καὶ θυρῶν pro καὶ θυρῶν. ὡς τὸ καὶ ὁ θῆ τὴν ἐρεὴν εἶναι, καὶ ὁδὸς, καὶ ὁδὸς, καὶ ὁ θῆ, &c. Heſych.

v. 306. Μέγαρα χρυμεῖν] τὰ ἐν τῷ μέγαρα ὄντα, ἤ γιναι τὰ μέγαρα ἔχοντα, hoc eſt, τὰ τῷ δρεπῆς τὰ ἀσπιδάα, τὰ ἄρματα, ἔξοχα. Pindarus epitaph. Heſiodi: Ἡ σίον ἀνθρώποις μέγαρα ἔχων σφίης, hominum præſtantiffimus, ſummam habens ſapientiam. Μέγαρα ſunt bona, convenientia.

v. 314. Δαίμονι δ' οἷ' ἔηδ' α] hoc eſt, ὁμοῦ. Scribo ἔοιδα. Heſych. ἔοι, εἴη, γῆλοις, ἰσάρεται.

v. 315. Αἰσίφρονα θυμὸν] Αἰσίφρονα βλαψίφρονα, pro αἰσίφρονα, iniquum, ἀδίκον. Τὸ αἰσίφρον pro αἰσίφρον. Heſych. Αἰσίφρονι, βλαψίφρονι, φρενοβλαβεῖ. ἀσπιδῶν τὸ βλάψαι. Sed utrumque ἐπιθῆναι & α ab ασπιδῶν, αἰσίφρονι αἰσίφρον pro αἰσίφρον.

v. 317, & 318. Hi duo verſus teſte Plutarcho apud Proclum ex Homero huc intruſi, cui libenter aſſentimur. v. 317. Ἀνδρὸς καμίζῃ] curat, regit. an legendum ἀκαμίζῃ?

v. 319. Αἰδώς τοι παρὲς ἀνολβήν, γάρ τ' ὃ παρὲς ὄλβον] Scribendum videtur παρὲς ἀνολβήν, γάρ τ' ὃ παρὲς ὄλβον. ſubintellige ποιῇ.

v. 324. Καὶ παίζῃ] Heſych. καὶ παίζων δῶκον. quæ expoſitio huic loco omnino convenit. recte interpreſes.

v. 326. Ἀνὰ δέμνια βαῖνοι] ἀναβαῖνοι.

v. 327. Κρυπαδὴς δὲ νῆς] Moſchop. & Proclus τὸ ἐν νῆς hic ſubintelligunt. Tzezes τὸ ἀπὸ ſupplet. Τὸ ἐν νῆς placet. Sic in Αἰσίοδ. v. 406 μαχίοντι Αἰγῶν ὀρεσινόμῃ ἢ ἀρεσινόμῃ ἐλάφοιο. sup-

supple ἔνικα. Sic & versu sequente κρυπταδὴς δύνῃς subintellige ἔνικα. deinde lege : πρὸς καίερα, ἀπὸ πῆ καὶ ἀνάρμοστα. Moschop.

v. 329. Ὅς π' ἔτ' αὖ] hoc est, πρὸς. forsan scribendum : ὅς πε καὶ.

v. 337. Εἴ π' ἂν ἀγλαὰ μεθρία καίειν] Εἴ πε καίειν. Τμησις.

v. 345. Ἄλλο γάρ ηἵται] τὸ ἄλλο hic fortuitum exponit Heinsius, vide notas. vers. sequ. γείτοες ἄζωτοι, vicini inermes. ζώοντες ὃ πηοί. tardius veniunt ad suos.

v. 347. Εἴ μιν ἔτι πηοῖς] pretium, rem pretiosam. Interp. βοήμη. v. 351. ἄρκιον est sufficiens non promptum ut vulgo.

v. 351. Προσιόντι πρὸς εἶναι] τὸ πρὸς πρὸς εἶναι. vide Tzetzem de his versibus. accedere πρὸς πρὸς εἶναι. τὸ πρὸς πρὸς εἶναι πρὸς πρὸς εἶναι τὸ δὲ μετὰ δὲ μετὰ.

v. 357. Ἀνὴρ ἐθέλων] ἔδωκεν ἀνὴρ. & ὅτι καὶ μέγα δῶκε. Anastrophe pro καὶ ὅτι μέγα δῶκε.

v. 358. Χαίρει τὸ δῶκεν, hoc est, donatione facta.

v. 360. Καί τε σμικρὸν] forsan, Καί τοι. ἐπάχυνσεν φίλον κῆρ] ἤτοι placet. ἐπάχυνσεν, hoc est, ἐλύπησεν, συνέσειλεν. contristat. contraxit, subintellige ei cui ablatum. παχύνω gelu constringo, congelo proprie. Sic Metaphorice pro tristitia afficio. Homer. Iliad. P. Τῷ φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ παχύνεται. Cordis systolen seu contractionem sequitur tristitia. Cæterum in fine versus legendum videtur φίλον ἦτορ pro φίλον κῆρ, quod suppositum est a librariis. Locus ex Homericis supra citato expressus foret. Scribendum τὸ γ' ἐπάχυνσεν φίλον ἦτορ.

v. 364. Αἴθερα λιμὸν] atram, deformem, turpem, & male suada fames & turpis Srat. Initio hujus versus Ὅς δ' ἐπ' εἰσὶν φέρει. ὅς δ' ἐπιφέρει τὸ ὄντι, hoc est, τῇ εἰσὶν.

v. 366. Οἶκον βέλτερον] subintellige τὸν βίον. victualia.

v. 367. Παρέοντι] de præsentibus, hoc est, de domi reconditis in penu.

v. 369. Δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμῶνι φειδῶ] Alii δεινὴ. versu sequente Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημῶντι &c. Μισθὸς ὁ παχυνεὶς ἵπῳ ἀνδρὸς φίλῳ ἄρ. i. v. 371. ἐπὶ μάρτυρα ἵστα. Τμησις pro ἐπιθέσει.

v. 372. Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς] Scribo postulante versu: Πίσεις δ' ἄρ' τοὶ ὁμῶς. Interpres πίσις legit in singulari, vertit, *credulitas*. Phædrus imitatus est hunc locum fabula X lib. 3: *Periculosum est credere & non credere*.

v. 375. Φιλήτης] Ἀν φιλήτησιν. Ἀ φιλήτης ἔ φιλέω, ἀπατώ. φιλήτης impostor, ἀπατεῶν. placet τὸ φιλήτης. habet Hesychius & alii. Tzezès dubitat de vocabuli scriptura & τὸ φιλήτης videtur præferre. ἐπέρω.

v. 374. Πατρώιον οἶκον.] Sic distinguendum videtur. Τελεία σιγμή post τὸ οἶκον. φερβέμεν ὡς γὰρ π. pascere; ita enim opulentia crescat in ædibus. Notum illud Catonis ex Plutarcho, pascere, bene pascere, male pascere.

v. 378. Ἐτέρον] MS ἀπελὸν παῖδα, hoc est, tenerum puerum. Nam quid sibi vult ἔτερον παῖδα? Ex senis felicitate est puerum hæredem relinquere, nam provectiores patribus molesti esse solent. ex ἀπελὸν ἄτερον, ex quo ἔτερον. Hic versus Proclo ἀδιανόητος & rejiciendus, Heinlio transponendus. vide notata. vers. sequ. πλεόνεσι subintellige, sibi invicem succedentibus. v. sequ. 380 ἐπιθήκη. subintelliges curæ.

v. 383. Ἐπιλεπομένην] τῇ ἰώᾳ ἐπιβλή vers. sequ. δυσομένην ἰώᾳ δύει.

v. 386. Περὶ πλομῆς εἰσαίει] πειρῶμαι 2 πῖλω, verito, verso, unde πόλω, πῶλῳ, πολέω, & πῖλόμαι, πειρῶμαι, πειρῶμαι, πειρῶμαι.

v. 387. Χαρσασαμένοιο σιδήρῳ] ut acies ferri, hoc est, falcis inciditur, acuitur.

v. 389. Ἀΐκια] ἀΐκια βησθέντα πίονα χῶρον, appositio.

v. 391. Βοιολεῖν] βοηλαλεῖν, hoc est, βοῶντες, βοῶν, arate.

v. 392. Ἐργα κημίδια] συκρομίζεα. hoc est, curare opera Cereris.

v. 396. Ἐπιδώσω] ἐφ' οἷς ἔδωκε δώσω, ut vers. sequ. ἐπιμετήσω ἐφ' οἷς ἐμέτησεν, μετήσω.

v. 398. Διτεκμήρατο] ἐγνώρισαν, τεκμαίρεα ἔδωκαν. Moschop. hoc est, signis indicarunt, docuerunt, significarunt, ἀφ' τεκμηρίων ἔδειξαν, ἐγνώρισαν.

v. 402. Ἀχρεῖα δ' ἔστιν ἐπὶ νύμῳ] hoc est, νύμης, tributio,

butio, partitio, distributio in utramque partem, utrimque. Homer. Πολὺς δ' ἐπίων νόμος ἔσθαι καὶ ἔσθαι. distributio. Moschopulus πολλῶν vertit.

v. 405. Κτητῶν] Emptam non famulam. ordo, γυναῖκα κτητῶν ἔχουμεν. Ibid. ἥ τις καὶ βεσὶν ἐπιτεῖ. boves subintellige feminas, hoc est, vaccas sequatur, curet.

v. 406. Χεῖματι] ὄργανα χειρῶν.

v. 413. Οἷός τε ἡλίοιο] Interpretes reddunt παχυν, ὀξύκην, placet acris, acuti ut interpres Latinus.

v. 415. Καύματι ἰδυλίμῃ] A calore sudorifero æstivo, ab ἰδῶ.

v. 416. Σείει αἶθερ] Solis astrum. Σείει pro Sole.

v. 417. Ἐρχεται ἡμέρη] Volvitur, vadit interdiu. παῖς δὲ νυκτὸς ἐπαυρεῖ, scribendum videtur ἀπαύρει. Hesych. ἀπαύρει ὁ δαΐς, δάποδμεν, ἀναχωρεῖ. idem ἀπαύρονται δάποδμενται. magis autem noctu ambulat, hoc est, diutius ambulat Sol per noctem, longius durat nox quam dies.

v. 418. Ἦμε ἀδηκῶταί τε] Scribe τῆμε, tunc.

v. 419. Πέρεθιό τε λήγῃ] hoc est, ἔβλαψεν, τὸ βλαψήσας παύεται, ἔκλωνοφύειν cessat ramos emittere, germinare, pullulare.

v. 423. Ὀλμῶν] Pilam.

v. 426. Τεταπῆκμον] in longitudinem. versu præcedente προσφύραν καὶ πέμγιο leg. σφύραν καὶ πέμγιο.

Ibid. Ἄψιν τάμνειν] aratro, plostellō, à la charrue des deux pieds ἑξ ἀμφοτέρων de large. An scribendum & distinguendum, τεταπῆκμον δὲ ἄψιν τάμνειν δεκάδωρον αἰμάξιν πολλὰ ἐπιχαμπύλα ἔλλα. Ordo τάμνειν δὲ πολλὰ ἔλλα ἐπιχαμπύλα ἄψιν τε. d. a. appositive. placet τὰ ἐπιχαμπύλα, seu potius ἐπιχαμπύλα αἰσέντου in antepenultima, una vox composita.

v. 427. Φέρειν δὲ γέλω] hoc est, ubicunque inveneris dentale, aufer illud tecum, raro enim occurrit.

v. 430. Ἀθλωαίης θυμῶν] ὁ πίκτων.

v. 431. Προσαρήρεται ἰσοβοῦν] pro αἰσαρήρεται. αἰσαρήρηθ' scribendum videtur.

v. 440. Λύθι] ibi αὐτοῦ.

v. 441. Ὀκταβλωμην] hoc est, ὀκταψωμην.

v. 452. Ἐλικας] curvis cornibus, reflexi.

v. 454. Πάρα δ' ἔργα] hoc est, πᾶσι. μίμησις.

v. 455. Φρένας ἀφνειός] *riche par imagination.*

v. 445. Πήξααζ ἀμφέξαν] fabricaturam. τὸ πήξααζ pro πή-
ξααζ positum.

v. 457. Οἰκήϊα θεῶν] ὡς ποιεῖν, hoc est, οἰκεία ἐρωτῶν ποιεῖν.
τὸ θεῶν ἀντὶ τοῦ ποιεῖν.

v. 462. Εἶαρι πολεῖν] ἔαρι scribendum videtur ut sit συνίζη-
σις. sic inferius.

v. 463. Κεφιζοσαν ἄρμον] adhuc suspensam, elevatam.

v. 464. Εὐκηλῆτερα] in copia imprecationes non fiunt, sed
inopia, vide Proclum.

v. 465. Διὶ χθονίῳ] Cereris aut Proserpinæ conjugī. numina
connexa.

v. 466. Ἰερὸν ἀπ' αὐτῷ] Ἀπ' αὐτῷ is ἐρῶν. vers. seq. leg. δρότε pro
δρότε.

v. 468. Ἐπὶ νῶτον ἵκηαι] νῶτ' ἐφίκηαι. τμήσις.

v. 469. Ἐνδρυν] τ' ἰσοθεία. a parte totum aratrum. τὸ ἐν-
δρυν hic tropice medium arboris, matrix, *le cœur.* vide He-
sych. in Ἐνδρυν. vers. sequ. πόνον] dolorem.

v. 471. Εὐθημεσύνη] τὰ κελεύς ἀφ' ἧς καὶ οἰκνομεῖν τὰ
ἑαυτῶν.

v. 476. Ἀράχνια] telas araneorum. vers. sequ. ἐρεμύδρον] an
ἐρεμύδρον, vel ἐρέμυδρον, ut ἄλμυδρον. hoc est, vescentem. ab ἐρέω,
vescor, unde ἐρέπλω. ἄρνα ἐρέπλων. Nonn. Hesych. ἐρεπίομι-
νοι ἐδίοιπες. Homer. λωτὸν ἐρεπίοιμοι.

v. 477. Εὐοχῶν] δόχθων hic legunt Moschopulus, Pro-
clus, Tzetzes interpp. Hesych. δόχθω δ' ἔχειν, δόθυμεν, πλή-
ρη εἶναι, δότρεσθαι. ὁ γὰρ ἡ τρεσθῆ. δαῖτες δόχθω opipara, læta
convivia, ὡς καὶ τὸ δ' ἔχειν. Athen. δόχθων quasi δόκλῶν. sed
δόκλῶν magis placet.

Ibid. Πολιδὼν] floridum. ἀφ' ὃ το λουγὸν τ' ἐν αὐτῷ ἀνθεῖν. Mo-
schop. Heinſius περὶ βιβλῆος exactum.

v. 479. Εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπαῖς] an scribendum: εἰ δ' κ' ἐν ἡλ.
τροπαῖς pro καὶ ἐν ἡλ. τροπαῖς, h. e. bruma. Interpp. καὶ τὰς τρο-
παῖς exponunt.

v. 480. Περὶ χειρὸς] scribe ἀπὲ χειρὸς *les mettant berhenes* ob paucitatem.

v. 481. Ἀντία διαμεδίων] Adverb. hoc est, ἀντίς τὰς σάχους διαμεδίων. *les uns en haut, les autres en bas*, idque propter spicarum inæqualitatem.

v. 482. Θηήσονται] Θωμάσσει.

v. 483. Ἄλλοτε δ' ἄλλοι Ζῶος] Alias aliter accidere solet rite & secus arantibus.

v. 484. Κατὰ θνητοῖσι νοῶσι] difficilis comprehensu. *τμήσις*.

v. 487. Τέρεπτε βροτοῖς] verni temporis amœnitate quam denuntiat.

v. 488. Τεῖτα ἤματι.] toto tertio die præter duos priores. v. sequ. ἰπλῶ] vestitum.

v. 490. Ἰσοφαίσις] an scrib. ἰσοφαίσοι. hoc est, ἴσω φέροι ψῆφον. hujus pluviae triduanæ beneficio sera aratio tempestivæ æqualis fuerit.

v. 493. Ἐπ' αἰεα λείχῳ] ἐπαλῆα ab ἐπαλῆς. ἐπαλῆς ab αἰλός, pro quo αἰεὶς calidus.

v. 494. Εἴρωι ἰχάνη] scribendum videtur ἔρωι ἰχάνη, abstinet, abstinere facit.

v. 497. Λεπίῃ ἢ περικῶ πόδα] famelici indicium.

v. 498. Ἐπὶ ἐλπίδα μένων] τμήσις.

v. 499. Προσελέσθαι θυμῷ] hoc est, πρὸς θυμῷ ἐλέσθαι, hoc est, ἐνενόησεν. ἐνδιὰ θεῶς λόγος. in corde suo dixit, cogitavit, in animo suo versat. Huc facit Davidis versiculus: *Dixit insipiens in corde suo non est Deus.*

v. 502. Κομίξω] hoc est, alit, fovet. v. 502. Δείκνυς] doce.

v. 504. Μῆνα δὲ ληναιῶνα] καὶ τὸ μῆνα subintellige sunt. Mensē in quo sunt mali dies. vel sic distinguendum: Μῆνα ἢ ληναιῶνα (κακ' ἤματι, βέδδρε πάντι) τῶτον ἀλόουαδ. & placet. hoc est, mensem vero Januarium, (mali sunt dies, bobus nocentes omnes) hunc vita, pro hunc, inquam vita. vel appositively μῆνα ἢ ληναιῶνα κακ' ἤματι, βέδ. π. hoc est, Mensem Januarium, malos dies, hoc est, qui mali sunt dies, hunc, inquam, vita.

v. 506. Δυσηλεγίης] cruciatu difficiles, molestos.

V. 544. Νόρῳ βοός] secundum morem antiquum nervis consuendi pelles. Sic hodie Canadivi faciunt.

V. 545. νῖτ' ἀμφιβόλῃ ἀλίῳ] hoc est, τ' ὁμῶς πειθῆς ἀλιωρῶ c Cod. vet. Palat.

V. 546. Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν] Homer. καὶ ἀπὸ κήσας χιτῶνα, hoc est, καὶ ἀπὸ κλύμας ἐντὸν. Gallice *un feutre bien foulé*. Ἀσκητὸν autem dixit ut differat a supra dictis πῖλοις ἐντοδὲ πυκνάσας, hoc est, pilis levius elaboratis. καὶ ἀδύη vero est madefacias secunda persona, non *humefiant*.

V. 549. Μακάρων ἐπ' ἔργους] hoc est, felicitium agricolarum, divitum, qui scilicet agriculturæ peritia & indefesso labore ditati sunt.

V. 550. Αἰεονότων] scribendum videtur αἰεναόντων. quidam codd. αἰεν αἰών. quam lectionem sequitur Tzetzes. ex ea quamvis sequiore nostra confirmatur.

V. 551. Ἀεθεῖς] ἀήρ scilicet in spiritum resolutus.

V. 557. Χαλεπώτατ' ἔτ' ἀθηναίων scilicet.

V. 559. Τῇ μὲν δ' ὤμισα] Τὸ ἡμῖν, hoc est, dimidia pars cibi ordinarii bobus detur, ἀλλ' ἄλλω ἀεργίαν, homini vero plus dimidia ut puta dodrans ex asse, hoc est, tres quartæ partes cibi ordinarii. hyeme ventres sunt calidiores. ἐπὶ πλείον εἴη, pro ἐπεῖη. τμήσις.

V. 560. Ἐπὶ ῥόδοι βόφρονες εἰσὶ] hoc est, βοῆδοι, adjutrices sunt longa noctes bubus. ῥόδοι, hoc est, fluctus, ἐπὶ ῥόδοι fluctu impellens, fluctu adjuvans, a navibus Metaphora, qui fluctu impelluntur & adjuvantur in cursu.

V. 562. Ἰσθῶς νύκτας τε καὶ ἡμέρας] hoc est, cibos præbe ad mensuram laboris diurni & quietis nocturnæ, ita ut per totum annum dies & noctes æquentur, hoc est, labori dierum alimenta debita, quieti noctium respondeant. καὶ διόλκ' ἔτ' ἐκς βλέπειν εἰς τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ πρὸς ταύτας ἴσθ' ἐν τῇ ἔργα καὶ τὴν πρόφω. obscurus & implicitus locus.

V. 567. Ἀκροκίφαι] in summo crepusculo, vespere, καὶ τὸ ἄκρον τ' νυκτὸς ἦγεν τ' ἐπ' ἑσπέρης.

V. 571. Φερίσκ' ὁ κοχλίας.

V. 572. Πληϊάδας φάσμα] τὴν ἐπιβλήν τ' Πλειάδαν, τὴν καὶ

μα τὸ γινόμενον κτ' πλὴν τῷ Πλειάδων ἐπιθελῶ. post, σκάφῃ ἐκί-
π οἰνέων subintelligē ἐστίν. Hoc versu fossio significatur ut præce-
dente v. 570 putatio vitium.

v. 573. Ἄρπας χαρσασέμεν] falce incidere. supra χαρσασε-
μέμοιο σιδήρεα.

v. 575. Ὡρῇ ἐν ἀμηνῇ, ὅτε τ' ἡέλιος ῥεῖα κάρῃ] Hic ver-
sus sic legendus & distinguendus: Ὡρῇ ἐν ἀμηνῇ. Ὅτε δ' ἡέλιος
ῥεῖα κάρῃ.

v. 578. Ἡ'ὥς γάρ τ' ἔργιο τείτλω] ἔργα.

v. 579. Προφέρει μὲν ὁδόν] hoc est, superat viam, hoc est, per-
agit. Virgil. nec saltu superare viam sit τὸ προφέρειν. hic idem
τὸ ὑπερφέρειν notari videtur. φαργὴν ἄλκι, πῶν οἶνον. ἀτλικά.

v. 584. Ὑπὸ πτερυγῶν] ab alis, Δίξ' ἔπτερυγῶν vid. Mo-
schop.

v. 589. Βύβλιν] Ὀρακλικός.

v. 590. Μᾶζα δ' ἀμυγλαίη] scilicet τὰ ἀεὶ τ' ἀμυγλῇ
καιρὸν ἀμυγλαίη. κτ' ἀμυγλῇ πιπυιμήν κτ' γάλακτι ἐξυμα-
μήν τὰ ἀμυγλαίη.

v. 593. Κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς] corde, non animo.

v. 594. Ἀντίον ἀκροαίῃ ἀνέμῳ] scribendum ἀκροαίῃ, hoc
est, in superficie stantis, cui ὑπεραῆς ὀρρονitur.

v. 595. Αἰεαί] an scribendum αἰεαί, ut supra αἰεαόντων.

v. 597. Ἰερὸν ἀκτῶν] ἀτλικάς pro ἰερὸν ut supra.

v. 598. Διτέμεν] τῇ διήσῃ τ' βῶν ἀλοῶν.

v. 599. Εὐτρεχάλα ἐν ἀλῶν] leg. εὐτρεχάλα.

v. 600. Κομίσσας] reponere, recondere.

v. 601. Ε'πάρμενον] hoc est, ἄρμενον, compositum, para-
rum, conditum.

v. 603. Κομῆν] curare, valere. φείδεο σίτη subintellige ca-
nis.

v. 606. Καὶ σφύρετον] du fourage.

v. 607. Ε'πηταινόν] scribendum videtur ἐπηταινόν, aut est
συνίησις in ἐπηταινόν.

v. 613. Ἀγέ' ἀφύσας] ἀποθλίψας δρόσας.

v. 617. Πλειῶν ἢ κτ' χθονὸς ἄρμεν] Ὀρμεν videtur
scribendum. hoc est, ὄρμήσας, κτ' χθονὸς ὄρμήσας, hoc est, ὑπὸ

γῆς κατελθών, altri more occidens, hoc est, absolutus, finitus, perfectus, sed τὸ κατὰ χθονὸς sic non placet, & versus additius videtur. ἕως ὃ ἐνιαυτὸς ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων πεπληρωμένος εἴη. vel ὃ πλειὸν ἤ γυνὸς ἐνιαυτὸς τῷ ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων τέλει αὖ ἔχοι, vel ἕως ὃ ἐνιαυτὸς ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων καλῶς ἔχοι καὶ ἀρεμοδίως. Sic annus tibi restis bene se habuerit. placet.

v. 618. Ναυηλὴς δυσπιφίλης] hoc est, δυσπνός, δυσεράχης, τραχύδης, de πιφίζω, & πομφύλυξ. Hefych. πίμφολα, δυσκόλα, τραχία, βαρύν. δυσπέμφειλον, ut δυσείμερον.

v. 625. Ὅφρ' ἴχασ'] scilicet οἱ λίθοι.

v. 627. Ἐπαρμόμα] composita, condita, reposita.

v. 628. Σπολίσας νηὸς πύργον] involvens, recondens.

v. 632. Ἀγῶνον ἐντύναον] ἀγρόδιον.

v. 634. Βίβκερηνόμα] hoc est, quærens victum bonum, legitimum, bonis artibus.

v. 640. Ἀεραλέη] scribendum videtur ἀεραλή.

v. 646. Τρέψης] scribendum videtur τρέψας.

v. 647. Χρεῖα τε προσφύγειν] τὸ τε versum impedit & est inutile.

v. 648, & 649. Hi duo versus, teste Proclo, insititii videntur Plutarcho, quem vide. placet iudicium Plutarchi. Ναυηλὴς σισφινομήν subintellige πᾶσι.

v. 653. Ἐλαδὲ ἐξ ἱερῆς] hoc est, θυμασίης, μεγάλης.

v. 654. Ἐπ' αἰθλα] ad munera, subintellige funebria. τὸ αἰθλον hic munus funebre.

v. 655. Προπφροδμήμα] prædicta, edicta.

v. 657. Ἀθλ' ἔθεσαν] les prix præmia. παῖδες] οἱ. Ἄμφιδάμοις παῖδες.

v. 658. Ἐλικονιάδες ἀνέθηκα] Hæc e Theogonia sumta & interpolata videntur. Cæterum hi versus a 648 usque ad 663 videntur supposititii.

v. 661. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρίω] ὡς, hoc est, ὅμως. vers. seq. ἀγίσφαιον, hoc est, ἀγῶνα γίσφαιον.

v. 663. Ἡμεῖα πενήκοντα] subintellige ἐπὶ ἡμέρας, vel κατὰ περ dies quinquaginta. καὶ προπῆς scilicet πᾶς θερμας.

v. 664. Ἐς τέλει ἐλθέντες] ordo ἐλθέντες θέρει ἐς τέλει ὥρης καὶ μετὰ δέ.

v. 666. Καυάξαις] hoc est, κατὰ ξαίς ex καὶ pro κατὰ, καυά-
ξαις & πλεονασμῷ ὑ καυάξαις. v. sequ. ἀνέφρων] ἀνέφρωνος.

v. 669. Ἐν τοῖς γὰρ τέλει ἐστὶν] τέλος facultas, δύναμις, pote-
stas efficiendi bona & mala, κράτος, ἀξιώματα. οἱ δὲ τέλει.

v. 670. Εὐκρινεῖς τ' αὖραι] ὁδῖνοι καὶ ὁδὸ ἀγνώστοι. Proclus,
hoc est, σαφεῖς, δῦχεῖς, cognitu, indicatu faciles. ●

v. 681. Ἐν πρώτῃ ἀκροτάτῃ] τῷ νεαρώ βλαστῷ τ' συκῆς.

v. 684. Ἀρπακτός] occupandus cito ne elabatur e mani-
bus.

v. 693. Ἀμαυρωθεῖη] ἀφανισθεῖη.

v. 694. Μέτρα φυλάσσειας] tempus, occasionem.

v. 696. Μήτε τριηγόντων] Tzetzes legendum contendit τριά-
γωντα. placet.

v. 698. Τέτρας ἡδὴ] scribendum videtur τέτρας. subintelli-
ge ἔτη, hoc est, τέτρας ἔτη ἡδὴ, hoc est, πέμπτη καὶ ἔτη. τέτρας,
τέτταρας ἐπὶ δεκά πέμπτη. hoc est, πέμπτη καὶ δεκάτη. ratio hæc
numerandi sumpta est a mensibus lunaribus. vide infra τετρας
μείωσι, ἕκτη μείωσι. anno duodecimo pubescere incipit. Anno
pubertatis quinto, hoc est, decimo sexto nubat, quæ ætas nu-
ptiis aptissima est.

v. 702. Ληΐζειτ' ἄμεινον] hoc est, λαμβάνει, καίεται, α λαών,
λαών, ἀπὸ λαών, λάζομαι, λήζομαι, ληΐζομαι, λάϊω, λήθω.

v. 704, 705. Hi duo versus suspecti. v. 704. Ὡς est consu-
mit τὰ ὄντα, τὴν ὕστατον ἀφανίζει.

v. 706. Ὅπιν ἀθανάτων] ultricem Deorum curam, quæ mor-
tales a tergo sequitur. Ab ἐπὶ, quod notat post ὅπιν & ἔπιν. Ti-
bullus: Nescius ultricem post carpit esse Deum. ab ὅπιν, κατόπιν,
ἐπίσω, ὀπίθεν.

v. 709. Μηδὲ ψεύδεας] Neque mentiaris illi. supple, ne ver-
bo quidem decipias.

v. 710. Ἀποθύμιον] alienum ab animo, molestum, invisum,
non ἀρέσκον τῇ ψυχῇ.

v. 711. Δίς τόσα πίνυας] πμώρη. Μεμνημένῳ] injuriæ me-
mor sc.

v. 712. Ἡγεῖτ' ἐς φιλότιμον] ἡγεῖται præcedat, prior eat.
ἀποηγείται.

cem consecrandi, hoc est, benedicendi, ut loquimur. ἀνεπίρρε-
κτοι χυτροπόδοις. hoc est, ἐφ' ὧν ἐῖρέχθη τὰ ἱερά.

v. 750. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοις καθίζεῖν] per ἀκίνητα solum &
lapides intelligere videtur, quæ frigida sunt & dura. Hoc præ-
ceptum Pythagorico illi cognatum videtur, ne sedeas super la-
pidem. vel ἐπ' ἀκινήτοις καθίζεῖν est ἀκίνητον ποιεῖν. Theocr. ἐπὶ
ξηροῖσι καθέξει.

v. 751. Παῖδα δουδεκαῖων] an 12 dierum? vide Plutarchi
expositionem apud Proclum, qui τῶν νεογνῶν intelligit. Hunc
& sequentes quatuor versus aliter disposuit Heinſius, quem vide.

v. 756. Θεὸς νύ τι κῆ] alii τι. forſan π.

v. 757. Μηδέ ποτ' ἐν ὠχρῇ] Hos versus delendos censeat
Plutarchus teste Proclo. ἐπίχω. vide Plut.

v. 759. Μηδ' ἐναποψύχειν] ἀφοδρῦειν, ἐναποπαλεῖν, a ψύω,
πύω ſpuo; ψύχει, δαψύχει &c.

v. 761. Κέφη μὲν αἶψα] ſubito facilis, valde facile est eum
ſubire.

v. 765. Πιφραδέμην] τὸ πιφραδέμην hic est agendo præcipe-
re, σημαίνειν imperare. Τετρακτάδα μὲν δὲ αἰείσω] ſupple πι-
φραδέμην.

v. 768. Εὐτ' αὖν ἀληθείην] ordo εὐτ' αὖν λαοὶ ἄγωσι τὴν
τετρακτάδα, ſupple κείνοντες ἀλήθειαν, hoc est, revera, ex rei
veritate. hoc est, quando ἡ σύνθεσις γίνεται ἐν τῇ τετρακτὶ ἀλη-
θῆς. vide Proclum.

v. 769. Αἶδε γὰρ ἡμέρας] Superiores quatuor versus spurii vi-
dentur. Hic autem incipit Hesiodus. Sic liber ἔργων & abrupte
incipit ἐκ τῷ αἶμας &c. Theogonia autem ἦτοι μὲν πρόμα, &c.

v. 770. Πρῶτον ἐν] ἡ τετρακτὶς ſupra dicta.

v. 773. Εἴχοχ' αἰεταῖοις ſubintellige ἐπὶ, hoc est, ἐξοχα ἐπὶ
πύλαις ἔργα βε. μ. α. Egregia ſunt.

v. 775. Εὐφρονα καὶ πεν] lætificum. ſic ἀφρόνη nox quiete
reficiens, recreans corpora, lætificans homines.

v. 777. Τῇ γὰρ τοι] ſubintellige ἡμέρας ex ſuperioribus.

v. 778. Ἡμεῖς ἐν πλείς] ἐκ πλείς una voce, hoc est, die
pleno, æſtivo ſcilicet. Nam hiberni dies ſunt dimidii tantum.
infra εἰκῆδι δὲ ἐν μετρίῃ πλείῃ ἡμεῖς.

Ibid.

Ibid. Ὅπ' ἴδεις] Hoc nomen formicæ κατ' ἐξοχὴν datum.
 Horat. *Paruula nam exemplo magni est formica laboris.*

v. 779. Προβάλοιτέ τε ἔργον] instituat opus.

v. 781. Εὐηρέψαδ' ὄρεται] scribe ἐκτρέψαδ'. ab ἐκτρέφειν.

v. 782. Ἐκτὴ δ' ἡ μέσση] hoc est, ἑκτὴ μεσσηνίῳ, ἑκτὴ ἐπὶ δίκῃ.

v. 785. Ἡ πρώτη ἑκτὴ] vere & primo sexta.

v. 791. Οὐρήας ῥ] subintellige περιμέδω.

v. 792. Εἰσὶ δ' ἐν μεγάλῃ πλείῳ] hoc est, vigesima mensis æstivi. subintellige ἡμερίῳ ἐκπλείῳ. πλείῳ ἡμερίῳ] largo, æstivo, ut supra ἡμερίῳ ἐκπλείῳ.

v. 794. Κῆρη δὲ πέρχας] scribe: κῆρη δὲ τε πέρχας an. scribendum κῆρη ῥ πετέρχεται μέσση. placet. sic supra ἑκτὴ μέσση. ἡ πεσσαρισκαυδέχῃ, ut supra ἡ ἑκτὴ μέσση.

v. 799. Τέτραδ' φθινοῖνι θ' ἵστα μῆνας τε] τὴν δ. καὶ τὴν κ δ.

v. 800. Ἄλλα θυμβόρεϊν] an? θυμβόρεϊν, pro θυμβόρεα. θυμβόρεϊς pro θυμβόρεῳ. ἀλάκαδ' οὖν τὰς τέτραδας ἄλλα θυμβόρεϊν. παρὰ θεοῖς. πετελομήδων ἡμερ] subintellige ἡ τέτρας. πετελομήδων an religiosum? Hesych. πετελομήδων, μεμιασμένοι.

v. 802. Οἰωνὸς κρίνας] vide Tzezem.

v. 805. Ὀρχον πινυμέρας] τὴν ἐπιτορκίαν.

v. 806. Μέσση δ' ἐσδομάτῃ] τῇ ἑ μεσσηνίῳ ἐσδομάτῃ.

v. 807. Εὖ μάλ' ὀπιπιδόντω] diligenter observans τὴν 13 scilicet. an aream? Εὐτεροχάτω] id est, λεία.

v. 808. Βάλλειν] θέσθαι, σπιννύειν, ventilare.

v. 809. Τὰ τ' ἄρμα ναυσὶ πέλονται] apta commoda navibus faciendis.

v. 810. Πήγνουδ' ὄραις] scribe, πήγνουδ' ὄραρας. supra ἄρχουδ' ὁμήτῃ. compingere tennes, non crassas. vulgo *hiantes*. Homer. λάψοντες γλώσσησι δραιῇσιν, hoc est, λεπτοῖς tenuibus.

v. 811. Ε' πδείλα λώϊον ἡμερ] ἐπὶ ῥήματι καὶ ῥ. καὶ τὴν μεσημέριαν, ἐπὶ ἑ δέλῳ, ἐπὶ τ' δέλῳ.

v. 813. Ε' ὀλῆ μ' ἄρ τ' ἡ δέ] an? ἡ ῥ. patet.

v. 815. Τεσσατάδα] vicissimam septimam intelligo, interpretes vigessimam nonam exponunt.

v. 816. Ἀρξαθ' αὖτε πίδα] *percer un toimeau*. sup. lib. α' ἔργ. δ' ἔργου] πίδα καὶ λήγοντες ὑπόσταλ. ἐπὶ ζυγῶν θείναι. ordo ζυγῶν θείναι ἐπὶ αὐχένα.

v. 817. Εἰς οἶνοπα πόν[το]ν] *purpureum*.

v. 818. Ἀ'ληθ' ἐα κικλήσκουσι] an? dicunt, enuntiant. interpres κινώσκουσι. sic scribendum videtur. τῇ τριταυιάδῃ scilicet. Nam a superioribus pendet hic versus.

v. 820. Μείων] subintellige τελευτῆς. Μειτ' εἰσάδα μηνὸς αἰεῖ-
σιν.] τὴν τελευτὴν μετ' εἰσάδα, hoc est, τὴν εἰσόδον τελευτῆς.
aliter interpretes. αἰεῖσιν εἶναι post τὴν εἰσάδα.

v. 821. Ἡ' ὅς γε γηομύρης] Mane, ab aurora usque ad meridiem.

v. 822. Μειπύδου] Intercidens, inter alias cadens, περι-
πίπτον. Sic interpretes. An? μειπύδου, cassus, irritus, a
sonitu qui notat inanitatem. μειπύδου, κενά, vacuæ, cassæ,
irritæ, nihil fati significantes. Metaphora a vasis vacuis, nun-
cibus cassis & similibus, quæ sonitu vacuitatem produnt. placet.
ἀκήραιοι vero sunt ἀκηροί, καὶ οὐκ ἔχουσι, nihil fati notantes.
Ἀκήραιοι καὶ κηρῶν non obnoxius.

v. 826. Ἐργάζηται ἀνάπ[ρο]σπ[ρο]τοις] hoc est, nihil in-
consultis & invitis diis aggreditur.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I N

SCUTUM HERCULIS.

V Erf. 1. Η' οίη] Scribendum omnino videtur οίη. Matutina Alcmena.

v. 3. Λαοσόν] τὰς λαὸς παρορμῶν] εἰς πόλεμον.

v. 7. Βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανέων] κυανέων ex Eustathio scribendum. ἀν βλεφαρῶν α βλεφάρῳ ἢ τὸ βλίφαρον. unde Latinum palpebra? βλεπάρῳ, βλαπάρῳ, παλπάρῳ palpebra. celer celeris celebris, funeris funebris, &c.

v. 11. Η' μίω] hoc est, ἀλλ' ἔν, ἀλλ' ὅμως. Hesych. ἱφι δαμιάσαι] hoc est, vi, violente.

v. 12. Χωσάμεν θεὸν βασι] ergo volens occidit, contra quam Scholiastæ dicunt.

v. 14. Παράκητι] παρὰ κηρί.

v. 20. Οἱοὶ δ' ἐπιμάετροι ἦσαν] Musæus ἐπιμάετρον λύχρον ἐρώτων. An scribendum: Οἱοὶ δ' ἐπὶ μάετροι ἦσαν. καὶ τμήσιν pro θεοὶ δ' ἐπησαν μάετροι. Sic Joannes Diaconus legit. placet postremum.

v. 22. Οἱ δὲ θεοὶ ἡμῖς ἦεν] subintellige ἐκτελέσας. ἡμῖς ἦεν faserat, hoc est, ἀναγκαῖον. Sic Horatio nefas est, ἀδυνάτον, quicquid corrigere est nefas.

v. 24. Ὑπὲρ σακείων πνέοντες] hoc est, sub scutis caput non occultantes, intrepidi, audaces.

v. 26. Πάϊς Ἀλκαίοιο] Ἀμφιτρύων scilicet.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρα] hoc est, βλάβης, mali, damni.

v. 32. Ἰξί] scribe ἰξί.

v. 33. Φίκιον ἀκρότατον] ἀπὸ τ' φικῆς, ἥ γινε σφίγγς, φίκι seu φίκιον. Sic mons dictus.

v. 37. Λαοσόϑ] *agitator populi, hoc est, dux populi. λαοσ-
σιϑ* ut infra δρυοσόϑ, a σίω, agito, quatio, concutio.

v. 42. Ἀΰασιϑ] *αΰασις*, libenter.

v. 55. Κικεμρόλω χησιώ] hoc est, *diversam generationem, appositio.*

v. 59. Αὐτὸν κὶ πατὴρ ὃν Ἀρίω] an? Αὐτὸν κὶ πατέρα ὃν Ἀρίω.

v. 62. Κόνις δ' ἐσφ' ἀμφιδεδή] hoc est, *valde excitatus erat. ardebat κυρίως.*

v. 63. Πλεχθῖσιν ὑφ' ἄρμασι] an? *πηχθῖσιν. placet.*

v. 71. Δεινοῖο θεῦ τούχων] Ἀρίως.

v. 76. Ἐπὶ σθεροῖσι μέλεισι] *supra robusta membra pen-
dentes scilicet.*

v. 79. Ἡ' π μετ' ἀθανάτους] *certe apud immortales.*

v. 87. Ἀμμις ἐπιπλομένων] *advolutis annis. An? ἄμμι
ἐπιπλομένων. placet. τὸ ἐπιπλομένων agnoscit Hesychius. ἐπι-
πλομένων, κυκλυμένων, πληρημένων, ἐπερχομένων.*

v. 91. Ἀλιτμήρον Εὐρυσθέα] *abortivum illum Eurystheum.*
An scribendum ἀλιτήμερον? placet. ἀλιτήμερον, hoc est, *τὸ διη-
μαρτηκός τ' ἡμέρας, ἢ τ' ἡμερῶν ἔτοκετ'.* eadem ratione ἡλι-
τόμνωϑ dicitur. Hesych. ἡλιτόμνωϑ, πτόωρον, ὁ μὲν οὖν ἐν
τῷ δίοτι, μηνὶ πεχθίνα, καὶ διημαρτηκός τῶν μῶων ἐν τῇ
κυήσῃ, &c.

v. 93. Ἡ' ἄτλω ἀχών] *Noxam suam dolens.*

v. 94. Ἐμθὶ δαίμων] hoc est, *fortuna, fors, fatum. sequente
versu ἔχ' ἡνία φοινικέωντα.] cape habenas rutilantes.*

v. 101. Ἄαται πολέμοιο] *præsens pro futuro. hoc est, κερ-
εθήσεται, hoc est, vincetur a me. An scribendum? Ἡ' μὲν κὶ
κρητερός περ ἀάσεται πολέμοιο. ἀάσεται pro ἀάσεται, ut
πισεῖται pro πίσεται, ἀ πέτομαι.*

v. 103. Ἡ' θεῖ' ἢ μέλα] a θεῖω, θεῖω, σέω, σέομαι, θεῖϑ
est, *pleonasmō ἡθεῖϑ, σμενός, σεδασις, σεδάσμι.* Ἡ' θεῖς, hoc
est, *σεδάσμι.*

v. 105. Ρ' ὑτάι τε πόληα] a πόλις, genit. πόλειϑ, πόληϑ,
πόληα, ut βασιλῆϑ, βασιλῆα.

v. 112. Ἀλκείδαο] Ἀμφιτρυώνϑ.

v. 113. Οἱ δὲ σφ. χίδδρ εἶσι] τὲ σφ. numeri singularis videtur, nisi forte ad Martem & Cycnum referendum.

v. 128. Α'ρῆς ἀλεκτηρὰ σιδήρει] hoc est, ense cum baltheo.

v. 130. Καὶ ὁ ἀλυστὴ ἐξόπισθεν] Nota morem pharetram mittendi. lorum seu fasciam ex qua pendeat prius in collum induebatur, & inde pharetra a pectore ad quod posita erat in tergum rejiciebatur.

v. 131. Θανάσιον λαβὴν [ῥῆμα] hoc est, ἐπιλαβὴν πνεύματος
 ἡ ζωὴν.

v. 132. Δάκρυα μῦρον] sanguineis guttis stillabant adhuc
 recenti a cæde, hoc est, inunctæ erant letali pharmaco, made-
 bant, stillabant, hoc est, occisorum parentes lacrymare faciebant.

v. 133. *Ἐπειδὴ*] hoc est, *αἰχμὴν θανάτηφόρον*.

v. 134. Μορφοῖο] Μέλαν.

v. 137. Ἀδύμωτος] hoc est, ferri durissimi. subintellige τὸ
ἐκ ἀδύμωτος.

v. 138. Εἶρνε καίρη] Mumiebat caput.

v. 141. Τίτριν] d'émail blanc.

v. 142. Ε^νρρηξε] perripit, hoc est, perripere potuisset.

v. 143. Δια πύχης ἡλίου] caerulei ductus trajecti erant.
est τμησις pro διήλίου.

v. 147. Λούκ' ἱεόντων] an? ὀδόντων λούζαλειάν, ut supra
βλεφάρων ἀπὸ κυανείων? ἐπίχω. τὸ λούκ' ἱεόντων ineptum est &
corruptum videtur. an? λούζαλειόντων, α λούζαλίοις, λούζα-
λίοις, α λούζω, λήζω, λούζαίω, λούζαίω, λούζαλός, λούζα-
λίοις, & λούζαλεις.

v. 148. Κορύψαστε κλόνον ἀνδρῶν] extollens, augens, vel
agitans, ciens.

v. 150. Διὸς ἤϊ] ab ὕις, ὕι, ὕι, ὕις, & συναρτίσθ ἤι, ἤι, ἤις, &c.

v. 152. Περὶ ῥηοῖο πακείτης] ᾠδὴ πακείτης ῥηοῖο. ἡ ῥηὸς ἡ
ῥηῦ.

v. 153. Σειρά] hoc est, ἡλίμ. subintellige τὰ. sed scribendum videtur Σειρά τὰ ἀζαλείοιο κ. π. αἷ; placet. Suidas: Σειρά, σειρὰς, ὁ ἡλίμ, καὶ σείρει. supra σείρει ἀτῆρ, hoc est, ὁ ἡλίμ.

v. 155. Ἀνδροκλασίη τι διδή] ardebat, fervebat. v. seq. ἐλοή κῆρ] κῆρ.

v. 160. Καναχῆσι τι βίβραχῆα] scribo βίβραχῆα, strepitu gravis, hoc est, graviter imminens, incumbens. Hesych. βίβραχῆαν, ἤχουν, α βράχω, βρήχω, βίβραχα, βίβραχῆς, βίβραχῆα.

v. 164. Τῶν κὶ ὀδόντων] τὸ ἐν hic supplendum. a quibus sc. serpentibus.

v. 165. Δαίεθ θωῦτ᾽ ἐργα] Hesych. δαί-ται, καί-ται & Διά-δρον, καϊόδρον. fulgebant. θωόμεθ' ἐργα legit Diaconus. θωῦ-τ᾽, hoc est, θωμμεσθ᾽. α θῶω, θῶωω, θῶωμε, θῶωω Ionice. θῶω-με, θῶωτῆς, θῶωτ᾽ ἐργα Ionice. θωμμεσθ᾽. Sic & θωῶμαίζω pro θωμμάζω. τὸ θωῦτ᾽ α θῶωω sit oportet, pro quo θῶωσθαι habet Hesych. θῶωσθῆν, βοᾶν, μέλπειν, κηρύσσειν, &c. vel sic θῶωσθαι, θῶωσθαι, ut παλάσθαι, παλάσθαι. θῶωται, θῶωται, θῶωτῆς pro θῶωτῆς.

v. 166. Ὡς ἐπίφανθ] Nota pleonasmum ἐπίφανθ' ἰδῶν.

v. 168. Χλέων] α χλέων, non α χλέωνης Nominativo τὸ χλέων genitivus pluralis.

v. 171. Αὐχῆας ἀμφω] utrorumque. leonum scilicet & apro-
fium.

v. 173. Κατὰ δὲ σφι] τὸ κατὰ hic pro κατὰ, vel κατὰπερί-
στιν. composite.

v. 181. Ὄζον Ἄρη] ramum Martis, non ποιεῖται.

v. 185. Οὐρεῖον τι] Οὐρεῖον scribendum videtur. ab ὕρως, ὕρως. vers. seq. πδουκείδας α πδίκη, πδουκίδς, πδουκίδης.

v. 189. Συναίχτην] legendum videtur συναίχθην. hoc est, σινωρημῆκῶς.

v. 192. Ἐτασαν] ἴστασαν.

v. 195. Ἐναρφέρθ] pro ἐναρφορέθ.

v. 197. Ἐν ᾧ Διὸς] sub. ἐνὶ.

v. 198. Μάχην ἐγέλευσα κηρύσσειν] augere, accendere, ciere pugnam. κηρύσσειν est agitare, tollere.

v. 199. Χρυσείην τι περφαλαίαν] scribe χρυσίην. v. sequ. ἐπὶ δὲ ἄχθῃ φύλοπιν] ἐπ' ἄχθῃ.

v. 203. Ἄγνυτ' Ὀλυμπος. Scribe ἄγνυτ' Ὀλυμπος. pandebatur Olympus. ab οἶον, οἶγνύω, οἶγνυμαί, ἄγνυθ. Homer. πᾶσαι δὲ
ὀἶγνυθ

ἀἰγνυτο πύλας. olim legebatur ἀγνός purus. Reposuit Heinſius ἀγνός, h.e. reſonabat, ἢ καὶ ἀπιτίλφ. vide Heinſii notas. ſed ἀγνυτο hic locum non habet.

v. 204. Ἐν δ' ἀγρῇ] *Ibi cætus. ἐπιφάνω*] *circumpoſita erat.*

v. 205. Ἐν ἀγῶνι] *in ludis.*

v. 207. Ἀμαιμακίτιο θαλάσσης] *Homer. ἰπὸν ἀμαιμακίτιον. ἀμαιμακίτιος, μακρὸς, vaſtus, ingens, immenſus.*

v. 210. Ἐθύνον] *hoc eſt, ὥρμων. ἰχθυόοντες*] *pifcantes.*

v. 212. Ἐλοπας ἰχθύς] *hoc eſt, νέας καὶ οἷον ἰλὰς νεβρὰς.*

v. 216. Ἐν δ' ἑὸν ἡύχμεν] *hoc eſt, ἐν ἑὸν.*

v. 218. Ἐξέεικε] *τὸ σῆμα*] *ſcilicet.*

v. 221. Μελαίνδιν αἶορ] *Capulo nigro. la garde noire, émail-
lé de noir. Heſych. μελαίνδιν, τὸ μέλαιναν ἔχει λαβῶν. idem
μελαίνδιν μελαίνας ἔχοντα λαβὰς.*

v. 223. Εἶχε κέρη] *κέρη Apollodorus p. 73. εἶχε occupabat.*

v. 224. Κίβυστις] *alii κίβιστις, in qua Gorgonis caput. Τὸ μὲν
referendum ad Perſeum, non ad μετὰφρενον, nec ad κέρη δεινοῖο
πιλῶν. δὲ τὸ κίβυστις ἐκρίμασθαι θύσανοι, la frange, la creſſine.*

v. 228. Εἰρήνην] *φοβυμῶν.*

v. 229. Ἐπιδάσκει] *il bandoit.*

v. 230. Γόργωνες] *Medusæ ſorores.*

v. 231. Ἰέρμας μαρκίον] *α μαρκίον, quod idem eſt τῷ ἄπῳ,
unde ἄπῳ, ἄπῳ. alii pro μαρκίον α μαρκίον. unde μεμαρκίον
verſ. 245. quod eſt ab ἄρπῳ ἀρπαζῶ. Sic inferius v. 252. μεμαρ-
κίον pro μεμαρκίον.*

v. 231. Ἐπὶ ᾧ χλωρὸν ἀδάμαντι βαίνουσιν] *ἐπιβαινουσῶν.
τμήσις. in clypeo adamantino. an κεχρωστωμῶν. ἀδάμαντι
ferro. ut ſupra: Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ ὄνυχον ἔθηκε δα-
δαλίῳ ἀδάμαντι.*

v. 232. Ὄξια καὶ λιγύας] *an ὀξία κεκληγῶς? Ibid. ἐπὶ ᾧ ζώνῃσι
δράκοντι. ᾧ γοργῶν θύσανας intellige.*

v. 235. Λίχμυζον δ' ἄρα τῶν] *τῶν an eas? Gorgones ſci-
licet, illas duas Medusæ ſorores. τῶ γοργῶνι Attice, ut τῶ χεῖρι.
τῶ πηγῇ.*

v. 235. Ἐχάρμοστον ὀδόντι] *acuebant dentes. ſupra: χαρμω-
στόν*

μῦθοι σιδήρεα. α χαίρω χαίρειον, unde & χαίρχαρ reduplicatio-
ne, asper, dentibus asperis, ut καρχαρόδους.

v. 237. Εἰδνείτο μέγας φόβος] *uagabatur magnus terror.*

v. 239. Ὑπὸ σφετέρης πόλιος] τὸ ὑπὲρ hic pro ὑπὲρ, pro. An
legendum δὲ τὸ placet. v. sequ. *πρωτεύειν*] *πύξω.*

v. 243. Κατὰ δ' ἐδρύπθοντο παρειαὶ] *κατεδρύπθοντο.*

v. 245. Πρεσβῆες] hoc est, *πρεσβύτες.*

v. 246. Ἀν' ὃ θεοῖσι χεῖρας ἔχον] *ἀν, hoc est, ἀνείχον.*

v. 254. Βάλλ' ὅνυχας μεγάλας] unaquæque scilicet. *an βάλ-
λε* pro ἰσάλλον? *singulare pro plurali.*

v. 256. Αἰμωλὸν ἀνδρομέα] *Subintellige αἰφ.*

v. 257. Ἀψ δ' ὀμμεδον] *subintellige ἐς. τὸν μὲν ῥίπτασκον] αὐ-
θροπον* *subintellige. ἱρσυν* *hominem* *scilicet.*

v. 258. Κλωθὴ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφίστασαν] *ταῦς κήρεσιν, scili-
cet. hoc est, aliis* *Parcis* *innumeris* *adstabant* *Clotho, Lachesis,*
& *Atropos. an κήρες illæ differunt a* *Parcis* *Clotho, Lachesi &
Atropo? An hæ principes, seu præsides illarum?*

v. 264. Ἀχλὺς εἰσέηκε] *ἡ ἐπὶ θανάτῳ σκοτώσις. Ἐπισμυγερή]*
ἐπίποτος, ἀνιστοῦ, χαλεπή.

v. 265. Καταπεπληγῆα] *concidens. Hefych: πεπληγὸς δὲ αἰσέ-
νεια καὶ δειλία πεπληκὼς. πλήσω, πεπληκὼς, πεπληγὼς. vel a
πλήω, pro quo πλήω πεπληγὼς, πεπληγὼς. placet.*

v. 268. Ἀπλῶν] *ἀπελάτης. supra.*

v. 269. Πολλὴν ὃ χρόνις κατενένοθεν ὥμους] *Scribendum videtur
ἐπενένοθεν ὥμοις. τὸ κατενένοθεν supposititium est propter ἐφθη-
μίμειν. Homerus: ψεδνὴ δ' ἐπενένοθε λάχνη. ἐπενένοθεν, ἐπι-
πόλαζεν, ἐπλώ. Eustath. thema est ἀνέγω ab ἀνίημι.*

v. 273. Ἐυώτρε] *al. δισώτρε.*

v. 274. Ὑμῖμαι δ' ὀρώρε] *an ὑμῖμαι.*

v. 275. Εἰλύφαζε] *volvebat, agitabat, versabat τὸ σίλας
ἐν χερσὶ δμῶν.*

v. 276. Χερσὶν ἐνὶ δμῶν] *Scribo δμῶν a δμῶν. Ib. πη-
λῆα scilicet δμῶν.*

v. 279. Ἀγνυλὸς ἤχῳ] *resonabat, ut supra ἄγνυτ' ὀλυμπ.*

v. 280. Αἰδ' ὑπὸ φορμίλῳ] *scribendum videtur οἱ δ' ὑπὸ,
subintellige χροῖ.*

v. 286. Ἐθύνον] bacchabantur.

v. 287. Ἡρεῖον] ἱρεῖον. ἐπισυλαδὴν ἐτάλατ'] ἀνιζοσμήμης ἦσαν.

v. 289. Κορωνιόνιζα πίτηλα] scribo κορωνιόνιζα πίτηλα. α. κορυνιάω, κορυνῶ, quod idem est τῷ κορυνύω, κορυνιόω, κορυνιόων, κορυνιόνιζα, hoc est, κεφαλατώ, ῥοπαλοειδῆ. in clavæ modum capitata. κορυνὴ βλαστὴ cacuminum articulatio in germinatione arborum a clavæ similitudine. Nicander: Δεινὴν βρωμήνιζον ἀνὰ λήσασα κορυνῶ. ubi τὸ υ productum vides ut in κορυνιόοντα. τὸ κορυνιόνιζα πίτηλα παρὰ φρασὶς ἐστὶ τῷ ταχύων. πίτηλα, hoc est, βλαστὴ μῆλα, φύλλα, καλάμους.

v. 290. Βελγόμενα ταχύων] subintellige ὑπὸ.

Ibid. Ὡσεὶ Δημήτερι ἀκτῶν] tanquam revera essent Cereris munera metere videbantur.

v. 291. Ἐπιπλον ἀλαλῶν] ἐπιμπλον malim, a πίμπλω, unde πιμπλάω.

v. 293. Ἐφ' ὅρδον ὑπὲρ τευγῆτήρων] ἀπὸ pro ὑπὲρ scribendum videtur.

v. 296. Οἱ δ' αὖτ' &c. & v. 297, 298, 299, & v. 300, spurii videtur. v. 299. Τῷ γε μὴ] videtur legendum τοῖ γε μὴρ. & pro παίζονται malim παίζουσιν.

v. 302. Λαγρὸς ἥρδον] Nota dorismum merum λαγρὸς pro λαγρῶς.

v. 304. Ἰέμεροι μαπίειν οἱ δ' ἰέμεροι ὑπαλύξαι] Mallem: Ἰέμεροι μαπίειν τὰς ἰεμέρας ὑπαλύξαι.

v. 305. Ἐχον πόνον] ἐπόνον, ἡγορίζον.

v. 308. Ρ' ὑπὲρ χαλαίνοντες] hoc est, ρυτῆρας χαλῶντες. pro ἐπικροτούντα lege ἐπικροτίοντα, super solo plaudentia.

v. 311. Ἀρεῖον εἶχον αἶθλον] in sculptura clypei scilicet, quæ semper in eodem statu manet.

v. 312. Ἐντὸς ἀγῶνι] intra circum, campum.

v. 314. Ἀμφὶ δ' ἵταυ ρίεν Ὠκέαν] hoc est, τὸ ἀπὸ ἀφ' ὧν ἔρριαν.

v. 317. Παρ' ἰχθύες ἐκλονέοντα] adflicbant.

v. 327. Λυγρὴν χυση] vide Tzezem.

v. 333. Ἐπιόντα δοκῶσαι] ἐκδοκῶσαι.

V. 334. Γυμνωθέντες σάκεας ὑπὸ δαιδαλίοιο] scribendum videtur δῶν. hoc est, ἀπὸ γυμνωθέντες σάκεας.

V. 335. Ἐνθ' ἐπαύρω] ibi.

V. 337. Κλυτὰ τεύχεα τοῖο] Cycni.

V. 340. Διόγηθι] Διοβυθῆς.

V. 341. Σμερδαλίον θ' ἵπποισιν] Malim σμερδαλίον ἵπποισιν. πῃ enim superfluum hic & ineptum. τελετήμερις. vers. sequ. Κορίοντες πιδίοιο] subintellige ἀλφειῶν.

V. 345. Τοὶ δ' ἄμυδις ἀεθλοῦσι] hoc est, παρεθλοῦσι processerunt. Homer. οἱ δ' ἐπὶ τὰ ἀεθλοῦσι.

V. 347. Τῶν δ' ἵπποι μ' ἔπειθ'] delendum videtur τὸ θ'. τῶν] Cycni, Martis, Herculis & Iolai.

V. 348. Ὄξεα χεῖμισαν] scribendum videtur: ὄξεα τ' ἐχέμισαν ἀεὶ πεσφίσι ἀγνύς ἤχω. placet. ἀγνύς resonabat ut supra.

V. 350. Ἐπιχέθω ἀκίας ἵππους] ἐπὶ χεῖρ. dirigitis, adnectitis.

V. 353. Εἶκε παρὲξ ἵναι] cede via, ut eas extra.

V. 356. Τῇ γὰρ ἐπέεις παῖδα] hoc est, inis filiam. honestum vocabulum.

V. 362. Ἡρείσας γαίῃ] humi nixus est, humo affixus est. ἔδῃ ἐρείθη. Homerus.

V. 364. Παντὶ μὲν ἀνδρῶν, ἀλφειῶν δὲ μέγα σάκεα ἄραξα] Est versus supposititiuus.

V. 369. Ἐρυστέρμας ἵππους] Nominativus pluralis ἐρυστέρμας. a genit. sing. ἐρυστέρματος. ab ἐρυστέρματι ἐρυστέρμας, metaplasmo. unde ἐρυστέρμας in accusativo.

V. 372. Ἡνίοχοι δ' ἐπ' αἰῶν] ἐμπλήν.

V. 373. Τῶν δ' ὑποσδομάων] Scribo divisim ὑπὸ σδομάων.

V. 382. Φωνῇ τῷ ἀμφοτέρων μέγαλ' ἴαχον] ordo: τῷ φωνῇ ἀμφοτέρων.

V. 389. Μασχώνη] ἀμασίζω, μαστῶμαι. Hesych. ἐμασίζω, μαστῶ.

V. 395. Ὡς πεπίσι] τὸ ὦν pro ὧ.

V. 397. Ἰδὲ ἐν αἰνότητι] ἰδὲ, πνίγας. Hesych. an idem cum ἰδὲ sudor? placet.

V. 400. Οἷα Διώνσοι] pro οἷας neutrum pro foeminino.

V. 401. Τὴν ἄρην] καὶ τὴν ἄρην.

v. 407. Αἰγὸς ὀρεσσινόμεν] subintellige ἐν τῇ, ἀμφὶ, ὡς.

v. 409. Ἀπαλήπτει] aberrabit.

v. 411. Οἱ ἀμφὶ μάχλῳ] ordo ἀμφὶ οἷ, hoc est, ὡς αὐτῆς.

v. 416. Βίη Ἡρακλείη] βίη Ἡρακλείη legunt interpretes in nominativo, quibus assentior.

v. 426. Σώματι κύρσας] hoc est, ζώω.

v. 431. Πόσσι γλάφει] scalpit terram ungulis.

v. 437. Πρηνῶν ὀρέσσαι] ὀρέσσει legisse videtur Diaconus. Sic autem hi duo versus legendi videntur:

Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλης πίττης πρηνῶν ὀρέσσει

Μακρὸν ἐπιηρώσκειται &c. τὸ ὅν ὀρέσσει nullius pretii.

v. 440. Τὰ δὲ συνενέικεται] ἃ πινὶ πάγως συνεκατέχεται ἢ πίττης.

v. 442. Ἐμμεπίως] ἐπασσινώως. Hesych. an a μαῖνω, μένω, μεπίειν μεπής, ἐμμεπής, ἐμμεπίως raptim, rapide, cupide. &c.

v. 445. Ὑπὸδρα ἰδυῖ] τὸ ὑπὸδρα pro ὑπὸδραξ ab ὑπὸδρε- κρημα usurpatum videtur.

v. 453. Κακίζωδρα] κακίζωδρα.

v. 455. Ἀπὸ ἧ γλαυκώπης Ἀθλῶν ἱστῶ ὀρμῶ ἴτραπ'] pro ἀπίτραπ. τμησας.

Ibid. Ὁρῖζα μὲν δ' ἀπὸ δίφρου] manum porrigens a curru.

v. 457. Ἐστυ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονι] An? ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονα. Sic Diaconus. placet.

v. 460. Μυρὸν γυμνωγέτω σάκους ὑπὸ δαιδαλίοιο] Hic versus additus & delendus videtur. pro ὑπὸ leg. δαπν.

v. 461. Οὕτως ἐπικρατίως. Δις ἧ μέγα σάκῳ ἄραξεν,

Δύρακι νωμῆσας, ἐπὶ ἧ χθονὶ κρῖσθαι μίσην]

Hæc: Δις ἧ μέγα σάκῳ ἄραξεν Δύρακι νωμῆσας insititia videntur & delenda, scribendumque:

Οὕτως ἐπικρατίως· ἐπὶ ἧ χθονὶ κρῖσθαι μίσην.

v. 466. Μακρὸν Ὀλυμπον] in magnum Olympum.

v. 477. Τὺ τὴν ταύρον] Κύκω.

v. 480. Βίη σύλασκει δακτύλῳ] excipiens.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

IN

THEOGONIAM.

Vers. 1. Μυσῶν Ἐλικανιδῶν δρχόμεθ' αἰεῖν] Priores centum quindecim versus sunt suppositi. Theogonia incipit a versu 116. Ἡ' τοι μὲν πρόπτε χαῖ' ἥσ' &c.

v. 5. Λοισάμεθα πέραν χεῖρα Περμηστοῖο] ἐκείνῃ τὸ ἐξ ἡ δαΐ.

v. 8. Ἐπὶ ῥώσων ἢ ποσσίν] hoc est, ἀρχίσωντο. incesserunt, processerunt & similiter.

v. 16. Ἐλικησέφαρον τ' Ἀροδίτῳ] arcuatis superciliis.

v. 23. Καλὴν ἐδιδάξεν αἰοιδῶ] vide versum 660 ἔργων.

v. 29. Ἀρχέπειαι] diversa.

v. 30. Καὶ μοι σκηπτρον ἔδον, δάφνης ἐρμηλίδ' ὄζον] ἔδον pro ἔδουσιν. Rhapsodi raturum lauri tenebant recitantes. vide Lucianum in Dialogo cum Hesiodo p. 659.

v. 32. Θείῳ, ὡς τε κλύοιμι πᾶ τ' ἰσομήμα, πῶς τ' ἰόντα] Nothum.

v. 35. Ἀλλὰ πῇ μοι ταῦτα πᾶσι δρυὶ ἢ πᾶσι πίτῳ] hoc est, πᾶσι πᾶσι σκοπῇ, subintellige λέγουται.

v. 36. Τινὴ Μυσῶν δρχόμεθα] τὸ τινὴ hic age, agendum significare videtur. Sed hic omnino scribendum videtur, τοίνυν Μυσῶν δρχόμεθα. hoc est, ἀλλὰ τῷτο Μυσῶν δρχόμεθα. Hesych. τοίνυν ἀλλὰ τῷτο. Hunc locum respexisse videtur.

v. 39. Ὀμηροῦσαι] συμφωνῶσαι. ex ὁμῶς & ἄρῳ ὁμήρης compositum videtur. Unde ὁμηρέω, hoc est, concordo, συμφωνῶ. Hesych. ὁμηρῆς, ὁμῶς, συμφωνῶς. Sed τὸ ὁμηρῆς simplex videtur. Ab ὁμῶς, ὁμηρέω, ὁμηρῆς. quare & τὸ ὁμηρῆς unde ὁμηρέω συμφωνῶ simplex fuerit forte. Hesych. ὁμηροῦσαι, ὁμοφωνῶσαι, ὁμῶς λέγουσαι. &c.

v. 46. Οἱ ἐκ τ' ἐγούρῳ] hoc est, ἐκ τῶν. hoc est, οἱ τ' ἦς
 καὶ ἔσαν ἑκαῖνοι δειδέεις.

v. 47. Δούπεροι αὐτὶ Ζῆνι] subintellige κλείεσι.

v. 48. Ἀρχόμεθα θ' ὑμνῶσι θεῶν, λήγουσι τ' αἰοιδῆς] Νόθον.
 scribend. λήγουσι τ' αἰοιδῆς. dicentes subintellige quam sit præ-
 stantissimus &c.

v. 55. Ἀμπαυμῶ τι μερμηράων] μερμήρα, μερμηράζω.

v. 58. Περὶ δ' ἔτρεπον ὦρα] hoc est, περὶ ἐτρεπον ἑαυτῆς,
 hoc est, περὶ ἐτραπήσαν.

v. 60. Κύρας ὁμόφρονας] το α hic secundum doricam diale-
 ctum corripitur, ut supra μτ' τεσσᾶς Η'ελίοιο.

v. 62. Τυτθόν] Huc refer τὸ ἢ δ' ἔτεκ σὺντα &c.

v. 64. Πὰρ δ' αὐτῆς χάριτις καὶ ἰμερῶ] τὸ τε hic deest.

v. 69. Ἀμφοσὴ μολπῇ· περὶ δ' ἰαχῇ] scribendum videtur:
 περὶ ὃ σφίσι ἰαχὴ γαῖα μέλαινα ὑμνῶσαις.

v. 74. Ἀθανάτοισι δέταξι ὁμῶς, καὶ ἐπιφραδὲ πμῶς.] Scrib.
 ἀθανάτοισι δέταξι νόμοις, καὶ ἐπιφραδὲ πμῶς. ἐπιφραδὲ, hoc est,
 ἐπινοήσῃ, commentus est, invenit. Hesych. ἐπιφραδῆ, ὑπονοή-
 σαι ἢ ἐπινοῆσαι.

v. 83. Ἐχέφρονες] subintellige εἰσι.

v. 93. Οἷα τοι Μουσίων] Scribe, Τοῖα Μουσίων. vel τῶν Μυ-
 σίων. Etiam μουσίων legendum videtur. Sic ratio versus postu-
 lat. inf. νυμφῶν αἱ ναῖουσιν.

v. 95. Ἐπὶ χθίνα καὶ κίτταρσι] Malim χθονί.

v. 99. Ἀζηται κραδίλω ἀκα χίμῳ] hoc est, ξηραίνεται.

v. 103. Παρίερα πι δῶρα θεῶν] sub. αὐτῶν.

v. 116. Ἡ τοι μὲν πρῶπιτε] Hic incipere videtur Hesiodus.
 Superiora supposita & addititia videntur. Sic Ἐργα incipiunt a
 v. 10. σὺν ἄρῃ μῆνοι ἔλιν ἐρίδων γῆν.

v. 116. Χάθ' γῆστ'] hoc est, cœlum, aër, aëris vastitas,
 immensitas, quoque versum spatium universum.

v. 117. Γαῖ' δ' ὕρυσεν] γαῖα.

v. 118. Ἀθανάτων, οἱ ἔχουσι κάρη] Hic versus est suppositi-
 tius.

v. 119. Τάρετρα τ' ἡρόεντα] τὸ ὑπὸ τῶν γλῶν μέντοι τοῦ
 χάους.

v. 120. Η' ὅ Ε'ρ^ο] hoc est, rerum concordia, ἡ ἔκθεσις αἰμενία, generationis causa. τὸ πῦρ interpretantur.

v. 121. Λυσιμελής] hoc est, τὰ μελήματα λύνων, τὰς φροντίδας. α μέλω, μελή cura, ut α βάλω βάλω, βόλω, βολή, πάλω πάλω &c. α μελή λυσιμελής.

v. 123. Εκ χαί^ο δ' Ε'ρεβός τε μέλαινα τε Νύξ ἐχθρόν^ο] Ε'ρεβ^ο tenebrae. Nox praecessit diem.

v. 124. Νυκτι δ' αὐτ' Αἴθρη] lux & dies successerunt Nocti. ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ὁ ἥλιος τὴν αἴθρα.

v. 127. Ἰὼ μιν παύ^ο καλύπτ^ο] hoc est, circa omnia, circa omnes partes suas.

v. 128. Οφρ' εἴη μακάριοι θεοὶς ἰδ^ο] subintellige ὁ ἔρως^ο.

v. 129. Θεῶν χαρίεις ἐναύλας] hoc est, ἐνδαιτήματα. Hec-
sych. ἀφ' ἐλαδός, οἰκότηλα, ἐνδαιτήλα, ἐναυλισήλα.

v. 130. Νυμφίων] τὸ Ὀρειάδων λεγόμενον.

v. 131. Ἀτρύγετον πύλαγ^ο] hoc est, τὸν θαλάσσαν. mare notum scilicet, hoc est, mare mediterraneum, parvum &c. maria praeter Oceanum.

v. 132. Πόντον] hoc est, βαθυὸν ὄντα, βαθ^ο ἔχοντα, τὸ βά-
θ^ο, appositive.

v. 133. Ὀκείανδον βαθυδίνων] Oceanum, h.e. mare ignotum.

v. 139. Γέναι^ο] ἡ γῆ scilicet ἐξ ἔρως.

v. 144. Κύκλωπις δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμοι] hoc est, καὶ τὸ ὄνο-
μα ἐπώνυμοι, hoc est, e re datum. an ἐπώνυμοι? id est, e re no-
men habentes.

v. 146. Γ' ἔστι τ' ἡδὲ βίη] Hinc desumptum est τὸ κρῖται καὶ βία Aeschyli, seu potius ex inferioribus: καὶ κρῖται^ο ἡδὲ βίω. Ibid. ἐπ' ἔργους subintellige αὐτῶν.

v. 152. Ε'ς ἄμων] Hic versus suppositivus videtur.

v. 155. Σφειτέρω δ' ἢ χθονὶ τοκῆ^ο] δ' delendum.

v. 161. Γέν^ο πολὺς ἀδάμαντ^ο] hoc est, ὕλη, χρῆμα. ἀδά-
μαντ^ο ferri.

v. 177. Ἐπίχρη^ο] applicuit se terra uxori.

v. 178. Ὠρέξατο χειρ^α] subintellige apprehendit manu fini-
stra genitalia patris. Sic habitum metentis expressit, qui fini-
stra manu spicas & dextra falcem tenet Catullus.

v. 179. Δεξιτερῇ ᾗ πλάωμαι] an π?

v. 180. Φίλῃ δ' ἀπὸ μῆδα] forsan pro δ' scribendum τ'.

v. 188. Ἀποτμήξας ἀδάμαντον] an? ἀποτμήσομαι.

v. 189. Κάββαλ' ἀπ' ἡπείρου πολυκλείσῃ ἐνὶ πόντῳ] Versus iste interpolatus est propter ἐφθήμειαν, ut alibi supra. Scribe: Κάββαλ' ἀπ' ἡπείρου πολυκλύσει ἐνὶ πόντῳ.

v. 192. Εἰρήφῃ] ἐπήχῃ concrevit. Sic & v. 198 ἡρήφῃ, concrevit, concepta est. κυθήροισι ad τὸ κύειν allusum, sicut & in κύπετῳ.

v. 193. Ἐπλῆθ' ἔνθεν ἔπειτα] Scribo ἔπλητ' accessit, appulit, τὸ ἔπληθ' mendosum.

v. 196. Ἀφρογυῖαν τι θεῖαν] Scribe: Ἀφρογυῖαν τι θεῖαν.

v. 200. Φιλομμηδα] τὸ φιλομμηδῇ placet magis, ob sequentia, ὅτι μμηδῶν ἐξεφαάνθη.

v. 203. Ἡ ᾗ λάλωσθαι] Scribo ἡ δ'.

v. 209. Τίλαινοις] porrigentes, hoc est, τὴν χεῖρα ὀρίζεσθαι. supra ὀρίζεσθαι χεῖρ σκαίῃ.

v. 210. Τίσιν μετόπισθεν ἴστασθαι] ὑπὸ τῷ διδῶς scilicet.

v. 214. Μῶμῳ] hoc est, ψόμῳ.

v. 215. Ἐσπερίδας] πᾶς αὐτὸς ζῶφον scilicet.

v. 216. Φέρονται τε δένδρα καρπῶν] arbores fructiferae. καὶ πῆς κατ' ἐξοχὴν ὁ σίτος. Hesych.

v. 224. Ἀπάτω τῆς καὶ φιλότῃ] δολότης scribendum videtur. pro δολιότητι. το φιλότῃ hic locum non habet.

v. 229. Ἀμφιλογίας τι] an ἀμφοιλογίας τι.

v. 230. Δυστομία] ἢ δυστομία τῇ δ' νομῷ opposita.

v. 237. Θαύμαντα] Iridis patrem.

v. 238. Κητὴ καὶ κητῶν] an κητὴ καὶ κητῶν? placet.

v. 240. Νηρῶν δ' ἐγχεῖν] subintell. ἐκ. μεγέστατα, hoc est, μεγάλως ἐπύρεται. Etym.

v. 241. Τελήνι ποταμῷ] hoc est, μεγάλῳ.

v. 267. Ἀεπῆας] Ultima correpta. Dorismus. ut supra καὶ εἰς, τρεπῆας.

v. 281. Ἐξέθρη χρυσάωρ] Scribe: ἔκθρη χρυσάωρ.

v. 283. Γείνηθ', ὅδ' αἶρε] Scribe: γέννηθ' ὅδ' αἶρε.

v. 293. Ὄρθον τι κτείνας] Ὄρθρον. Orthrum.

v. 301. Ἐνθα δὲ οἱ ἀπείⓈ] Scribe ἔνθα δὴ οἱ ἀπείⓈ.

v. 303. Ἐνθ' ἄρα οἱ δάσαντο] α δαίω, δαῖσι, αἶσι, ut α δαίμων αἶμων.

v. 321. Τῆς δ' ἡ τρεῖς κεφαλαί] pro ἡσιν, ut supra ἔβαλε pro ἔβαλον.

v. 330. Ἐλεφαίριτο] ἔβλαπτε.

v. 333. Ὀπλότατον] Hoplotatum. κύριον. interpretes, *πιπτικτικ πατη*. Φόρκυ σιμωζήσις.

v. 340. Ἀχλαῖον δρυροδίνω] scribendum videtur ἀχελών τ' δρυροδίνω.

v. 345. Ἀέδησκει] ab ἄρδω, δρδῶω, δρδῶω, δρδῶσκω, ἈρδηκⓈ.

v. 347. Ἀνδρας κεράζουσιν] hoc est, κείρουσιν. Hesych. κέραιον ἀπείκειρον. ἔφηβοι capillum tondentes Apollini & fluviiis dedicare solebant. vide Martialis epigramma de Encolpi capillo.

v. 353. Γαλξάωρη τε] an μωλαξάωρη? placet.

v. 354. Κερίση] forte α κρής, κρητὺς, κρηπⓈ, κρήσιⓈ, κρησίη, ut ασίη.

v. 360. Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε] An Ἀμφιρὼ ὠκυρόη τε? Ἀμφιρὼ pro Ἀμφιρῶα. Sic ἔρρις. Ἀσκη, χείμας κακῶ, θέρδρῃαλὲ ὑδέποτ' ἐοδλή. An ab ἈμφιρⓈ Ἀμφιρὼ ἢ. Hesych. Ἀμφορον, ἀμφορία. an ἀμφιρὼ τῷ ἀμφιρῶης cognatum? Hesych. Ἀμφιρῶης, ἀφαιρόηⓈ, κεφαλήν ἔχων ἡσπέρωθεν.

v. 365. Βένθεα λίμνης] hoc est, θαλάσσης, ὠκεανῶ. Homer. ἩέλιⓈ δ' ἀνέρυσσε λιπὼν ἀφεικαλῖα λιμῶν.

v. 376. Κεῖω δ' Εὐρυβίη τίκτει] Scribo κρείω. supra κρεῖον τε κρεῖον τι &c. α κρείω regno κρείω, κρεῖⓈ.

v. 278. Ὅς κ' πᾶσι μετέπρεπιν] Scribe δὲ πᾶσι μετίσπρεπιν.

v. 383. Στυξ] α σύγω, συγέω, συγίς, σὺξ. odium.

v. 387. Ἡγεμνόνῃ] an ἡγεμνόνῃσι? hoc est, vīa qua non illi Jovem sequantur, comitentur.

v. 393. Μή πιν δαπρράσειν] scribo δαπρρήσειν, pro δαπρήσειν, metri causa.

v. 398. Σιὼ σφίσι παίδεσιν] σφοῖσιν. πατρός] ὠκεανῶ scilicet.

v. 401. Μισπαιέται εἶναι] δώρισμός, ut τρεπὺς κέρως. μισπαιέτης, ut μέτιςⓈ.

v. 408. Μείλιχον ἐξ ὀρχῆς ἀγανώπασθον ἐντὸς Ὀλύμπου] Hic versus spurius est, & delendus.

v. 413. Μοῖραν ἔχειν γαίης τι] hoc est, sortem. Maris & terræ potentem lunam esse innuit.

v. 417. Κατὰ νόμον ἰλάσκηται] placat. subintellige divos.

v. 422. Αἶσαν ἀπάντων] hoc est, sortem, potestatem, μοῖραν, ut sup.

v. 426. Ἡΐσον θὰ ἔμμεθρι πμῆς] minus honoris sortita est. & vers. sequ. καὶ γάρ τις subintellige ἦσσαν.

v. 440. Δυσπέμφιλον] id est, δυσταῖ, δύσπνοον.

v. 443. Ἐθέλωσά γε θυμῷ] ἀθέλωσκα scribo. a θέλω, ἀθελών, ut ἀπαρέω, ἀθυμείω & similia. Nota vocem Græciz redditam.

v. 447. Βελάρ] ὀφέλλει auget.

v. 466. Καὶ κρατερὴ πρὸς ἰοίη, Διὸς μεγάλῃ ἀφ' βυλάς.] Hic versus nothus videtur.

v. 471. Μῆτιν συμφράσσασθ] consilium ut conferrent.

v. 472. Πατρὸς ἰοίῃ] an ἀνδρὸς ἰοίῃ? hoc est, viri sui, Saturni furentis. placet. versu sequ. παίδων subintellige ἑνῆς.

v. 475. Καὶ οἱ πιφραδύντω] Et ei declararunt.

v. 477. Πέμψαν δ' ἐς Λύκον] scilicet αὐτῶν.

v. 481. Ἐνθα μὲν ἐσθ] Hic cum duobus sequentibus sunt nothi.

v. 484. Ἀργαίῳ ἐν ὄρει] Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Ægæo in monte.

v. 486. Μίγ' ἀνακτὲ] hoc est, μεγάλῃ ἀνακτὲ.

v. 487. Ἐὼ ἐγκάτ' ἐσθ' ἠδὲν] scribendum videtur εἰς κατ' ἐσθ'. an divisim scribendum? εἰ ἠὲ εἰς κατ' ἐσθ'.

v. 490. Ὅ μιν τίχ' ἔμελλε] hoc est, ὅς μιν.

v. 491. Ὁ δ' ἐν ἀθανάτοις ἀνάξεν] Nota phrasin. scribi poterat, καὶ ἐν αἰθ' ἀνάξ. an scribendum? ἢ δ' ἀθανάτοις ἀνείξεν. placet.

v. 492. Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειθε] Hic cum sequentibus novem versibus sunt subdititii.

v. 493. Ἐπιπλοιδῶν δ' ἐναιώτῃ] alii ἐπιπλοιδῶν ἐναιωτῶν.

v. 494. Γαίης ἐννεσίῃσι] ἔω, ἔημι, στωίημι, στωίσεις, ἐνέω, ἔνεσις, ἐννεσίη, & geminato, ἐννεσίη. Sic ab ἔω, ἰδς, ἰότης, ἰότη] idem.

v. 502. Οὐρανίδας] τὰς κύκλωπας, ut supra.

Ibid. Αἰσιφροσυνῶσιν] ab αἰω, αἰωμαι, αἴτη, αἴω, αἴσις. Hesy ch. αἴσις, πίνω, βλάβη. idem αἰσιφροσυνῶσιν, αἰνοίας. αἰσιφρων, hoc est, φρενοβλαβῆς, ἄνευ.

v. 505. Τὸ πρὶν ᾧ πλώρη] an scribendum? τὰ πρὶν γε πλώρη.

v. 518. Πρόπαρ ἰαυσείδων] ex πρὸ & παρὰ compositum, cui τὰ παρὰ, & παροίη, σύσσιχα.

v. 519. Ἐφῆκας κεφαλῇ τε καὶ ἀγκυράτοις χέρσιν] Hic versus addititius videtur.

v. 522. Διὰ κίον' ἐλάσας] τμησὶς διέλασας.

v. 523. Ἐπ' αἰσὶν ὥρεσι] ἐπῶρεσι.

v. 524. Τὸ δ' αἰετὶς ἴσιν αἰπάντη] an? τόσον αἰπάντη ὑπὸ ἑκάστη.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα ἀξόμῳ τίμα ἀειδείκετον ὅν] Est ver-
sus suppositivus.

v. 534. Οὐνε' εἰζέτω βυλὰς ὑπερμυτί Κρονίων] Hic quo-
que est suppositivus.

v. 535. Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκείνον θεοί] An de sacrificiis fuit illa
disceptatio. vide Scholiast.

v. 537. Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων] scribendum videtur ἐξαπα-
φίσκων.

v. 538. Τὸ μὲν γὰρ σῆμα] Scribendum videtur τῇ μὲν γὰρ σῆ-
μας, ut & versu 540. pro τὸ δ' αὐτ' ὅσην τῇ δ' αὐτ' ὅσην. in quo
& pro ἐπὶ τέχνῃ, an? ὑπὸ τέχνῃ. ut & v. 555.

v. 571. Γαίης γὰρ σύμπλασσε] h. c. ἐκ γαίης. Sic in ἑορταίς.

v. 595. Ξυνήκων ἔργων] hoc est, κακῶν ἔργων καὶ καλῶν, κακὰ
ἔργα καὶ καλὰ ἔργα.

v. 596. Αἰ μὲν τε] Scribendum videtur αἰ μὲν γε.

v. 597. Κηρία λούκω] hoc est, λαμπρὰ τὰ γλήνη. Hesy ch.

v. 602. Ἐπὶ τοῖς πύρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖς] hoc est, pro bo-
no quod ex mulierum carentia sortitus est. subintellige τέτω
ὅσαι γάμον &c. εἰ qui πυρτίας &c. ordo: ἔπειτα κακὸν ἀντ'
ἀγαθοῖς ἔπειτα ὅς μὴ γαμῶν εἰς γῆρας ἔλθῃ χεῖρ γηροσύνης.

v. 605. Οὐ βιότα ἐπιδύης] penuria, per penuriam.

v. 607. Μετὰ μύθεω γλήνται] τμησὶς μετὰ γλήνται, h. c. μετῇ.

v. 609. Κακὸν ἐσθλὸν ἀντιφείζω] hoc est, malum pro bono
obstat.

v. 610.

v. 610. Ἀπερητοῖο γῆνιθλης] subintellige γυναικί. v. sequ. αἰλίαςον, hoc est, ἀφουκῶν, ἀχάριτον.

v. 617. Πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ] ἔρανος.

v. 640. Παρέχεται] subintellige Κρονίδης e superioribus.

v. 644. Ως νέκρε δ' ἐπ' αἰσάντο καὶ ἀμβροσίῳ ἐφαιένω] Hic versus est insititius.

v. 652. Δυσηλεγίῃ δ' ἀπὸ δισμῷ] a vinculis molestæ quietis, vel a quiete molesta vinculorum.

v. 656. Περί μ' ἔγραπιδες] Scribendum videtur: περὶ σοὶ ἔγραπιδες, περὶ δ' ἔστι νόημα.

v. 657. Ἀρῆς γῆνιο κρυεροῖο] Nota κρυεροῖο pro κρυερῆς positum.

v. 658. Σῆς δ' ὑποφραδμοσώησιν] Scribo ἐπιφραδμοσώησιν. Hesych. ἐπιφράσασθαι, ὑπονοῆσαι, ἢ ἐπινοῆσαι, ἐπιφρασάμεθα, σκεψάμεθα.

v. 659. Ἀψορρόν δ' ἐξαῶπες] τὸ δ' delendum videtur.

v. 666. Ἀμείγαντες ἐγείραν] hoc est, μεζάλλω.

v. 669. Ζῶς ἐρίβδυσφιν] τὸ ἐξ subintelligitur.

v. 678. Δειδὼν δ' αἰετῶν] scribendum videtur αἰετῶν, supra modum insonabat.

v. 680. Πεδῶν] e fundo, hoc est, penitus.

v. 683. Ἀπείτα ἰσχυροῖο] hoc est, διωγμῷ.

v. 688. Εἴθαρ μ' ἰδύσθαι] δ' ἦς, δ' ἦς, εἴθης, ἰθὺς & δ' ἦς cognata, quibus adde τὸ εἴθαρ. Ib. ἐν δ' ἐπὶ πᾶσιν φαίνει βίβω] ἐξέφαντε.

v. 690. Ἐνταῦθα συνεχῶς] continue. a συνεχῶς, συνεχῶς, συνεχῶς, συνεχῶς, & συνεχῶς.

v. 691. Ἰκλῶν] ἐξ ὧς de prés.

v. 694. Μεζάλλ' ἀπείτῳ] μεζάλλως.

v. 696. Θερμὸς αὐτῆς] sic supra ὁρῆς κρυεροῖο.

v. 697. Τετῆρας χθονίους] id est, terræ filios.

v. 700. Χάτῳ] hoc est, cælum. vide Scal. in Varr. Ib. ἄσπερ δ' ἄνθρωπος] subintellige τις.

v. 703. Πίλιντο] ἐπὶ λῆξιν.

v. 706. Κόιν ἐσφραγίζον] Hesych. ἐσφραγίζον ἐδόντα μὲν ψόφου, ἐκίνων. vulgo ἤχων τὸ ἐκίνων. Ib. κόιν] κενίλιν.

v. 727. Τεισσιχὲ κέχτυται ἀεὶ δειρῶν] an τὸ τέμπε intelligit, gulam. 2 δείρη δειροθμεῖν.

v. 731. Χώρῳ ἐν δὴρώνῳ, πλωρῆς ἔχαλα γαίης] Hic versus addititius videtur.

v. 733. Τεῖχος ὡς εἰκείται δ' ἀμφοτέρωθεν] malim τεῖχος τοῦ ἀεὶ κεῖτ' ἀμφοτέρωθεν.

v. 738. Πάντων πηγὰς] hoc est, δρχαί.

v. 741. Οὐδας ἴκητ', εἰ πρῶτα πυλίων ἔντοθε γήσοις] An scribendum? οὐδας ἴκητ' εἰ πρῶτα πυλίων ἔντοθε γήσοιο. Sic in ἔργῳ ἐπὶ δ' εἰς ἀκρον ἴκηται scribendum, pro quo vulgo scriptum ἴκηται.

v. 742. Προθύμια θύελλα] scribo φέροι πρὸ θύελλα θύελλα δρχαλίη. φέροι πρὸ πρὸ φέροι una voce. Homer. Od. γ. ἔπειτα μ' ἀναρπάξασα θύελλα οἰχίῳ πρὸ φέρουσα.

v. 743. Δεινόν τε καὶ ἀθανάτοισι] Scribo δεινὸν καὶ ἀθ.

v. 744. Τῷτο τίρεσι] τὸ χάσμα τῷτο. sequentia:

καὶ νυκὶς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ

Ἐστηκεν, νεφέλης κεκαλυμμένα κυανήσιν.

Τῶν πρὸ δ' Ἰαπεθίου παῖς ἔχετ' ἔρεμνὸν δρυῶν

Ἐστηκός, κεφαλῇ τε καὶ ἀκρομάτῃσι χέρεσσιν.

Ἀστειμφίως.

Hæc supposititia sunt.

v. 750. Ἡ μὲν ἔστω καὶ ἐκρήσεται] Scribendum videtur κατεδύεται.

v. 754. Μίμνῃ τὴν αὐτῆς] scribo: τῆς. Ibid. ἔσ' αὖ ἴκηται] subintellige ἡ ὥρα. vers. seq. Ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι] subintellige ἡ μέρα.

v. 764. Χάλκιοι δὲ οἱ ἦτορ] τὸ οἱ hic non placet. quare scribendum videtur χάλκιοι δὲ τε ἦτορ.

v. 766. Ἐνθα θεῶν χθονίς πρὸ δεινὸν δόμοι] scribendum videtur θεῶν χθονίων.

v. 770. Τέχνην καὶ κακὸν ἔχει] hoc est, morem. Dein εἰς μὲν ἰόντας. τμησὶς εἰσόντας. εἰσόντας.

v. 780. Παῦρα καὶ θανάτου] hoc est, παυράκις, ὀλιγάκις. a παυράκις παυράξ, παῦρα, ut a σφοδράκις, σφοδράξ, σφόδρα, &c.

v. 781. Αἴγαλή πωλεῖται] scribe αἴγαλή, subintellige τὸ σὺν, hoc est, σὺν αἴγαλή πωλεῖται.

v. 783. Καὶ ῥ' ὅς τις ψεύδεται δλύμπια δώματ' ἐχόντων] Hic versus spurius videtur.

v. 784. Ζῶς δ' ἐπὶ Γ' εἰν' ἐπιμψε] Scribo: Ζῶς δ' ὅτι Γ' εἰν. ordo: ἐπιμψε εὐεῖκα πολυώνυμον ὕδωρ μέγαυ ὄρεον. παρὰ συγῆς vide Pausaniam in Arcadicis.

v. 786. Ψυχρὸν, ὅ, τ' οὐκ πίπτῃς] Hic versus & sex sequentes sunt nothi.

v. 793. Ὅς κεν τῶν ἐπίορκον ἀπολείψας] scribo ἐπίορκον. τῶν, hoc est, ταῦτ' ἐν τῶν σύγα. ἀπολείψας libans ab ἀπολείβω.

v. 796. Οὐδ' ἐποτ' ἀμβροσίης] Hic & sequens 797 est spurius.

v. 798. Ἐπὶ κῶμῳ καλύπτῃ] ἐμῇσις ἐπικαλύπτῃ subintellige αὐτὸν.

v. 804. Εἰρέας ἀγανώτων] scribendum videtur εἰρέαιας. sed hic versus videtur delendus & spurius esse.

v. 806. Τὸ δ' ἴκσι κατὰ σφίλιν ἀλφ' χύρι] Scribe, τὸ δ' ἴκσι, hoc est, ὁ δ' ἴκσι ἀλφ' χύρι. Thucyd. κ' ἀλφ' μέσσω αὐτῶν διήστω. lib. 3. κατὰ σφίλιν, hoc est, asperum, durum.

v. 807. Ἐνθα ῖ γῆς διαφορῆς] Hic & tres sequentes versus e superioribus repetiti sunt, post versum enim 736 collocantur. sed hinc fortasse tollendi.

v. 823. Ἐργματ' ἐχυσται] scribo γαῶμῳ ἀκῆσται mirabile auditu. placet.

v. 825. Ἡν' ἐκατὸν κεφαλαῖ] hoc est, ἧσαν. Dein delenda interpunctio ὅφι⊕ δεινοῖο δράκοντι⊕. ὅφι⊕ δράκοντι⊕. appositio. vers. sequ. λελεχμέτ⊕ scribendum pro λελεχμέτες.

v. 827. Θεωρεσίης κεφαλῇσιν] hoc est, γαῶμῳ σίαις.

v. 830. Ἀγίσφατον] mirabilem.

v. 831. Φθίγγον, ὅς τις θεοῖσι συνιέμεν] Hic versus est subditicius & delendus.

v. 832. Ὅσαν ἀγαῶν] scribe ὅσαν ἰενθ vocem emittebant.

v. 833. Αἰαιδία, hoc est, θεοσώ.

v. 845. Πυρὸς ἀπὸ τοῦ πλωῖ] scribo & distingo πυρὸς τ' ἀπὸ τ. π.

v. 852. Ἀσείων καὶ ἀδύο] subintellige ὑπὸ.

v. 853. Κόρθουντες ἐὶν ἰδίῳ] hoc est, ἐπ' ἑαυτοῖς auxit.

v. 855. Πλῆξιν ἀπ' ἐλύμπιο] an? βῆσιν. ἐπαλμῶ. sub-
intellige τ' τυφνία.

v. 856. Ε'πειτα θ'αυτοῦ] ἀπ' αὐτοῦ, πρὸς αὐτόν, πρὸς ἡμᾶς, πρὸς
 πρὸς καὶ c. φῶς, βράζω, βράζω, βράζω, ἀναβράζω.

v. 860. Παιπαλοΐσσης] hoc est, τρεχέαις. alias παιπαλοΐσσης pro αΐπελοΐσσης. Hom. ἔση ᾗ σκοπιῶν εἰς παιπαλοΐσσαν ἀνελθὼν, hoc est, αἰπέαν, ὑψηλὴν.

v. 863. Εὐπρόκτα χάρις] Interpres videtur legiſſe ὁπ-
πρ, quod magis placet. verſ. ſequ. ὅπρ, hoc eſt, ὅπου.

v. 865. Οὐρεὶ ἐν βήσσῃσι] in fabricis ferrariis, quæ in val-
libus silvosis ædificari solent propter lignorum copiam.

v. 868. P¹ψ] subintell. ζῶς, tum pro αἰσχῶν an αἰσχῶν
scribendum?

v. 872. Ἀλλὰ μὲν αὐρα] μὲν αὐρα scribo. Hesych. μὲν αὐρα, μέταται αὐρα, ἡ ἔσται προαί. vulgo scriptum αἴμμεν pro αὐρα. ex αὐ fit μὲν retro, in cassum, sic ex ἀνός, μωκός, μωξ μοχ, δὴνός.

v. 875. Ἀλλοτε δ' ἄλλαι αἴησι] ἄλλη scribendum.

ν. 880. Κολοσυρή] ἀπὸ λων νεῖρο, πέλις ἢ πέλις, pulvis, πῶλ, κῶλ, unde κολοσυρή.

v. 882. Τιμίαν] subintell. ἐντα.

v. 884. Εὐρύοπα [ζεύς] ab Ἐρυσόπης, seu Ἐρυσόπης, Ἐρύοψ.

v. 885. Εὐδοκία] scribo εὐ.

v. 890. Δόλω φρένας ἐξαπατήσας] subintellige τ' μή π^ο.

v. 891. Εὐὼ ἐπὶ αὐτῆς τοῦ ἡδυν] Ἀν ἐς καὶ τῆς διuissim scribendum? sic vers. 899 pro ἐγκάτῃ τοῦ ἡδυν scribendum ut hic ἐς καὶ τῆς, aut ἐς καὶ τῆς.

v. 896. *Terribilis*] audacem, terribilem.

v. 903. Αἱρ' ἔργ' ἀρδύεσσι] forte ἀρδύεσσι ab ἀρδύον.

v. 909. Α' γλαίω κ' Εὐφρεσίω] scrib. Α' γλαίω π' κ' Εὐφρεσίω. π' hic deesse videtur.

v. 914. Ἐδωκε πὲρ μηπέτα (δούρ) concessit ut caperet.

v. 919. Γέναιτ' ἄρ' αἰχμήσιο] scrib. γέναιτ' ἐν αἰχμήσιο.
placet.

- v. 926. Κίλαδδὶ τε ἄδδον] *bellici clamores.*
v. 928. Καὶ ζαῖδρῃσι] α ζαῖδρῃς, ζαῖδρῃσι, ὀργίζομαι.
v. 961. Ἡ δὲ οἱ Μήδεσσιν] ἡ δὲ scribe.
v. 962. Διὰ χρυσὸν Ἀφροδίτῃ] *hoc est, κτῆ per.*
v. 979. Ωκεανοῖο Χρυσόορος] scribe Ωκεανῷ.
v. 982. Γηρυονῆα τ' κτεῖτε] Γηρυόνῃ.
v. 983. Βοῶν ἔνεκ' εἰλιπέδων] βῶν.
v. 989. Παῖδ' ἀπτελὰ φρονέοντα] *Puerum puerilia sapientem. scribendum videtur ἀπτελὰ, ab ἀπτελὸς, ἀπτελόφρων.*
v. 990. Ἀνέρεψαρχῃ] *Hesych. ἀνέρεψαντο ἀφ' ἡρώτων.*
Idem ἀνέρεψαρχοι ἀφ' ἡρώτωντες.
v. 991. Νύχρον] *alias μύχρον.*
v. 1014. Τῇσι μυχαῖν ἡσῶν ἰεράων] *μυχαῖν scribendum.*
In Fragmentis: Γαλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀπήναις οἰκί' ἔχοντων] *Quorum plaustra vagas rite trahunt domos.*
Αὐτὸν μὲ χάδῃ, κρύψαι δὲ ἀδίκητον μαχαίρῃ. *Αἰδῶ-κῆ.*

F I N I S.

INDEX AUCTORUM

Qui emendantur aut explicantur in
LECTIONIBUS HESIODEIS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

A Liannus. 94. 132.	Lucianus. 114. 129.
<i>Anonymus Theologicorum</i>	Menander. 91.
<i>Arithmeticon auctor.</i> 89.	Nicolaus Damascenus. 48.
<i>Antigenus Carystius.</i> 8.	Nicomachus Gerasenus. 89.
<i>Anthologia.</i> 77.	Orpheus. 64.
<i>Apollodorus.</i> 118.	Ovidius. 98.
<i>Apollonius Rhodius.</i> 96.	Palaphatus. 121.
<i>Aristoteles.</i> 136.	Pandecta. 10.
<i>Aristophanes.</i> 10. 84.	Petronius. 137.
<i>Callimachus.</i> 3.	Phadrus. 94.
<i>Catalecta veterum poetarum.</i>	Pindarus. 38.
70. 114.	Pollux. 56. 59. 68. 69.
<i>Claudianus.</i> 51.	Proclus. 43. 46. 48. 59. 67.
<i>Dracontius.</i> 122.	Quintilianus. 82.
<i>Etymologicum magnum.</i> 130.	Scholia antiqua. 119. 124. 130.
<i>Florus.</i> 74.	132.
<i>Gellius.</i> 81.	Senatusconsultum in Pandectis.
<i>Hesychius.</i> 28. 84. 122.	10.
<i>Hippolytus de Antichristo.</i> 11.	Servius. 57.
<i>Homerus.</i> 4. 18. 27. 32. 39. 71.	Stephanus de urbibus. 125.
95. 98. 103. 104. 105. 127. 132.	Theocritus. 72. 75.
<i>Hyginus.</i> 118.	Txezes. 39. 43.
<i>Juvenalis.</i> 99.	Varro. 17.
<i>S. Lucas.</i> 63.	Virgilius. 71. 90.

I N D E X

IN LECTIONES HESIODEAS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

Α ^{οισι.}	130	Aoristorum elegans usus.	27.
Ἀγλαΐη τεύχε' ἔχουσα.	98		134
Ἀγκυλομήτης, ἀγκυλόμητης.	112	Ἀ'πιθ ^ο .	101
Ἀγρο ^ο .	100	Ἀ'πλ ^α ς ^ο .	22. 97
Ἀγραυλοὶ ποιμένες.	82	Ἀ'πλη ^ο .	97
Ἀγών.	107	Ἀ'ρ ^ο .	57
Acris sol.	51	Arcium præses Jupiter.	3
Ἀκτὴ Δημήτερ ^ο .	106	Ἀ'ργέτης Ζέφυρ ^ο .	123
Acutus sol. 51. acutum frigus.		Ἀ'ρχα ^ο πίδ ^α .	45
Adamas.	95	Ἀ'ε ^ο μοι.	120
Adamantinus.	ibid.	Augere.	2
Ἀ'έξεν.	2	Ἀύλη.	82
Ægeus mons.	125, 139	Ἀυτύνουον ἄροτρον.	54
Æthiopicis mancipiis genuum		Ἀυτὸς.	44
patellæ & tali erant ablati.		Ἀ'χθος cur dicatur vinum.	110
	137	Ἀ'χθομα.	116
Ἀ'θλ ^ο αίης θυμὸς.	54	Ἀ'χλὺς.	102
Ἀιτνάων.	71	Βάκχ ^ο ς ἐν θυμῷ.	36
Ἀιδεῖν ὀλίγῳ νῆα.	76	Βεβλήσθηκα.	107
Ἀιδ' ἄμ ^ο βιότ ^α .	60	Βίη Ἡ'ρακλείη.	93
Ἀϊόλ ^ο φύσις.	89	Βλάπτειν δίκλ ^ω .	34
Ἀϊών.	108	Βόεια.	122
Ἀκίνητα.	85	Bonus.	29
Ἀκύν.	36	Βοῶπις.	122
Ἀκρ ^ο αής.	73	Bruma.	61
Ἀκρ ^ο ον ἀεθλον.	106	Βε'παις.	122
Ἀλκίη.	70	Buris.	54
Ἀμπυξ.	131	Γενεά.	24
Ἀμφιγυήεις.	13	Genuum patellæ Æthiopibus	
Ἀνδρα θυμὸν ἔχεν.	1	incidebantur.	137
		M 5.	Γη-

I N D E X.

Γήρα [⊙] εἶδς.	40	Εἴλαφ [⊙] ἡ πρὸς σείνο.	110
Γηρύσαλξ.	112	Εἴλικις βόεις.	57
Γλαυκῆ.	124	Εἴλικθλίφαροι.	112
Γλώσσης χάσαν.	80	Εἴλικώπιδες.	ibid.
Γνοπαχίς.	103	Εἴλυμα.	55
Γνοιὶ Εἰλάθηρ [⊙] .	112	Εἴδρυον.	60
Grandia farra.	135	Εἴπανη ὠστειφόνεια.	129
Grandire fruges.	ibid.	Εἴπακ [⊙] αἰγρῆς.	6
Γύαλα.	126	Εἴπαρμό [⊙] .	74
Γῦα.	13	Εἴπαυρεῖν βασιλῆ [⊙] , ηκακῶ.	32
Γυοκέρ [⊙] .	12	Εἴπηλινός.	65
Dæmones moriuntur.	21	Εἴπῖ βυσὶν κλείνταλξ.	18
Δασίστενα.	64	Εἴπῖ χλωρῶ ἀδάμαντ [⊙] βαί-	
Dedicatio vasorum.	85	ιν.	101
Δεικνύειν.	63	Εἴπιγυγίς.	104
Desidere.	62	Εἴπιγυγίδει θίαλξ.	103
Δώτεροι δαίμονες.	22	Εἴπιεικῆς.	78
Δώτερον ποιεῖν.	ibid.	Εἴπιμετρεῖαλξ.	44
Διάνδιχα θυμὸν ἔχειν.	4	Εἴπισμυγρός.	103
Διαπικμαίρειν.	47	Εἴπῖχεν ἱππας.	106
Dies fausti & infauti.	87	Εἴρξα θαλίης μεμηλότα.	31
Dies omnes à Jove.	ibid.	Εἴρξάζεαλξ.	9
Δίκαια.	33	Εἴρξάζεαλξ βίον.	ibid.
Δίκη ἰθύειν θέμιτας.	3	Εἴργμα [⊙] ἔχειν.	129
Διφθερα.	69	Εἴρην.	9. 50
Δίχα θυμὸν ἔχειν.	4	Exilis domus Plutonia.	23
Dormitator.	75	Εὐθημοσών.	60
Δῶρεα Ἀφροδίτης.	93	Εὐνή.	39
Δρόμ [⊙] .	107	Εὐρυστέρν [⊙] .	115
Ducere xs.	97	Εἰδράεις δέμ [⊙] .	23
Εἰρεκνύδιμ [⊙] .	132	Εἰδλός.	29
Εἴχρειον λειψμα.	43	Εἴςτιφαν [⊙] Δημήτηρ.	36
Εἴρηση.	113	Εἴφίαλξ ἱππας.	106
Εἴλαιον.	107	Εἴχεν.	94
Εἴλαίσμα [⊙] .	97	Εἴχτηλ.	55
Εἴλαόνειν.	96	Ζάως χθόνι [⊙] .	57
			Ζάως

I N D E X.

Ζῶς ὁμοειζόν.	52	Insulæ beatæ in Oceano.	25
Facere populum.	74	Ἰσίδης.	111
Frangere subsellia versu.	100	Jovis dona rejicienda quo-	
Frondes boum pabulum.	73	modo sint.	14
Fumo durabant clavos.	9	Ἰσοδῶς.	55
Futurorum elegans usus.	27.	Jupiter Justitiæ præses.	3
	134	Jupiter præses arcium.	3
Habere.	94	Jus.	107
Homerus cur lana coronatus à		Justitiæ præses Jupiter.	3
Platone e sua relegetur re-		Καίθηα.	61
publica.	126	Καὶ pro ἡγῶν.	39
Horæ pulchritudinis præfides.		Καὶ pro καὶ.	44
	130	Καὶρὸς.	79
Horæ faustæ & infaustæ.	87	Κακοθημεριώη.	60
Ἡθεα.	30	Καλιαί.	64
Ἡθεῖα.	138	Καλειά.	22. 134
Ἡθεα ἰσοάμην.	19	Camuri boves.	57
Ἡμῶν ἀμῶν.	61	Καίρφειν.	3
Ἡμερόγηι.	75	Κατὰ νόμον ἔρδειν.	123
Θέα.	107	Καθπαζέιν.	39
Θέα ἄρσας.	54	Catulaster.	122
Θῆκε γῆρας.	80	Κήδειν.	44
Θῆλος ἔρση.	109	Κίβισις.	101
Θση.	117	Clavos fumo durabant.	9
Θύειν.	41	Clavi duo in navi veterum.	11
Θῦμα Ἀττικῶς.	114	Κληρ.	42
Θῦμα.	40	Κόθαρ.	37
Thus unde.	42	Concubitus polluit.	82
Θῦμα χαλκήϊα.	62	Continere ora frenis.	94
Ἰάλαμα.	51	Commoda sydera, dies.	86
Ἰερὸς ὠκεανὸς.	71	Κορεῖν.	12
Ἰερὰ πύττα.	125	Coronæ spiceæ Ceteri tribue-	
Ἰθύνειν.	3	bantur.	36
Ἰθεῖαν νέμειν.	30	Κορυϊόεις.	139
Ἰκελον.	133	Κορυωδης.	139
Imbucre.	85	Κορυώσσειν μόχλειν.	99

Κρυερὸς.

I N D E X.

Κρυός.	23	Μίτρες.	ibid.
Κύανθ.	66	Μίτρα σιφίης.	38
Κυάνη πύλης.	95	Μῆλα omnes arbuti fructus.	
Κόρεα.	125		17
Κυδός.	33. 134	Μῆλ' αὖ φθινόντων.	113
Cudones.	136	Μηλίσ.	12
Labores hominum a diis.	47	Μηχανή.	116
Lana ornabantur res sacræ &		Μιλίτης.	12
dii.	126	Mitræ barbararum , vetula-	
Λαοί.	108	rum , & luparum gestamen.	
Λαός.	111		131
Λαοσόθ.	92	Μυρμιδόνων πόλις.	139
Λέχα.	62	Μυχή πάριον.	135
Λέχη ἐπιλήης.	63	Νέφελαισιν interdum addi-	
Λόχη ἱόντες.	97	tur nulla sequente vocali.	19
Λήιον.	105	Nectar.	114
Λόχη αἰδῆα.	121	Νέφες ἢ φίλις rerum princi-	
Ludere.	104	pia.	5
Ludi.	105	Neicis Justitiæ filia. 78. suum	
Ludius.	ibid.	cuique tribuit. 78. Mode-	
Μῆλα.	73	stis faver , superbis est infe-	
Μακρὲς.	71	sta.	78
Μακρίαν.	66	Νέμεος παλίας.	31
Manus centum cur tribuantur		Neptunus cur Tauriformis di-	
gigantibus.	116	catur.	138
Μάσημα.	109	Νεωθόρ.	12
Μασιόλ.	ibid.	Νήψ.	67
Μασιχάν.	109	Noctes cur Deorum sint.	82
Μίσσιον.	59	Noctu dii versantur in terra.	
Mel, pro eloquentia.	114		82
Μεταχρόνι.	119	Νόμος.	19
Μίτρα ἥρης, παλίας.	20	Nudi arabant , serebant, merce-	
Μίτρα φυλάσσεια.	77	bant veteres.	46
Μιτρία.	43	Νύξ.	119
Μίτρα ἔργα.	37	Νύχθ Κυπρί.	133
Μίτρινος λέγειν.	ibid.	Oceanus sacer. 71. Deus.	72
		Oculi	

Oculi magni pulchritudinis	Picati.	121
notæ.	Πῖλος.	68. 69
ΟΨΘ. Α'ρηΘ.	Πλεκτὰ ἄρματα.	93
Οἱ ἀπὸ Τιμύθεον.	Pluto divitiarum dator. 57. In	
Οἱ ἀμφὶ ἀνακτα.	ejus ditione terra & fru-	
Οἶον.	ges. 58. Numen agricola-	
Ο'μείΘ.	rum.	ibid.
Ο'ξύς ἡέλιΘ.	Πόδα.	68
Ο'πς θεῶν.	Ποιεῖσθ' ἥται, γυναικα.	74
Opus.	Πολεμίζεν.	108
Orcus.	Πόνος prima longa.	16
Ordinarii homines.	Πῦς πολυπύδος.	65
Ο'ρθροζῆ.	Præsentis elegans usus.	7
Ο'ρμη.	Προπαραδρῦμα.	76
Ο'ρχος.	Proserpina Numen agricola-	
Ostendere.	rum.	58
Ο'πάζεν.	Προσφίρης.	102
Θῦπς.	Πῦχς.	95. 96
Ο'χέειν ἄτλῳ.	Pytna.	125
Παίζεν.	Quærere.	50
Παῖς.	Quaternarii numeri sanctitas.	89
Παλιγγενεσία mundi.	P'εία.	2
Pallentes herbæ,	Ros vim habet vegetandi her-	
Παναίολος φύσις.	bas.	110
Πανέμῳτες.	Sacrificia vetustissima gramen,	
Πάνεσθρος κασιπρος.	& quæ alia fert tellus.	40
Παρελθεῖν.	Σαρόποδες.	137
Παρθένος ἐν θελάμῳ.	Saturnus Rex beatarum insula-	
Πέλωλα.	rum.	25
Πεπυκασμός.	Sedere.	61
Periphrases poëtica.	ΣείειΘ.	52
Πέπλα.	Similis.	133
Πέρεθ.	Σπᾶδεν.	108
Πετσαῖη οικία.	Stationes.	62
Πηδάλιον.	Σταυρομή.	117
Πηκτὸν ἄροτρον.		Στίφα-

I N D E X.

Σπίφαναί.	132	Φῶς.	103
Τανύσφυρος.	93	Vulcanus natus ex sola Juno-	
Taurorum specie fluvii simu-		ne, sine concubitu.	132
labantur.	138	Χαλιπὸς πρὸς αἰτοῖς.	71
Τάφος.	83	Χαλκίοφωτος.	120
Τεκμαίρειν.	47	Χάος pro inferis. 127. & pro	
Τετλεισμένον ἡμᾶρ.	88	aëre.	ibid.
Τηλαῖν.	49	Χερσὶ.	39
Τηλαίειν.	101	Χθόνιος ζῶς.	57
Τίλειν.	49	Χθόνια θιά.	58
Τίταρῆσιος.	98	Χλαῖνα.	67
Tres quaternæ, quinæ &c. in		Χλωρὸς.	101
menfibus Græcis.	88	Χρῆμα πρᾶττειν.	47
Udones.	136	Χρήματι.	48
Υλοφάγοι βόες.	73	Χρηῶς.	44
Υμνεύουσι ἐνέπεται, pro ὑμνεύ-		Χρησθεῖα.	48. 134
ται.	1	Χρυσάμπυξ.	131
Υπὸ φορμίλων.	105	Χυττόποδες.	84
Verus.	34	Χῶρος.	43
Φίκιον.	121	Ὠγμή.	129
Φίλια καὶ νεῖκος rerum princi-		Ὠρεῖτες.	8
pia.	1	Ὠρε.	ibid.
Φιλότης.	117	Ὠραῖαι χερσὶ.	ibid.
Φίξ pro σφίγκξ.	121	Ὠραῖ.	131
Φυή.	19	Ὠραῖα.	130
Φῦλα θιῶν.	28	Ὠρεῖζα.	131
Φωνή.	14		

Errata Typographorum in Hesiodo.

P Ag. 30. v. 12. ὀπλήμυλλα. P. 31. v. 2. tunc solis astrum, scribe pro tunc sol. v. 8. pro venit scribe: voluitur interdum. P. 34. v. 15. ἰσορραεῖζοι. P. 35. v. 2. floridum ver. v. 17. ver exoriens floridum. P. 39. v. 6. bovis ferro cassi. P. 44. v. 22. βέληα ἢ χεῖρα πορφυρεῖν. P. 74. v. 7. Ἀπέειπε ἰστειρόμενο Ἀθανάτωι. P. 75. v. 6. Deorum autem resonabat Olympus. v. 7. Opulencia infinita erat cinctus immortalium. P. 86. v. 20. Ἰδὲ αἶ.

Errata in Notis.

P. 1. v. 17. Δδῶτε, ἴλθετε. P. 3. v. 39. Ἀδὸν ὑπὸ σκοτεινῇ, οἱ τ' ἔμπαλιν ἰδύμεσθαι. P. 4. v. 7. Hæc enim poëtæ mens est: Audi. v. 13. qui hæc ita vertunt. P. 5. v. 24. Μῆκος τε πλάτος τε. P. 6. v. 31. Ἐπάκου. P. 7. v. 2. Ἐπάκου. v. 3. Ἐπάκου. P. 8. v. 11. Dipnosophista. v. 23. pulchre. P. 10. v. 21. modo ærumnos. P. 11. v. 15. appelluntur. v. 29. in Hierozoico, opere. P. 12. v. 18. Ἀσπίδι. P. 16. v. 3. sequente. v. 26. Ἀφνειοί. v. 31. Μῦλα. P. 23. v. 27. Ἀσπίδι. P. 25. v. 30. quum meliora. P. 31. v. 4. Poterat. v. 8. θαλῆς. P. 33. v. 3. quam qui pedibus. v. 33. animalium, ubi hos versus laudat. P. 36. v. 23. argenteum. P. 38. v. 32. ἡδ' ὀνίνσι] MS. I. ἡδ'. dein: Αἰδώς ἡδ' ἀνδράς. P. 51. v. 3. mento. Ibid. v. 8. hyemes. P. 53. v. 30. Ἀθλιωαίαν. v. 32. Ἀθλιωαίαν. P. 55. v. 25. πορφυρεῖν τε. v. 28. Perverterunt omnia. Stiva. v. 29. primâ, illa. P. 56. v. 11. Ἐλυμε παρὰ ἀγῆ. v. 24. ὃ ὑπολείπεται τὸ ἔλυμε. P. 64. v. 25. dele idem. P. 65. v. 21. Ἐπνεταρός. P. 66. v. 3. quod notavit Moschopulus. P. 70. v. 18. Καταδδῶν, imber. P. 85. v. 12. Φάγης. P. 86. v. 4. Nicomachus Gerasenus. P. 96. v. 24. lux Onomast. P. 99. v. 25. vers. 347. P. 101. v. 17. Βερός. v. 29. viridis, sed etiam ὠχρός pallidus. v. 106. v. 27. v. 308. v. 28. subsultantes. P. 110. v. 13. Κεῖχεσι. P. 111. v. 14. Μελίθρονα. P. 113. v. 1. αἰσδαῖ. P. 117. v. 21. Cæli. P. 120. v. 34. Ἀσπίδι. Et sic etiam bis scribe P. 121. v. 6, & 24. P. 122. Venerem. P. 126. v. 16 maxime sacra. P. 127. v. 29. Sicut paulo ante. P. 134. v. 23 dele: & v. 284. Ζῶς δὲ τε Ἴριν ἐπιμύθε. Jupiter tum Irim mittere solet.